

Ελεύθερο πνεύμα

ΕΡΕΥΝΑ - ΣΤΟΧΑΣΜΟΣ - ΤΕΧΝΗ - ΚΡΙΤΙΚΗ

Επιμέλεια-Διευθυντής: Λάμπρος Μάλαμας-Χρόνος 22ος-Τεύχος

84

Εμματα:

- Παράλογο θέατρο
- Τιμητικά πρωτοσέλιδα
- Θάνατος Κωτσόπουλος
- Παγκόσμια ποίηση
- Ελληνική ποίηση
- Νέοι ποιητές
- Αισθητική ερμηνεία για την ομορφιά
- Αποφθεγματική φιλοσοφία
- Δοκιμιογραφικές σελίδες
- Οι λαοί και τα καθεστώτα
- Αποκαλυπτικά στοιχεία για την «περεστρόικα»
- Έρευνα - μελέτη - αξιολόγηση
- Ο θάνατος και η ταφή του Μεγαλέξανδρου
- Ρεαλιστική διηγηματογραφία
- Μνήμη Φ. Γκαρθία Λόρκα
- Μορφές της Εθνικής Αντίστασης
- Δυο λαομάρτυρες δάσκαλοι
- Κριτική λογοτεχνίας
- Μαχητική σχολιογραφία
- Με το σφυρί στα καμώματα
- Πολιτικοκοινωνικά κεντρίσματα
- Με την πειθώ των αριθμών
- Μηνύματα στο «Ελ. Πνεύμα»
- Πνευματικά και καλλιτεχνικά γεγονότα

«Όταν διαβάσεις κείμενα του Λάμπρου Μάλαμα, καταγγελίες για τα στραβά και τ' άδικα ή θερμή υποστήριξη για τα σωστά και τα δίκια, είναι σαν ν' ακούς τη φωνή του Γάλλου (ιδρυτικού παράγοντα του Σοσιαλισμού) Ζαν Ζωρές, και ικανοποιείσαι μαθαίνοντας την αλήθεια για το χτύπημα του κακού... Ο Λ. Μάλαμας απομυθοποιεί και ξεσκεπάζει, ικανοποιεί κι ενθουσιάζει, με τις 60 αυτοτελείς δημιουργίες του: στην ποίηση, το διήγημα, το μυθιστόρημα, το θέατρο, ή την κοινωνιολογία, την ιστορία, τη φιλοσοφία, τη δημοσιογραφία...»

Άγγελος Δόξας

«Σ' όλο τον κόσμο ξαστεριά
σ' όλο τον κόσμο ήλιος»

Πρωτότυπη Επιθεώρηση αγωνιστικής Λογοτεχνίας και κριτικού προβληματισμού.
Μαχητικό όργανο διαφώτισης και πνευματικής καλλιέργειας του λαού.

Όσα σημειώνω, τα σημειώνω γιατί δεν υποφέρω να βλέπω το άδικο να πνίγει το δίκαιο

Μακρυγιάννης

Περιεχόμενα

<u>Επιφυλλίδα</u>	Σελίδα
Παράλογο θέατρο: Α. Μάλαμα	321
<u>Τιμητικά Πρωτοσέλιδα</u> Θάνος Κωτσόπουλος: Α. Μάλαμα και Έλσας Βεργή	323
<u>Παγκόσμια ποίηση</u> Από Περσία: Μετ. Μανώλης Σταγάκης: «Ρουμπαγιάτ» Από Βρετανία: Μετ. Δημ. Πάνος - Σουλιώτης: Ρ. Μπερνς	326 326
<u>Ελληνική Ποίηση</u> Πάνος Βοζίκης: Αν ήξερα ή δυτικά 36 παράλληλο	327
Στάθης Πανταζίδης: Νέα παζάρια	327
Βασίλης Τερτίπης: Ακριβή ταυτότητα Μαρία Π. Γιακομέλου:	328
Αιθεροβάμονες	328
Σωτήρης Ζυγούρης: Τέσσερα κοιήματα	328
Ρόη Πετρουλάκη: Η κατάρα του πολέμου	329
Ζαφείρης Στάλιος: Ο Ναύτης	329
Γιάννης Καραβίδας: Στο μαρμαρένιο αλώνι	329
<u>Νέοι ποιητές</u> Βασίλης Χρ. Ζιωγάνας: Γράμμα στον εχθρό	330
<u>Πεζογραφία</u> Δημήτρη Πάνου - Σουλιώτη: Τι είναι ομορφιά	331
Αρίστου Κ. Αποστολόπουλου: Καθεστώα και στάσεις λαών	332
Μανώλη Σταγάκη: Ο τάφος του Μέγα Αλέξανδρου	334
Μιχάλη Δελησάββα: Γιορτή κερασιών	337
Στάθη Πανταζίδης: Για τον Φ. Γκ. Λόρκα	338
<u>Νότες της Εθνικής Αντίστασης</u> Α. Μάλαμα: Γιώργος Τζαλαμακλής ...	340
Μίλτου Τσίρκα: Διο αφανείς ηρωικοί δάσκαλοι	342
Α. Μάλαμα: Μνήμη Γιώργου Μπουρατζή (Μανούσου)	344
Διο μνημόσυνα στη Θεσσαλία	345
<u>Οι Συγγραφείς και τα Βιβλία</u> Κρίνονται από τον Α. Μάλαμα	346

Οι: Μάνθος Σκαργιώτης, Λευτέρης
Κιντζονίδης, Φώτης Δωδόπουλος,
Θανάσης Παμπόρης
Από τον Ν. Γαλάξη ο Δ.Χ. Φαφούτης
Από τον Αν. Τακά ο Γ. Πακαστάμος
Από τον Σπ. Κοκκίνη ο Μιχ.
Δελησάββας

<u>Με το σφυρί στα καμώματα</u> (Σχόλια του Άλκη Φωτεινού)	349
<u>Πολιτικοκοινωνικά κεντρίσματα</u> (Σχόλια του Στέλιου Κεντρή)	353
<u>Με την πειθώ των Αριθμών</u>	376
<u>Μηνύματα στο «Ελ. Πνεύμα»</u>	378
<u>Πνευματικά και καλλιτεχνικά γεγονότα</u>	381

ΛΑΜΠΡΟΥ ΜΑΛΑΜΑ

«Η Ελένη της Σπάρτης»

Με έπαινο του
Φιλολογικού Παρνασσού

Λάμπρου ΛΑΟΣΟΦΙΚΑ
Μάλαμα ΕΠΙΔΟΡΠΙΑ

«ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΠΝΕΥΜΑ»

Ιδιοκτήτης - υπεύθυνος - εκδότης
Λάμπρος Μάλαμας
Διεύθυνση σύμφωνα με το νόμο:
Ανεξαρτησίας 188 - Γιάννινα
- Ταχ. Τομέας 454.44
Τηλέφωνο: 0651.22030

Τιμή τεύχους δρχ. 700
Χρονιάτικη συνδρομή 3.000
Ιδρύματα - Δήμοι 10.000
Φιλική κατά προαίρεση
Εξωτερικού δολάρια
Αμερικής 30
Αυστραλίας 40

Υψηλή - αλληλογραφία - επιταγές στον ίδιο.
Φιλοξενούνται μόνο αθημοσίευτες συνερ-
γασίες. Χειρόγραφα δεν επιστρέφονται.

Ελεύθερο Πνεύμα

Έρευνα — Στοχασμός — Τέχνη — Κριτική

Ιδρυτής — Διευθυντής: Λάμπρος Μάλαμας

Β' Εκδοτική
Περίοδος
Χρόνος 22^{ος}
Τόμος 10^{ος}
Τεύχος 84
Καλοκαίρι 1992

Η Επιφυλλίδα μας

Παράλογο θέατρο...

Επίκαιρες κρίσεις κι αποτιμήσεις

Του Λάμπρου Μάλαμα

«Να χαιρέσαι και να εκτιμάς
αυτούς που σε ελέγχουν»

Πυθαγόρας

«Όλοκληρος ο κόσμος είναι μια σκηνή θεάτρου» έλεγε ο Σαίξπηρ. Και ο Γρηγόριος Ναζιανζηνός : «σκηνή εστί ο κόσμος και παίγνιο».

Τούτο το θέατρο της πολιτικής των ημερών μας όμως, έγινε τόσο παράλογο και παρανοϊκό, που όχι μόνο δεν αντέχει σε καμιά λογική κριτική, παρά εξοργίζει κάθε ψυχικά και πνευματικά υγιή πολίτη.

Δεν είναι βέβαια οι ανώδινες αντιφάσεις που επιδρούν κι επενεργούν θετικά στην κοινωνική και πολιτική ζωή, με το νόμο της διαλεχτικής κίνησης, στον τόπο μας. Ούτε οι αναπόφευκτες, εξελιχτικές μεταβολές, στην πρόοδο, ή την πισωδρόμηση του βίου μας. Είναι ένα συστηματικό θέατρο του παράλογου, τα τελευταία χρόνια, μια κατευθυνόμενη υποκριτική κι ανακόλουθη πολιτική, που ασκείται δόλια κι εμπαιχτικά, από σκοτεινές δυνάμεις σε βάρος του λαού και του έθνους. Γενικά, η ζωή μας καθώς είναι μια θεατρική πορεία και διαδρομή, δια μέσου των αιώνων, δραματική και κωμική, θα μπορούσε να κινείται και να εμφανίζεται χωρίς τα θλιβερά παλιμπαιδικά και απαράδεχτα ιλαροτραγικά της επακόλουθα.

Ο λαός μας, ιστορικά, αγωνιστικά, πολιτισμικά, και πολιτιστικά, άξιος για καλύτερη τύχη και μεταχείριση σήμερα, στο μεγαλύτερο ποσοστό του, δεν είναι σε θέση ν' αντιληφθεί και να καταλάβει τους εμπαιγμούς, την κάθε είδους υποβάθμιση, την περιφρόνηση της νοημοσύνης του, καθώς και τα αίτια μιας δύστυχης άτυχης, αβέβαιης και αδιέξοδης μοίρας, που του επιβάλλουν σατυνικές

και ατομικιστικές, καριερίστικες, πολιτικοοικονομικές δυνάμεις, από τ' ανεξιχνίαστα παρασκήνια του παράλογου θεάτρου.

Η Ευρώπη που πέρασε 45 χρόνια μετά τον β' Π. Πόλεμο μια ήσυχη, δημιουργική, αναγεννητική από τις τέφρες της, προοδευτική και χαρούμενη ζωή, με φιλίες και αρμονικές συνεργασίες, ανάμεσα στους λαούς της, σήμερα είναι ανίστατη. Η ανισσοροπία του τρόμου κυριαρχεί σ' όλες τις χώρες. Πώς να κλείσουν οι ασκοί του Αιόλου, που άνοιξαν οι εωσφόροι της Μόσχας και της Ουάσιγκτον, της Βόννης και της Λόντρας;

Έξη ολόκερα χρόνια, απεργάζονταν με μυστικά και πολυπρόσωπα σχέδια, και Σύμφωνα, ίντριγκες και πλάνες, τη διάλυση και την ανατροπή της ισοροπίας των δύο κόσμων. Τώρα, το αίμα ρέει σε αφθονία, για να μη χορταίνει ο αζεδίψαστος και αδυσώπητος Μολώχ, ο πολεμοχαρής κι αχόρταγος δεινόσαυρος του ολέθρου.

Οι τοπικοί πόλεμοι, τώρα μαινόνται και στη γειτονιά μας!

Ποιός και πότε θα κρεμάσει τους Ηρόστρατους για ν' ανακουφιστούν, τα όπως όπως, πρόχειρα χωματισμένα κουφάρια, των χιλιάδων αθώων θυμάτων;

Η πείνα κρούει τις θύρες εκατομμυρίων Ευρωπαίων!

Η άλλοτε «γηραιά Ήπειρος» του πολιτισμού, παραδέρνεται και συνθλίβεται σε συμπληγάδες προβλημάτων και αδιέξοδα, σε φοβερές εγκλήματα, σε σκοτεινά και λαβυρινθώδη τούνελ και αβεβαιότητες.

Διέλυσαν τις σπονδίες των κατακερμάτισαν τα έθνη. Βρυκολάκισαν τα χιτλερικά σχέδια σε ουνγκρές απόγονους.

Οι ανεργίες υποτάχουν τις βαρβαρότητες.

Υπουλες, δήθεν «προστάτιδες» δυνάμεις, απεργάζονται καταχθόνια και σημαδεύουν ακόμα και την εθνική μας συρρίκνωση.

Η με τα βαμμένα χαμόγελα και την κολακεία, αμαρτωλή διπλωματία, εμπαι-

ζει τραγελαφικά τα εθνικά μας δίκαια.

Διασύρουν και διαβρώνουν την κοινωνική συνοχή.

Ο αμοραλισμός εκφυλίζει και αχρηστεύει τους ιστούς και τις ικμάδες των νέων.

Ο περισσότερος κόσμος βαρέθηκε την προσποίηση και την απάτη. Αποστρέφεται με αηδία τους κυκεώνες και τις παράνομες, τις φλύαρες πολιτικάντικες παραφιλολογίες.

Ηγέτες που διαφωνούν με οικονομικά προγράμματα και σκάνδαλα ομογάλακτων της κομματικής συντεχνίας: φτάνοντας ως τα κατώφλια των παραιτήσεων από υψηλά αξιώματα... αλλ' όμως, παραμένουν στο μαντρί μιας δήθεν παραταξιακής κειθαρχίας των βέβαιων και ζηλευτών παχυλών βουλευτικών τους αποζημιώσεων...

Υποκλίνονται χατσηβατικά στις ΗΠΑ, στο Μπρουξέλ και στη Βόννη... και οι τουρκολατρικές σφαλιάρες τους περισσεύουν.

Άλλα υκόσχονται και άλλα πράττουν. Είχαν διακηρύξει δικαίωση αιτημάτων σε λίγους που απόμειναν αγωνιστές της Εθνικής Αντίστασης... και αντί του «μάννα χολή»! Περιέκοψαν κι εκείνες που είχαν δώσει οι προηγούμενοι. Επικαλέστηκαν «ελεύθερες τιμές καισίμων» καλύπτοντας έτσι κολακευτικά την πρώτη τους ανατίμηση για να κερδίσουν τα ξένα αφεντικά των 7 γνωστών εταιριών, 80 δις δολάρια και από τον Αύγουστο και πέρα, έπονται τ' ανεξέλεγκτα υπερκέρδη...

Στις μέρες μας, οι πλούσιοι γίνονται κροίσοι και οι φτωχοί = εκαίτες!

Διακήρυξαν ότι φρενάρουν τους διορισμούς στο δημόσιο για να μειώσουν τα τεράστια ελλείμματα... και με το κόλπο των «ατόμων με ειδικές ανάγκες» διόρισαν 65.000 ευνοούμενους στο μηνιατικό κορβανά της νοχέλειας και της υπερκλήθωριστικής δημοσιοϋπαλληλικής αχρηστίας. Και τα ελλείμματα, αντί να μειωθούν, αυξάνονται.

Βερμαλιίζουν με νόμους περί καταπολέμησης των ναρκωτικών... και πλημμυρίζουν οι ασύδοτοι χασισοκαλλιεργητές, ντόπιοι και ξένοι ναρκοτέμποροι στη χώρα, που σκοτώνουν ατιμώρητα και ανελέητα τη νεολαία μας! Υπονομεύουν και καταστρέφουν το μέλλον της πατρίδας!

Ο εισαγγελέας του Αρείου Πάγου, διαπίστωσε φέτος 800 αποφάσεις αυθαιρέτων και παράνομων αποφυλακίσεων, σε βαρκοκινίτες και διάφορους κακοποιούς.

Η δημαγωγία και η κοροϊδία σε βάρος της Κύπρου μας και του άλλου προβλήματός της, δεν έχει όρια.

Μακεδονικό και Σκοπιανό πρόβλημα, δεν είχαμε κέρσι, και μας τα δημιούργησαν αμερικάνοι - γερμανοί και βατικανοί...

Είναι πολλές εκατοντάδες χιλιάδες, κι αμέτρητοι θα λέγαμε οι λαθρομετανάστες και οι πρόσφυγες στη χώρα μας, που τους επιτρέπουν και μπαίνουν και βρίσκουν άσυλο και ζούνε παρασιτικά, με τα λογής κι αμέτρητα εγκλήματα σε βάρος του λαού μας. Και οι «ιθύνοντες» πουλάνε τάχα και το φτηνό ανθρωπισμό τους: ενώ, μένουν αντίστοιχοι Έλληνες, σε φτώχεια και σε ανεργία!

Λογοκοπούν προκλητικά για «κατάργηση του ψυχρού πολέμου» κι ανάβουν τους θερμούς! Μιλούνε για ειρήνη και κάνουν πόλεμο! Σίμφωνα και με την πάγια ταχτική τους: «όταν μιλάς για ειρήνη, να ετοιμάζεις πόλεμο» ή μάλλον σου υποδείχνουν και σε προστάζουν. Μίλα για ειρήνη και κάνε πόλεμο! Μίλα για ένωση και κάνε διάσπαση!

Μας έχουν παραζαλίσει με το παράλογο και αντιφατικό τους θέατρο!

Ποιός μυαλωμένος τους ακούει και ποιός τους έχει εμπιστοσύνη;

Άλλα τα λόγια κι άλλα τα έργα τους!

Άλλο το ποιμνιο προβάτων, κι άλλο το σμήνος των κοράκων!

Τέλος, έως τότε, «οι πλούσιοι, ως λύκοι και λέοντες, θα ενεδρεύουν, να αρπάξουν τους πτωχούς ως πρόβατα»: Όπως αναρρωτιέται, εδώ και 3000 χρόνια και ο Δαβίδ:

Αλλά κι ο προφήτης Ησαίας, αφορίζοντας, διαμηνύει:

«Ουαί εις εκείνους οίτινες λέγουσι το κακόν καλόν, και το καλόν κακόν οίτινες λέγουσι το σκότος φως και το φως σκότος»!...

Αν σήμερα, κάποιοι τρανοί φαρισαίοι, ανθρωποφάγοι, αδιαφορούν, ή ηδονίζονται από τις τραγωδίες και το αίμα των λαών που προκαλούν...ας το χονέψουν πως έρχεται η ώρα και γι' αυτούς. Ας θυμηθούνε μόνο το τέλος του Καίσαρα, των τσάρων, του Χίτλερ και του Μουσολίνι.

Ο Θάνος Κωτσόπουλος

Και «Το Νησί της Αγίας» Κριτικές σημειώσεις Του Λάμπρου Μάλαμα

Έχουμε ιδεί κατά καιρούς στη Νέα Σκηνή του Εθνικού, εγχώριες θεατρικές κατασκευές, με εύνοιες και πειραματικές αποδοχές.

Κάποια τύχη και πλήρωμα χρόνου, έπειτ' από τέσσερις δεκαετίες, ήρθε να μας δώσει μια νέα αισθητική καλλιτεχνική συγκίνηση χαράς και ικανοποίησης, με το ανέβασμα την περασμένη άνοιξη ενός έργου, του θεατροδασκαλου και συγγραφέα Θ. Κωτσόπουλου, με τον παραπάνω τίτλο, που ήταν ένα άριστο ηθογραφικό και ψυχολογικό δράμα.

Ο Νέστορας αυτός του δραματικού λόγου, ανάλωσε τη ζωή του στο πάλλκο 60 ολάκερα χρόνια. Η ψυχή του κ' η ύπαρξή του, διαποτίστηκαν στην εντέλεια, από το νέκταρ, τη γέυση και την ουσία του θεάτρου, που όσο το πίνει ο ερωτευμένος μ' αυτό καλλιτέχνης και θεατής, τόσο αχόρταγο γίνεται.

Ο Θ. Κ. ερμήνευσε και βίωσε τους πιο τρανοδύναμους δραματουργούς του κόσμου. Διδάχτηκε από τους πιο τέλειους δημιουργούς της σκηνοθετικής προόδου στην πατρίδα μας, όπως ήταν οι κορυφαίοι: Φώτος Πολίτης, Δημήτρης Ροντήρης, Πέλος Κατσέλης, Σωκράτης Κυραντινός, Κάρολος Κούν κ.α.

Από το ύψος και το κύρος αυτών των δασκάλων, πήρε φτερά και φώτα και δύναμη ο Κωτσόπουλος και διαμόρφωσε τον ηθοποιό, τον έξοχο πρωταγωνιστή, και τον διδάχο μιας επίζηλης θέσης που κατέχει σήμερα, δρασκελώντας και την 80χρονη ηλικία του, με γερή ακόμα συμμετοχή και δράση στην αμαζόνα θεατρική τέχνη.

Έμφυτο, διφυές και δισυπόστατο το θεατρικό και το συγγραφικό του τάλαντο, ομόζυγο και συνδεμένο αξεχώριστα με την πλούσια πείρα του, την ιδιοσυγκρασία και τη μοίρα του. Παράλληλα με άλλα σημαντικά λογοτεχνικά του έργα, έγραψε και αρκετά και σπουδαία θεατρικά.

Από το 1946 που είχε ανεβάσει το Εθνικό τον «Λυτρωμό» του, ευτύχησε κι εφέτος που μας έδωσε και χαρήκαμε από τη σκηνή «Το Νησί της Αγίας» γραμμένο βέβαια από παλιότερα, εδέησε τώρα να γίνει μια υπέροχη σκηνική επιτυχία.

* *

Η υπόθεσή του, ο μύθος και η πλοκή τους, ξετυλίγεται μες από έναν καθυστερημένο, οπι-

σθοδρομικό νησιώτικο κόσμο, των αυστηρών ηθών της εποχής Παπαδιαμάντη, των πρώτων χρόνων του αιώνα μας.

Σε πελάγη άγνοιας και μεταφυσικά αδιέξοδα, βρισκότανε τότε, η μικρή νησιώτικη κοινωνία του συγγραφέα. Προσκολλημένη στην τήρηση του σεβασμού και της τιμής στο συνάνθρωπο, στα παραδοσιακά ήθη και θέσμια, που δεν έδιναν περιθώρια χειραφέτησης και λύτρωσης γενικότερα στο άτομο.

Ίσως, σήμερα, με την εξέλιξη, με την έλευση των ξένων φυλών στη χώρα μας και την επιμιξία των ηθών, τις επιρροές των τουριστών, την αστυφυλία και τη μετανάστευση, να μην υπάρχουν τέτοιες τοπικές κοινωνίες σε νησιά της Ελλάδας. Και ίσως, κατά συνέπεια, η ζωή και η νιότη, να μην προκαλούν παρόμοια δράματα. Όμως υπάρχουν περιοχές, όπως π.χ. της Κρήτης, ή του Πύργου - Ηλείας και της Μάνης, που γίνονται ακόμα κάποιες εκδικητικές βεντέτες, μ' εξοντωτικές μανίες, από ερωτικά σκάνδαλα και ηθικές παρνομίες.

Ο Καμβάς στο «Στο νησί της Αγίας» του Κωτσόπουλου, είναι συνθεμένος με πίκρες, αγωνίες και προβληματισμούς. Η πρωταγωνίστρια είναι μια πόρνη που γίνεται παρά τη θέλησή της, ξεπέφτοντας από παρασυρμό. Στην διαπόμπευσή της μάλιστα, αντιστοιχεί ιδιαίτερα με το δράμα του Μ. Αυγέρη «Μπροστά στους Ανθρώπους» σχετικά με την αυστηρότητα των ηθών στις αρχές του αιώνα, που είχε ανεβεί μόνο για μια βραδιά και την άλλη ματαιώθηκε ελλείψει θεατών το 1904, στην Σκηνή του Κ. Χρηστομάνου.

Η Μαρία, του Θ.Κ. είναι μια φτωχή κι ορφανή κοπέλα, δουλεύει για το ψωμί της σ' ένα αφεντικό, που την παραπλανά και τη διακορεύει υποσχόμενος γάμο. Την αφήνει έργο. Μα δεν τον σηκώνει το κλίμα και φεύγει από το νησί. Μεταναστεύει και παντρεύεται άλλη. Η Μαρία δεν μπορεί ν' αντέξει την προσβολή. Κι αρχίζει να βασανίζεται, με μια συνειδησιακή διαπάλη, κι εντατικές συναισθηματικές μεταπτώσεις.

Έτσι, αφού γεννάει πεθαμένο το νόθο της τέκνο, κατακυλάει στην πορνεία και καταρκάνεται από ντροπή. Οι συντοπίτες της, τη διαπομπεύουν με βάρβαρη και σχεδόν πρωτόγονη στάση και συμπεριφορά: τη φτύνουν, τη χλευάζουν, την κακοποιούν και απειλούν να τη σκοτώσουν, απ' αφορμή, το θάνατο ενός παλικαριού, που πεθαίνει στην αγκαλιά της, από άλλη όμως αιτία... και που αυτοί δεν τη γνωρίζουν.

Μα καθώς το δράμα της πάει κρετσέντο, ένας καλόγερος ο Τιμόθεος που βρίσκεται ανάμεσα στο πλήθος της πομπής, ικετεύει να τη γλιτώσει, γιατί πιστεύει στην αθωότητά της, πως δεν ήταν υπεύθυνη για το θάνατο του νέου.

Στη διάρκεια του διασυρμού και των απειλών, εμφανίζεται ο γιός του καπετάνιου του νησιού Πέτρος, τη συμπονάει και προσπαθεί να την αποσπάσει από τους οργισμένους νησιώτες, γνωρίζοντας πως, η Μαρία είναι άθωα και όχι υπεύθυνη αυτή, που είχε εξωκείλει στο δρόμο της ανηθικότητας.

Οι διάπομπευτές, εξόρκισαν τον Πέτρο να την παντρευτεί, κι εκείνος επικαλούμενος και τις ευεργετικές πράξεις του πατέρα του απέναντι σ' αυτούς, που δεν έβλεπαν τις τόσες ανοιχτές πληγές τους, την πήρε γυναίκα του, με τις ευλογίες του καλόγερου...

Όμως εκείνη επηρεασμένη από υποθήκη και εικόνα της μάνας της, να στηριχτεί σε τυχόν κακό που θα τη βρει, στην Παναγία, είχε ταχτεί να κλειστεί στο μοναστήρι του Τιμόθεου.

Έτσι, παρά τις ικεσίες του άντρα της, που επέμεινε να ζήσουνε στον πύργο του ευτυχισμένοι, η Μαρία, με διχασμένη προσωπικότητα και αγωνία, στο αν θα βρει τη λύτρωση στ' ανθρώπινα και κοσμικά, ή στο μοναστικό βίο, στο τέλος ο συγγραφέας την πεθαίνει στο μοναστήρι, αφού θεραπεύει το παιδάκι του βιαστή της. Μια ανάληψη ευθύνης με στέρεη πίστη και ανθρωπιά, για να νιώσει και τη μητρική ικανοποίηση από το χαμένο παιδί της.

Το παιδάκι, μη υπάρχοντος γιατρού στο νησί (κοινωνικό πρόβλημα που παραμένει ακόμα σε ορισμένα νησιά μας;) ζήτησε η Μαρία να το πάρει να το γιατρέψει στον πύργο, όπως φιλοξενήθηκαν οι γονείς του, ζητώντας κατάλυμα, χωρίς να ξέρουν την έκβαση του βίου της Μαρίας, η οποία γνώρισε το φυλαχτό του, που της είχε πάρει ο διακορέας της και τό'χε κρεμάσει στο λαιμό του παιδιού του.

Σπάνια η αρρώστια του παιδιού, που τη γιάτρευε μεν με τη φροντίδα της, αλλά ήταν μεταδοτική σ' αυτή!

Οι καλόγριες γύρω της στο μοναστήρι, πίστεψαν στη δόκιμη Μαρία, ότι πριν να περιβληθεί το σχήμα, είχαν εξαγνιστεί από τις αμαρτίες «της περιπεσούσης γυνής...» και πως τάχα είχε γίνει «αγία» και μπορούσε να κάνει θαύματα.

Στο φινάλε, η Μαρία, χάρη στο χαμένο τους παιδί, θα συγχωρήσει τον καταστροφέα της, Γρηγόρη, που την είχε ρίξει στο βούρκο, κι εκείνος θα της ζητήσει συγνώμη...

Ο Πέτρος, παρά τις προσπάθειες να την αποσπάσει από τη μοναστική ζωή, δεν τα κατάφερε. Έτσι η Μαρία ξεψυχάει στην αγκαλιά του.

Και το έργο αυτό του Θάνου Κωτσόπουλου, ανάμεσα στα τόσα άλλα και πολύ διδαχτικά, της τεράστιας προσφοράς του στο θέατρο και στ' άλλα είδη της λογοτεχνίας, είναι έργο χαρακτηριστικών, με πειστικό και μετρημένο αρχιτεκτονικό διάλογο, με ανάλογες συγκρούσεις και μεταπτώσεις, όπου το βάρος των προοδευ-

τικών του ιδεών με το καιρίο μήνυμα, ο συγγραφέας το επιφορτίζει στον καλόγερο.

Ο Τιμόθεος διαλογιζόμενος με την ηγουμένη, κηρύττει την επιταχτική ανάγκη της ζωής, στην επιλογή της ελευθερίας του ατόμου, στον αγώνα και στα εγκόσμια, και όχι στην αστήριχτη και άκατηλή ουράνια βασιλεία.

Η παράσταση γενικά, ήταν άψογη, βαθιά, εντυπωσιακή, και περίπλοκα δραματική, με σκηνογραφικές επινοήσεις και συνθετικές συμμετρικές δομές στο ζετύλιγμα και την εξέλιξη του έργου. Την όλη σκηνοθετική επιμέλεια, επιτέλεσε ο Σπύρος Ευαγγελάτος. Η μουσική υπόκρουση, εναρμονισμένη σε βιζαντινή μελωδική υφή, ήταν του Αντίοχου Ευαγγελάτου.

Οι πρωταγωνιστές Μαρία Σκούντζου (σαν κόρη «αγία» και ο Κώστας Καστανάς (άντρας της) ήταν αυτοκυρίαρχοι και υποβλητικοί, μ' έξοχη φυσική ερμηνεία. Εξαιρετη επίσης και η Μ.Μοσχολιού ως ηγουμένη. Το σκηνικό, σε λιμάνι, επιβλητικό και προσαρμολογικό, καθώς και ο χορός και οι κομπάρσοι.

Η Έλσα Βεργή για τον Θ. Κωτσόπουλο

Θέλω να συγχαρώ την πρωτοβουλία ενός Σιλλόγου που αφιέρωσε τιμητική βραδιά στον μοναδικό και κοσμαγάπητο ηθοποιό μας Θ. Κωτσόπουλο. Ακόμα θέλω αν σας ευχαριστήσω και μου δίνετε την ευκαιρία να πω μερικά λόγια για έναν συνάδελφο, έναν καλλιτέχνη, που μας συνδέουν τόσες εξαιρετικές στιγμές δημιουργικής συνεργασίας, τόσες αναμνήσεις κοινής προσπάθειας, πάνω στο σκληρό πάγκο του κλασικού θεάτρου. Ωστόσο οι προσωπικές εμπειρίες και οι συναδελφικοί συναισθηματισμοί, δεν είναι η σωστή αντιμετώπιση ενός καλλιτέχνη που η παρουσία του και η καλλιτεχνική του προσφορά έχουν καταξιώθει από το πλατύτατο ελληνικό κοινό, που δίκαια, τον έχει ήδη τοποθετήσει στην πυραμίδα των ξεχωριστών μονάδων, των εμπνευσμένων, καθοδηγητών της γνήσιας θεατρικής ιδέας.

Ναί, ο Κωτσόπουλος είναι το ξεχωριστό δεδομένο που κλείνει μέσα στο πολύχρονο έργο του όλη την ουσία, την πεμπουσία του θεατρικού ιδανικού. Ο Κωτσόπουλος ηθοποιός, ο Κωτσόπουλος συγγραφέας, με δύο λόγια ένας πλατύτατος πνευματικός άνθρωπος, μια φύση καλλιτεχνική, ποτισμένη με όλες τις εναισθησίες και τα χαρίσματα που του έδωσαν τη δυνατότητα να εξυπηρετήσει το θέατρο, με την πιο γνήσια και γενναιόδωρη προσφορά. Δεν ξέρω άλλη περίπτωση μέσα στην Ιστορία του Νεοελληνικού Θεάτρου, ανάμεσα στις μεγάλες δημιουργικές μορφές της ελληνικής σκηνης, να υπάρχει άλλο δεδομένο ενός καλλιτέ-

χνη, που να εξυπηρετήσει τόσο πολύπλευρα και με τόσο πάθος τη θεατρική ιδέα.

Ο Ασπερισμός του Κωτσόπουλου είναι η συνισταμένη ενός πολυσύνθετου ταλέντου που αγκαλιάζει το δράμα της σκηνης και το μεταφράζει σε παλμό ζωής, σε απόλυτα ποιητική προέκταση.

Σαν ηθοποιός κάθε του παρουσία, στο αρχαίο δράμα, στο κλασικό θέατρο και το σύγχρονο, κάθε του ερμηνεία έχει τη σφραγίδα του δημιουργού, του ερμηνευτή με την τεράστια σκηνική γοητεία, την επιβλητική παρουσία του, την ακαταμάχητη ζεστασιά της φωνής του. Α, ναι, η φωνή του Κωτσόπουλου! με τους μύριους εκφραστικούς τόνους, απ' την τρυφεράδα στο δυναμισμό, την επιείκεια, στην αμείλιχτη αυστηρότητα, στη σπαραχτική απελπισία και το πάθος, στην αυτοπειθαρχία και την εγκράτεια, της κοινωνικής αξιοπρέπειας: μια τεράστια εκφραστική κλίμακα που ζωντανεύει ήρωες και κολοσσούς ρόλων, που επομίστηκε με μοναδική πληρότητα και απόδοση.

Όλοι μας έχουμε ασφαλώς προσωπική εμπειρία από τις δημιουργίες του Ορέστη, Ο Κωτσόπουλος Αίας, Κρέοντας, Βασιλιάς Αήρ, Μάκβεθ, Ηλίθιος, «Άνθρωποι και Ποντίκια» έτσι τα αναφέρω σαν ένα μικρό δείγμα, ένα ελάχιστο σταχυολόγημα από τις ερμηνείες που ήταν σταθμοί, των παραστάσεων του στο Εθνικό Θέατρο, στο Θέατρο Βορείου Ελλάδος και στο Ελεύθερο Θέατρο. Ωστόσο ο Κωτσόπουλος σαν σκηνοθέτης και συγγραφέας πλατύνει το πεδίο της δημιουργικής του δράσης. Σαν συγγραφέας έχει αυτή τη στιγμή συγκεντρωμένο ένα τεράστιο έργο, μια σειρά έργων μεγάλης ποιητικής πνοής, και υψηλής ποιότητας. Θα ήθελα να τελειώσω με ένα ερώτημα, μια μεγάλη απορία και μια ευχή: Το συγγραφικό έργο του Κωτσόπουλου, αυτή τη στιγμή είναι εγκλωβισμένο ακόμμη στις σελίδες εκδόσεων, που ο ίδιος επιμελήθηκε με τόσες θυσίες και τόση φροντίδα. Σε μια εποχή που η ελληνική σκηνή βιάζεται τόσο βιάναυσα, από κακόγουστα ή υποτονικά θεατρικά έργα, δεν θά 'πρεπε τα έργα του Κωτσόπουλου να έ-

χουν την πρώτη ζήτηση, από τα προγράμματα στις κρατικές και τις επιχορηγούμενες σκηνές: Δεν θά 'πρεπε σε μια τέτοια στιγμή υψηλής ωριμότητας του καλλιτέχνη, να του δοθεί η ευκαιρία να ζωντανέψει πάνω στη σκηνή μαζί με την ερμηνευτική του ακτινοβολία, το δράμα της ολοκλήρωσης του έργου του, που θά 'ναι μια δικαίωση του ίδιου, μα και μια τρανή δικαίωση του ελληνικού θεάτρου, της ίδιας της ελληνικής θεατρικής παράδοσης:

Ερανίσματα

Λίκαια θεωρούνται γενναιόψυχοι, εκείνοι που ξέρουν με απόλυτη σαφήνεια και τα φοβερά και τα ευχάριστα και γι' αυτό δεν επιζητούν ν' αποφεύγουν τους κινδύνους.

Θουκυδίδης

Οι ποιητές είναι οι ιεροφάντες μιας ασύλληπτης θείας εμπνοής, οι μεγάλοι καθρέπτες που ρίχνουν τον ίσκιο περασμένων και μελλούμενων πάνω στο παρόν.

Οι ποιητές είναι οι σάλπιγγες που ψέλνουν για τις μάχες. Είναι η δύναμη της επιρροής. Είναι οι ανεπίσημοι νομοθέτες του κόσμου.

Πέρσι Μπις Σέλεϊ

Δεν πιστεύω στο δόγμα «η τέχνη για την τέχνη» και το αποκρούω. Η «άδολη» τέχνη είναι ψευτιά. Η τέχνη, αν δεν είναι για το λαό, είναι περιττή πολυτέλεια.

Φεντερίκο Γκαρθία Λόρκα

Δεν πιστεύω σε καμιά ανώτερη δύναμη γιατί αν υπήρχε τέτοια, θα ήταν παράλογη.

Μάρλεν Ντήτριχ

(κορυφαία Γερμανίδα καλλιτέχνηδα)

Δύσκολο ν' αποβαίνει να δεχθεί τις αφ'ενός μεν θεόν εκτός της φύσεως, αφ'ετέρου δε αυθύπαρκτον και αμέτοχον θεότητος φύσιν... Ο κοινός νους, αδυνατεί να εξηγήσει, ή να φαντασθεί θεόν αμέτοχον ανθρωπίνων ιδιοτήτων, και ιδίως συνειδήσεως, βουλήσεως και ελευθερίας...

Εμμανουήλ Ροΐδης
(«Φιλοσοφικά Μελέτα»)

Παγκόσμια Ποίηση

Περσία

Ομάρ Καγιάμ

Ρουμπαγιάτ

(Ακόσπασμα)

Προτού προβάλλ' η χαρηνγή κι ο ουρανός φωτίσει,
απ' την ταβέρνα ήρθε φωνή γλυκά να μας ξυπνήσει.

Στο κόδι φίλοι!... και κρασί βάλτε απ' το βαρέλι,
γιατί το νέκταρ της ζωής, γοργά τρέχει και φεύγει.

Ο κόκορας ελάλησε κι αυτοί που περιμέναν
στην πόρτα, εφώνάζανε: «Ανοίξτε την ταβέρνα.
Ξέρετε πόσο γρήγορα απ' τη ζωή περνούμε:
Κι όταν θα φύγουμε από δω, πίσω κια δεν γυρνούμε!».

Ω απειλές της κόλασης κι ελπίδες παραδείσων,
ένα μονάχα σίγουρο, πως η ζωή διαβαίνει
ένα μονάχα σίγουρο και όλα τ' άλλα ψέμα,
ρόδο κ' ανθίζει ΜΙΑ φορά για ΠΑΝΤΟΤΕ πεθαίνει!...

Αχ!... κάποιος κ' αγαπήσαμε, οι πιο καλοί κι ωραίοι,
που ο χρόνος και το ριζικό τις χάρες τους τριγύρισαν
αδειάσαν το ποτήρι τους και μια φορά και δύο,
και ένας ένας γλίστρησαν αθόρυβα στο χώμα!

Στο Ναϊσακουρ αν βρίσκεσαι είτε στη Βαβυλώνα,
κι αν τρέχει στο ποτήρι σου γλυκό, ξανθό ή μπρούσκα
φεύγει το αίμα της ζωής σταγόνα τη σταγόνα
και ένα ένα πέφτουνε τα φύλλα από τα χρόνια!

Κάτω απ' τα πράσινα κλαριά είχα ψαμί μια φέτα
είχα μια φλάσκα με κρασί, ποιήματα και σένα
Στο κλάι μου να τραγουδάς λάγνα και παθιασμένα
παραδεισο άλλον απ' αυτόν δεν δέχομαι κανένα!!!

Ένα σταφύλι δώστε μου, σαν θα ψυχομαχάω
και καθαρίστε μου μ' αυτό το σώμα σαν πεθάνω
με διάφαν' αμπελόφυλλα μετά να με τυλίξτε
και απαλά σ' ενός μπαχτσέ άκρη να με κοιμείστε!...

Γνωρίζω τούτο, αν το φώς τ' αληθινό το ένα
κ' ανάβει αγάπη και οργή ολάκερον με καίει
μια σπίθα απ' τη φλόγα του ως την ταβέρνα φτάνει
ενώ στο σκότος των ναών ολότελα πεθαίνει!...

Απόδοση από τ' αγγλικά:

Μανώλης Σταγάκης

Αλεξάνδρεια '92

Βρετανία

Ρόμπερντ Μπέρνς

Η τίμια φτώχεια

Όποιος την έχει για ντροπή
την τίμια φτώχεια και τα ρέστα,
είναι ο πιο άθλιος, κάει να κεί,
δειλός και σκλάβος και τα ρέστα.

Παρ' όλα αυτά, παρ' όλα αυτά,
ας ζούμε στη μιζέρια,
δεν μας θαμπώνουν
πλούτη και λεφτά.
Αγνό διαμάντι
η ζήση μας ακέρια.

Ψωμάκι τρώμε με νερό,
το ρούχο τρίπιο και λερό
και τ' άλλα και τα ρέστα,
ενώ ο κουτός κι ο κερατάς,
ωρνοντιμένοι, μη ρωτάς,
τι τρών και πίνουν και τα ρέστα

Παρ' όλα αυτά, παρ' όλα αυτά,
μην κρίνετε απ' τα ρούχα,
τίμιος εκείνος που μοχτά,
γιούχα των κλοισίων γιούχα!

Λόρδος ο ηλίθιος αυτός,
πολλοί τον προσκινάνε,
μ' ας κάει σαν διάνος φουσκωτός,
το τούβλο - τούβλο θά'ναι.
Παρ' όλα αυτά,
παρ' όλα αυτά,
κ' αστέρια και γαλόνια
φοράει αυτός αρμαθιαστά,
δεν καίει βιάκα; νά'ναι αιώνια.

Ο βασιλιάς το στρατηγό
λακέ του διορίζει
μα όχι αδύνατο, φτωχό
και κείνα τον θερίζει.

Παρ' όλα αυτά, παρ' όλα αυτά,
τα κόστα κ' οι βαθμοί
και τ' άλλα και τα ρέστα
ποτέ δεν ξεπερνάν
το νού και την τιμή
και τ' άλλα και τα ρέστα.

Θα 'ρθεί η μέρα κ' η στιγμή,
το καθεστώς αυτό θα πέσει
και θά'χει ο νούς και η τιμή
παντού την πρώτη θέση.

Παρ' όλα αυτά, παρ' όλα αυτά,
η μέρα θα σημάνει,
το προφητεύω γω, που οι άνθρωποι
στον κόσμο αδέλφια όλοι θα 'ναι.

Απόδοση: Δημήτρης Πάνος -
Σουλιώτης — Περιστέρι '92

Ελληνική Ποίηση

Πάνος Βοζίκης

Αν ήξερα

ή δυτικά: 36 Παράλληλο

Αν ήξερα!...
πως οι βροντές σου πανικοβάλουν,
κι ότι οι βροχές σου προδίδουν
τους αμαρτωλούς πλημμυρίζοντας τα υ-
πόγεια·
αν ήξερα, το μυστήριο και τις καταπα-
κτές
κάθε δολιότητας, και πως,
τα διχτατορικά σου χέρια κλειδώνουν
κάθε λαό...

Αν ήξερα!
την υποκρισία της «αγιοσύνης» σου
και την ικανοποίηση του «σκοτώνω»
πόσο θα σε μισούσα!
Αν ήξερα!
τη γεωμετρική ανορθοδοξία
του αφιονισμένου λαού σου,
και τις διαστάσεις κάθε πόρτας
των άπειρων φυλακών σου...
Και αν ακόμη γνώριζα,
τις κοπτικές μηχανές
σε μια διάσταση πλημμύρας
από πράσινα χαρτονομίσματα...
Και ότι, αμέτρητοι κάπου σκοτώνονται
για την ευημερία σου
(αν είναι ευημερία)
πάλι θα σε μισούσα.

Αν ήξερα την ημέρα, που τα εντόσθιά
σου
θα τρώνε τα εντόσθια και τα χρώματα
θα προσπαθούν να επιβιώσουν
κοιτάζοντας με οίκτο το τεράστιο ά-
γαλμα
που λέγεται... ΠΩΣ;
πιο δυνατά θα σε μισούσα.

Αν ήξερα,
με το αίσθημα των λουλουδιών
την ιστορική αλλαγή μέσα στον κόρφο
σου
και την αντίστασή σου για κάτι (μη) δι-
κό τους,

δεν θα σε λυπόμουνα.

Όμως ξέρω ένα:

Μια και μόνη Μακεδονία
που είναι δική μας!

Τελικά στην ανάλυσή μου, σε μισώ.

Νέα Υόρκη '92

Στάθης Πανταζίδης

Νέα παζάρια

Πείνα καταπίεση, θάνατος,
Σκέψη, ταρακούνημα, δράση.
Εξορμήσεις, λάβαρα σημαίες, φωνές,
οργή και χαλασμός.
Ποτάμια το αίμα, ανάσταση!
Λόγοι δοξαστικά, θούρια, τραγούδια,
τύμπανα μουσικές παραληρήματα
ενθουσιασμοί, έπαρση στα ουράνια.
Πληρωμή στους ήρωες:
Αγάλματα, ανδριάντες, μασσωλεία,
όρκοι τιμές και προσκυνήματα.
Και αύριο!
Αύριο, πάλι φωνές και νέα λάβαρα
κι άλλο αίμα!
Τ' αγάλματα βάρβαρα πατημένα.
Σήμερα τα στήνουν, αύριο τα χαλούνε.
Οι λαοί χάνουν την ταυτότητά τους.
Πασπατεύοντας μες στην αχλύ
ψάχνουν καινούριους δρόμους!
Κατά πού 'ναι οι νέοι δρόμοι;
Κ' οι όρκοι τι έγιναν;
Και τ' αγάλματα;
Τα παλιά τά 'ριξαν.
Θα ρίξουν και τα νέα;
Θα στήσουν άλλα;
Κ' η πολιτιστική τους ταυτότητα;
Κλεισμένη στη σκοτεινή σιδερένια
χούφτα της υπερεξουσίας.
Λαοί! Ποτέ «τ' άγια τοις κυσί»!
Μη ρίχνετε τ' αγάλματα
και μη τα ξεπουλάτε!
Φτηνό κι ανάξιο το τίμημά τους
στο παλιοπάζαρο.
Να τους θυμάστε τους ήρωές σας!
Η ιστορία δε θέλει σφουγγαρόπανα·
με μνήμες ορθοστέκει.

Θεσ/νίκη '92

Η σημερινή ποίηση απαιτεί απλή γλώσ-
σα, λιτό ύφος ενδιαφέροντα και κοινής
οφέλειας θέματα, κοινωνικά και ανθρώ-
πινα, για άμεση συγκίνηση και καλλιέρ-
γεια ψυχών· απαιτεί λαγυρή σχηματική
κι εκφραστική αυτοτέλεια. Κάθε ποίημα
νά 'ναι καλλιτεχνικά μετουσιωμένο και
το νοημά του νά'χει αρχή, μέση και τέ-
λος.

Λάμπρος Μάλαμας

Βασίλης ΤερτίπηςΑκριβή ταυτότητα

Κανένα άλλο στοιχείο
δεν βρέθηκε πάνω του,
πορτοφόλι, ταυτότητα, μαντήλι,
μήτε γυναίκας φωτογραφία
με τρυφερή αφιέρωση,
κι ούτε δραχμή στις τσέπες του.
Τίποτα που να θυμίζει
κοινωνικές σχέσεις, τόπο καταγωγής,
διαμονή, όλη του η ζωή ξοδεμένη
στους φονικούς δρόμους του πόνου,
χαμένη στην έρημο της μοναξιάς.
Μόνο η βελόνα μπηγμένη στη φλέβα
του

κ' η σύριγγα με λίγες σταγόνες
απ' το φονικό υγρό
και το μαύρο μπουκαλάκι
πεταγμένο άδειο πιο κάτω
κι ούτε κανείς μπόρεσε να τον γνωρίσει.
Κι έμεινε το πτώμα του ξένο,
άγνωστο κι απρόσιτο, τυλιγμένο
στην ανωνυμία, και σαβανωμένο
στη σκιά της, όπως συμβαίνει
στη μάχη με τους άτυχους στρατιώτες,
πό 'χουν πολτοποιημένο το κεφάλι!
Κι όμως, δεν ήταν δίχως ταυτότητα.
Είχε την πιο ακριβή και την πιο τέλεια
την ιερή ταυτότητα: Νέος Άνθρωπος.

Χαματερό - Μεσσηνία: '92

Μαρία Π. ΓιακουμέλουΑιθεροβάμονες

Αιθεροβάμονες,
Έτσι θέλαν να γίνουν
κι αγκαλιαστήκανε
να διαγοιμίσουν
το σίμπαν.
Ήταν, τότε που όλα τριγύρω
εκπέμπανε ατέλειωτα S.O.S.
σε μια τραχιά γη,
σε μιάν ανελέητη κοινωνία
που τα παιδιά κοιμούνται νηστικά,
σκεπασμένα με όνειρα νεκρά
και ματωμένα λάσπη!
Εκείνοι επιμένουν, πως οι παράμετροι
πρέπει να μείνουν αλώβητοι...
Κ' οι συμφωνίες των κραταιών
λιμνάζοντα νερά, όπου βρωμούνε θάνατο!
Και τα παιδιά, μαραμένα τριαντάφυλλα
να πηγαίνουν στον άδη αβοήθητα...
Αιθεροβάμονες, ποιό είν' αλήθεια το έργο
σας.

Αθήνα '92

Σωτήρης ΖυγούρηςΤέσσερα ποιήματαΗ Ελπίδα Λ

«Ίσως λάμψει μια μέρα
το άστρο μας» είπε,
κι ανέμιζε
με τα μεγάλα πηρούνια
του ήλιου
την καρδιά του
σαν κουκάμισο του καλοκαιριού
μέσα στους θερισμένους κάμπους.
Κι έλεγε τ' απόβραδα
δίπλα στο φως της λάμπας
σα να μιλούσε σε φίλο του
πως στόχο είχε τώρα
πάνω απ' όλα βάλει
μπροστά στον κόσμο
ζωντανά να φέρει
τα μεγάλα όνειρα.

Αναφορά

Για τους λαούς γράφω
τους βουτηγμένους στο αίμα.
Τα γκρεμισμένα σκίτια
και τις έρημες πόλεις.
Τις συνοικίες
με τις δωδεκάψυχες μάνες.
Για τους άντρες
που τους λένε αντάρτες
κι έχουν το δικίο
χαραγμένο
κάτω απ' το βλέμμα τους.

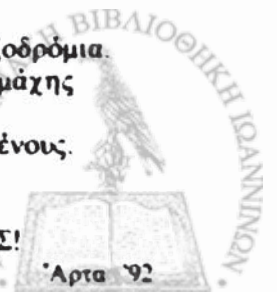
Παρότρυνση

Μέσα στη θάλασσα
γεννήτριες κερνούν
ρεύμα ηλεκτρικό.
Έξω στη στεριά σηματοροί
με σινιάλα σημειώνουν
τον κίνδυνο.
Εργάτες μετάλλου
με χαλύβδινες βέργες
χαράσσουν τις λέξεις:
Δυναμώστε την πάλη σας.

Όργωμα

Οργώστε πάνω στα πεζοδρόμια.
Υστερα τα πεδία της μάχης
κάρτε αμπάριζα.
Ξυπνείστε τους σκοτωμένους.
Μπροστά στις σημαίες
χαράξτε τις λέξεις:
ΕΙΡΗΝΗ - ΖΩΗ - ΦΩΣ!

Άρτα '92

Ρόη ΠετρουλάκηΗ κατάρα του πολέμου

Γη μαυρισμένη από καπνούς
και σπιτικά ρημάδια,
άδειες ψυχές χωρίς φτερά
και στην καρδιά σκοτάδια,

Παιδιά μικρά χωρίς μιλιά
και γέλιο μες στο στόμα.
Νιάτα πεσμένα άψυχα
ριγμένα μες στο χώμα!

Μάνες στα μαύρα και φωνές
γυναίκες σε απόγνωση,
μέρες με δίχως αύριο
με τρόπο κι απομόνωση.

Χέρια ψηλά ικετευτικά
και τρομαγμένα μάτια
χαλάσματα παντού φωτιά
μαυρίλα και κομμάτια!

Φρίκη, καταστροφή, βουή,
η κατάρα του πολέμου,
σέρνει τον κόσμο στο χαμό,
κάποιοι γιατί τον θέλουν;:

Καλαμάτα '92

**Η ποίηση, πρέπει να είναι καλή, όνομα
και πράγμα ποίηση· ή να λείπει καθό-
λου.**

Κων/νος Ασόπιος

Ζαφείρης ΣτάλιοςΟ Ναύτης

Γεννήθηκε στην άγονη πέτρα της θλίψης,
στη μοίρα της φτώχειας, στης απελπισιάς, τα χώματα,
διψούν τα κλεισμένα του χείλια,
γύρω του είναι η σπαρμένη ζωή,
η καρδιά που λαχταρά τους αγγέλους,
άφησε το τζάκι της στάχτης, τα δάκρυα της αδελφής,
τις ρυτίδες στης μάνας το πρόσωπο,
με την ελπίδα κρυμμένη στη μαύρη παλάμη.
Έφυγε στης οργής τα πελάγη,
στους βυθισμένους ωκεανούς των αγνώστων,
άγγιξε την άκρη της γης, τους παράδεισους,
την κόλαση των ανώνυμων.
Πέρασαν τ' αλύτρωτα χρόνια της υγρής οπτασίας,
ροζιάσαν της ευθύνης τα χέρια,
άσπρισαν τα μαλλιά, σβήσαν της λάμψης τα μάτια
του κορμιού η χαρά... Γύρισε πάλι στο νησί της αγάπης,
στης φαντασίας τους κήπους, στις πέτρες,
στις νοσταλγίες με τις μνήμες του θάμπους,
για να περιμένει το τέλος, να περιμένει την αιώνια σκιά.

Αθήνα '92

Γιάννης ΚαραβίδαςΣτο μαρμαρένιο αλώνι

Μη περιμένεις μια γιορτή για να γλεντήσεις.
Κάθε σου μέρα μια γιορτή,
Κάθε σου μέρα κι ένας θρίαμβος
ενός καινούριου χρόνου κερδισμένου.

Στο τέλος κάθε μέρας που κερδίζεις
χόρευε, χόρευε θριαμβευτής
στο μαρμαρένιο αλώνι,
κι άσε τον άνεμο να σε κρατάει
απ' το λευκό μαντήλι της χαράς σου.

Αργυρούπολη '92

Ρώσοι συγγραφείςγια την τέχνη του λόγου

Ο δρόμος προς την απλότητα στην τέ-
χνη, είναι δρόμος άντρωσης και ωρίμαν-
σης του ταλέντου. Είναι ο δρόμος της
τελειοποίησής του. Η απλότητα είναι το
ριζικό των ταλέντων, το υπέρτατο μέτρο
της καλλιτεχνικής μαστοριάς.

Ν. Αμπάλκιν

Έγινε πιο απλός και τραβάω προς το
σκοπό ευθεία.

Το πιο βασικό, είναι να μάθει κανείς
να γράφει απλά, εντελώς απλά.

Τουργκένιεφ

Κυκλοφορεί:Λάμπρου Μάλαμα«Τουριστική
Ευρώπη»

Νέοι Ποιητές

Βασιλῆς Χρ. Ζιωγάνας

Γράμμα στον εχθρό

Αδελφέ μου.

Σου γράφω για τη σιωπή που δεν αντέχω...

Πόσες φορές δεν κοιταχτήκαμε στα μάτια

Πόσες φορές, μα δεν μιλήσαμε ακόμη.

Δεν μας αφήνει ο θόρυβος των όπλων.

Κι όμως, πόσο θέλω να σ' αγκαλιάσω αδελφέ μου. Όταν με κοιτάς ανήσυχος κι απορημένος, πόσο θέλω να σ' αγκαλιάσω...

Σ' άλλους καιρούς μπορεί να μοιραζόμαστε τις ζωές μας.

Μα τώρα, κάποια μεγάλα συμφέροντα μικρών ανθρώπων, δεν μας αφήνουν να μιλήσουμε.

Δεν μας αφήνουν, γιατί είμαστε εχθροί. Κι ας έχουμε μια μάνα να μας περιμένει.

Κι ας έχουμε μιάν αγάπη που δεν πρόλαβε ν' ανθίσει στις καρδιές μας.

Είμαστε εχθροί, ξένοι, διαφορετικοί κι ας μένουμε ίδιοι.

Σαν χτες που μας πρόδωσαν τη νύκτη και μας έφεραν εδώ αντιμέτωπους κλάι κλάι.

Κι είναι τα μάτια σου βαθιά και δεν ε' αντέχω.

Κρύβουν καλά το ίδιο δάκρυ, όπως εγώ και καθρεφτίζουμε τις ίδιες αγωνίες.

Για να γυρίσω, πρέπει, μου είπαν, να σε σκοτώσω

Μα δεν αντέχω.

Δεν δικαιούμαι να γυρίσω εγώ πρώτος...

Δεν δικαιούμαι να ταράξω εγώ τα μάτια της αγάπης σου. Δεν δικαιούμαι να σ' αφήσω εδώ, αδελφέ μου, σ' αυτή την κόλαση.

Πρέπει να γυρίσουμε μαζί

Κι είναι τόσο παράλογες οι διαταγές

Και ακόμη δεν ξέρω γιατί υπακούω, γιατί πολεμώ... μήπως εσύ; Αν ναι, απάντησέ μου...

Στο δικό μας στρατόπεδο δεν δίνουν απαντήσεις.

Ο ήλιος δίνει και θα πρέπει να υπακούσω. Τα λουλουδιά κλείνουν μη με δοίνε να σε προδίωω. Η καρδιά μου σιωπά και δεν ξέρω αν θα φιλάω κι απόψε ένα δάκρυ μου κρυφό... Δεν ξέρω...

Σου γράφω για τη σιωπή που δεν αντέχω...

Αδελφέ μου!

Ευγενία Ιωαννίδου-Τρυφου

Της ξενιτιάς

Φοβριούνται μου και ζάλη μου ο Κιζιτζίης περνάει, μου παίρνει το παιδάκι μου, μου παίρνει το κοιλί μου, και θ' απομείνω έρημη ε' αγνώστια να κοιτάω...

Ξιπνίστε δά' η γειτονιά, σπυδαίτε δά' οι κόσμοι.

η μέρα δεν εχάραζε κι ο ήλιος είναι μαιρός.

λάκκο ανοίγω με, στη γης την ξενιτιά να θάψω

δάκρυα φιλούν τα χνάριμα σου μέχρι το σταιγκοδύρι

γιόκα μου, που σε χάνουμε, τότε θα μας ματάρθει.

Δε μολογώ της μάνας σου μην κέσιν τα μαλλιά της

να καρτερεί, κι ο κίρης σου, να πίνουνε φαρμάκια

Μον' κλαίω για την κοπελιά πίσω απ' το παραθύρι

κό' χει τα μάτια χαμηλά και κλαίει κι αναστενάζει...

Αναθεμά σε ξενιτιά που μας ποτίζει, πίκρες

που στάχτη να σου γίνουνε όλα σου τα καζάντια

Παίρνει, τους νιοίς και τους γαμπρούς, τα τρικορφα κλωνάρια,

παίρνει, τα παλικάρια μας, της νεραντζιάς νεραντζία

Θεο νίκη '92

θεο νίκη '92

Λάμπρου Μάλαμα

Πρόσφορο

Αληθινής

Ποίησης

Δοκιμιοκριτική

Μελέτη

Πεζογραφία

Μελέτες - Δοκίμια - Λιηγήματα - Λαογραφία - Ιστορία

331

Δοκιμιακές σκέψεις
για την αισθητική

Τι είναι ομορφιά

Του Δημήτρη Φ. Πάνου - Σουλιώτη

Καθηγητή και μεταφραστή

Η ομορφιά, το ωραίο, είναι μια από τις πιο σπουδαίες κατηγορίες της αισθητικής. Αντιπαρατίθεται στο άσχημο, στο κακό και στο ανήθικο, και γενικά σε ό,τι εμποδίζει τον άνθρωπο να είναι ελεύθερος κι ευτυχισμένος, απαλλαγμένος από τα δεσμά της εκμετάλλευσης και της καταπίεσης.

Η ομορφιά, το ωραίο, χρησιμοποιούνται σαν όροι για τον προσδιορισμό και την αξιολόγηση τέτοιων αισθητικών ιδιοτήτων όπως το τέλειο, η αρμονία και η εκφραστικότητα, η κομψότητα και η χάρη.

Κοντολογίς, όμορφο είναι ό,τι τέρπει, χαροποιεί τον άνθρωπο, του χαρίζει αισθητική απόλαυση. Στη ζωή το όμορφο, η ομορφιά, συνδέονται πάντα με την εξωτερική όψη των αντικειμένων, των φαινομένων και των ανθρώπων, που μπορεί συχνά να είναι και απατηλή. Συμβαίνει και το αντίθετο, κάτι το εξωτερικά άσχημο να είναι ωραίο εσωτερικά.

Η διαφορά που παρατηρείται σε παρόμοιες περιπτώσεις ανάμεσα στο όμορφο και το ωραίο, μας δίνει τη δυνατότητα να ξεχωρίσουμε κατά την αισθητική ανάλυση, το διαλεκτικό συσχετισμό, ανάμεσα στη μορφή και το περιεχόμενο των αντικειμένων και των φαινομένων, να αποκαλύψουμε την αντίφαση ανάμεσα στα φυσικά χαρίσματα του ανθρώπου, την εξωτερική του όψη και τον πνευματικό του κόσμο. Ο εξωτερικά άσχημος Κουασιμόντο, από το μυθιστόρημα του Β. Ουγκώ «Η Παναγία των Παρισίων» είναι ωραίος με τις ηθικές αρετές του, ενώ πίσω απ' την ομορφιά του προσώπου του Νικολάι Σταβρόγκιν από το μυθιστόρημα του Φ. Ντοστογιέφσκι «Οι δαιμονισμέ-

νοι» κρύβεται η εσωτερική μηδαμινότητα, η κενότητα, η ανθρωπινή ποταπότητα, που είναι ασυμβίβαστα με την έννοια του ωραίου.

Ο μεγάλος Έλληνας φιλόσοφος Σωκράτης, από μια πρώτη ματιά εξωτερικά φαινόταν άσχημος, ενώ στην πραγματικότητα ήταν ένας πάρα πολύ ευφυής άνθρωπος με ωραίο και πλούσιο ψυχικό και πνευματικό κόσμο, που σαγήνευε τους πάντες.

Γενικά ολότελα ωραίο άνθρωπο μπορούμε να ονομάσουμε αυτόν που συνδυάζει αρμονικά την εξωτερική ομορφιά με τον ωραίο εσωτερικό κόσμο, που δεσπάζει η ηθικότητα, ο αλτρουϊσμός, η συμπόνια προς τους ανθρώπους, η τάση να παλεύει για το καλό των ανθρώπων και να στηλιτεύει το κακό.

Τι είναι τελεσπάντων ομορφιά; Ομορφιά είναι μια ολόκληρη πολυμορφία από χαρακτηριστικές ιδιότητες, όπως η αναλογία και η συμμετρία, η αρμονία των συστατικών της και το παιχνίδισμα των χρωμάτων. Η λαμπράδα, η αγνότητα και η φρεσκάδα, η τελειότητα και η ακεραιότητα της μορφής στο περιεχόμενο.

Παράλληλα, όμως, με τα πανανθρώπινα στοιχεία, που διέπουν την ομορφιά, περικλείει μέσα της και στοιχεία που καθορίζονται από ιστορικούς και κοινωνικούς παράγοντες. Ακόμα ο διακεκριμένος Ρώσος φιλόσοφος Ν. Τσερνισέφσκι τόνιζε ότι: οι παραστάσεις του απλού ανθρώπου του λαού, σ' ό,τι αφορά την ομορφιά, είναι εντελώς διαφορετικές από εκείνες που έχουν γι' αυτή, οι εκπρόσωποι των κυρίαρχων τάξεων. Οι παραστάσεις και οι αντιλήψεις αυτές των απλών ανθρώπων, συνδέονται πρώτα απ' όλα με την υγεία, την αγνότητα, με την ικανότητα, η γυναίκα να είναι δουλευτάρα, άξια και προκομμένη. Γι' αυτό, το λαϊκό ιδεώδες της ομορφιάς, δεν ήταν η λεπτή, με άσπρο πρόσωπο ωραία κοπέλα με λεπτά χεράκια, αλλά η ροδομάγουλη, ανθηρή, γεμάτη υγεία κοπέλα με γερά και άξια χέρια για δουλειά.

Τις ίδιες παραστάσεις έχουν και οι α-

πλοιί άνθρωποι του λαού και στη χώρα μας. Αυτό το ιδεώδες βρήκε την αντανάκλασή του και στα δημοτικά μας τραγούδια. Να, πως, ο λαϊκός τραγουδιστής απεικονίζει την όμορφη κοπέλα σ' ένα δημοτικό τραγούδι, πραγματικό αριστούργημα:

«Βλαχούλαν εροβόλαγε από ψηλή ρα-
χούλα.
Φέρνει τη ρόκα φουντωτή, τ' αδράχει
της γεμάτο.
Σύρνουν τα πόδια της όροσιά και τα μαλ-
λιά της μόνσκο.
σύρνουν τα πασοιμάκια της του Μάη τα
λουλοΐδια».

Οι παραστάσεις για την ομορφιά, άλλαζαν και αλλάζουν στην πορεία της ιστορικής εξέλιξης. Όμως σιγά - σιγά, η αισθητική σκέψη κατέληξε στο συμπέρασμα ότι: η ομορφιά συνδέεται πρώτ' απ' όλα με τη ζωή και μ' εκείνες τις εκδηλώσεις και εκφάνσεις της, οι οποίες πληρέστερα εκφράζουν κι ενσαρκώνουν την ελεύθερη, γεμάτη ζωή ανάπτυξη των πολυποίκιλων μορφών της και ιδιαίτερα του ανθρώπου.

Έχω τη γνώμη ότι, την πιο σωστή διατύπωση της ανθρώπινης ομορφιάς και του ωραίου την έδωσε ο Ρώσος συγγραφέας Α. Τσέχωφ, με το ακόλουθο ρητό του:

«Ωραίο είναι μόνο εκείνο που είναι σοβαρό».

Ωραίος είναι ο θάνατος Παρθενώνος μας, ανυπέρβλητο και υπέρτατο καλλιτεχνικό τρόπαιο, του νου και των χεριών του ανθρώπου, που υψώνεται ακατανίκητος πάνω στη γη μας. Επίσης, το άγαλμα της Αφροδίτης της Μήλου, που έκανε το Γερμανό ποιητή Ερ. Χάινε και το Ρώσο συγγραφέα Γ. Ουσπένσκι να κλαίνε κατασυγκλονισμένοι μπροστά της, από βαθιά συγκίνηση, εκεί στο Λούβρο του Παρισιού. Και λυπάσαι κατάκαρδα τώρα σαν αντικρίζεις κάτι ανουσιουργήματα, όπως αυτό στην πλατεία Κλαυθμώνος στην Αθήνα, που απεικονίζει δήθεν τη γυναίκα. Και να ήταν μόνο αυτό! Και ντρέπεσαι για τον εκαίσχυντο φόρο που πληρώνουν ορισμένοι καλλιτέχνες μας, της κακιάς ώρας, σε μια ξενόφερτη αφηρημένη τέχνη, ξεκομμένη από την πανέμορφη ιστορική μας παράδοση. Η τέτοια «τέχνη» μόνο κακό κάνει, καθώς φθείρει και προσβάλλει τ' αγνά αισθήματα του λαού μας.

Καταλήγοντας, μπορούμε να πούμε ότι: ιδανικό ανθρώπινης σμορφιάς, αποτελεί η αρμονικά αναπτυγμένη προσωπικότητα, που συνδυάζει τη φυσική τελειότητα, τον πνευματικό πλούτο, την εσωτερική καλλιέργεια και την ηθική αγνότητα, η προσωπικότητα, που παλεύει να αναμορφώσει τον κόσμο, σύμφωνα με τα φωτεινά σοσιαλιστικά ιδανικά του δικού, της ελευθερίας, της δημοκρατίας, της ειρήνης, του ανθρωπισμού και της κοινωνικής προόδου.

Περσιτέρι - Αθήνας '92

Για να θυμούμαστε και
να μαθαίνουμε

Σκέψεις και εκτιμήσεις

Καθεστώς και στάσεις λαών

(Απόσπασμα από πολιτικό δοκίμιο με τίτλο: Περεστρόικα Ίσον Αντεπανόσταση)

Του Αρίστου Κ. Αποστολόπουλου

Οι λαοί άγονται και φέρονται, από τα αυστηρώς ελεγχόμενα και κατειθιγόμενα ακροσοσιαντολιστικά μέσα ενημέρωσης. Είτε αυτά λέγονται τηλεόραση, ραδιόφωνο, τύπος, ή θέατρο - σχολείο - εκκλησία - καφενές κ.λπ.

Οι άνθρωποι δεν είναι εύκολο ν' αλλάζουν ούτε σε μιὰ, ούτε σε δυό, ούτε σε τρεις γενιές. Οι άνθρωποι συνηθίζουν με το καθεστώς, με τη χώρα και το λαό της. Αν είναι δημοκρατία, είναι δημοκρατική η χώρα και ο λαός της. Αν είναι φασισμός, είναι φασιστική η χώρα και ο λαός της. Αν είναι σοσιαλισμός, σοσιαλιστική είναι η χώρα και ο λαός της! Τίποτα το αναληθέστερο.

Οι λαοί, όσο το καθεστώς είναι ισχυρό, δηλαδή, η οργανωμένη πρωτοκορία, είτε αυτή είναι φασιστική, είτε σοσιαλιστική, είτε δημοκρατική, κειθαρχούν και δουλεύουν κάτω από τους νόμους και τα προστάγματα της οργανωμένης πρωτοκορίας που έχει γίνει καθεστώς. Δε σημαίνει ότι ο λαός έχει γίνει φασίστας, σοσιαλιστής ή δημοκράτης.

Όταν από αντικειμενικές και υποκειμενικές συνθήκες, το καθεστώς δυσκολεύεται να διατηρηθεί στη ζωή κι αρχίζει να μυρίζει θάνατο, τότε γίνεται η αντικατάστασή του, βίαια, ή δόλια. Οι λαοί δεν αντιδρούν. Περνούν εύκολα με το νέο αφεντικό.

Το φασιστικό καθεστώς του Μουσολίνι, που επί 20 ολόκληρα χρόνια, ο Ιταλικός λαός

το λιβάνιζε, αφανίστηκε δίχως κανείς να συγκινηθεί, ή να προσπαθήσει να το σώσει.

Το χιτλερικό καθεστώς, που όσο κανέναν άλλο, ο γερμανικός λαός αγάπησε και θυσιάστηκε κατά εκατομμύρια για το «μεγαλείο» τους, όταν έπεσε, κανείς από τις δεκάδες εκατομμύρια των φανατικών, δε σκέφτηκε να το υπερψοπιστεί.

Το σοσιαλιστικό καθεστώς της Ρωσίας που οι λαοί της, έδωσαν δεκάδες εκατομμύρια παιδιά τους, για να το σώσουν από τη χιτλερική θεομηνία, δεν θ' αντιδρούσαν, αν νικιόνταν από το ναζιστικό στρατό. Δεν αντέδρασαν κι όταν δόλια ανατράπηκε η κυβέρνηση και η κομμουνιστική ηγεσία κάτω από τη διεύθυνση της οποίας είχαν πολεμήσει με τόση αυταπάρνηση!...

Το φασιστικό καθεστώς της 4ης Αυγούστου και η φασιστική λεπίδα της χούντας, έπεσαν χωρίς κανείς να αντιδράσει από τις ογκώδεις μάζες που καθημερινά χειροκροτούσαν και «δόξαζαν» τα δύο εκείνα φασιστικά καθεστώτα.

Το γιγαντιαίο Εαμικό Κίνημα, όταν έπεσε, οι μάζες που παραληρούσαν στ' όνομά του, δεν δυσκολεύτηκαν να γίνουν κόμμα εκείνων που τις είχαν καταπροδώσει, και κατασκοτώσει!...

Οι λαοί συνεπώς, δεν είναι παρά μια ποσοτική δύναμη που μετατοπίζεται ανάμεσα στις ποιοτικές δυνάμεις. Ανάμεσα στις δυο οργανωμένες πρωτοπορίες της Δεξιάς και της Αριστεράς. Γίνεται δύναμη αποφασιστική, πότε στη μία και πότε στην άλλη. Το ζήτημα είναι πως και σε πόσο χρόνο η μία πρωτοπορία θα επιβληθεί επί της άλλης. Η λαϊκή μάζα, - ο μεγάλος όγκος της - θα είναι πάντα με τη δύναμη! Αυτό δεν σημαίνει πως είναι η ίδια η δύναμη, πως κατανοεί και πιστεύει στα παραγγέλματα της μιάς ή της άλλης, οργανωμένης πρωτοπορίας με συνείδηση και αμετάθετη θέληση. «Τη μια μέρα δάφνες και ωσαννά, και την άλλη σταύρωσον σταύρωσον αυτούς!». Όπως γράφει σχετικά σε επιφυλλίδα του για την «Αχαριστία» και ο Λ. Μάλαμας στο υπ' αρ. 80 τεύχος τούτης της Περιοδικής του Επιθεώρησης.

Κλασικό παράδειγμα ο «Σοσιαλιστικός Κόσμος» που, οι όπου γης άνθρωποι παρακολούθησαν τη διάβρωση, τη στρέβλωσή του, την ανατροπή και την πτώση του. Πώς έγινε και στα μάτια της έκπληκτης ανθρωπότητας, αυτή να φαντάζει σαν γεγονός μη αναμενόμενο; Την εξήγηση τη δώσαμε σε άρθρο μας στο προηγούμενο τεύχος του «Ελ. Πνεύματος». Αλλά επειδή, η τραγωδία για το παγκόσμιο Σοσιαλιστικό Κίνημα, άρχισε και κλιμακώθηκε σε τρεις πράξεις, ας κλείσουμε τούτες τις εκτιμήσεις με την τρίτη και φρικτότερη πράξη του Γκορμπατσόφ. (Οι δύο προηγούμενες από Χρουτσόφ και Μπρέζνιεφ).

Με τον Γκόρμπι ήταν η βαρύτερη. Εκκαθα-

ρίσεις πάνω στις εκκαθαρίσεις, υπολείμματα υπολείμμάτων, σταλινικών, χρουτσωφικών, μπρέζνιεφικών «Βετσερνιάγια Μόσκιβα» (12 Φλεβάρη 1988). Πάνω από 9.000 στελέχη καθαιρέθηκαν από συννοικιακές επιτροπές του ΚΚΣΕ, επειδή αρνήθηκαν να εφαρμόσουν τις αλλαγές που εισήγαγε στη Σοβ. Ένωση ο ηγέτης του Κρεμλίνου Μ. Γκορμπατσόφ. Εγκάρδιες σχέσεις με τους καπιταλιστές του κόσμου. Αφοπλισμός μονόπλευρος, δηλαδή ξεβράκωμα του σοβιετικού κράτους. Αποδιοργάνωση της σοσιαλιστικής κοινωνίας, που την ονομάζει (αναδιοργάνωση) «Περεστρόικα»! Εισβολή του ξένου κεφαλαίου και του διεφθαρμένου καπιταλιστικού «πολιτισμού». Σωβινιστικές εξεγέρσεις και κίνδυνος απόσχισης σειράς λαών από τον σοβιετικό κορμό. Παρασιτισμός, ανεργία, φτώχεια, παλλαϊκή δυσαρέσκεια, όχι εναντίον των κατεδαφιστών, αλλά εναντίον του Σοσιαλιστικού Συστήματος. Αποτέλεσμα; Πέταμα του σοσιαλιστικού προσώπου και της κομμουνιστικής ταμπέλας. Πρώτα από τα κράτη της Ανατ. Ευρώπης: Πολωνία, Αν. Γερμανία, Ουγγαρία, Βουλγαρία, Ρουμανία. Εξαφάνιση των έργων του Λένιν, ούτε απλή μνεία του ονόματός του. Προτάσεις για το πέταγμά του κι από το Μαυσωλείο! Παρασέρνοντας και τους όχλους, η αντεπανάσταση από τα πάνω εγκαθίσταται παντού, σ' όλους τους αρμούς της άλλοτε παντοδύναμης σοσιαλιστικής κοινωνίας, και διακυρύνει άφοβα πιά:

*«Το σοσιαλιστικό σύστημα χρεωκόπησε»!
«Ο καπιταλισμός είναι το καλύτερο σύστημα»(!)...*

«Το σύστημα της ελεύθερης οικονομίας, παρ' όλο που είναι αξιέπαινο, δεν έχει καμία έμφυτη αίσθηση της ηθικής και θα πρέπει να προσαρμόζεται με βάση τις πανανθρώπινες αξίες».

Κάρλος Μπράμνερ
αρθρογράφος «Τάιμς» Λονδίνου

Στην Ελλάδα, όποιοι μικροί και ανίκανοι πιάνουν μια θέση, μια καρέκλα και ασκούν εξουσία, δεν αποδείχνουν παρά, τη μικρότητα και την ανικανότητά τους. Αυτή είναι μια μόνιμη πληγή του έθνους μας.

Βασίλης Ρώτας

Το σαράκι, μπορεί· νά 'τρωγε τη σάρκα του σοσιαλισμού, από την εποχή του 20ου Συνεδρίου του Νικ. Χρουτσόφ. Αλλά, θα μπορούσε με ικανότερη και πιστότερη ηγεσία, ο σάρακας να ψοφούσε μέσα στο καυτί του. Έτσι, η ΕΣΣΔ θα περισώζονταν σαν υπερδύναμη για τη διεθνή ισορροπία, και σαν αντίπαλο δέος για το βέτο, την αποφυγή των πολέμων, την παγίωση της ειρήνης, και σαν φοβέρα στην αντίπαλη και τώρα μόνη θρασυμόνα υπερδύναμη.

Λάμπρος Μάλαμας

Ιστορικά εθνικά κειμήλια
Μια αποκαλυπτική
έρευνα - μελέτη

Ο Τάφος του Μέγα Αλέξανδρου

Του Μανώλη Σταγάκη

Μηχ/λόγου, μεταφραστή και λόγιου

Λίγα αρχαιολογικά προβλήματα έχουν προκαλέσει τόσες διχογνωμίες, τόσες αλληλοσυγκρουόμενες απόψεις και τόσο μυστήριο, όσο αυτό του τάφου του Μ. Αλέξανδρου.

Τα ερωτηματικά αρχίζουν ήδη από τον 4ο αιώνα μ.Χ., όταν ο Αγ. Ιωάννης ο Χρυσόστομος ζητά με έμφαση να μάθει: «Πείτε μου ποί είναι το σώμα του Αλέξανδρου...».

Από τότε πολλές τοποθεσίες της αυτοκρατορίας που δημιούργησε ο Αλέξανδρος, ισχυρίσθηκαν πως στο χώρο τους βρίσκεται ο τάφος του Μακεδόνα Βασιλιά. Πολλοί αρχαιολόγοι και σοφοί ασχολήθηκαν με το πρόβλημα και πολλές έρευνες και ανασκαφές πραγματοποιήθηκαν χωρίς αποτέλεσμα, με στόχο την ανεύρεση του «Σώματος», όπως λεγόταν από τους Πτολεμαίους το Μαισώλειο του Μ. Αλέξανδρου.

Όμως, ας πάρουμε τα γεγονότα με τη σειρά.

Το 323 π.Χ. ο Μ. Αλέξανδρος πεθαίνει στη Βαβυλώνα σε ηλικία 33 χρόνων. Την επομένη συνέρχεται το συμβούλιο των στρατηγών και με πρόταση του Περδίκου, τοποθετεί τον ετεροθαλή αδελφό του Αλέξανδρου, Φίλιππο τον 3ο και το γιό του απ' τη Ρωξάνη, Αλέξανδρο τον 4ο επικεφαλής της αυτοκρατορίας.

Ισχυρός άνδρας στη διάδοχο κατάσταση, παραμένει ο Περδίκας, που κρατά τον έλεγχο της Ασίας, ενώ στον Πτολεμαίο παραχωρείται η σατραπεία της Αιγύπτου.

Το σώμα του Αλέξανδρου αφού έμεινε εκτεθειμένο μερικές μέρες, ταριχεύτηκε και στη συνέχεια έμεινε στη Βαβυλώνα επί 2 χρόνια μέχρι να πραγματοποιηθεί η ταφή!...

Η μεγάλη αυτή καθυστέρηση οφείλεται και στις αντίθετες απόψεις των στρατηγών σχετικά με τον τόπο ταφής, αλλά και στις προετοιμασίες που απαιτούσε μια καλύτερης ταφής αντάξια της προσωπικότητας του Μ. Αλέξανδρου.

Ο Περδίκας, που όρισε ως ο ουσιαστικός κληρονόμος της αυτοκρατορίας, ιδιαίτερα μετά τον γάμο του με την αδελφή του Αλέξανδρου, Κλεοπάτρα, θεωρούσε πως η Μακεδονία έπρεπε να παραμείνει το κέντρο της ενω-

μένης αυτοκρατορίας. Κατά συνέπεια ο ίδιος της έπρεπε να ταφεί εκεί. Την άποψη αυτή επικροτούσε και η μητέρα του Αλέξανδρου, Ολυμπιάδα, η οποία παρέμενε στη Μακεδονία. Η άποψη αυτή βέβαια, προσέκρουε σε μια πραγματικότητα που είχε δημιουργηθεί και από τις απέραντες κατακτήσεις, αλλά και από το πνεύμα ανοχής σε ξένους πολιτισμούς, που είχε ενστερνιστεί ο Μ. Αλέξανδρος. Δίσκολα μπορεί κανείς να τοποθετήσει τον Αλέξανδρο στην ίδια σειρά με τους υπόλοιπους Μακεδόνες Βασιλείς.

Ήταν ένας παγκόσμιος μονάρχης, ο Βασιλιάς των Βασιλιάδων και ουσιαστικός κυρίαρχος όλου του τότε γνωστού κόσμου!... Η αναπόφευκτη θεοποίηση του, σύμφωνα με τους χρησμούς του Απίλλωνα στα Δίδυμα, του Αμών στη Σίβα και των ιερέων της Βαβυλώνας, τον είχε διακοτίσει, και λειτουργούσε ως γιός του Δία - Αμών! Έφτασε στο σημείο να ζητήσει ακόμα κι από τους Έλληνες ν' αναγνωρίσουν τη θεϊκή του προέλευση.

Με όλα αυτά λοιπόν, ήταν πολύ δύσκολο να θεωρηθεί ο Αλέξανδρος ένας ακόμα Μακεδόνας βασιλιάς, όπως οι προκάτοχοί του, που ανήκει μόνο στην Ελλάδα. Έτσι, δεν εκπλήττει η απόφαση που τελικά το συμβούλιο των στρατηγών πήρε και καθόριζε σαν τόπο ταφής το ναό του Αμών στην άσση της Σίβα Βέβαια η εκμονή του Περδίκου στην άποψη του για ταφή στη Μακεδονία, παρέμενε πάντα μια απειλή για ανατροπή της απόφασης.

Εδώ μπαίνει το ερώτημα, αν οι στρατηγοί επηρεασμένοι από το πνεύμα του Αλέξανδρου και την επίσημη θεοποίησή του, σαν γιού του Αμών, επέλεξαν τη Σίβα, ή απλά επισημοποίησαν επιθυμία του ίδιου του Αλέξανδρου, που εκφράστηκε πριν πεθάνει:

Την άποψη ότι, ο ίδιος ο Αλέξανδρος, ζήτησε να ταφεί στη Σίβα ενισχύουν τα εξής:

- α. Δεν πέθανε ξαφνικά, αλλά, μετά από ασθένεια 12 ημερών και αφού, βλέποντας το τέλος του, παρέδωσε στον Περδίκου το δαχτυλίδι - σφραγίδα του.

- β. Οι ιδιαίτεροι δεσμοί του Αλέξανδρου με το ναό του Αμών στη Σίβα μετά την επίσημη αναγνώριση του εκεί, ως θεϊκού γιού του Αμών, από τους ιερείς.

- γ. Αρχαίες καταγραφές που εκτός από τον ιστορικό Παισανία περιλαμβάνουν και χειρόγραφα όπως το Κοπτικό του Καδέμου μέλους του Μουσείου της Αλεξάνδρειας, το 60 μ.Χ.

- δ. Το γεγονός πως η έντονη αντίθεση του πανίσχυρου Περδίκου για ταφή στη Σίβα μόνο με τη θέληση του ίδιου του Αλέξανδρου θα μπορούσε να καμφθεί.

Έτσι, στο τέλος του 321 π.Χ. η νεκρική κοπή ήταν έτοιμη για το μεγάλο ταξίδι.

Χρυσή άμαξα και χρυσό φέρετρο άφραστης τέχνης φτιαγμένα από τον Ιερώνιμο Πολύτιμοι λίθοι, γιρλάντες χρυσές και δαχτυλίδια

στο «Σώμα». Σύμφωνα δε με τον Διόδωρο, η άμαξα θα εσύρετο από 64 μουλάρια που θα φορούσαν χρισιά στέμματα και κουδούνια!...

Ο Πανσανίας αναφέρει πως η πομπή ακολούθησε τον δρόμο από ξηράς μέχρι την Μέμφιδα, όπου ο Πτολεμαίος έθαψε τον Αλέξανδρο!

Πρώτο ερώτημα: Ο αρχικός σχεδιασμός της πορείας της πομπής ήταν ο μακρύς και επικίνδυνος δρόμος από ξηράς, ή ένα τμήμα αυτής επρόκειτο να γίνει από τη θάλασσα; Υπάρχει μια σαρκοφάγος που βρέθηκε το 1887 στη Σιδώνα της Συρίας και βρίσκεται σήμερα στο Μουσείο της Κων-πολης. Είναι από πεντελικό μάρμαρο, ελληνικής μορφής και εξαιρετικής τέχνης. Έχει πλούσια διακόσμηση, ασυνήθιστα επιμελημένη εργασία και παραστάσεις του Μ. Αλέξανδρου, που θυμίζουν τις παραστάσεις που περιγράφει ο Διόδωρος πως είχε η άμαξα της νεκρικής πομπής. Τα στοιχεία αυτά οδήγησαν ορισμένους στην άποψη πως, η σαρκοφάγος αυτή προοριζόταν για τον Αλέξανδρο, αν η νεκρική πομπή ακολουθούσε τον πιο φυσικό δρόμο που ήταν η ξηρά μέχρι τη Σιδώνα, η θάλασσα μέχρι τη σημερινή Μάρσα-Ματρούχ και η έρημος μέχρι τη Σίβα. Στην περίπτωση αυτή δε, η σαρκοφάγος θα ήταν ένα μέσο προστασίας του φερέτρου με το «σώμα» από τις θαλασσινές επιδράσεις της υγρασίας!

Πάντως, ανεξάρτητα από τον προορισμό της σαρκοφάγου, φαίνεται πως το ταξίδι είχε σχεδιαστεί με τον θαλασσινό δρόμο.

Όμως η παρουσία του Περδίκου στη Μ. Ασία, η απειλή της αρπαγής του «σώματος» με στόχο τη μεταφορά και ταφή στη Μακεδονία και η αποστολή των στρατηγών Παρμενίωνα και Αιτάλου για το σκοπό αυτό, ανάγκασε τον Πτολεμαίο να σπεύσει στη Συρία. Ματαιώσε το σχέδιο αρπαγής και συνόδευσε τη νεκρική πομπή διά ξηράς μέχρι την Αίγυπτο. Όμως ο Περδίκας δεν εγκατέλειψε το σχέδιό του κι εξακολουθούσε να παραμένει μιά απειλή. Έτσι, η απάντηση στο δεύτερο ερώτημα, γιατί δηλαδή η ταφή έγινε στη Μέμφιδα κι όχι στη Σίβα, ήταν εύλογη. Η επιθυμία του Πτολεμαίου να έχει το «Σώμα» υπό τον άμεσο έλεγχό του, πράγμα που θα ήταν δύσκολο στη μακρινή και απομονωμένη στην έρημο Σίβα και για τον κίνδυνο του Περδίκου, αλλά και για τη δυνατότητα κλοπής των αμύθητων θησαυρών, τον οδήγησαν στην επιλογή της Μέμφιδας ως τόπου ταφής, όπως βεβαιώνεται από τον Πανσανία. Η Μέμφις ήταν τότε η πρωτεύουσα μιά και η Αλεξάνδρεια ήταν ακόμη υπό ανοικοδόμηση. Όταν αργότερα η πρωτεύουσα μεταφέρθηκε στην Αλεξάνδρεια το «σώμα» του Μ. Αλέξανδρου τάφηκε οριστικά πιά στην πόλη, που ο ίδιος ίδρυσε, που έφερε τ' όνομά του και που ήταν καθαρά ελληνική.

Για το γεγονός αυτό δεν υπάρχει καμιά αμ-

φιβολία μιά και αναφέρεται από αρκετούς Έλληνες και Ρωμαίους ιστορικούς και συγγραφείς, αλλά και γιατί το «σώμα» έγινε αντικείμενο επίσκεψης και απόδοσης τιμών από πολλούς Ρωμαίους αυτοκράτορες. Έτσι, ο Στράβων αναφέρει πως το «σώμα» μεταφέρθηκε σε χρυσή σαρκοφάγο από τη Μέμφιδα στην Αλεξάνδρεια και τοποθετήθηκε σε Μανσωλείο στην κεντρική πλατεία. Αργότερα, ο Πτολεμαίος ο παρείσακτος λεηλάτησε τον τάφο και τοποθέτησε το «σώμα» σε γυάλινη σαρκοφάγο!

Η Ρωμαϊκή Σύγκλητος, θεωρούσε τον Αλέξανδρο σαν 13ο θεό! Αυτός ήταν ένας πρόσθετος λόγος για τις επισκέψεις των Ρωμαίων αυτοκρατόρων. Μεταξύ αυτών, ο Ιούλιος Καίσαρας, ο Αύγουστος που άφησε χρυσή κορώνα και λουλούδια στον τάφο, ο Καλιγούλας, ο Σεπτίμιος Σεβήρος που τοποθέτησε ιερούς παπύρους και ο Καρακάλας που έβγαλε την πορφύρα του και κοσμήματα και τα άφησε στο «σώμα». Οι μαρτυρίες για τις επισκέψεις αυτές προέρχονται από διάφορους συγγραφείς που ο καθένας περιγράφει την επίσκεψη που έγινε στην εποχή του. Έτσι δεν υπάρχει ούτε η ελάχιστη αμφισβήτηση του γεγονότος της τελικής ταφής του Μ. Αλέξανδρου στην Αλεξάνδρεια. Οι διχογνωμίες ξεκινάνε από τη θέση του τάφου στην πόλη, θέση που κατά περίπτωση τρόπο ήδη απ' το τέλος του 4ου αι. μ.Χ. έπαψε να είναι γνωστή!...

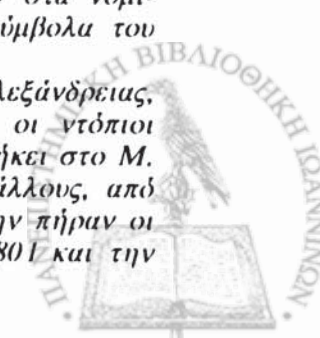
Ο θρύλος του Μ. Αλέξανδρου ήταν τόσο ισχυρός και απλώθηκε σε τόσους λαούς, που τον ενσωμάτωσαν στους μύθους και τις δοξασίες των θρησκειών τους, ώστε ήταν επόμενο το μπέρδεμα και τα ερωτηματικά γύρω από την ταφή του.

Ακόμα και σήμερα στην πόλη Μαργκίλα του Ανατολικού Τουρκεστάν, οι κάτοικοι δείχνουν έναν τάφο που ισχυρίζονται πως είναι του Μ. Αλέξανδρου. Επίσης στην Ανατολική Σουμάτρα υπάρχει ένας τάφος με ίχνος ενός ποδιού, που οι ντόπιοι θεωρούν πως ανήκει πάλι στον Αλέξανδρο!...

Βέβαια, αυτές, είναι καθαρά περιπτώσεις λαϊκής μυθοπλασίας που δεν έχουν κανένα ιστορικό έρεισμα. Δείχνουν ωστόσο, την τρομερή εντύπωση που έκανε ο μεγάλος στρατηλάτης ως τα πέρατα της οικουμένης.

Ακόμη και το Κοράνι αναφέρει με σεβασμό τον Ισκαντέρ Ντουλκάρνείν, τον Αλέξανδρο με τα δύο κέρατα που είναι ο Μ. Αλέξανδρος μιά και μετά την ανακήρυξή του στη Σίβα, σαν γιού του Αμών, εμφανιζόταν στα νομίσματα με τα δύο ιερά κέρατα σύμβολα του θεού.

Στο τζαμί του Αταρίν της Αλεξάνδρειας, βρισκόταν μιά σαρκοφάγος που οι ντόπιοι μουσουλμάνοι, θεωρούσαν πως ανήκει στο Μ. Αλέξανδρο. Εκλάπη από τους Γάλλους, από τους οποίους με τη σειρά τους την πήραν οι Βρετανοί στην εκστρατεία του 1801 και την

έστειλαν στο Βρετανικό Μουσείο στο Λονδίνο. Αποδείχθηκε πως ανήκε στον Φαραώ Νεκτανέμπο II, που σύμφωνα με την ψευδο-θεωρία, του ψευδο-Καλλισθένη, ήταν πατέρας του Μ. Αλέξανδρου!!

Το γεγονός αυτό δημιούργησε την άποψη πως ο Μ. Αλέξανδρος μιά κι εθεωρείτο γιός του Νεκτανέμπο, τάφηκε στη σαρκοφάγο του «πατέρα» του. Άποψη που γρήγορα εγκαταλείφθηκε, μιάς και δεν άντεχε ούτε στις μαρτυρίες του Παισανία για ταφή «σύμφωνα με τα μακεδονικά έθιμα» ούτε του Στράβωνα για τοποθέτηση σε χρυσή σαρκοφάγο. Εξ' άλλου θα ήταν δύσκολο να δεχτεί κανείς σαν λογική την τοποθέτηση του «σώματος» του Μακεδόνινα στρατηλάτη σε μιά ελληνική κρήνη μέσα σε... αιγυπτιακή σαρκοφάγο.

Άλλη μυσικαμανιακή παράδοση, συνδέει τον τάφο με ένα δεύτερο τζαμί της Αλεξάνδρειας, το τζαμί Ναμπί Ντανιάλ. Πολλοί ιστορικοί και αρχαιολόγοι θεώρησαν πως αυτό είναι το τζαμί που αναφέρει ως «Τζαμί του προφήτη και βασιλιά Ισκαντέρ» ο Λέων ο Αφρικανός (1491 - 1517) και ο περιηγητής Μάλμιο.

Η συνθήθεια των Αράβων να έχουν στο χώρο του τζαμιού τον τάφο του επώνυμου προφήτη στον οποίο είναι αφιερωμένο, οδήγησε πολλούς σύγχρονους ερευνητές, στην άποψη πως «το τζαμί του βασιλιά Ισκαντέρ» δηλαδή το σημερινό τζαμί του Ν.Ντανιάλ ίσως είχε χτιστεί πάνω ή κοντά στον τάφο του Μ. Αλέξανδρου. Πολλές ανασκαφές που έγιναν ωστόσο στην περιοχή του τζαμιού καθώς και στο λόφο Κομ Ελ Ντεμάς στα πόδια του οποίου βρισκόταν, δεν οδήγησαν πουθενά. (Μαχμούτ Ελ Φαλάκι το 1850, Μπρέσια, Αντριάνι, Μιχαλόφσκι κ.α.)

Οι γρανιτένιες κολώνες που βρέθηκαν κάτω από το τζαμί Σίντι Ραζάκ στην απέναντι πλευρά της οδού Ν. Ντανιάλ και έδωσαν αρχικά την εντύπωση πως εκεί ήταν ο τάφος αποδείχτηκαν μεταγενέστερες, μιάς και ήταν τοποθετημένες σε μαρμαρίνες ιωνικές βάσεις, χαρκτηριστικά κατοπινής ρωμαϊκής περιόδου.

Η περσιότητα πως, η περιοχή του τζαμιού Ν. Ντανιάλ, ήταν ο χώρος του τάφου, ξεκίνησε από την αντίληψη πως, εκεί, πρέπει να ήταν το κέντρο της πόλης μιά και ο Στράβων αναφέρει, όπως ειπώθηκε, πως το «σώμα» τοποθετήθηκε στην κεντρική πλατεία της πόλης κοντά στο βασιλικό τετράγωνο. Ο λόφος με τα ρωμαϊκά ερείπια, ενίσχυσε αυτή την άποψη, η δε οδός Ν. Ντανιάλ θεωρήθηκε ότι, βρισκόταν πάνω από την κεντρική εγκαρσία λεωφόρο της αρχαίας Αλεξάνδρειας, στην οποία θα έπρεπε να βρίσκεται η «κεντρική πλατεία» που αναφέρει ο Στράβων. Το αδιέξοδο όμως των ερευνών προς αυτή την κατεύθυνση οδήγησε σε καινούρια θεωρία που μετά από μελέτη αρχαίων συγγραφέων καταλήγει

στο αρκετά λογικό συμπέρασμα ότι, στην εποχή των Πτολεμαίων, το κέντρο της πόλης και ειδικά η κεντρική εγκαρσία λεωφόρος πρέπει να βρισκόταν αρκετά ανατολικότερα. Η μελέτη στηρίζεται κυρίως στο έργο του Αχιλλέα Τατίου, Έλληνα της Αλεξάνδρειας του 4ου ή 5ου αι. μ.Χ., «Οι περιπέτειες του Λεύκιππου και του Κλήτοφώντα» στο οποίο έργο κάνει περιγραφή της Αλεξάνδρειας της εποχής του. Ο συνδυασμός της περιγραφής αυτής με θεωρούμενα ως γνωστά στοιχεία όπως η θέση των ανακτόρων και το λιμάνι στη λίμνη Μαριούτ καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η κεντρική εγκαρσία λεωφόρος πρέπει να συνέδεε το Ακρωτήριο Λοχίας (σήμερα Σιλσίλα) με το λιμάνι στη λίμνη κερώντας από τ' ανώτατα και δίνοντας έτσι τη δυνατότητα εύκολης πρόσβασης στην ενδόχαιρα στους βασιλείς.

Για την κεντρική διαμήκη λεωφόρο δεν υπάρχει καμιά αμφιβολία πως, ήταν η Κάνοις ακριβώς κάτω από την σημερινή Χορξία. Έτσι σύμφωνα με την τελευταία αυτή θεωρία το σημείο τομής των δύο αυτών κεντρικών λεωφόρων ήταν η κεντρική πλατεία στην οποία αναφέρει ο Στράβων ότι στήθηκε το Μαισωλείο του Μ. Αλέξανδρου, το περίφημο «Σώμα» ή «Σήμα»!...

Η τομή αυτή βρίσκεται στη Λ. Χορξία 30 μέτρα δυτικά από το λατινικό κοιμητήριο!...

Ανυσκαφές που έγιναν στην περιοχή, αποκάλυψαν μακεδονικούς τάφους, έναν δε με αρκετά στοιχεία που θυμίζουν τάφους της Βεργίνιας. Ωστόσο ούτε αυτά τα στοιχεία στάθηκαν ικανά να τεκμηριώσουν αδιαμφισβήτητα τη θέση του τάφου στην περιοχή αυτή.

Και το μυστήριο με τις αλληλοσυγκρουόμενες απόψεις συνεχίζεται. Απόψεις στις οποίες μετέχουν και απλοί άνθρωποι, όπως ο Έλληνας εκείνος σερβιτόρος που πριν από μερικά δεκαετίες ισχυριζόταν πως ο τάφος βρίσκεται μπροστά στο ξενοδοχείο Σέσιλ στην πλατεία Ζαγκλοιά, θεωρώντας το σημείο αυτό επέκταση της κεντρικής εγκαρσίας λεωφόρου (δηλ. της Ν.Ντανιάλ) προς το λιμάνι!

Βέβαια, στον οποιοδήποτε καταπιστεί με το θέμα, μένει αναπάντητο ένα απλό βασικό ερώτημα:

Γιατί χάθηκαν απότομα τα ίχνη ενός τόσο μεγαλοπρεπούς Μαισωλείου, έτσι που από το τέλος κιόλας του 4ου αι. μ.Χ. να μπαίνει το ερώτημα «Που βρίσκεται το Σώμα του Μ. Αλέξανδρου».

Μήπως οι επίγονοι των «μακεδονικών» απόψεων του Περόδικα κατάφεραν, ότι δεν κατάφερε ο ίδιος;

Να φυγαδεύσουν δηλαδή το «Σώμα» στην Ελλάδα;

Ρεαλιστικό διήγημα

Γιορτή Κερασιών

Του Μιχάλη Δελησάββα

Πήγαινα συχνά στο σπίτι του, ήμουν φίλος και συμπαθητής του ανεισιού του, του Τηλέμαχου. Πολλές φορές μας έδινε και τα προβλήματα, ήταν μαθηματικός, αυτά τα έρημα τα μαθηματικά που μας ταλαιπωρούσαν τότε.

Έπειτα, φοιτητές, μας έδινε το κιόσκι που είχε στο χτήμα, λίγο πιο κάτω από το σπίτι, να διαβάζουμε για τις εξετάσεις, κι όταν σκόλαγε από τη δουλειά ερχόταν καμιά φορά να συζητήσουμε μαζί μας. Άκουγε τι λέγαμε, μας πρόσεχε. Να να μας καμάρωνε κι αυτό τόνωνε μέσα μας το αίσθημα πως κάτι κάναμε κι εμείς για μπροστά, για κάτι καλό. Γι' απογέματα όλα τον βλέπαμε να παλεύει στο χτήμα, να φροντίζει τα δέντρα, τις ελιές και τις κερασιές του, προπαντός αυτές. Κι όταν ωρίμαζαν τα πρώτα κεράσια, έφερνε να μας κερύσει «τα προϊόντα του κοντολοφόρου», έτσι τα έλεγε, όπως και όλα όσα έβγαζε το χτήμα από τα χέρια του, και το πρόσωπό του γελούσε ολόκληρο. Ωραίος άνθρωπος, καλός, με ψυχή παισιού. Καλός, αλλά όχι και πως έμοιαζε με τους παλιούς Ρωμαίους στρατηγούς, τον Πόπλιο Σκιπίωνα, ας πούμε, ή τον Κικινάτο! Ο Τηλέμαχος, ας έλεγε, ότι ήθελε. Θεός του ήταν, τον θαύμαζε. Τον έβλεπε να μαστορεύει δίπλα και να παιδεύεται. Έβλεπε έπειτα τη φωτογραφία του στο κιόσκι, ντυμένον αξιωματικό - στο Ρούπελ - κι έλεφετε σε έκσταση. Σ' αυτή τη φωτογραφία, έλεγε, ο Θεός του αιτός, έμοιαζε με τον Κικινάτο, μιά στον πόλεμο, μιά στο αλέτρι. Άστον κι ας έλεγε. Όλο μ' αυτούς είχε να κάνει στη Σχολή που πήγαινε. Και την Ιστορία την έβλεπε σα συνέχισμα, σαν ένα κουβάρι που τολιγεται γύρω από έναν άξονα, όχι τον ίδιο αλλά «ατέρμονα», υπάρχει διαφορά. Άκου «ατέρμονα»!

Πάντως, εκκίνη η φωτογραφία στον τοίχο, ήτανε σπουδαία «Ρούπελ, Απρίλης του 1941», έγραφε από κάτω. Μια γέφυρα, πάνω τα παλιόκαρα, νεοκλασικά, με τα δίκωχα και μες στη μέση εκκλίνος στα τριάντα του Ψηλός με το πηλίκιο του αξιωματικού στο κεφάλι και τα κιάλια στο στήθος. Όλο το Ρούπελ μια γέφυρα, μα πιο μπροστά το στήθος εκείνων των παλακωτών. Αλίμονο στους Γερμανούς του Χίτλερ που πλησίαζαν απ' ώρα σε ώρα...

Τότε, μάλιστα. Ήταν μεγάλη εποχή κι εκείνος, ένας ήρωας. Τρία αστέρια είχε από την Αλβανία. Έναν ολόκληρο λόχο διοικούσε. Ύστερα. Έτσι που, θέλησα να μάθω την προσωπική ιστορία του ανθρώπου... και η συνέχεια μου φάνηκε πραγματικό κουβάρι. Σαν κάπου να κόπηκε εκκλίνος ο άξονας, ο «ατέρμονας» του Τηλέμαχου, κι από τον Κικινάτο

σα να μην σώθηκε παρά μονάχα... το αλέτρι.

Σίγουρο είναι πάντως ότι τα πράγματα δεν πήγαινε καλά για κείνον τον άνθρωπο και ότι το προσωπικό του όραμα, επέζησε βέβαια, γράφτηκε μέσα στη δραματική ιστορία του τόπου, για να μεταγραφτεί στη συνείδηση του νεαρού ανηψιού του, φοιτητή της φιλοσοφίας και να επαληθεύσει τη θεωρία του για τη «συνέχεια της ιστορίας», που μου έλεγε...

Ο Κικινάτος του δε θέλησε να παραδώσει τα κιάλια και τ' αστέρια που του 'χανε δώσει στην Αλβανία, κι αυτό ήταν το σφάλμα του. Θυμήθηκε τους Μανιάτες προγόνους του, κι ας μεγάλωσε στο Βοτανικό, και πήρε τα βουνά, στο «όρος» όπως το έλεγε, ν' αντισταθεί στο νέο Μπραίμη. Έπειτα ήρθανε άλλα χρόνια, η ξενοκρατία, η Βάρκιζα. Κατέβηκε κι αυτός στον κάμπο με μισή καρδιά και πήγε να ξαναπιτύσει τη δουλειά, στο υπουργείο, που είχε αφήσει φεύγοντας - υπάλληλος. Όταν τον είδαν πίσω, φρύαξαν - πως δεν τον έβαλαν στις φυλακές. Χάρη του έκαναν, όχι σ' εκείνον, μα στο Φλώρο, που ήταν γενικός εκεί και στέλεχος. Το Φλώρο τον είχε σώσει από τους γερμανούς στην Κατοχή και τώρα αυτός με τη σειρά του τον προστατεύει. Κι όποτε του ετοιμαζαν απόλυση... «Είμαι δικός μου, εγγράμμα», έλεγε και χτυπούσε τη γραθιά του στο γραφείο. Άλλοτε πάλι, όταν τα πράγματα ζορίζαν ακόμα πιο πολύ:

«Δε θα σ' αφήσουν ήσυχο», τού λεγε και κούναγε το κεφάλι.

Τον πέρασαν υπό επιτροπές. Τον άφησαν χρόνια στάσιμο - ήτανε για να του δώσουνε προαγωγή; Και κείνον να τον τρώει η πίκρα. Να βλέπει άλλους να περνούν μπροστά και να προάγονται κι αυτός να εκτελεί διαταγές. Μα ήταν νά 'χει και παράπονο; Είπαμε, επέζησε.

Σπαρμένα τα βουνά λεβέντες, με μια τσαντούλα παραμάσχαλα, συνάδελφοί του, μαθηματικοί. Να παραδίνουνε μαθήματα, ανώνυμα, παράνομα. Τα φροντιστήρια εκλείναν τα μάτια, χαλάλα η εκμετάλλευση ανθρώπου από άνθρωπο, τα σχολεία πάλι ζητούσαν πιστοποιητικά, που να τα βρούνε; Κι αυτός σε υπηρεσία και μάλιστα δημόσια! Ποιά ύποπτο, ακόμα και σ' εκείνους που τον ήξεραν, που... Τι τράβηξε. Πάλα καλά. Μα έτσι η δουλειά του υπαλλήλου, του έγινε μεγάλο βάσανο. Αυτό για το πρώι. Μόλις όμως σκολούσε κι έφειγε από το γραφείο, ερχόταν στο χτήμα, εκεί που τον βλέπαμε, κι έλεφετε να φυτεύει και να σκάβει τα δέντρα του, ελιές και κερασιές, αυτές προπάντων, και που τις καμάρωνε. Αυτό τον έσωσε.

Έχει ένα γούστο όμως! Όταν ερχόταν πίσω μεσημέρι, ούτε να φάει δεν είχε καιρό, ούτε από το σπίτι να περάσει. Άφηνε την τσάντα που κρατούσε κάτω από τα δέντρα, σαν τα παιδιά του σχολείου, την ξεφορτωνόταν κι έπεφετε με τα μούτρα στο τσαπί και στο πριόνισμα, ως αργά το βράδυ.

Να δουλεύει, να καταπονάει το πελώριο σώμα του.

Κι όλα όσα έφτιαχνε, όλα μπόλικά και ασουλούπωτα, σαν τον ίδιο. Φτιαγμένα με ταμάχο και με πείσμα, ενάντια στις συνθήκες και τα μέτρα. Έρχονταν έπειτα οι μαστόροι, μίκραιναν και σουλούπωναν τα έργα του. Έφτιαχνε κοτέτσι: Ήθελε και ποτίστρες, χωρίσματα και δώματα. Έτσι τὰ Ήελαν, λέει, η θεωρία του Δαρβίνου, οι προοπτικές στο μέλλον και η επιστήμη. Οι μαστόροι γελούσαν. «Αν έβρισκε, έλεγαν, τίποτα ο καθηγητής, να έκαναν αυγά οι κότες με αέρα, θα τον παραδέχονταν».

«Αχ, μωρέ, αχ, πότε θά'παιε να είναι δουλεία η δουλειά στους ανθρώπους κ' η αερολογία εξυπνάδα στο ρωμέικο», κούναγε το κεφάλι εκείνος.

Οι φίλοι του ήταν λίγοι, με τα παιδιά γοητευόταν. Τα καμάρωνε σαν τις κερασιές του που θέρειναν γύρω από το σπίτι. Κάτω από τον ίσκιο τους κάθονταν και οι δυό, μαζί με το Φλώρο, τα καλοκαίρια, να λένε τα παλιά ως αργά το βράδυ και να ξεχνιούνται. Να χτυπάει ο Φλώρος με το χέρι το τραπέζι της βεράντας και να λέει «Ω, πότε; Να μονιάσουμε κάποτε, να δούμε από την ιστορία την αλήθεια της, και να γίνουμε Έθνος...». Να γίνουμε, αλλά πως; Είχε δύναμη στα χέρια ακόμα ο Φλώρος, μπορούσε ακόμα να τον προστατείει. Γιατί ήρθε μια μέρα που έπαψε να έχει. Πως έπεσε, στ' αλήθεια, έτσι ξαφνικά αυτός ο δέντρος, η βελανιδιά η προστάτισσα Πως ξεδοντιάστηκε με μιὰς. Αναίσθητο τον έβγαλαν ένα πρωί από το γραφείο. Εγκεφαλικό. Και η δύναμή του, η εξουσία έτσι πήγε, μαζί μ' εκείνον. Πάει και τ' ασκέρι που έσερνε μαζί του στις γιορτές, Χριστούγεννα και Πάσχα και Απόκριες, σκόρπισε στους ανέμους. Ο Σπανός, ο Γαίτης με το κλαρίνο, από το Αιτωλικό αυτός, ο Γιάνναρος ο κατσικοκλέφτης που γύριζε στην Αθήνα ρέμπελος, όμως έφτιαχνε ένα κοντοσούβλι βουνίσιο κράμα, κλέφτικο. Πάνε όλοι, σκόρπισαν.

Τώρα κια τό ξερε. Χαρίς το Φλώρο, σύντομα θα του ετοιμάζαν απόλυση. Τό'πιανες, το καταλάβαινες αμέσως όταν τον έβλεπες από τους ώμοις του που κύρτωναν, τα λόγια που δεν έλεγε, και τη χαρακιά εκείνη στο μεσόφριδο που βάθαινε. Στο γραφείο τα πράματα σκουραιναν, ώσπου δεν ήτανε να πάνε πιο πέρα. Δεν ήταν κια και σε καμιά ηρωική εποχή, στο Σούλι να ποίμε ή στο Μεσολόγγι, τού'μενε πάντως η Έξοδος. Έτσι το πήρε απόφαση. «Ω, εδώ», είπε μια μέρα. «Φεύγω. Τι να γίνει; Θα ζήσουμε. Εδώ άλλοι ευτυχώς πέθαναν νωρίς για μια φορά, κι άλλοι, χιλιάδες.» Πήρε την τσάντα του κι έφυγε. Ήταν μεσημέρι πάλι. Μόλις πάτησε το πόδι του στο χτήμα, την πέταξε κάτω από το πρώτο δέντρο, σα να ξεφοφτωνότανε βαρύ φορτίο.

— Με απόλυσαν, φώναξε στις γυναίκες. Ε-

κείνες, έμειναν βουβές, από καιρό ζούσαν το δράμα του.

— Τους τα βρόντησα, ξανάπε. Λευτερώθηκα.

Ήταν αρχές καλοκαιριού κι από τις κερασιές του, κρέμονταν αρμαθιές τα κεράσια, ώριμα. Πήγε έκοψε, γέμισε ένα καπέλο ψάθινο και κέρασε όλους μας. Από τότε, κάθε φορά που βγαίνουν τα κεράσια, κόβει και κερνάει τον κόσμο. Κρατάει μια μέρα, αρχές καλοκαιριού, και τη γιορτάζει. Χαίρεται που γλίτωσε από τα χαρτιά και το γραφείο κι από κυνηγημένος ξανάγινε άνθρωπος.

Η γιορτή των κερασιών που λέγαμε.

Και η ζωή, η ιστορία ένα κουβάρι, ένας κύκλος τυφλός, γύρω από έναν άξονα, που η παρουσία του Τηλέμαχου, του ανηψιού εκείνου του ανθρώπου, πραγματικά τον έκανε «ατέρμονα»...

Νέα Μάκρη - Αττικής '92

Επιμνημόσυνες Σημειώσεις

Για τον Φ. Γκ. Λόρκα

Του Στάθη Πανταζιόη

Με την ευκαιρία της συμπλήρωσης 55 χρόνων από την ανάνθρωπη δολοφονία του μεγάλου ανθρωπιστή ποιητή της Ισπανίας, (που ανήκει και με τ' αθάνατα θεατρικά του έργα στην ανθρωπότητα) Φεδερίκου Γκαρθία Λόρκα, ο φίλτατος λόγιος από τη Θεσ/νίκη Στάθης Πανταζιόης μας έστειλε το παρακάτω κείμενο. Ο περίλαμπρος ποιητικός αστέρας που ανέτειλλε το 1898 στο Φοιεντεβακίερος της Γρανάδας, κέρασε στην αιωνιότητα, εκτελεσμένος από την εσκοιάντρα του Φράνκο, τον Αίγιοστο του 1936.

Υπάρχουν άνθρωποι που έρχονται και φεύγουν από τη ζωή, σχεδόν απαρατήρητοι για τον πολύ κόσμο, διότι είναι άνθρωποι άσημοι ή που δεν προβάλλουν την προσωπικότητά τους. Υπάρχουν όμως και άνθρωποι, οι οποίοι καιτοι σπουδαίοι, με προσωπικότητα και έντονη δραστηριότητα - παραμένουν σε κάποια μοίρα υκοδεέστερη, διότι δεν τους γίνεται η σχετική προβολή και μάλιστα κατακολεμάται η προβολή τους με κάθε μέσο, επειδή δεν είναι αρεστοί στο κατεστημένο.

Τέτοια μορφή αδικημένη των αρχών του αιώνα μας υπήρξε και ο Λόρκα, το παιδί της Γρανάδας.

Πάντως ο Φεδερίκο, είχε φίλους και θα έχει σε όλο τον κόσμο. Αυτοί τον κρατάνε στη ζωή. Αυτοί τον υμνούν και τον στεφανώνουν. Το φρανκικό κράτος, στην πατρίδα του, τον

αγνόησε που ο ίδιος τόσο πολύ αγαπούσε και υπόφερε για τη μάνα Ισπανία, που δεν την ήθελε ταπεινωμένη, αλλά περήφανη.

Άλλωστε παντού στα έργα του μιλά γι' αυτήν. Φυσικά όλος ο κόσμος ξέρει πως τον δολοφόνησε η μαύρη αντίδραση του Φράνκο στον εμφύλιο του 1936... Μα μέχρι σήμερα το ίδιο ισχύει; Η μάνα, όποια μάνα, τα κλαίει τα παιδιά της και τ' αναθυμάται. Η μεγάλη, η ένδοξη, η τιμημένη χώρα της Ιβηρικής δεν είναι μάνα; Δεν πονά; Θά 'πρεπε να τον έχει καύχημα και καμάρι.

Όσο και αν τον υποτίμησε η νεότερη πολιτική Ισπανία, ο Λόρκα ζει σ' όλον τον κόσμο με το θέατρο και με την ποίησή του. Ζει με το απαλό θρόισμα των φύλλων, με το γάργυρο κελάρισμα των νερών, με τις εκθαμβωτικές πρωινές ηλιαχτίδες που ξυπνάν έναν ολάκερο κόσμο με τα χρώματα του δειλινού, με τα γλυκά κελαηδήματα των πουλιών και τα κούσματα των βατράχων, με όλα τ' αρώματα και τις ανασειμές της γλυκειάς και ζωογόνας φύσης, με τα παιχνιδίσματα του φωτός σ' όλες τις αποχρώσεις του: πάνω στα φύλλα, στο χόμα, στις πέτρες, στα νερά, στα ουράνια, στα πρόσωπα, στις ματιές... και στις ψυχές των ανθρώπων.

Ζει, και πού δεν ζει ο κορυφαίος ποιητής, ο θεατροδημιουργός, ο ζωγράφος, ο μουσικός, που δεν πρόφτασε να δημιουργήσει όσα ονειρευόταν. Τού'κοψαν τόσο γρήγορα το δρόμο στα 37 του χρόνια.

Τι τους έκανε; Σε τι τους έφταιξε; Επίσημα τουλάχιστο σε τίποτε. Μάλλον πείραζαν τα γραφτά του, τα λόγια του, που ξεπηδούσαν μέσα από τις ρίμες του γι' αυτό και τον συνέλαβαν και άρον άρον τον εκτέλεσαν.

Μας λέει στην «Ελεγεία της Σιωπής» απευθυνόμενος, μιλώντας, στη σιωπή!

«Σιωπή, που πας
το κρύσταλλό σου,
που θαμπώνουν γέλια, λόγια
και του δέντρου λυγμοί;

.....
Πού πας, αν στο σούφρουπο
σε πληγώνουν οι καμπάνες!

.....
Αν πας στ' άστρα,
ο μεγαλόπρεπος βόμβος
των γαλάζιων πουλιών
σπάει τη μεγάλη ισορροπία
του κρομμένου κρανίου σου.

.....
Αν ζούσις γλυκέ μας ποιητή, τι θά'λεμμε
για τα δισστημόπλοια και τους λογής-λογής
οορυφόρους που βρόμισαν κιόλας το διάστημα
και τό'καμαν αληθινό σκουπιδοτόπο!

Μας λέει, μας λέει πολλά, όπως:

.....
Μέσα στο διάφανο προινό
καπνίζουνε τα τζάκια.
Κι ο καπνός γίνεται χέρια
που κρατάνε τα σύννεφα.

Ακούστε το τραγούδι
του νερού μες στις ιτιές
μικρό πουλί χωρίς φτερά
χαμένο στο χορτάρι!

.....
Μέλι του φεγγαριού βγαλμένο
από σβησμένα αστέρια.

.....
Ταξίδεψε, περπάτησε μ' άλλους ανθρώπους,
μ' άλλες ψυχές, σε ξένους τόπους, για χρόνια
και αγαπήθηκε τόσο πολύ, και η μάνα που
τον γέννησε, εκεί που πάτησε το πρώτο χορ-
τάρι, εκεί που ρούφηξε την πρώτη ζωογόνα α-
νασεμιά, αυτή τού'σκισε τις σάρκες, τον α-
παρνήθηκε.

Είναι ο μεγάλος αδικοχαμένος. Είναι το θύ-
μα μιάς εποχής μισαλλοδοξίας, το θύμα της
αλήθειας, της αλήθειας που δεν έκρυβε. Δεν
τιμωρήθηκε για κάτι που έκανε, διότι δεν έκα-
νε τίποτε για να αξίζει τιμωρία, γιατί και εί-
ναι αδικοχαμένος. Ήταν τραγουδιστής. Τρα-
γουδούσε τον έρωτα, τη γέννηση, την ανθρω-
πιά, τον πόνο, τον αγώνα, την τιμότητα. Σκο-
τώνουν ποτέ έναν τραγουδιστή; Σκοτώνουν
βέβαια οι μικρόψυχοι κ' οι βάρβαροι, τα που-
λιά που κελαηδούν! Αλλίμονο!

Κι ήρθε ο θάνατος, ο μαρτυρικός! Και μι-
λάει ο γλυκός ποιητής στα δέντρα: «Θε να
γνωρίσουν οι χοντρές οι ρίζες σας την καρδιά
μου μες' στη γή;» Μα πως να μη τη γνωρί-
σουν, αφού ήταν αδέρφια, αθώα σαν τον ίδιο.
Και στο Ραθμανθέρο Χιτάνο κλαίει... για το
«Θάνατο του Αντονίτο Ελ Καμπόριο», θαρ-
ρείς και προφήτεψε το δικό του άδικο θάνατο:

.....«Τρία αιματηρά χτυπήματα είχε
δεχτεί και πέθανε

γερμένος προφίλ.

Νόμισμα ζωντανό, που ποτέ δε θα επαναλη-
φτεί.

Ένας άγγελος περαστικός ακουμπάει το κεφάλι
του

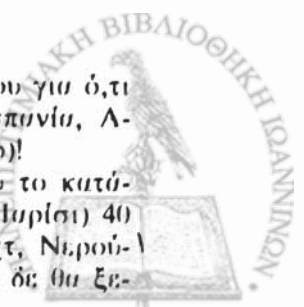
σ' ένα μαξιλάρι.

Άλλοι, με σβησμένα τα ρόδινα χρώματα, άνα-
ψαν ένα καντήλι.

Κι όταν οι τέσσεροι ξάδελφοι πήγανε στο
Μπεναρμεζί, οι φωνές του θανάτου σταμάτησαν
κοντά στο «Ιουδαϊκίβιρ».

Πεθαίνει με τα τελευταία λόγια του για ό,τι
αγάπησε! Τη μάνα του πατρίδα (Ισπανία, Λα-
νταλουσία, Γρανάδα, Ιουδαϊκίβιρ)!

Σ' αυτό το λατρεμένο παιδί, που το κατό-
πιε το σκοτάδι, δώσαν όρκο (1937 Ημερίσι) 40
ποιητές απ' όλο τον κόσμο (Μπρέχτ, Νερού-
ντα κ.α.) Κι είπαν:... «τ' όνομά σου δε θα ξε-

Νότες της Εθνικής Αντίστασης

Από τον κόσμο του πνεύματος
και της τέχνης

Γιώργος Τζαλαμακλής

(Ένας φλογερός πατριώτης, φωτισμένος
διανοούμενος και αφανής καλλιτέχνης)

Επιμνημόσυνη σκιαγράφιση

Από τον Λάμπρο Μάλαμα

«Οὐδὲν τον θάνατον διαφέρει του ζεῖν»

Θαλή;

Η τιμή που γίνεται στη μνήμη ενός νεκρού μας, δεν έχει μόνο σαν σκοπό τη θύμησή του, αλλά, παράλληλα και τη μίμηση των αρετών που απόδειξε στο πέρασμά του. Γοῦτα τα λόγια εἶν' αλήθεια μια οφειλόμενη τιμή, στον αγαπητό και αλησμόνητο φίλο Γιώργο Τζαλαμακλή. Είναι μια ταπεινή αφιέρωση στο γνωστό σιμκολίτη και καλιό μου Συναγωνιστή, που έφυγε πρόσφατα για το αιώσιο ταξίδι στα 65 χρόνια του.

Γνήσιος Γιαννιώτης και τοκολάτρης, Ανταρτικός, ειλίκρινής, κι αιθόρητος χαρακτήρας. Το παράδειγμα του πατριωτισμού του, έλαμψε από την εφηβεία του τότε που στέναζε ο λαός κάτω από το ζυγό της Ιταλο - Γερμανο - Βιολιγάρικης κατοχής το 1943 - '44!

Ακράτητος, κι ασκιδίστος, όρησε σαν χειμαρρος από τους κόλπους της ΕΠΟΝ, και φυγάδεψε μες από τα ροιθοῦνια των καταζητητών, τοιφέλια για τ' ανταρτικό του ΕΛΑΣ. Έζωσε κι ο ίδιος, τ' άρματα και πίστεψε και τάχτηκε στον αγώνα, για μιαν ακέρια εθνική

χαστεί ποτέ πάνω στη γη και στ' όνομά σου, ορκιζόμαστε όσο θα υπάρξει τυραννία και καταπίεση, να τις καταπολεμήσουμε, όχι μόνο με το λόγο, μα και με τη ζωή μας».

Τον έκλαψαν όλοι, κι ο Νίκος Καββαδίας με τα δάκρυά του τού'γραψε:

«Ατσιγγανε κι αφέντη μου με τι να σε στολίσω;
Φέρτε το μαιφιτάνικο σκουτί το κορφοφό.
Στον τοίχο της Καισαριανής μας φέραν από πίσω
κ' ίσα εν' αντρίκιο ανάστημα ψηλώσαν το σωρό...»

Πως και με τι να τελειώσω μαζί σου, φίλε, αδελφέ, πατέρα και άνθρωπε του κόσμου;

Θεσ νίκη '92

και κοινωνική λευτεριά του λαού μας. Συναγωνιστής μου στις εκάλες εκείνης της ηρωικής εφοοίας. Συγκρατούμενος αργότερα στις φυλακές του «Φιξ»!... Όσοι τον είχαν ζήσει από κοντά και τον είχαν εκτιμήσει, διακίσταναν πάντοτε, πως, ήταν μια ακέραιη κι ανήσυχη συνείδηση του καιρού μας. Πνείμα δικαιοκρισίας, με ευρύτερους ορίζοντες εριστημονικής σκέψης και διαλεκτικού στοχασμού.

Γόνος από εξάιρετη αγωνιστική οικογένεια, αναδείχτηκε με την κάλη του, ένα θαρραλέο κι εφιέστατο καλικάρι!

Ο Γ. Τζαλαμακλής δεν υπήρξε μόνο μια εραναστατική ψυχή. Ούτε μόνο ένας ανταρτοεθνικής στην αθάνατη Εθνική μας Αντίσταση. Ούτε μόνο ένας δημιοφγικός οικογενειάρχης και στοφγικός πατέρας. Υπήρξε και μια πολυσύνθετη καλλιτεχνική και πνευματική φυσιογνωμία. Μελέτησε κι σγκάλιασε πλατιά τη ζωή. Ροιφήξε μ' επιμονή και ζήλο τους χυμούς της. Είχε τη μετριοφροσύνη του χαρισματικού λογίου και προσπάθησε να μορφοκοήσει, να μετοισιώσει κάποια σημαντικά πρόσωπα, πράγματα και καταστάσεις, από τις βιοματικές του εκιδράσεις.

Ιδιότυπος και σκολοίος καλλιτέχνης, στη ζωγραφική, στη χαλκογραφία, στην ζυλόγλυπτική και γενικά στη λαϊκή τέχνη. Άφησε και ποιήματα ανέκδοτα και θεατρικά ημιτελή. Ένα έργο κοικιλομορφο... που όμως, παραμένει σχεδόν άγνωστο και ακρόβλητο! Είχε και αξιόλογες θεωρητικές και διαφωτιστικές ικανότητες.

Με κλούσιες εμπειρίες και λόγο τολμηρό, σκαθάτο κειστικό, ήτανε μια εκρηχτική ιδιοσυγκρασία, με έμφυτη ποιητική διάθεση. Μα δεν τον άφηναν οι βιοκοριστικοί περισπασμοί να δημιοσποκοεί το λόγο και την τέχνη της ψυχής του.

Συχνά όμως, σαν ειαισθητός κι ευκαθής δέκτης, κάθε οισάρεστης αντικειμενικής πραγματικότητας, και από οργανική του ανάγκη, ζίσπαιε κι έβρισκε λιμάνι παρηγοριάς στα εικαστικά του, στη σιωπηλή κοίηση που ονόμαζε κι ο Σόλωνας τη ζωγραφική.

Έτσι, αλάφρωνε κι ένιωθε ικανοκοίηση το καλλιτεχνικό του ένστιχτο.

Από χρόνια τον παρότρυναν, να κάνει μια έκθεση των έργων του στα Γιάννινα. Μα ήταν πολλά τα αίτια που τον καθέλωναν, σεμνό, αφανή κι αθορίβο, εργάτη του ψωμιού του! Αργά συνειδητοκοίησησε αυτή την ανάγκη. Αλλά δεν πρόφτασε. Κατείχε και το του Σωκράτη «γνώθι σ'αυτόν» και το γνώθι των άλλων. Κι έβλεπε τον άνθρωπο και την κοινωνία με συμπόνια και θλίψη, με συγκρατημένη οργή και σκόμμα, για τον όποιο ζεκεσμό και χαλασμό και για τον απωλεσμένο της δημιοφγικής χα-

UNIVERSITY OF PATRAS

ράς προορισμό της. Παρατηρούσε και φιλοσοφούσε. Εμβάθυνε και θυμοσοφούσε.

Έτριφε αποστροφή και αγηδία προς κάθε δημιουργική πολιτικάντικη ηγεσία, προς κάθε αντιλαϊκή εξουσία και ιδιαίτερα, προς κάθε ρασφορική εκμεταλλευτική απάτη και υποκρισία.

Όταν φούντωνε η αγανάκτησή του, από τις γύρω του λογιές αδικίες, έκανε τις γενικότερες διαπιστώσεις του, κι έγραφε κριτικές καταγγελίες και καμπάνιες στον Τύπο. Λιέβλεπε με λύπη του, την παραγνώριση και περιφρόνηση των γνήσιων καλλιτεχνικών και πνευματικών αξιών, από την πολιτεία, και από τη δεινοπαθιμένη υποβαθμισμένη διανοητικά, και παραοαρμένη, κοινωνία.

Λυπόταν για την υποτίμηση την κατάπτωση και αποσύνθεση των ευρωπαϊκών λαών, και πληγόνόταν η ψυχή του, από τις τραγικές και τραγωδιακές εξελίξεις, που προκάλεσαν προδοτικά ηγετικά αντρείκελα με σκοτεινές κι απάνθρωπες δυνάμεις που με τ' απατηλά φθοροποιά τους μέσα, χτυπούνε και συντρίβουν ψυχόρμητα ανθρώπων και λαών, που θέλουν να ζήσουν με ειρήνη και αδερφοσύνη.

Έβλεπε να διαψεύδονται οι φρούδες ελπίδες για εξανθρωπισμό και αναγεννητικό πολιτισμό, κι πύονε την κακοφάνια του, με την αρετή της υπομονής και της μακροθυμίας. Φορέας τετράγωνης κι επιστημονικής λογικής, ο Τζαλμακλής, αυστηρός κριτής, και οραματιστής, μιας δίκαιης κι αυτοπειθαρχημένης κοινωνίας, αλληλοσεβασμού κι αξιοπρέπειας, που αλίμονο, βρίσκεται μόνο στις σφαίρες του ιδεατού!...

Έτσι έφυγε κι αυτός, όπως και χιλιάδες άλλοι αγωνιστές ιδεολόγοι, των απραγματοποιητών και προδομένων ονείρων, του πολυπαθού λαού μας.

Ο Γ. Τζ. τον τελευταίο καιρό, ζούσε μέσα του συναισθηματικά και ανεκδήλωτα τον πολιτικοοικονομικό και ηθικοκοινωνικό κατήφορο ενός κόσμου, που τον έπληξαν θανάσιμα και τον κατακερμάτισαν με δόλιες ανατροπές και ολίθριες αναταραχές και τονε σφαγιάζουν αδιάκοπα στη γηραιά μας Ήπειρο!

Γι' αυτό και στο τέλος της ζωής του, κλείστηκε στον εαυτό του, κι έζησε στη μόνωση, παλεύοντας, σαν άλλος Αιγενής με τη χαροβόλα νόσο, και όπλα του: την κατασταλαγμένη πείρα και σοφία, που κατάχτησε και προσδιόριζε στο βίο του.

Αλλά, παρόλες τις ιδιαίζουσες ευαισθησίες του, δεν έχασε τη φωτεινή του σκέψη, την αισιοδοξία και την ψυχική γαλήνη του, και αποχαιρέτησε την ωραία φαμίλια του, παραγγέλοντας, στα σωστά διαπαιδαγωγημένα και ταλαντούχα παιδιά του, να τονε χωματίσουν, όχι με τα καθιερωμένα τροπάρια παρά, «με λαούτα λαούτα και βιολιά» σαν η πιο λεβέντικη στάση ζωής, στ' αναστημένο και γλεντούμενο νόημα του θανάτου.

Αυτός ο γρανιτένιος βράχος.. Αυτός ο πλάτανος τους «Κουρμανιού», που όταν είχε τις αύ-

ρες και τα κέφια του και θρόιζε αρμονικά, ο κάθε φίλος και πελάτης του «Ιδανικού» του, χαιρότανε τον ίσκιο του και τη δροσιά των γνώσεών του.

Αυτός ο πλάτανος δεν έπεσε από κεραυνό κι αστροπελέκι. Έπεσε σαν από σαρκοβόρο σάρακα, και καταλύθηκε από την τρισκατάρατη μάστιγα της εποχής μας. Κι ο πόνος συγγενών και φίλων για το χαμό του, βαθύς και ξέχειλος, πέρασε βουβός στο ξεπροβόδιμά του, για τη μάνα γη των «Αμπελόκηπων» που τονε καρτερούσε!

Στο ξόδι του, δεν βρέθηκα στην πόλη μας για να του απευθύνω, πάνω από το σκήνωμά του το υστερνό μου αντίο... Όμως, ποτέ δεν είναι αργά για τον καλό και αναγκαίο λόγο της αναγνώρισης, της επικοινωνίας, της αγάπης, σε απλούς και αξιέπαινους εργάτες του λαού. Τονε χρωστάμε πάντοτε το δικίο λόγο μας, σ' εξάιρετους και αυτοδημιούργητους δυναμικούς κι αδικημένους ανθρώπους των τεχνών, των προσδευτικών γραμμάτων. Το λόγο τον τιμητικό σε εκλεκτές μορφές, που όχι μόνο δεν ξεχνιούνται, παρά ζούνε, όσο κι εμείς στη μνήμη μας και στην καρδιά μας. Και αν τα έργα τους εμπειρέχουνε στοιχεία διάρκειας αδρά, ζούνε και στους αιώνες.

Με βαθιά συναίσθηση ευθύνης κατατάσσω, έστω και μετά το θανάτο του, τον Γιώργο Τζαλμακλή, στην άξια χορεία των καλλιτεχνών και λογίων της πάλης μας...

Οι συγγενείς του, ας τον έχουνε καύχημα και περηφάνια. Ευχόμαστε οι κληρονόμοι του ν' αξιοποιήσουν και να διαδώσουνε τα έργα του. Κι εμείς οι φίλοι, οι γνωστοί, κ' οι συναγωνιστές του, δε θα τον λησμονήσουμε ποτέ!.. Στον τάφο του, θα ταίριαζε να γραφτούν δύο στίχοι σαν ετούτοι:

Ο Γιώργος μας, ο Τζαλμακλής, ο αντάρτης, ε-
κοιμήθη,

σαν είδε τη ζωή φαιδρό θέατρο, παραμύθι·
να τη συμφύρουν άδικα του ζόφου τα τελώνια
Κοιμήθηκε μιαν άνοιξη, αλλά θα ζει αιώνια.

Λ. Μάλαμας
20.6.92

Μορφές και μνήμες αγωνιστών

Δυο αφανείς
ηρωϊκοί δάσκαλοι
Θύμησες και μαρτυρίες
του ηθοποιού

Μιλτού Τσίρκα

Με το δάσκαλό μου Δημήτρη Κοσμά είχα μια ξεχωριστή ιδιόμορφη σχέση. Δεν ήταν δάσκαλός μου στο σχολείο. Όμως υπήρξε περισσότερο δάσκαλός για μένα, από κάθε άλλον που γνώρισα στη μαθητική μου ζωή. Δάσκαλός φωτεινός, με λόγο και έργο.

Η γνωριμία μας, έγινε με αλληλογραφία και κάτω από παράξενες συνθήκες. Μιλάμε για προπολεμικά χρόνια, την εποχή της μεταξικής φασιστικής δικτατορίας. Ο Κοσμάς, βρισκόταν στις φυλάκες Ακροναικίας, κι εγώ γυμνασιόκοιδο στην Αθήνα.

Στην Ακροναικία βρισκόταν τότε και ο θείος μου Κώστας Τσίρκας, επίσης δάσκαλος και φίλος με τον Κοσμά.

Αλληλογραφοίσα συχνά με τον θείο μου και συνήθιζα να του στέλνω μερικά απ' τα πρωτόλεια που έγραφα: τότε κάνα είδημο διήγημα και τότε κάνα χρονογράφημα. Ο θείος μου τα διάβαζε και στους άλλους συγκρατούμενούς του και γελούσαν με τ' αστεία που έγραφα. Αυτό στάθηκε αιτία να γνωριστούμε με τον Δημήτρη Κοσμά.

Μου έγραψε το πρώτο γράμμα και ακολούθησε μια ατέλειωτη αλληλογραφία. Μου μιλούσε στα γράμματά του για τέχνη, για πολιτισμό, για ιστορία, κι ακόμα για ανθρώπινα ιδανικά και αξίες. Έτσι μου στάθηκε ο πιο γόνιμος οδηγητής και δάσκαλός μου.

Ο Δημήτρης Κοσμάς γεννήθηκε στο Μιχαλίτσι Ιωαννίνων (απέναντι από τα Πράμαντα χωριό του θείου μου), το 1913. Ήταν ένα αγνό και απρόμητο καλικάρι, ένας γνήσιος λαϊκός αγωνιστής, που αντιτάχθηκε θαρραλέα στη στυγνή φασιστική δικτατορία του Μεταξά.

Το Μάρτη του 1936 οργάνωσε τη μεγάλη μαθητική απεργία της «Ζωσιμαίας Σχολής» Ιωαννίνων, που είχε τεράστια επιτυχία, με γενικότερη απήχηση. Η απεργία ήταν καθολική και κράτησε επτά μέρες. Τα αιτήματα των απεργών μαθητών ήταν: «πιο δίκαιες εισαγωγικές εξετάσεις και φτηνότερα διδάκτρα».

Από τότε μπήκε για καλά στο στόχαστρο της Αστυνομίας και μετά από ένα άγρια κυνηγητό, που κράτησε πέντε ολόκληρους μήνες, κιάστηκε στα Γιάννινα και τον στείλανε αρχικά εξορία στην Ανάφη και μετά στις φυλάκες Ακροναικίας.

Εκεί τον βρήκε ο θείος μου ο Κώστας, όταν την άλλη χρονιά, το 1937, κιάστηκε κι εκεί-

νος, όχι όμως στην Ήπειρο, αλλά στη Θεσ/νίκη, αφού είχε προηγηθεί το Μάη του 1936, η μεγαλειώδης αντιφασιστική εξέγερση του λαού της Μακεδονίας, όπου ο θείος μου ήταν απ' τους βασικούς οργανωτές κι εμπνευστές.

Έτσι οι δύο άγνωστοι ως τότε μεταξύ τους συναγωνιστές του αντιδικτατορικού αγώνα, ο Κώστας Τσίρκας και ο Δημήτρης Κοσμάς, σμίξαν και γίνανε φίλοι στις φυλάκες της Ακροναικίας, όπου τους βίζανε τα όργανα της Ασφάλειας του Μανιαδάκη, αφού πρώτα, όπως το συνήθιζαν, τους τυράγιησαν σκληρά κι ακάινθρωτα.

Το Νοέμβρη του 1935 οι χωριανοί του Δημήτρη Κοσμά, του στήσανε την προτομή του στην πλατεία της γενέτειράς του, για να μένει πάντα ζωντανό παράδειγμα στις νέες γενιές, σαν σύμβολο αγωνιστικότητας κι ελευθερίας. Κι ακόμα ο Δήμος Ιωαννιτών, τον τιμήσει βάζοντας τ' όνομά του σ' ένα δρόμο της περιοχής Καλοούσιανης.

Λίγοια φορά, ήταν Απρίλης του 1940, ο θείος μου μου έστειλε μια ακουαρέλα μικρή, διαστάσεων 14,5 x 9 εκ. ζωγραφισμένη από τον ίδιο το θείο μου, φέρει μάλιστα και την υπογραφή του, που απεικονίζει το Μπούρτζι —παλιό εντυπικό φρούριο και σημερινό Τουριστικό Κέντρο του Ανακλιού— έτσι όπως φαίνεται ψηλά από το Παλαμήδι.

Τον θείο μου δεν τον ήξερα για ζωγράφο, αλλά φαίνεται πως μέσα εκεί ανακάλυψε αυτή την κλίση του. Είχε κάνει κι άλλα έργα, θαλασσογραφίες, και πορτρέτα, σε μικρό σχήμα, που όμως όλα χάθηκαν. Γι' αυτό την ακουαρέλα αυτή, την κρατάω σαν μρό κειμήλιου, γιατί είναι το μοναδικό έργο που έχω φτιαγμένο από τα χέρια του θείου μου του Κώστα. Κι αυτό σώθηκε, γιατί είχε ξεχαστεί μέσα στις σελίδες ενός βιβλίου μου.

Την ίδια χρονιά (1940) ο Δημήτρης Κοσμάς, μου έστειλε ένα κοίτημά του, που έχει τον τίτλο «Φυγή...».

Το κοίτημα είναι άγνωστο, ανέκδοτο μέχρι τώρα, λησμονημένο ακόμα κι από μένα τον ίδιο (την αλληλογραφία που είχα μαζί τους, γράμματα, κοίτηματα, ακουαρέλες, όλα μου τα πήρε η Ασφάλεια Αθηνών, σε μια έρευνα που έκανε στο σπίτι μας, στην εποχή του ερφιλιού) και μόνο τώρα, μετά από 50 και πλέον χρόνια, που ανασκάισα τις αναμνήσεις μου, το ανέσυρα κι αυτό, ατόφιο απ' τα βάθη της μνήμης μου, γιατί το είχα μάθει απέξω και το απέγγελα τότε στους φίλους μου.

Ο Δημήτρης Κοσμάς, μου είχε στείλει κι ένα άλλο κοίτημα, μια αριστοποιηματική μετάφρασή του, από τα γερμανικά του «Βρυκόλακα» του Γκαίτε. Αυτό δεν το είχα αποστηθεί, αλλά πριν μου τα μαζέψει η Ασφάλεια, είχα προλάβει να το δημοσιεύσω σε μια δημοκρατική εφημερίδα της εποχής. Δυστυχώς δε θυμάμαι σε ποιά και τότε ακριβώς. Ίσως να

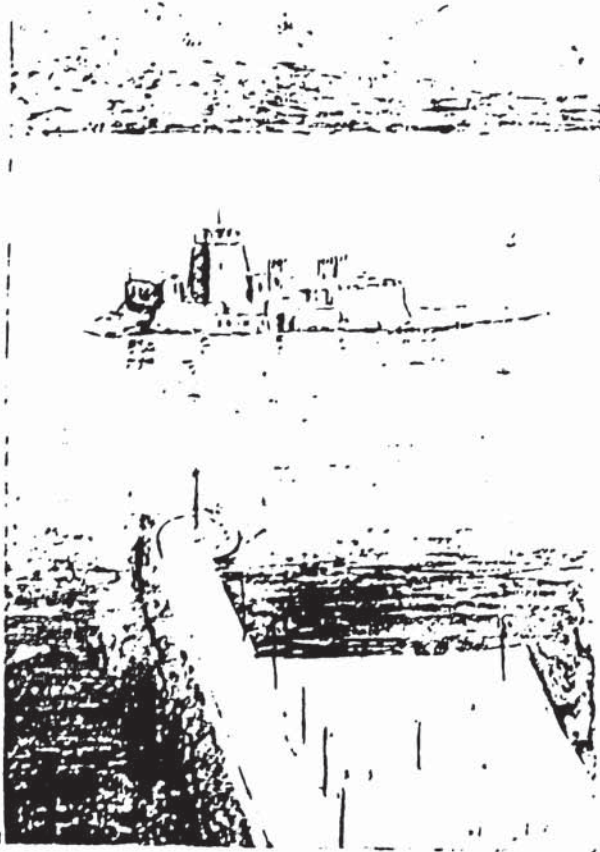

Κώστας Τσίρκας

Μήτσος Κοσμάς

Το Μπούρτζι
(Ακουαρέλα του Κ. Τσίρκα 1940)

ήταν στην «Ελεύθερη Ελλάδα» μέσα στις χρονιές 1945 με 1947.

Το ποίημα «Φυγή...» με πρώτη ματιά φαίνεται σαν ερωτικό. Όταν όμως προσέξεις καλύτερα, διαπιστώνεις ότι δεν είναι έτσι, βλέπεις, ότι κρύβει κάποιο συμβολισμό. Ο τίτλος του με τ' αποσιωπητικά, δίχως άλλο, σου αφήνει μια τέτοια υποψία, και η δεύτερη στροφή, που εί-

ναι ολόκληρη μέσα σε παρένθεση σε οδηγεί στο σωστό δρόμο. Ανακαλύπτεις ότι ο πόθος του δεν είναι για κάποια γυναίκα, ούτε πολύ περισσότερο για τη θάλασσα, όπως φαίνεται να λέει, αλλά κάτω απ' τον ποιητικό συμβολισμό του, φανερώνει τον έρωτά του τον ιδεολογικό, γιά κάποιο ανώτερο ιδανικό.

Μιλάει για τη δική του τη φυγή, όχι μόνο απ' τα δεσμά της φυλακής του, αλλά κι απ' τα σκοτάδια της Πολιτείας που ζει, σ' έναν άλλον, καινούριο κόσμο, δικαιότερο, ελεύθερο και ειρηνικό.

Κι αυτός ακριβώς ο συμβολισμός του ήτανε, που ξεγέλασε τη λογοκρισία των φυλάκων της Ακροναυπλίας και μπόρεσε να φτάσει ως τα χέρια μου. Να, ποιό είναι το ποίημα:

Δημήτρη Κοσμά

Φυγή...

Κρυφός μου πόθος θάλασσα, να ζούσαμε αν-
ντάμα,
εσύ η ερωμένη μου κι εγώ ο εραστής,
νάν'η πνοή του ζέφυρου για τ' Αύγουστου το
κάμα,
στη δροσοβόλα αγκάλη σου, ξεχειλίσιμα ηδο-
νής.

★

(Του μισεμού το γήτεμα αιθέρια κρούει λύρα
μες στο βαθύ σκοτάδι
και την ψυχή τ' ονείρου μου, σ' άγνωστη
σέρνει μοίρα
το γαλανό σου χάδι).

★

Του κόρφου σου οι θησαυροί σ' ονειρεμένα
μάκρη
το κουρασμένο μου κορμί να φέρνουν απαλά

κι ο ασημένιος σου αφρός, της καρφενιάς σου
δάκρυ,
μ' αμέτρητα να με μεθάει στα χείλη μου φι-
λιά.

Σ' αραξοβόλι ανθηρό, σε μυρωμένα δάσα
να γέρνω από κάτω
και στη βαθιά σιγή ν' ακούω, ερωτική σου α-
νάσα,
το φλοίσβο του κυμάτου.

Να σε θωρώ, να σε θωρώ απ' το σιγό ακρο-
γάλι
κ' η εκστατική μου η ματιά να σε γλυκοφιλεί.
Νά'ναι τα στήθη μου θερμή, απέραντη α-
γκάλη
για να σε σφίγγουν απαλά μονάκριβη, καλή.

Νάν' η γαλήνη ρήγισσα του νύμφαντου βασι-
λείου
κ' η νύχτα όλη άστρα,
και να σκιρτά στο μάλαμα του νέου στον κό-
σμο ήλιου
η σκέψη η κοσμοπλάστρα!

Πρόκειται για ένα ποιήμα αφεγάδιαστο από τεχνική άποψη, γραμμένο σε παραδοσιακή στιχομυθία. Κάτω απ' τον επιφανειακό λυρισμό του, κρύβει μίαν έντονη δραματικότητα. Αριστοποιηματικό σε σύλληψη κι έκφραση. Στίχος λιτός, κλασικός. Γλώσσα καθάρια δημοτική. Έξοχες συμβολικές εικόνες, ζωντανές, που εναλλάσσονται με θαιμιαστή παραστατικότητα, με ριθμό και μοιραϊκή.

Το τέλος του δάσκαλού μου Δημήτρη Κοσμό, όπως και του θείου μου Κώστα, ήταν τραγικό όσο και ηρωικό.

Στον πόλεμο του 1940 ζήτησαν να σταλούν στο Αλβανικό Μέτωπο, να κολληθούν τον εισβολέα, να έρθουν αντιμέτωποι με το φασισμό του Μουσολίνι. Όμως η δικτατορία του Μεταξά, αρνήθηκε να τους δώσει όπλα, γιατί είχε το φόβο πως μετά το διωγμό του κατακτητή, θα έστρεφαν τα όπλα τους και εναντίον του δικού τους φασισμού.

Το Σεπτέμβρη του 1943 τους μεταφέρανε, μαζί με άλλους φυλακισμένους στο Στρατόπεδο Χαϊδαρίου. Εκεί τους είδα για τελευταία φορά.

Σε μια μου επίσκεψη στις φυλακές, κατά τα μέσα του Απριλίου του 1944, είχα πει στο Ναπολέοντα Σουκατζιδή, που ήταν ο διερμηνέας των γερμανών, πως θά'θελα μαζί με το θείο μου, να δω και τον Κοσμό.

Ο Ναπολέον με ήξερε κι από άλλες επισκέψεις και μου έκανε το χατήρι, παρ'όλο που αυτό απαγορευότανε. Δεν ξέρω πως τα κατάφερε.

Ο Ναπολέον Σουκατζιδής, είναι το θυμικό παλικάρι εκείνο που αρνήθηκε να φύγει απ' το

εκτελεστικό απόσπασμα, όταν ο Γερμανός διοικητής του Στρατοπέδου, του έδινε χάρη και έβαζε άλλον κρατούμενο στη θέση του.

Όταν είδα το θείο μου Κώστα και το Δημήτρη Κοσμό, τους αγκάλιασα και τους φίλησα με μάτια δακρυσμένα. Πού νά'ξερα πως θά'ταν εκείνο, το στερνό φιλί, αλλά όχι και το στερνό δάκρυ...

Την Πρωτομαγιά του 1944, τους εκτέλεσαν οι γερμανοί ναζήδες στο Σκοπευτήριο της Καισαριανής. Ήτανε μέσα στους 200!...

Βαδίσανε στο θάνατο με το τραγούδι στα χείλη: «Έχε γειά καημένε κόσμε» και με τον Εθνικό μας Ύμνο!...

Αφανείς και οι δύο αυτοί δάσκαλοι, διάττοντες αστέρες, που διαγράψανε τη δική τους φωτεινή τροχιά στο στερέωμα του κόσμου και σημάδεψανε τη μοίρα του ανθρώπου, τη θαιμιαστή φυλετική μας υπόσταση, και τη συνείδηση της ιστορίας.

(Απόσπασμα από ανέκδοτο αυτοβιογραφικό δοκίμιο με τίτλο «Οι Δάσκαλοί μου»)

Μνήμη Γιώργου Μπουρατζή (Μανούσου)

Έφυγε τον περασμένο Μάρτη κι ο φίλος α-
ξί/κος της Εθνικής Αντίστασης διοικητής του
12ου Συντάγματος του ΕΛΑΣ της Περιοχής
του Πίργου, Γιώργος Μπουρατζής ή καπετάν
Μανούσος, σε ηλικία 38 χρόνων. Προερχόταν
από την τάξη των μόνιμων αξί/κών το στρα-
τού. Είχε γεννηθεί στο Βασιλόκοιλο των
Γιαννίνων. Στα 1943, βρέθηκε να υπηρετεί
στο Μοριά, και στο πρώτο κάλεσμα τ' απελευ-
θερωτικού αγώνα, η πατριωτική του συνείδη-
ση, τού 'δωσε φτερά και βγήκε άμέσως στο
βοινό. Αγωνίστηκε με πίστη βαθιά κι απόλυ-
τη συνέπεια ως την παράδοση των όπλων και
τη διάλυση του ΕΛΑΣ. Ο Μανούσος είχε εν-
στερνιστεί τα ιδεώδη του λαού και το σκοπό
τ' αγώνα για την ακέρια λευτεριά και την κοι-
νωνική δικαιοσύνη, και πάλεψε γενναία κ' υ-
ποδειγματικά γι' αυτά, μ' αισιοδοξία και
σκληροτράχηλη αντοχή, ως το τέλος της
ζωής του. Και στα μετέπειτα χρόνια, υπήρξε
ακαταπόνητος και στυλοβάτης στην Οργάνω-
ση των αξί/κών της Αντίστασης, που την υπη-
ρέτησε και σαν γραμματέας της. Ακμαίος στα
καθηκόντά του. Ένας αφοσιωμένος κι αυτο-
στρατευμένος αγωνιστής. Υπέστη κι αυτός
τους κατατρεγμούς του μεταβαρβαριστικού κρά-
τους της μισαλλοδοξίας. Ως τα 80 - 82 του
χρόνια, ενώ ζούσε στην Αθήνα, γύριζε σ' όλη
τη χώρα κι εγκαρδιώνει τους πικραμένους α-
γωνιστές. Κι έφτανε από τη μια άκρη της Ελ-
λάδας στην άλλη, ν' αποχαιρετάει συναγωνι-
στές, στο ξεπροβόδιμά τους. Τα τελευταία
χρόνια είχε σχετικά καταπέσει. Ο Μπουρα-
τζής, ήτανε και λόγιος με καλή μόρφωση και

γνώσεις. Έγραφε και δημοσίευε άρθρα σε διάφορα έντυπα, για πολλά θέματα. Αν και ηπειρώτης και ηπειρολάτρης, ποτέ του δεν διέκοψε τους δεσμούς του με το Μοριά, ιδιαίτερα δε και με τον Πύργο - Ηλείας, όπου, πολλές δημοσιογραφικές συνεργασίες του, απορρόφησε, ιστοπική και αγωνιστική εφημερίδα «Ευθύνη» του φίλου Θέμη Τζίφα. Έγραψε απομνημονεύματα από τον αγώνα και ιστορικά ντοκουμέντα, κι από τη δράση του Συντάγματός του. Όπως και μια σκιαγράφηση για τον φίλο του μητροπολίτη Ηλείας, τον πολυσίβαστο και θραυλικό, της εποχής, εκείνης Αντώνιο. Επίσης, πολλά δημοσιεύματα για προβλήματα της Ηπείρου, είδαν το φως στην εφημερίδα της Πανεπιστημιακής Συν/δίας Ελλάδας, όπου υπήρξε έναν καιρό και επίλεκτο μέλος στη Διοίκησή της. Η Οργάνωση αυτή τονε τίμησε μάλιστα και με ειδικό μετάλλιο, σε αναγνώριση των άοκνων υπηρεσιών του προς τη γενέτειρα μάνα Ήπειρο. Ο Καπετάν Μανούσος αντιπροσώπευσε και τις Πανελλήνιες οργανώσεις της Εθνικής Αντίστασης σε Ευρωπαϊκά Συνέδρια. Είχε σύζυγό του την επίσης Ηπειρώτισσα αξιοματικό του Νοσηλευτικού Σώματος πιστή και διακεκριμένη αγωνίστρια και στο Κίνημα της Μέσης Ανατολής Μαρία Νικολάου, την οποία και συλλυπούμαστε για την απόλεια του εκλεκτού Συντρόφου της.

Α. Μάλαμας

Διο μνημόσυνα στη Θεσσαλία

Στη Μηλέα - Ελασσόνας

Στα 38 χρόνια, από τον άδικο θάνατο του τραγικότερου ίσως ήρωα της εποχής εκείνης Νίκου Ηλουμπίδη, τελέστηκε φιλολογικό μνημόσυνο στη Μηλέα Ελασσόνας στις 14.6.92. Η τιμητική εκδήλωση οργανώθηκε από την Κοινότητα και την ΠΕΑΕΑ Λάρισας. Στο χωριό αυτό, είχε διατελέσει δάσκαλος για πολλά χρόνια ο αλησμόνητος Μωραφτής και λαομάρτυρας αγωνιστής. Είχε μάλιστα φτιάξει σε μια τοποθεσία ο ίδιος και μιιά βρύση, που φέρει τ'ονομά του. Σύσσωμο το χωριό και πολλοί συναγωνιστές και σύντροφοί του, παραβρέθηκαν στην τελετή. Την κύρια κι εμπειρισματομένη ομιλία, για τη μεγάλη εκπλή και αγωνιστική προσφορά και θυσία του ήρωα Ηλουμπίδη, επιφορτίστηκε με διαφωτιστική πληρότητα ο φωτισμένος δάσκαλος Βασίλης Ζωγράφος. Η συγκέντρωση έγινε στη φερώνυμη βρύση της Μηλέας, που κατατέθηκαν και στεφάνια. Η χοροδία της ΠΕΑΕΑ Λάρισας, άρτια οργανωμένη με παλιούς, αντάρτες και ανταρτίνας, μετά το σχετικό εμβατήριο, τραγούδησε θούρια της επικής εκείνης εποχής, όλο ζωντάνια λεβεντιά και χάρη, που εντοπωσίσαν και συγκίνησαν ι-

διαίτερα το κοινό καθώς και ο εξαιρετος ομιλητής, που ανάλυσε τον αγωνιστικό βίο και την προσωπικότητα του τιμώμενου. Ο Ηλουμπίδης πέφτοντας νεκρός από αδερφοκτόνες σφαίρες, είπε και τούτα τα κύκνια λόγια στους εκτελεστές του: «Αεν έχω κανένα βύρος στη συνειδήσή μου και πιστεύω πως φεύγοντας, αφήνω στο παιδί μου ένα όνομα τίμιο και πείτε του πως ο πατέρας του, ήταν ένας τίμιος αγνός αγωνιστής».

Οι Θεσσαλοί ξέρουν και τιμούν τους ήρωές τους.

Στον Κίτσαβο

Την ίδια ημερομηνία, άλλο κλιμάκιο της ΠΕΑΕΑ Λάρισας, τέλεσε στο χωριό Σπηλιά του Κίτσαβου, μνημόσυνο προς τιμή των 28 ελασσιτών και αμάχων που δολοφονήσαν γερμανοί μαζί με ταγματисφαλίτες, μέσα σ' ένα εκκλησιάκι στην είσοδο του χωριού, στις 26 Μάρτη 1944. Λίγοι ναζήδες και περισσότεροι εθνοπροδότες, με μια βουριά κακοκαιρία και ομίχλη, αιφνιδίασαν 3 ομάδες ενός λόχου του ΕΛΑΣ που έμεναν εκεί σαν φρουρά του χωριού. Έτσι, οδηγήθηκαν από δύσκολα μονοπάτια στη Σπηλιά. Και η ώρα 10 με 11 το πρωί, χτύπησαν αναπάντεχα στο ναίσκο με χειροβομβίδες από τα παράθωρα, χωρίς να τους αντιληφθεί ο σκοπός ανάρτης 14 ελασίτες. Κι έπειτα σκότωσαν άλλους 14 άμαχους, όταν ο ομαδάρχης Ν. Πράπας πρόλαβε και αντέδρασε και σκότωσε κι αυτός δύο... πριν πέσει νεκρός πολεμώντας ηρωικά τους βέβηλους εκείνους εχθρούς του λαού.

Ο Ρήγας Φεραίος για τη βαλκανική αδερφοσύνη

«... Όλοι οι άνθρωποι Χριστιανοί και Τούρκοι, κατά φυσικόν λόγον είναι ίσοι... Ο Βούλγαρος πρέπει να κινείται όταν πάσχει ο Έλληνας και τούτος πάλιν δι εκείνον, και αμφοτέροι δια τον Αλβανόν ή Βλάχον...».

(Από τα άρθρα 3 και 34 της Χάρτας του)

Τόλμα! Έτσι θα προδεύσεις. Χωρίς τόλμη δεν υπάρχει πρόδος.

Β. Ουγκώ

Ο δειλός πεθαίνει πολλές φορές πριν από τον αληθινό θάνατο, ενώ ο ανδρείος πεθαίνει μόνο μια φορά.

Σαίξπηρ

Οι Συγγραφείς και τα Βιβλία

Κριτικές Σημειώσεις και Αξιολογήσεις

«Κάνω κριτική δημιουργώντας
και όχι ψάχνοντας να βρω λάθη»
Μιχαλάγγελος

Από τον Λάμπρο Μάλαμα

«Λίγοι άνθρωποι είναι τόσο έξυπνοι,
ώστε να προτιμούν την ωφέλιμη κριτική,
από τη βλαβερή κολακεία».
Λαροσφοικώ

Μάνθου Σκαργιώτη: «Το Λαθραίο»

Μιθιστόρημα. Εκδ. «Παρατηρητής» Θεσ νίκη '91, σελ. 196. Είναι ένα δραματικό και ηθοκλαστικό μιθιστόρημα, του Ηπειρώτη φιλόλογου ποιητή και πεζογράφου που εμπεριέχει ανθρωπιστικά ιδανικά και λυτρωτικές προεκτάσεις. Συγκινεί άμεσα τον αναγνώστη και ανοίγει δρόμο σε μια αναγκαία και διδαχτική για τις μέρες μας ρεαλιστική και ψυχολογική λαϊκή μυθιστορία. Το γράψιμό του είναι μαστορικό, θα λέγαμε άριστο με κλοίσιο λεξιλόγιο. Η συνθετική δομή του αριστοτεχνική, όπου κορυφώνονται οι καταστάσεις στο δράμα, παίρνουν τραγωδικό χαρακτήρα. Είναι διάχυτη και η σατιρική του διάθεση, ενάντια σε δικαστές, που τους αντιστρέφει τα πυρά με το κεντρί της δικής τους καθαρείοισης, όταν δικάζουν το βασανισμένο και καλαιμάχο για οικογενειακή επιβίωση μαραγκό του λαθραίου καπνού, ή όταν δικάζουν αθώους... για πραγματικούς φονιάδες. Αυτό το δηκτικό κεντρί, το μήγει τσουχτερά και σε σπιοίνους, τοκογλύφους και καπνέμπορους. Συγκροεί την εργατική τάξη με τη μεσοαστική, και το κατεστημένο της μεγαλοαστικής. Κι ανάμεσα από τις συμπληγάδες της νομοτυπικής «δικαιοσύνης» ορθώνεται ο τολμηρός αντρίκιος διάλογος των αδικημένων, ενάντια στους αδικητές. Σ' αυτό το κεφάλαιο, θυμίζει τον ήρωα της «Μάνας» του Γκόρκι, Παύλο, στο τσαρικό δικαστήριο. Από τη μια μεριά, η τίμια πάλη της ζωής για επιβίωση με τις οικογενειακές υποχρεώσεις. Κι από την άλλη, η άστοχη και τραγική νέμεση από άτεγκτους και τυπικούς νόμους και από τα όργανά τους. Ιδιαίτερη και βαθιά συγκίνηση μας δίνει η μεγαλοψυχία των πρωταγωνιστών. Πολύ περισσότερο η μητρική στοργή της Πολυξένης για τα παιδιά και τον εξόριστο άντρα της. Η κυρά - Ξένη φυλακίζεται, άδικα, για να κρατήσει όμως ψηλά την τιμή, και τις ηθικές παραδόσεις του λαού μας, καθώς αντιδρά στα πάθη των εκμεταλλευτών. Και τους δυό, τους φλογίζει πάντα ο κόνος κι ο καημός για το ψαμί και το μέλλον των παιδιών τους.

Είναι εντυπωσιακή στο μιθιστόρημα τούτο η σαφήνεια, η γλαφυράδα, και η ζωντάνια

της περιγραφής του φυσικού και του ανθρωπίνου τοπίου.

Θαιμάζει ο αναγνώστης το αίσθημα και το πείσμα των ηρώων του, καθώς αντιπαλεύουν τα στοιχεία της ζωής, της φύσης, της εγκόσμιας κακίας.

Η ώρα της χήρας, τη νύχτα στο κατάλιμμα της εξορίας του Γιώργου, έχει πολύ δυνατή φαντασία, και κροιστή λαχταριστή αλήθεια κι αγωνία.

Η ψυχολογία της υπομονής και της αντοχής, ανάμεσα στις οικονομικές και τις ερωτικές ανάγκες, είναι κειστική.

Στην όλη υπόθεση του έργου, ο συγγραφέας μήγει βαθιά το νιστέρι στις κοινωνικές κληγές της ανηθικότητας, της τοκογλυφίας και της εγκληματικής και νομικής πολυπλοκότητας.

Όλ' αυτά τα ψυχοφθόρα κακά, στη δική μας κοινωνία, είναι σχεδόν πάντα σ' επικαιρότητα.

«Το Λαθραίο» γίνεται εύκολα και διδακτικό σίριαλ, και κινητικό σενάριο.

Οι παρομοιώσεις του έχουν ένα εύρος και μια γοητεία υποβολής και πρωτοτυπίας. Γυμνά κι ολοφάνερα είναι τα οικονομικά αίτια, οι τάξικές διακρίσεις, και οι διαφορές, που διαλύουν οικογένειες σε τέτοιες συνθήκες. Αλλά και που συγκρατούν οι πρωταγωνιστές με τα παραδείγματά τους, την ηθική υγεία του απλού εργαζόμενου λαού μας.

Αξιολύπητοι και χαρακτηριστικοί οι φιλακισμένοι τύποι. Οι παρανομίες τους αληθινές κι επίκαιρες.

Σ' όλα τα πράγματα, δίνει κνοή, ζωή και κίνηση και αναδρομικές ετεροχρονικές διαστάσεις σε όνειρα και αναμνήσεις των συμπερατωνιστών του, το «φλας - μπακ» που λένε οι σκηνοθέτες του κινηφου.

Έξοχα είναι και τ' ανθρωπομορφικά τοι στοιχεία.

Το αντρόγυνο Γιώργος Ζήκος και Πολυξένη, κράτησαν ψηλά την πίστη και την ηθική τους υπόσταση, αληθινοί στυλοβάτες στο θεσμό του γάμου, που τόσο είναι κλονισμένο, κι επηρεασμένος από τα ξένα ήθη, που αφορίζε ως κι ο αείμνηστος Ζαλοκώστας από το 1821 ακόμα.

Ο φόνος του τοκογλύφου Λουρά με την αγωνιώδη πλοκή του, στην εκδοχή της αγελάδας... αγγίζει έναν δικό μου ήρωα, τον άζεστο «Άρκουδά» με τη φόνισσα στα διηγήματα του βιβλίου μου «Τα Ορφανά μιας πολιτείας» (1977).

Τέλος, το γλωσσάρι του παίρνει εξέχουσα θέση όπως τό'χει, για τη μελλοντική αισθητική κι επιστημονική γλωσσολογία.

Λευτέρη Π. Κιντζονίδη: 1) «Εριώλη»

(Ημέρες θύελλας) σελ. 32 και 2) «Σκιόφωτα και χαρναγές» Θεσ/νίκη '91 σελ. 32.

Ο γιατρός Α.Κ. είναι από τις πιο αντιπροσωπευτικές κι εξελισσόμενες ποιητικές ιδιοσυγκρασίες του ποντιακού λού στη χώρα μας. Εύρωστο κι ανήσυχο ταλέντο. Ξαναπρόβαλε πάλι γοργά στο συγγραφικόν ορίζοντα με δύο νέες συλλογές του.

Η «Εριώλη» του είναι μια σύνθεση με αναφορές στα μικρασιατικά και τα κατοχικά, με τις ήττες και τη νικηφόρα και ατίμητη Εθνική μας Αντίσταση. Την αφιερώνει στα θύματα της «μικρασιατικής λαίλαπας και στα παιδιά της κατοχής» με μια λυρική και συμβολική σ'ελεύθερο κύρια στίχο στοχαστική ποίηση, ανάλογα μετουσιωμένη. Σηματοδοτεί μια πολυτάραχη πορεία ζωής και υπαρξιακής υπόστασης. Ανακαλεί ονόματα και μνήμες γονιών του με ονειρικές εξάρσεις, καθώς και άλλα προσφιλή του πρόσωπα με υμνητικές, και τιμητικές διαθέσεις. Και στο β' μέρος που τ'ονομάζει «Δίσθημα και ελεγείες» υμνολογεί έναν κόσμο της δημιουργίας, του ήθους, με αίσθηση αγάπης και θαυμασμό. Γενικά, και στην πρώτη, και στη δεύτερη συλλογή του, συνδυάζει τη μοντέρνα με την παραδοσιακή ποιητική γραφή· και ξεχωρίζει την ευγένεια των αισθημάτων στη δική του ενόραση, μ'ένα πάθος συνεκτικό στην ιδιότυπη στιχουργία του. Είναι περιγράμματα πεζών ρυθμών με αλληλουχιακές ενότητες γλωσσικού ύφους και ανθρωπιστικού χαρακτήρα. Γνωρισμά του και η συνοπτική διατύπωση, συγκεκριμένη με μια εκστασιακή αθωότητα. Και στα δυο του αυτά βιβλία, αντικαθρεφτίζεται η αδρή συναισθηματική του στάση, ο λογισμός και η ενατένισή του, σε φυσικά και ανθρώπινα πράγματα κι αδιέξοδα. Τα «Σκιόφωτα και οι χαρναγές» έχουν προεκτάσεις στο ανθρώπινο δέος και σε συγκυριακές ενδοσκοπήσεις.

Εισχωρεί βαθύτερα μ' ευλάβεια στην ουσία νοημάτων ζωής και θανάτου, με υποδηλωτικούς τόνους στις εναλλαγές της περιρρέουσας ύλης των φυσικών νομοτελειακών δυνάμεων. Έχει στίχους μ' εντυπωσιακή και υψηπέτια ποιητική δυνατότητα και μια έκφραση αποστροφής από τις ψυχικές αβλιότητες των ημερών μας. Αλλά και ταυτόχρονα μιαν επίκληση γι' αδελφική συμπαράσταση, για κατανόηση και κατάφαση των αξιών του πολιτισμού.

Ο Κιντζονίδης είναι από τους πιο καλούς

ποιητές που αναδειχνει ο εφυής και προοδευτικό ποντιακός μας κόσμος.

Φώτη Δωδόπουλου: «Το Ύστατο

Άσυλο» (Ποιήματα) Θεσ/νίκη '90, σελ. 30.

Ο Φ.Δ. είναι ένας γνήσιος κι αληθινός ποιητής, που άργησε να μας δώσει τους καλούς ποιητικούς καρπούς του. Στην παρούσα συλλογή του, (μετά από την πρώτη του 1977 με τίτλο «Φωτογραφίες») περιέχει γερά ποιήματα που είναι σήματα καμμών και πόνων. Είναι ισχυρές συναισθηματικές επιδράσεις, από του τραγικού μας περίγυρο τις θλιβερές αντανάκλασεις. Έχουν τον αφοριστικό τους χαρακτήρα αποφυγής, από τ' άδικα και δραματικά συμβάντα. Είναι κραυγές ήσσοων τόνων διαμαρτυρίας, βγαλμένες από τα βάθη μιας ποιητικής κι εξευγενισμένης ψυχής, που συνυποφέρει και συμπονεί διακριτικά τις ανθρώπινες τραγωδίες, που πλημμυρίζουν τη ζωή μας και την άδικη μοίρα.

Η ευαίσθητη καρδιά του Δωδόπουλου, κρταδώνει και δονείται από τα τρομερά συμβάντα της ανθρώπινης παραφροσύνης στον πλανήτη μας, καθώς οι ξέφρενες του υπερκέρδους και της μισανθρωπιάς, σκοτεινές δυνάμεις, συντελούν στην αυτοκαταστροφή της ανθρωπότητας.

Τί άλλο μπορεί να πράξει ένας γνήσιος και φιλολαϊκός ποιητής, άλλο από το να μοιρολογεί τ' ανεκπλήρωτα χρέη του συνανθρώπου και τα χαμένα του όνειρα με ανάλογα μελάγχολες νότες, και λυτρωτικών τάσεων απολογίες;

Ο Φ.Δ. από τη Μεθώνη Πιερίας που σπούδασε και θέατρο και νομικά, έχει μιαν ιδιάζουσα εξομολογητική τάση στην τέχνη του, πραγματικά «εκ βαθέων» που συγκινεί άμεσα τον αναγνώστη του και τον κερδίζει. Τονίζει με φιλοσοφημένη απόκλιση και έμφαση την αυτεπίγνωση στην ψυχρότητα και την αηδία που νιώθει για τις αφόρητες ανθρώπινες σχέσεις. Τα ποιηματά του ξεχωρίζουν για το πνεύμα και το αίσθημα της μοναξιάς της μόνωσης, της αδιαφορίας του πλησίον, στιγματίζοντας έτσι έμμεσα, τον απάνθρωπο κι αντικοινωνικό ατομικισμό. Η τελική του στάση, διάγράφεται απέναντι στο χρέος, στη μύηση της ανθρωπιάς και την έξω από δειλίες, σκοπιμότητες κι επιφυλάξεις, αναγνώριση των αξιών του καλού και τ' αγαθού. Οι εύλογες ελεγειακές του απηχήσεις, απορρέουν από σωστές ρεαλιστικές αποτιμήσεις. Ο Δωδόπουλος, ένας παρήγορος συμπαραστάτης της αγάπης και της ηθικής, που βάζει τους τύπους στους ήλους των κοινωνικών πληγών. Μια «βάτος φλεγόμενη και μη καιόμενη».

Λάμπρου Μάλαμα
«ΛΛΟΣΟΦΙΚΑ
ΕΠΙΛΟΡΙΑ»

Θανάση Παμπόρη: «Αρρυθμίες»

Ποιήματα

«Μακεδονία '92, σελ. 48, εκδ. «Πολιτιστικοί Σιλλόγου Θεαγένειου». Ο Παμπόρης είναι μια εργατική και πηγαία ποιητική φωνή, που ζει και βιώνει έντονα (σαν νοσοκόμος στο «Θεαγένειο» νοσείο της Θεσ νίκης) τα ατομικά και κοινωνικά δράματα στις μέρες μας. Γι' αυτό και στα βιβλία του (οι «Αρρυθμίες» είναι το πέμπτο) καταγγέλει, στιγματίζει και σαρκάζει την υποκρισία, τον εμπαιγμό, την ασυνέπεια, την ανηθικότητα, και την απάτη. Μηνιματοδοτεί την ηθική τάξη και τη λυτρωτική ακεραιότητα. Έτσι γίνεται κήρυκας της αισιοδοξίας και της έμμονης ελπίδας γ' ανθρώπου για την κάθαρση. Οι στίχοι του είναι μεγαλόκαρδοι και πολλοί απ' αυτούς, φωτόσημα χαράς, θα λέγαμε. Ρεαλιστής ποιητής ο Π. με συμπικνωμένες, κι επιγραμματικές αποκρίσεις στ' ανθρωπιστικά μηνύματά του. Έχει γερή κι επαγωγική αίσθηση και αισιαστικές περιγραφές στα δεδομένα της ζωής. Είναι στίχοι απόηχοι, από τ' άνομα και τ' άδικα της αξίας της πίστης της κοινωνίας που ζούμε! Κι όπως κάθε αισιόθητος ποιητής, θα 'λεγε, «απελάτω απ' εμού το ποτήριον τούτο». Με τις πρωτότυπες, ποιητικές του δοξαριές, τις τόσο μετρομημένα συγκινητικές, δίνει παραινέσεις συμβουλές και κουράγιο, αλλά και μέτρο συμμετοχής και ανταχής στους αγώνες και στις χαρές της ζωής, παράλληλα και στις βαριές λύπες, που ένας και μόνο στίχος αντιστοιχεί στην αρχαία ρήση: «Το καλί της θλίψης» κ.λπ. *Ιδέστε το δίστιχο του Παμπόρη με το ίδιο νόημα, που απομυθώσα από τον αβύσσο του ανθρώπινου πόνου, στα βιβλία της επαγγελματικής του εργασίας:*

«Της λύπης, εσφόδια μερώνει
τις αρτηρίες και στο θρόνο ο θάνατος»

Πόσα δεν σας λέει τούτος ο άριστος και φιλοσοφημένος στίχος.

Α. Μάλαμας

Ο Νίκος Γαλάσης

για τον Δημήτρη Χ. Φαφούτη

«Τα Πρόσωπα της απούσιας» «Εμβόλιμον '91» Άσπρα Στίγια Βιωτικής. Με γερή αρματωσιά, κλοίσια, θυμική ενδοχώρα, ματιά διαπεραστική κι αδικώπητη. Σαρκαστική εναντίωση, σε καθυλώνει από την πρώτη στιγμή ο ποιητής, καθώς υφαίνει την πρωτοκορία της εποχής μας, με τις πατρογονικές μας καταβολές. Μας ζωντανεύει κάποια θεία μας Λένη, «Να στείλω μήλο σέκεται, κυθώνι μαρμαγκιάς». Ανεβάζει τη θεία της χαμοζωής, μ' έπιαστη αρχοντιά ψυχής, κι απόκοντα δίνει το σφυγμό απ' το θησαύρισμα της λαϊκής ψυχής. Μας ξεχωρίζει από τους βάρβαρους, που τους γνωρίσαμε ως τις μέρες μας. Επιγραμματικός και λακωνικός, με τη διαθλαστική του όραση, σε μεθάει στη στοχαστική του περιπέτεια. Σου αποκαλύπτει σθόνες, καθώς δεν βρίσκεις θέση στο κείμενο ανάκλιτρο. Δίπλα στο κέδρονο βαρέλι με το κόκκινο πουλί. Μυθικές, καταβολές σ' εντελέχεια με τ' αγάλματα, τους τύραννους, τον άγιο Ιωάννη, τον Μετεωρίτη, ως τον Ζήση τον Μκαλάντα, με το γαμψομάτιο κοστούμι. Περήληψη ιστορίας και της μοίρας μας. Δίνει το στίγμα της σύγχρονης περιπέτειας των γραμμάτων μας. Σήμερα κυριαρχούν τα κυκλώματα και ρίχνονται καπνογόνα σε τέτοιες φωνές, σαν του Φαφούτη. Σήμερα που «ό-

ποι γνήσιω η Ελλάδα με κληθάνει». Τό 'γραψε ο Σαφύρης, ο εισατόμενος, που η κληθωμένη Ελλάδα, τον είχε στα μεταξωτά... Άλλοι γράφουν ψεύτικη ιστορία, για να μείνουν στο έρεβος των αιώνων. Περιπλανήθηκα πολλές φορές στη γραφή του Δ.Χ. Φαφούτη, κι ένιωσα, σα να ξαναγεννήθηκα, σελίζοντας τη φαρέτρα μου.

Ο Αναστάσης Τακάς

για τον Γιώργο Πακαστάμο

Ο Γιώργος Πακαστάμος καταλέγεται στους καταξιωμένους λογοτέχνες μας, στους πιο ευρηματικά εμπνευσμένους, στους πιο επιδέξιους τεχνίτες του λόγου. Ανήκει ακόμα σ' αυτούς, που κρατούν στο χέρι τους πένα και πινέλο, - με το δεύτερο ομορφαινόν, με γραβούρες και με άλλα κατάλληλα σχεδιάσματα κοικιλής μορφής, τις σελίδες των κειμένων τους. Ένα ακόμα ελεονέκτημά του είναι ότι, σε σύγκριση με πολλούς συναδέλφους του στο λογοτεχνικό χώρο, έχει από τη μια μεριά, όχι μεγάλη χρονική ηλικία, με παράλληλη, από την άλλη, μεγάλη συγγραφική παραγωγή. Βρίσκεται, με άλλα λόγια, σ' έναν αγώνα δρόμου και σ' έναν άλλον - όχι ταυτότητας, όπως ο πρώτος, ανταχής. Ο πρώτος αφορά στον αριθμό των έργων του, όλων αξιολογώτατων ο δεύτερος, στην ποιότητα των γραφών του, της δομής τους, και της έμπνευσης, ως γεννήτρας, τους.

Πολλοί και διακεκριμένοι άνθρωποι της Τέχνης του Λόγου μίλησαν για τον Γ. Π. Ο δικός μας, λόγος ποιά αξία μπορεί να έχει. Είναι μια χωρίς αξιόσεις κατάφαση στον κλοίσιο, όπως είπαμε παραγωγικά και ανώτερο ποιητικά ζήλο του. Έτσι βλέπω αυτή τη βιβλιοπαρουσίαση. Όλα όσα γράφουν χρυσές πένες και γνήσιοι στοχαστές (αιστηροί και αδέμμευτοι) για το συγγραφέα της Χαλκίδας, - υπερέξιμο διάδοχο του Γιάννη Σκαρίμπα - είναι αλήθειες που συντροφειμένες, απαρτίζουν τη λαμπρή πνευματική συνοδεία του Γιώργου Πακαστάμου.

Από τα είκοσι έργα του, - κείηση, αφήγηση, μελέτη, δοκίμιο - δεν μπορείς να ξεχωρίσεις αυτά, από εκείνα και να τα βάλεις σε μίαν αξιολογική σειρά. Όλα με σχολαστικά και επίμονα προσεγμένη τεχνική δομή, και αισθητικά άρτια έκφραση. Έχει ο συγγραφέας άπ τη του αναγνωρίζεται. Φαντασία, ευρηματικότητα, κλοίσια και χιμάδη γλώσσα, ζωντανό διάλογο, ζηλευτή ψυχογραφική ικανότητα, εμπειρία ζωής, αριστοτεχνικό γράψιμο με ύφος προσωπικό. Στην μνήστορία είναι θαρρώ από τους πιο δυνατούς. Αναρωτιέμαι αν έχουμε άλλους συναδέλφους στο λογοτεχνικό χώρο, που να προέρχονται από την εποπτεία της Δημοτικής Εκπαίδευσης, σαν τον Γιώργο Πακαστάμο, όσον αφορά το μέγεθος της προσφοράς του. Από εδώ και πέρα «θ' ανεβαίνει' όλο θ' ανεβαίνει» για να θυμηθώ τη «Δάφνη» του Στέφανου Δάφνη. Πιστεύω ότι ο Γ. Π. «τον δρόμο τετέλεκε...» και επάξια φορεί με μετριοφροσύνη το στεφάνι που του ανήκει... Καρκός μόχθου δεκαετιών, παράλληλα με την αναγνωρισμένη από την Πολιτεία προσφορά του στην αγωγή και στη μόρφωση των παιδιών του λαού της Ελλάδος.

Τώρα για στέκομαι άφανος μπροστά στο τελευταίο του βιβλίο, στην «Παρα - Γραφή των Εκοχών». Το ίδιο έγινε και με το «Συναζάρι ενός Μετανάστη» στο «Ματαμένο καλοκαίρι» και προτύτερα στο «Απ' την Άνυδρη Γη...» και στ' άλλα. Τι να πρωτοθυμηθώ:

Στην «Παρα - Γραφή» συμβαδίζουν πολλές Χάρτες: Η έμπνευση, η δόμηση, η Τέχνη, η αισθητική,

Σχόλια για πικρές αλήθειες

Με το σφυρί

Του Άλκη Φωτεινού

«Γίνου καλύτερα σφυρί
για να μην είσαι αμόνι».
Γκαίτε

στα καμώματα

Η αξία των ποιητών

και οι «λαπάδες»

Χρωστάμε κάτι σ' έναν υπουργό, αγέλαστο, φαρμακοτρίφτη, που δήλωσε πριν λίγο καιρό, πως: «Ένας πολιτικός δεν μπορεί να είναι λαπάς. Αλλιώς θα ήταν ποιητής»!!!

Τι περιμένετε στην ελεεινή μπανανιά, από υπουργούς και πρωθυπουργούς και μάλιστα της Γιρονδίνης; Και ο πάλαι ποτέ «φρυδάριος» πρωθυπουργός είχε αποκαλέσει τους ποιητές «αργόσχολους». Μήπως έχουν τέτοιες γνώσεις και πνεύμα να κάνουν σωστές αποτιμήσεις αξιών, σε ποιητές ηγέτες λυτρωτές λαών; Ασφαλώς δεν είναι σε θέση να κρίνουν να συγκρίνουν, ν' αξιολογήσουν και να παραλληλίσουν, θεωρητικούς και πρακτικούς αρχηγούς επαναστάσεων που ήτανε και ποιητές!... Όπως για παράδειγμα: ο Σόλων, ο Ναζωραίος ο Μάρξ, ο Ρήγας Φεραίος, ο Μάο Τσε Τούγκ, ο Λουμούνπα και τόσοι άλλοι.

Πάντως σε πολιτικάντηδες που υποτιμούν την αξία των ποιητών, ο μεγαλύτερος ποιητής όλων των αιώνων, ο ποιητής λαός, χρωστάει στον «λαπά» υπουργό... λαπαδιάρικο ριζάκι,

με λαδάκι ρετσινιού, για να συνέλθει από την υπερωψία, την άγνοια των αξιών και το παραλλήρημα του υπουργιλικιού του(!). Για να κάτσει σπίτι του για το χαμομήλι, αφού ο τάλας δεν είχε την ατυχία να γεννηθεί ποιητής!

Μιας λοιπόν και σήμερα, η ανθρωπότητα πατρωνάρεται και κυβερνιέται από τα υπέρ αφεντικά του κ. υπουργού τους αμερικάνους κι από μαφιόζικο και σκοτεινό υπόκοσμο, όπου, όσοι λαπάδες είναι μεθυσμένοι, κάποτε ξυπνά κι ο όποιος όχλος, και γίνεται λαός, και τους ποτίζει γαϊδουρόγαλο και λάβδανο για να τους συνεφέρει!

Αφού άλλωστε δεν πραγματοποιείται η ευχή των αρχαίων φιλοσόφων, που έλεγαν ότι: Ο κόσμος θα ήτανε καλύτερος και ειρηνικός, αδερφωμένος κι ευτυχής, αν τον κυβερνούσαν οι ποιητές και οι σοφοί. Δυστυχώς όμως και σήμερα άρχουν οι ανεγκέφαλοι «λαπάδες»... και καταντούνε τους λαούς εμπόλεμους, εχθρικούς, προδομένους και δυστυχισμένους! Έτσι με το νόμο των αντιθέσεων κάποτε οι ψευτοπολιτικάντηδες «θα πεταχτούν στην κοπριά της ιστορίας» όπως έλεγε ο Κορδάτος. Και φυσικά οι ποιητές, σαν τον Όμηρο, τον

το πείσμα, η υπομονή, η γραφιστική δεξιότητα. Εκκτόν εβδομήντα σελιόδες ποιητικού θησαυρού, στίχοι γραμμένοι με το χειρισματικό χέρι του, πλαισιωμένοι με θαυμάσιες γκραβούρες. Ο Γ. Π. δροσίζει το κουρασμένο πνεύμα μας, και δίνει κουράγιο σε καρδιές που κοντανασαίνουν απ' τις δοκιμασίες της ζωής. Τον ευχαριστούμε.

Ο Σπύρος Κοκκίνης

για τον Μιχάλη Δελησάββα

Ο Μιχάλης Δελησάββας είναι ένας από τους αξιολογότερους συγγραφείς της νεότερης γενιάς. Ποιητής και πεζογράφος έχει εκδόσει έως τώρα τις ποιητικές συλλογές «Βήματα και ανάσες» (1983), «Κατόψεις» (1985), «Εσωτερική μετανάστευση» (1989) τις συλλογές διηγημάτων «Άνθρωποι δικοί μας» (1984), «Σε άλλους παραλλήλους» (1986) και «Η Αντιγόνη του Μαραθώνα» (1991). Επίσης τα «Γρία παραμύθια» (1987) και τα «Λαογραφικά Μάρκη και Λιβισίου Λυκίας Μ. Ασίας» (1988).

Γενικά ότι διακρίνει τόσο την ποίηση, όσο και την πεζογραφία του Δελησάββα, είναι ένας βαθύτατος και γνησιότατος ανθρωπισμός, μια ώριμη τεχνική καθώς και μια δεξιοτέχνη στο χειρισμό της γλώσσας και των θεμάτων του.

Πριν ειδικότερα ασχοληθώ με τα τελευταία του βιβλία στην ποίηση και την πεζογραφία, θέλω να τονίσω τη μεγάλη σημασία, το μόχθο και το πάθος του Δελησάββα που καρποφόρησαν στο βιβλίο του «Λαογραφικά Μάρκη και Λιβισίου Λυκίας Μ. Ασίας». Είναι ένας ογκώδης τόμος που διασώζει την παράδοση του χαμένου ελληνισμού. Χωρίς υπερβολή έργο εθνικό.

Το τελευταίο ποιητικό βιβλίο του Δελησάββα είναι η «Εσωτερική μετανάστευση». Εδώ συγκεντρώνεται η πιο ώριμη δουλειά του στην ποίηση. Ο λόγος του έχει απαλλαγεί από το περιττό, είναι στιλπνός, πλούσιος σε χρώματα αλλά και συγχρονισμένος με τους προβληματισμούς και τις αγωνίες του σημερινού ανθρώπου. «Η Αντιγόνη του Μαραθώνα» είναι στην πεζογραφία η τελευταία συλλογή διηγημάτων του Δελησάββα. Περιλαμβάνει εικοσιένα διηγήματα εμπνευσμένα από τη ζωή, τα βιώματα της εφηβικής ηλικίας, τα πάθη των κοινών και συνηθισμένων ανθρώπων, για τους οποίους ο συγγραφέας δείχνει πάντα μια τρυφερότητα και πολλές φορές συμπάσχει μαζί τους. Το ύφος είναι απλό, οικείο ζωντανό.

Νομίζω ότι η έως τώρα δουλειά στη λογοτεχνία του Μιχάλη Δελησάββα, αλλά και η παρουσία του στους κοινωνικούς αγώνες, τον τοποθετούν ανάμεσα στην πρώτη γραμμή των ομοτέχνων της γενιάς του.

Αισχύλο, τον Σοφοκλή, τον Ευρυπίδη, τον Αριστοφάνη, ή τους νεοκλασσικούς: Ρήγα, Βηλαρά, Κάλβο, Σολωμό, Παλαμά, Βάρναλη, Σικελιανό, Βαλαωρίτη, και άλλοι, αυτοί θα τιμούν και θα δοξάζουν αιώνια την Ελλάδα και τον πολιτισμό. Και χάρη σ' αυτούς (κι όχι σ'έναν «λαπά» υπουργό) θα υπάρχουμε σαν αξίας και δόξας και φήμης έθνος, ανάμεσα στην πολιτισμένη ανθρωπότητα.

Για το άμοιρο βιβλίο

Πρόσφατα, διατυμπάνισαν σε όλους τους τόνους κάποιο συνέδριο, για το ταλαιπωρο βιβλίο στην Αθήνα. Ν' ακούγεται κι αυτό, να κάνει ντόρο, προς δόξα βέβαια μόνο του ΥΠΠΟ και μονάχα με λόγια. Πρέπει και το υπουργείο βλέπετε σαν αρμόδιο, να εντυπωσιάζει κόσμο και κοσμάκη, πως ενδιαφέρεται τάχα για το βιβλίο και το σιμπονεί(!) Κι όλα βέβαια, για τη φτηνή πολιτική του γραμμή! Κι όλα για τον τύπο. Καμιά φροντίδα. Υποσχέσεις και λόγια(!) Στην ουσία και στην πράξη μηδέν. Ρίχνουν στάχτη στα μάτια του κόσμου.

Εκθέσεις βιβλίων γίνονται κάθε χρόνο και οργανώνονται από εκδότες και βιβλιοπωλές. Βάζουν οι κόλακες οργανωτές... και την «αιγίδα του Υπουργείου Πολιτισμού» για ευνόητους λόγους... Αλλά, αν κοιτασιζούν, ή τρώνε καλά .. ο θεός κ' η ψυχή τους. Όμως εμείς στις εκθέσεις σαν συγγραφείς κι εκδότες είδαμε ποτέ δραχμή; Ποτέ! Αντίθετα, κληρώνουμε 120 χιλ. δρχ την κάθε συμμετοχή. Έτσι και το νέο συνέδριο για «Κινητή πολιτική βιβλίου» πάει με τ' άλλα στο βρόντο!!! Κουβέντα να γίνεται!

Τα γράμματα, το αλαλούμ στην παιδεία, η λογοτεχνία, για να βοηθηθούν από την Πολιτεία, πραχτικά, και αποδοτικά δεν συμφέρει την πολιτική της. Γιατί η αληθινή λογοτεχνία, αφυπνίζει ανθρώπους, καλλιεργεί ιδανικά, διαμορφώνει συνειδήσεις ατομικές, ομαδικές και κοινωνικές.

Όσο για το θέατρο: Εκεί πετάνε πολλά λεφτά... Και δεν πάνε «χαλάλι» αλλά «χαράμι»! Εκατομμύρια και πολλά ανεξέλεγκτα, χωρίς θετική απόδοση, για θεατρική αγωγή στο λαό. Αυτά τα ρεπουλάρουν όπως θέλουν. Εξηγούνται και καζαρεύονται με τους θιασάρχες έργα για λίγες παραστάσεις ελαφρά κι ανώδινα χωρίς να θίγουν σύγχρονα κοινωνικά προβλήματα. Χωρίς να θίγουν μια πραγματικότητα που δεν τους συμφέρει. Βοηθάνε περιφερειακούς θιασούς, αλλά κι ελεύθερους ενοικιαστικούς. Χρηματοδοτούν ξένα μουσικά συγκροτήματα, για επιδείξεις. Βοηθάνε και κάποιους εικαστικούς. Κι όλα αυτά, για να δείχνουν και μια έμφαση στην Ευρώπη πως, έχουν ανθηρή πολιτιστική ζωή και κίνηση. Για το βιβλίο; Τα ερμάρια και τα θυλάκια του ΥΠΠΟ, είναι γεμάτα καβούρια κι ερπετά! Κρατούν έναν κατάλογο για αγορά κάποιων βιβλίων που

είχε εγκρίνει δική τους επιτροπή από το 1987 και για μian ασήμαντη μικροδαπάνη, τον έχουν αλατίσει και παστώσει γερά (!) Τα εκατομμύρια από το «λόττο» κάθε βδομάδα, διαθέτονται για άλλες διάφορες, αλόγιστες και ακαταλόγιστες δαπάνες και σπατάλες...

Γι' αυτό μη λαβαίνετε υπόψη τα περί συνεδρίων για το κακόμοιρο βιβλίο και την κακοτυχιά του στη χώρα μας. Το αναγνωστικό κοινό του, που ήταν 13.5% σιγά σιγά και μεθοδικά, με τ' άλλα μέσα αποβλάκωσης, το μειώνουν και το λιγοστεύουν. Ας καυχιολογούνται λοιπόν για φροντίδες και συνέδρια βιβλίων. Όλα είναι μάφες και φήμες. Και «η φήμη χωρίς υπόληψη, λέει ο Μονταίν, μοιάζει με καλογοητισμένα τρύπια παπούτσια».

«Μάλε - βράσε» τηβενούχων

Ο κ. Αρ Σαχίνης, αναδείχτηκε νέος δαδαιλάμας στην «αθήνησι ακαδημία των ζωντανών πεθαμένων γρόντων. Τους φέρνει όλους «τόμπουλα και καπάκι» γιατί είναι ο νεότερος στην τάξη των γραμμάτων και τεχνών. Επισκίασε ακόμα και τον κ. Πετροζάρη που έχει και τη διαχείριση στο κληροδότημα της Ουράνη (θεός σωφρόστη) με τα ειδικά χρηματικά βραβεία λογοτεχνίας. Θα πείτε τι ήταν ο κ. Σαχίνης όταν πήρε την έδρα του καθηγητή λογοτεχνίας, επί χουντοκρατία; στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο: Ήταν μια χρηστή μετριότητα. Κανείς δεν τον ήξερε και κανείς δεν τον ξέρε και σήμερα από μεριάς λαού, γιατί το έργο του και μικρό είναι και δε διαβόσθηκε πλατιά. Και όμως, αυτός κοιμάνταρε σήμερα τις χηρείτσες έδρες στην τάξη των γραμμάτων.

Τον τελευταίο καιρό, όπως είναι γνωστό χήρεσε η έδρα της ποιήσης που κατείχε ο Βρετάκος (Την είχε πάρει με μια μόνο ψήφο του Κ. Τσάτσου που τον είχαν πάρει με το φορείο και τονε ψήφισε για να του καλύψει τους αρνητικούς) Ποιάς όμως θα την έπαιρνε τώρα του Βρετάκου; Τον πρώτο λόγο είχε ο νέος δερβέννας κ. Σαχίνης. Για να φτιάξει όμως ακαδημαϊκή τη φίλη του κ. Γαλ Σαράντη, (κατόπιν εκλογικής προπαρασκευής φυσικά) έπρεπε να μηχανευτεί μια μετατροπή να κάνει την έδρα της ποιήσης = έδρα «γενικής λογοτεχνίας».

Έτσι και έγινε προς αθρῶα προσέλευση υποψηφίων για το Σεπτέμβρη (Σιατόπουλος Μαλεβίτσος, Ζακόπουλος, Σαράντη, Κότσιρας). Στον τελευταίο είχε υποσχεθεί και ο κ. Αθανασιάδης (Μάρμας) ότι θα τον υποστήριζε την υποψηφιότητά του σε προηγούμενη εκλογή, αλλά τον παρακλίτησαν τον αριστοκράτη κ. Κότσιρα. Τώρα ποιός θα την πάρει την έδρα, θα ιδούμε. Πάντως, όλο παγίδες στήνουν συναμεταξύ τους. Αυτό έκαναν και στην εκλογή του Βρετάκου (θεός σωφρόστον) που θέλανε να την αποτρέψουν τότε, να μοιραστούν οι ψήφοι, για να την πάρει άλλος δικός τους, αλλά, τους την έφερε με τον Κ. Τσάτσο.

Άλλη κλεκτάνη έστησαν και όταν προκήριζαν την έδρα της «ιστορικής λογοτεχνίας» που την προόριζαν για τον Ντιντή τον Δημαρά (θεός σωφρόστονε κι αυτόν) και τον υπερφαλάγγισε και του την πήρε ο κ. Σαχίνης βάζοντάς τονε στον ύπνο.

Τι να λέμε περισσότερο. Η «αθήνησι» ακαδημία, δεν είναι παρά η σύνθεσή της, αντίγραφη, αντανάκλαση κι επιβεβαίωση του συντηρητικού και αντι-

δραστικού καθεστώτος των ανθρώπων που το υπηρετούν, και των γενικών συνθηκών στη χώρα μας.

Θεατρinίστικες νοθείες

Σε κάποια θέατρα και θεατράκια πρωτεύουσας και συμπρωτεύουσας, άρχισαν μερικοί μπατηρημένοι, ή ανεύθυνοι θεατρίνοι, να δίνουν δήθεν παραστάσεις με απλή ανάγνωση διαβάσματα νεοελληνικής πεζογραφίας, ήποίησης, εύκολης βέβαια επιλογής, και δικών τους προτιμήσεων. Απαγγέλλουν τέτοια κείμενα, ένας ή δύο ηθοποιοί και ξεγελάνε τον κοσμάκη. Τα ονομάζουν πονηρά και αδιάντροπα και «*θεατρικές παραστάσεις!*»!

Αυτά τα ξυνά κι άνοστα φρούτα τὰ ἔχανε ξεκινήσει στη σκηνή, επί θεοποίησης Ρίτσου... οι γνωστές φατρίες.

Έτσι εξακολουθούν κάποιοι και τώρα να εμπαιζουν και ν' αποφεύγουν το γνήσιο και πραγματικό θέατρο. Αυτές οι αναγνώσεις κειμένων, δεν έχουν καμιά σχέση με το είδος της θεατρικής πράξης και τέχνης, με το ζωντανέμα στη σκηνή ανθρώπων και ψυχολογικών καταστάσεων, με αντιθέσεις συγκρούσεις, περιπλοκές και μεταπτώσεις, κωμικά και δραματικά στοιχεία, παραστατικά, διδάγματα, και μηνύματα. Άλλα τα μάτια της αλεπούς και άλλα της κουκουβάγιας! Τ' αληθινά και καλά θεατρικά έργα, έχουν τις ευθύνες τους. Θέλουν έρευνα, εντόπιση, μελέτη, και σπουδή, ερμηνευτικό προσωπικό και έξοδα για παραστάσεις συνόλου. Θέλουν και κόπους και πρόβες, σκηνοθετικές πρωτοτυπίες και καινοτομίες· αλλά και ποσοστά για συγγραφείς κλπ...

Όμως, όταν όλ' αυτά τελματώνονται κι εγκαταλείπονται, κι αρχίζουν οι οικονομικές και ρεπερτοριακές κρίσεις, τότε επιπλέουν αετονύχηδες, κι εξαπατούν τον κοσμάκη με τ' αναγνώσματα, απαγγέλλοντας φλύαρους και βιρετούς μονόλογους.

Ός πότε όμως αυτές οι θεατρinίστικες νοθείες, χωρίς μίθους υποθέσεις, γνησιότητες, πειστικές αναπαραστάσεις και σύνολα σκηνής;

Η θεατρική μορφή, θέλει την υποκριτική της τέχνης. Θέλει αλήθεια, ζωή, σπαρταριστή, χειροπιαστή και προπάντων αληθοφάνεια.

Αλλ' αφού μας κατάντησαν κοινωνία της ψευτιάς, της προσποίησης και της απάτης, όλα θα τα υποστούμε... με το «γέλαμε να σε γελώ να περνάμε τον καιρό».

Όψιμα κλάματα Ρώσου ποέτα

Ο Ρώσος ποιητής Ευγένιος Γεφτουσένκο, το χαϊδεμένο «ένδοξο» κι «οργισμένο» παιδί του Χρουτσώφ και του αφορισμένου 20^{ου} Συνεδρίου, επιτέλους, μετά από την εφτάχρονη λαιλάπα (του σταυρωτή και κατεδαφιστή Γκόρμπι) μίλησε! Και μίλησε με κροκοδείλια δάκρυα, για ό,τι είχαν κι έχασαν... (κι αυτός

και οι άλλοι σοβιετικοί, παλιοί καλοπερασάκηδες και «ζεμανφουτίστες») γράφοντας «*ρέκβιεμ, μαύρης απελπισίας!*»...

Τώρα που «βάρεσαν οι δώδεκα» βγήκε ο ειδωλοποιημένος ποιητής και κλαίει τη μοίρα τους!... *Ο αρχικός ενθουσιασμός για τις αλλαγές στον τόπο του έχει πια σβήσει!* «Περίμενε, λέει μια αληθινή αναγέννηση... και ξέπεσαν τώρα στο Μεσαίωνα».

Μα, από ποιόν περίμενε ο υπερόπτης ποιητής την «αναγέννηση»; Από τον καπιταλισμό που παλινόρθωνε συστηματικά, από το 1985 και μετά, ο σηματοκέφαλος με τη συμμορία του; Είχε τόσες αυταπάτες για «*κυνήγι μαγισσών!*» ο ποιητής και του βγήκαν «*άνθρακες οι θησαυροί!*»; Πλανήθηκε τόσο και κατάπινε τη γλώσσα του, σε μόνιμη 7χρονη βουβαμάρα· και περίμενε επαναπαυμένος στις δάφνες και στα όνειρά του. Δεν έβλεπε και δεν είχε υποχρέωση πρώτος αυτός σαν πνευματικός άνθρωπος, να διακηρύξει στο λαό τους, πού τους οδηγούσε, η υποκριτική και πρακτορική μασκαροηγεσία;

Τον καπιταλισμό δεν τον ήξερε αν είχε τίποτα από πλευράς κοινωνικής και λαϊκής αναγέννησης; Δεν τον ψηλάφιζε όταν έδινε τα ποιητικά του ρεσιτάλ στις περιβόητες περιοδείες των Δυτικών Πολιτειών; Ή ήταν τόσο μεθυσμένος από τα προνόμια που τού'χε ο Χρουτσώφ για να κατηγορεί τον Στάλιν και τον Λένιν για την (υποχρεωτικά) σκληρή τους συμπεριφορά στα πρώτα χρόνια της Επανάστασης, ή και μετά τη νίκη του Β' Π. Πολέμου, στον εφτάχρονο σταλινικό θρίαμβο των επανορθώσεων, της θεμελίωσης και της δημιουργίας των άλλων σοσιαλιστικών χωρών;

Εύκολα κατηγορούσε τότε ο Γιεφτουσένκο τη δικτατορία των πολλών εναντίον των ολίγων, που, ο ίδιος ο πάτρωνάς του ο Χρουτσώφ δίκαιε σαν εισαγγελέας του κόμματος... και μετά τη δολοφονία του Στάλιν, έριχνε σ' εκείνον την ευθύνη για όποιες καταδικές του;

Τι λοιπόν περίμενε ο επαναπαυόμενος στις διεθνείς δάφνες που του χάρισε ο ίδιος ο σοσιαλισμός του κόσμου, και στα 7 ολέθρια γκόρμπικα και σια-ιέικα χρόνια, δεν έβλεπε το δάσος και προσωπολάτρευε το δέντρο; Αυτός ο πρώτος τροβαδούρος επικριτής τότε τάχιστα της «προσωπολατρίας» γιατί δεν έπαιρνε θέση;

Τώρα που δεν έχει ψωμί και γάλα, κι ούτε ιστορία, κι ούτε γνήσιο λαϊκό πολιτισμό, λέει, πως τα μεγαλύτερα και ωραιότερα μυαλά του κόσμου και του πρώην σοσιαλισμού που ήταν τα Μπολσόϊ, καταγγέλει πως: «*γίνανε μιούζικ' χωλ...*»

Σαν τι περίμενε να γίνουν, ο ξιπασμένος και κοντόφθαλμος ποέτας; Και όχι σούπερ αμερικάνικα;

Εμείς είχαμε γράψει από το 1986 - 87 ότι την Κόκκινη Σημαία τους, (Το ίδιο το αίμα

των προγόνων τους!) θα την κατέβαζε απ' το Κρεμλίνο η βέβηλη Καμόρα τους, και θα 'στηνε στη θέση της, την αστερόδεσσα των ΗΠΑ. Και δυστυχώς τα όσα γράψαμε, επαληθεύτηκαν και μας λένε και «προφήτες».

Ο Σολζενίτσιν σαν δημιουργήμα κι εκείνος του Χρουτσώφ και του 20ου Συνεδρίου, που ζει στην Αμερική, διέβλεψε γρήγορα το χαλασμό, και κόνεσε και διαμαρτυρήθηκε με τον τρόπο του, και κράτησε έντιμη στάση για το σοσιαλισμό, ότι δηλαδή, έπρεπε να κρατηθεί και να γίνει καλύτερος και τελειότερος! Αυτά τόνισε από χρόνια κι ο Αλέξης Ζηνόβιεφ κι ο Ν. Ρασπούτιν συγγραφέας της Σιβηρίας...

Ο Γιεφτουσένκο όμως, τώρα συνήλθε από τη χρόνια νάρκη και γράφει πως «η ποιηση πήγαινε καλύτερα όταν την ήλεγχε το κράτος, όταν τη λογοκρίνε. Σήμερα που το κράτος δεν λογοκρίνει πια, αγνοεί πλήρως την ποιηση, όπως και τις άλλες τέχνες».

Τώρα λέει, «αισθάνομαι προδομένος και δεν αντέχω και τον επιθετικό αντικομμουνισμό που αναπτύσσεται στη Ρωσία». Μα τι περίμενε ο ονειροπαρμένος, από την CIA, που τον κυβερνάει σήμερα:

Όταν είχε έρθει ενδοξότατος στην Αθήνα (καλιότερα που η πατρίδα του κρατούσε τα σκήπτρα της ειρήνης του κόσμου, σαν πανίσχυρο αντίπαλο δέος) δεν μας ρωτούσε εμάς τους Έλληνες συγγραφείς και λογοτέχνες για το πόσο λογαριάζονται η ποιηση και οι τέχνες στις καπιταλιστικές κοινωνίες. Τώρα: Το φισάει και δεν κριώνει» το ζεματιστό αμερικάνικο και δουλοκτητικό καταπότι. Θα το πικιά αναγκαστικά και κώνιο νά'ναι. Γιατί συντριβεται κι αυτός σαν ειδαλωποποιημένος ποιητής με όλο το τέρας σοβιετικό πολιτιστικό οικοδόμημα!. Κι ας παρηγοριέται με τα «ρέκβιεμ μαίφης απελπισίας» όπως γράφει. Είναι οι ύστερες κι απεγνωσμένες φωνές του λαού του... που βρίσκεται όπως λέει κι ο δικός μας ο Βάρναλης στον «Κυρ - Μέντιο»:

σ' ανηφόρι κατηφόρι
και σε κάμα και βροχή
ώσπου να του βγει η ψυχή»
Τώρα... σε πόλεμο όλα κι όλα
ας κουβαλάει και πολυβόλα,
«να σκοτώνονται οι λαοί
για τ' αφέντη το φαί».

Συντάκτριας γλωσσοκοτσάνια

Εφημερίδα της Αθήνας, που καλιότερα είχε τον καλύτερο κόσμο της διανόησης και της κριτικής... έχει ως φαίνεται προ πολλού οφρανήσει, από μόνιμη γνωστική, έμπειρη κ' υπεύθυνη πνευματική προσωπικότητα, που να κρατάει επάξια τη φιλολογική σελίδα της: και να επισκοπεί, να κριτικάρει και να προβάλλει με άριστα μέτρα, εύστοχα, αντικειμενικά, σωστά και δίκαια, τα πρόσωπα και τα έργα, στα γράμματα και στις τέχνες. Απασχολούν σ' αυτό το χώρο του πνευματικού πολιτισμού, μια συντάκτρια

κι. Κώτη πρόχειρη κι ανίδεη, που χωρίς προσόντα την έχουν προβιβάσει... και παρασταίνει και τη δερβενταού, την κουλουριάρα(!) Απόροίμε πως της ανέχονται διάφορες ευνοιοδοτικές και ασυνάρτητες γραφές της. Την καμαρώνουν και σαν σκουδαία κριτικό, στον διαγραμματών τις αρλούμπες, και προβάλλει με κατάχρηση πύρου, κάποια βιβλία β' και γ' ποιότητας, και λολοτεχνικής κατηγορίας ορισμένα δε και με αχυροειδή μεταφυσικά περιεχόμενα. Χρειάζε φράσεις «κριτικού» κειμένου της για βιβλία που τα κάνουν με διασημίσεις και παραπροβολές, μπεστ - σελέρικα(!).

Γράφει η κυρία: «Είναι εν πρώτοις μια τεχνητή αρτιότητα, και εν δευτέρως μια ποητική συνήθεια σφήνηση» και αλλού: «η καταγωγή στο φανταστικό όχι ακριβώς στη φαντασίωση είναι επίσης στοιχεία που ενυδάτωνουν τους ιστούς της». (Έχει ως φαίνεται πάντα στο νού της την «ενυδάτωση»!) Και που να ιδείτε κάτι άλλα, για έναν αμερικάνο χουλιγκάνο συγγραφέα Κέζι που τ' αφιέρωσε ολοσέλιδα (!). Από γλωσσικά μαργαριτάρια και κοιτσάνια. Όσα να πείτε, στις «κριτικές» μαλλιφακτούρες της(!) Πάντως οι παραπάνω φράσεις της είναι από «κριτική» της, για τον βεντέτο της μόδας και της παραλογοτεχνίας κ Γ. Ξανθοίλη, για το βιβλίο του «Το ρά που δεν ζέχασε»

Ας τη χαιρόνται λοιπόν τ' ανευθυνούπεύθυνα αφεντικά της... Φτύστε τη, μη βασκαθεί η τόσων διαστάσεων κουλουριάρα «γιαβουκλού» και μας χαθεί(!)

Κρίμα που λέγανε πως η παχυδερμία δεν ευνοεί το πνεύμα(!) Χαρά σ' εκείνους πό 'χουνε τη χάρη και την εύνοιά της, σε ό,τι αφορά τις υποτίθεται «αντικειμενικές» αρχές της εφημερίδας, που επηδμονεί στις φιλολογικές σελίδες τις προβολές λογοτεχνών και λολοτεχνών, συγγραφέων και συγγραφέσκων, ποιητών και ποκτόστρων. Τώρα το πως, το παίζει έτσι και γιατί, άγνωστες οι βουλές των γούστων και καπέλων και «θαυμαστά» τα κριτικά «τσιρεβέλια» της(!) Μέχρι που για έναν πιτσιρικό με «βαγόνια στη βροχή», έγραψε και το «δεύτερο μόλις βιβλίο του», για «απόβρα και επίκεδα φιλτραρίσματος γνώσεων αναγνωρίσιμα» κ λρ Το πότε πρόλαβε να τα φιλτράρει ο καθημενούλης ο «εγεννήθη παρ' υμίν συγγραφέας» νεαρούλης μόνο η Αγγελική το ζέρει(!) Άλλωστε, θερμαίνεται τόσο, με τους πολλούς βαθμούς κελσίου που γράφοντας στο «Ρ» καταλήγει για τον εν λόγω και έργο ότι είναι, «τέτοιας εσωτερικής θερμοκρασία; από μόνο του» το παιδί!!! Γελάτε παρδαλά κατσίκια με τους κριτικούς σουρεαλισμούς μιας προηγμένης κουλουριάρας(!) Είναι και το καλοκαίρι βέβαια, είναι και το νέφος, π' ανόθεμά τα(!)

Κατήφορος γλωσσομανή

Αίτε να μην αισθάνεται τον κατήφορο που βρίσκεται ο κ. Α. Κύρκος, Καλά που βγαίνει και σε καμιά πλατεία και παίζει έστω και αραιά τη θεατρική γλωσσική του φαρμακία... και ξεχαρμανιάζει (!) Αλλά, σαν προκαλεί καλιούς του συντρόφους και τους αποκαλεί και «μασκαράδες» τότε, την τρώει στη μάρα θυμώνουν κι εκείνοι και τονε βρίζουν χυδαία κι ερχονται «κάτσι»! Τι γύρευε όμως σε μια παρωσίαση βιβλίου του κ Γ. Τζαντάκου στην ΕΣΗΕΑ για το «λόγο στη δημοσιογραφία» να τα ρίξει όλα, βαριά κι αλαφριά στο γαΐδαρο της Αριστεράς; Τον τελευταίο καιρό, έχασε ολότελα τον αυτολέγχο του: Έτσι, ούτε λίγο ούτε πολύ, μιλώντας για την εισβολή των ξένων λέξεων στη γλώσσα μας...

Πολιτικοκοινωνικά κέντρίσματα

Λόγια που καίνε
του Στέλιου Κεντρή

Ο Σωγγραφέας έχει χρέος να γράφει την αλήθεια. Δηλαδή, δεν πρέπει να την αρνείται, ούτε να την παραλείπει, κι ούτε να τη μασκαρεύει. Η αλήθεια είναι χρήσιμη, όταν μετατρέπεται σε ενέργεια.

Πολεμοχαρείς και πυρηνικά

Οι αμερικανοί εξουσιαστές εξουδετέρωσαν και εκμηδένισαν την πυρηνική παραγωγή της πρώην ΕΣΣΔ. Αντίβαρο και αντίπαλο δέος πια δεν υπάρχει. Οι ίδιοι σαν φύσει και θέσει πολεμοκάπηλοι, πολεμομανείς και λαοκτόνοι, εξακολουθούν να κατασκευάζουν, ή να διαφυλάττουν, ή να πειραματίζονται στο Διάστημα πυρηνοκίνητα οχήματα, ή και να δηλητηριάζουν την ατμόσφαιρα με τα πυρηνικά τους απόβλητα και τα διάφορα «τσερνομπίλια» τους, που μένουν σχεδόν ινκόγνωστα, μυστικά και συγκεχυμένα. Και ο κόσμος κι ο πλανήτης φαρμακώνεται από ραδιενέργειες, σε στεριές και σε θάλασσες, κι αρρωσταίνει και πεθαίνει παράκαιρα! Αυτοί συνεχίζουν τον καταστροφικό χαβά τους. Δεν υπολογίζουν πως κι αυτοί υπογράφουν και τη δική τους καταδίκη.

Μήτε θυμούνται καθόλου τον Αλβέρτο Αϊνστάιν που έκρουε τον κώδωνα του κινδύνου με τις παρακάτω επιστημάνσεις:

«Γρηγορείτε! Πίσω από σκοτεινά τείχη επιστήμονες τελειοποιούν με πυρετώδη σπουδή τα μέσα της ομαδικής καταστροφής... Το αποτέλεσμα θα είναι: η δηλητηρίαση της ατμόσφαιρας με ραδιενέργεια και ο αφανισμός κάθε είδους ζωής στην επιφάνεια της γης... Ο γήινος κόσμος μας, απειλείται από κίνδυνο, κι ο τρόπος που σκέπτονται οι κυβερνώντες, παραμένει ο ίδιος... Γλιστρούμε προς μία καταστροφή χωρίς προηγούμενο. Μπροστά σ' αυτή τη φοβερή στιγμή... εγώ ωρύομαι και θα ωρύομαι μ' όλη μου τη δύναμη, ακόμα και μέσα από τον τάφο».

Αναξιοκρατίας νόμοι

Η πολιτεία μας νοσεί, σε όλους τους κλάδους και σε όλους τους τομείς. Κι

Μωροφιλοδοξίας τρόπαια

παρά λίγο να πει ότι φταίει ο Στάλιν κι ο «σταλινισμός» (όπως είπε για το «δάσος Κατίν» πως έσφαξε ο Στάλιν τους πολωνούς αξιόκους και όχι οι ναζήδες). Είπε λοιπόν για τη γλώσσα μας ότι: «την ευθύνη τη φέρουν τα πολιτικά κόμματα και ιδιαίτερα της Αριστεράς, για τη συρρίκνωση του λεξιλογίου μας». Έθελσε δε και το ερώτημα: «Γιατί η κατάρρευση του υπαρκτού σοσιαλισμού να μην οφείλεται και στη συρρίκνωση του πλούτου των ιδεών που επήλθε από τον περιορισμό των λέξεων;»

«Ράβδος εν γωνία, άρα βρέχει» (!) ή «πάρτε τον στο γάμο να σας πεί: και του χρόνου!» Μήπως θέλει ράβδο και νάναι κρανίσια για τα παιδιά του; Ο άνθρωπος είναι τόσο εκτός πραγμάτων, που δεν ξέρει τι τονε φταίει(!) Ίσως να τον φταίνει και τα ίδια του τα ρούχα! Κι αφού είναι τόσο εκτός πραγματικότητας που στον καθηφορό του, δεν ξέρει αν φταίει το κακό το ριζικό του, ή το κεφάλι το κακό του... είναι κυριώς να καταλάβει ότι: όποιος είναι «τρεις περδικούλες κάθονταν και πίνανε ταμπάκο», πρέπει να κάτσει στα κλόβια του τ' αυγά και να μην εκτίθεται περισσότερο.

Κι αυτόνε τον ερίφη
τον έκαν' ο λαός τρανό,
οεζιόστρφο, να γλείφει,
και να τον κερνάει σανό.

Ιδού ποιά ονόματα απαθανάτισε στ' αναγνωστικά της Α' και Β' τάξης του Λυκείου μας, η γνωστή παρεοφάτρια που κυβέρνησε και στην προηγούμενη δετία και στην τωρινή μας, τα γράμματα και τις τέχνες. Ευλόγησαν τα γένια τους καλά καλά οι μωροφιλοδοξοί χειροτονημένοι ποντίφηκες της κουλτούρας και παρακουλτούρας. Ζωντανοί συμβιβασμένοι. Αστράτευτοι και στρατευμένοι στην ίδια πολιτική, κατεστημένοι. Υγιείς κι αρρωστημένοι. Ένας αχαρμάς μιας αυτοεπιδειχτικής και ελιτίστικής λογοτεχνίας στην παιδεία. Καμιά αντικειμενική και δίκαιη επιλογή. Καμάρωσε τους: Προεξάρχοντος του Καβάφη και στα πανεπιστήμια (γράφε πανεπιζήμια) παντού και πάντοτε Καβάφης' το είδωλό τους! Μας έφαγαν όλη τη ζωή με δαύτονε! Και έπονται: Παπαδίτσας, Αλεξάνδρου, Αναγνωστάκης, Βακαλό, Ελύτης, Σεφέρης, Τσίρκας, Πλασκοβίτης, Ρίτσος, Βρετάκος, Βσιλικός, Σαμαράκης, Κοτζιάς, Χατζής, και οι κυρίες Διδώ με το καπελίνο και Τατιάνα με την άσπρη φούντα στα πολλά μαλλιά...

Αυτοί λοιπόν διδάσκονται, μόνο και μόνο, από τους νεότερους λογοτέχνες και συγγραφείς μας στα Λύκεια. Γι' αυτό τα παιδιά βγαίνουν στραβύ και λειψά και φτωχά από γλώσσα' αλλά και με σύγχυση ιδεών και ψυχρή καλλιέργεια αισθημάτων στο νεοαυλαλούμικο και θλιβερό επίπεδο της νεολαίας. «Μη ρωτάτε πως και τι» δίκιο «γιοκ» και αρετή!

αυτό, γιατί ποτέ δεν υπήρξαν στην έρμη Ελλάδιτσα μας, σωστές επιλογές, μήτε η μυριοπόθητη ιεράρχηση των αξιών κι ο σεβασμός τους: «τουτέστι» η επαγγελόμενη κατά καιρούς από λαθρεπιβάτες εξουσίας και μηδέποτε εφαρμοζόμενη αξιοκρατία: η πάντοτε στο χώρο των ονειρών ευρισκόμενη! Έτσι σερνόμαστε πάντα κλακαδόροι, γελασμένοι, ορφανοί κι αδικημένοι! Οι νόμοι είναι ελαστικοί και άνομοι, ανεφάρμοστοι, ενδοτικοί στη συγκατάβαση, επιεικείς και ατιμωροι. Κανείς δεν τους φοβάται. Ίσως χρειάζεται ο ένας, ο σκληρός να θέσει σε πιστή εφαρμογή τους άλλους.

Διεθνείς κακοκοιοί λυμαίνονται τη χώρα!... Από τη μιά πόρτα τους βάζουν στον Κοριδαλό, κι από την άλλη τους βγάζουν για φυγάδευση κι απέλαση... ώσπου να ξαναρθούν! Αλλά, δρακετεύουνε και μόνοι τους όποτε τους καρνίζει!!

Κι όμως, οι αρχαίοι μας φιλόσοφοι, τους νόμους είχαν πρώτο μέλημά τους σε μιάν ειρήφιμη και ευηπόληπτη κοινωνία.

Ο Δημοσθένης λέγει: «Οι νόμοι - βέβαια - θέλουν και ζητούν το δίκαιο, το καλό και το συμφέρον». Ποιοί όμως φτιάχνουν τους νόμους, τότε τους φτιάχνουν και για το συμφέρο τίνος τους ψηφίζουν; Αυτό έχει σημασία.

Ο Βικέντιος Δαμωδός αξίωνε στη «Σύνοψη της ηθικής φιλοσοφίας» του:

«Ο θετικός νόμος, για να είναι αληθινός, πρέπει να είναι εύλογος και θεμελιωμένος στον ορθό λόγο. Αν είναι ενάντιος του ορθού λόγου, δεν έχουμε χρέος εκ συνειδήσεως να τον φυλάττωμεν».

Κι ο Ρήγας μας στη χάρτα του, ορίζει τους νόμους, να τους φτιάχνει ο ίδιος ο λαός!

Συγκαλυμμένη δικτατορία

Με μιά ψήφο παραπάνω του Κατσίκη, του τούρκου, ή του Μύκη, έχουν στη Βουλή κλειοψηφία, και στρατό κι αστυνομία και υποτάσσουνε τους πάντες στη δική τους τη νομολογία. Ψηφίζουν όποιους νόμους είναι στα μέτρα της ανενόχλητης διακυβέρνησής τους. Θα ψηφίσουν ασφαλώς κι εκλογικό νόμο, που να ευνοούν τη δική τους μειοψηφία. Πώς μπορεί μετά, να μη λογίζεται σε βάθος και ουσία κοινοβουλευτική δικτατορία; Κομπορημονούν για «δημοκρατία» κι «ελευθερία» κ' η φωνή του κάθε απλού πολίτη, δε φτάνει εύκολα στον Τύπο.

Ο Τύπος καίζει τα δικά του παιγνίδια, με τα «συγκροτήματα» κι ας κάνει συχνά αφαιμάξεις από τον δημόσιο κορβανά. Στηρίζει πάντα την καθεστηκία τάξη: και υποστηρίζει τις παρεοφαρίες και τα κυκλώματα που υπηρετούν, ή δεν θίγουν τα συμφέροντά τους.

Τα κρατικά ραδιοτηλεοπτικά κανάλια, που χρηματοδοτούνται από τον φορολογούμενο λαό, αλλά και τ' άλλα τα ιδιωτικά των πλουτοκρατών, όλα το ίδιο είναι, στεγανά κι απρόσιτα για τις γενικές αλήθειες και τις δίκαιες φωνές του λαού.

Κι έπειτα: Μπορείς να μη τη χαρακτηρίσεις συγκαλυμμένη και ολιγαρχική δικτατορία;

Ο Αίσωπος έλεγε: «Όσοι λένε ψέματα, φανερώνονται από τα πράματα».

Οι βάρβαροι

Μεταφέρουν λένε «ανθρωπιστική βοήθεια» τάχα μου, τάχα μου, για να συνεχίζουν πιο σφαιριστικότερο τον πόλεμο στη Γιουγκοσλαβία, που δεν έχει λογική καμία. Οι πολεμοκάπηλοι του Μπας και του Κωλ και του Πάπα, έχουνε λυσσάζει, για να ξεοδεύουν όλο και περισσότερα ανθρωποκτόνα προϊόντα.

Το τρίμηνο που πέρασε, καταμάτωσε τη Βοσνία - Ερζεγοβίνη, κι ακόμα οι νεκροί τους είναι άταφοι! Αλλά το πρυτανείο του ιμπεριαλισμού, δε χορταίνει αίμα και υπερκέρδη. Προσπαθεί να μεταφέρει τη φωτιά των εμφυλίων, νοτιότερα!... Γέμισαν τελευταία την Ευρώπη παντοί νεοφασίστες και λογής πράκτορες.

Γέμισαν και οι δικές μας οι κόλεις στη βόρεια Ελλάδα τούτον τον καιρό από όργανα μιστικών κατασκοπευτικών υπηρεσιών, ξένων και σκοτεινών και σκοπιανών δυνάμεων. Ένας οργασμός από κίνηση λαγωνικών σε όλη σχεδόν τη Μακεδονία μας. Την υποβλέπουν, τη ζηλεύουν. Είναι και γη επαγγελίας, βλέπετε, είναι και πύλη προς το Αιγαίο.

Ας βαυκαλίζονται, όμως, οι όποιοι ζιζανιομάχοι, υπερατλαντικοί επιδρομείς, και νεοαρρειανοί επίδοξοι κυριαρχομανείς (!). Μας φροντίζουν. Μάλιστα. Για να μη μείνουμε χωρίς βαρβάρους! Και ας μας είπαν «πας μη Έλλην βάρβαρος»!

Ποιάς τέλος ακούει και τον καημένο ποιητή τον Σέλει που είχε πας: «όλοι είμαστε Έλληνες, στη σκέψη, στη νοοτροπία, στη θρησκεία, στον πολιτισμό»;

Αερολόγοι της Ν.Δ.

Πρόσφατα, διαφοροποιήθηκε τάχα ο κ. Έβερτ από τον κ. Αδριανόπουλο για τα καισίμα. Το ίδιο και από τον κ. Κούβελα (γράφε «λακά») για το υπουργγίλι κι τα «άτομα με ειδικές ανάγκες»! Ποιάς τους πιστεύει; Ποιάς μας λέει πας, δεν είναι κόλπο του (ευνοοί-

μενου, του εβραϊκού λόμπυ) μακαρονοφαγάνα; Για να εξαγνιστεί φιλολαϊκά, και ν' ανέλθει με άλλο σχήμα «γιρονδίνικο» στην κορυφή και πρώτος; Τάχα πόνεσε λέει για τα 37 δις δολάρια, τα ως τώρα κέρδη των 7 εταιριών από τις ανατιμήσεις των πετρελαιοειδών... Ήταν 80 δις ντόλαρς στην πρώτη φάση κι όχι 37.

Αλλά, πού τις πουλάνε αυτές τις αντεκλήσεις και τις προσποιητές διαφωνίες τους, οι ι-σντρούχτορες και αρχικομισάριοι της Νουδού; Μπας κι είναι φρέσκος αέρας ιδεολογικού φιλελευθερισμού;

Πάντως δεν πείθουν τους ξύπνιους ρωμιούς και οι δυο. Γιατί, ο μεν φιλελευθερισμός τέκνο του Μουσολίνι και του Τζεντίλε του 1918, γεννήθηκε από αντίπαλη αναγκαιότητα, άμυνας του καπιταλισμού στη Δυτ. Ευρώπη, σε αντιπαράθεση της Οκτωβριανής Επανάστασης.

Ο δε νεοφιλελευθερισμός ή και «θατσερισμός» μιάς κέρβερης και συγκαλυμμένης ανάλογα, φασιστικής και σκληρής πολιτικής της «σιδηράς κυρίας»... ξέφτισε κι αυτός και παρακμάζει.

Ποιά είναι λοιπόν η ανύπαρκτη δική τους ιδεολογία; Θα μας πουν μ' άλλα λόγια «η οικονομία της αγοράς»(!) Μα αυτή είναι καπιταλισμός, (τό'χε πει ως και ο αείμνηστος και τίμιος πολυφωτισμένος καθηγητής Μανώλης Ανδρόνικος...) που συνίσταται στις ιδιωτικοποιήσεις των πάντων, έξω κι από την αναγκαιότητα Κρατικών Οργανισμών.

Πουλάνε λοιπόν οι κ. Αδριανόπουλοι παλιό ξεθυμασμένο και βρώμικον αέρα; Παραχαράζουν και κακοποιούν και τον Άνταμ Σμιθ στο ελεύθερο εμπόριο; Μα εκείνος το ήθελε οργανωμένο, να λειτουργεί σε λογικές και ηθικές βάσεις. Ενώ αυτοί το θέλουν αναρχικό ασύδοτο και ανήθικο.

Έτσι, οι τέτοιοι «φωστήρες» με την αλαλούμικη πολιτική στη χώρα μας, δεν κάνουν τίποτ' άλλο παρά, να προάγουν τον Τζων Λοκ με τη θεωρία «ο άνθρωπος στον άνθρωπο = λύκος»... και τα κου-κλουξ-κλανίτικα του αμερικάνικου και ζουγκλικού τροπο-τρόμου ζωής.

Γι' αυτό κι ο θεός της εξαλλης κι απάνθρωπης κερδοσκοπίας, πρέπει να τους κόβει μέρες και να μας δίνει χρόνια!

Έτοιμες πολυεθνικές κι άλλες θυγατρικές... με πόσα άραγες ν' ανταμείβουν;...

Αχ, να μην ήταν η πολιτική του κέρδους ψώρα, θα ξεγλίτωνε ο λαός και όλ' η χώρα! «Κακόν κοράκων κακά ωά».

Πάντως ο Μίλτος κακοπόνεσε καθώς αποκλωσσάει τ' αυγά του! Μα ο Ανδρέας ο αφύς, μον' το κακό παινεύει(!).

Αμ, καλά έλεγε κι ο καημένος ο τρισηλίου Γρηγόριος: «Κακία επαινουμένη αφόρητος γίγνεται».

Μύκεια καμώματα

Ησυχάσαμε σχετικά τον τελευταίο καιρό, από τις φλυαρίες του Μύκη, (παραγίου του πρωθυπουργού μας, γιατί, μετά τη Ντόρα και τ' άλλα παιδιά του, αγαπάει αυτόν όπως είχε καυχηθεί ο αρχιμουσικάντης) γι' αυτό και πήραν τα μυαλά του αέρα, κι έγινε κι ο φαιδρότερος πολιτικός των ημερών μας (!) Αλλά' ας μη λέω μεγάλη κουβέντα πως δεν ακούγεται πρόσφατα με φιλοτουρκικές δηλώσεις, μήπως τον τσιμπήσει καμιά αλογόμυγα, ή κανα γκουμάνι, και μας φλομώνει ξανά μεμέτικες λοβιτούρες... και θεός φυλάξει μην επανακάμψει πάλι δρυμύτερος σαν υπουργός άνευ υπουργείου και άνευ χαρτοφυλακίου και άνευ θείου και φωσφορικού «τερβελίου» και μας πάρει ο μπελάς, και βουλώσουμε τ' αυτιά μας στις παρανοϊκές του μπαλαφάρες (!) Για θυμηθείτε πού 'λεγε ότι: «Με κάθε τρόπο η Ελλάδα και η Τουρκία πρέπει ν' αποτελέσουν σιγά-σιγά μια συνομοσπονδία.»(!) Έλεγε... και τι δεν έλεγε! Μόνο που αγνοούσε ότι: οι πολλοί λιγότεροι... εύκολα αφομοιώνονται και συγχρωτίζονται ομοσπονδιακά στους πολλούς. Πάντως, φροντίζει ο πατριός του, κ. Μητσοτάκης να επιτελέσει τους καημούς και τα όνειρά του!!! **Τ' ανάποδα καμώματα**

ο νους μου τα γελάει!!

Ωνάσιες ματαιότητες

Ο «Σκορπίος» του Ωνάση, είναι το γνωστό νησί ανατολικά της Λευκάδας, ομώνυμο τσιφλίκι του διάσημου εφοπλιστή (θεός σωρέστον). Είναι πραγματικά παραδεισένιο κι εξωτικό! Σήμερα, απασχολούν οι κληρονόμοι του, γύρω στους 50 υπηρέτες για προσωπικό, που καλλιεργεί περιβόλια με διάφορα οπωροφόρα δέντρα, άλλες καλλιέργειες και φυλάκες.

Οι τουρίστες περνούν με καραβάκια και το βλέπουν απέξω. Μέσα στο νησί απαγορεύεται η είσοδος.

Το είχε αγοράσει ο μεγιστάνας στα 1963, από έναν λευκαδίτη ονόματι «Φίλιππα» που τό 'χαν αρπάξει προγονοί του, με την εύνοια και τη φυγή των άγγλων από τα Εφτάνησα το 1864.

Την αρχή, σε παράπλευρη αγορά άλλου νησιού, είχε πρωτοκάνει εκεί, ο γιός του εφοπλιστή Λιβανού, βουλευτής Διον. Λιβανός, ανεψιός τού Παναγιώτη Κανελλόπουλου, που είχε αγοράσει το «Σκορπίδι» γύρω στις 400 χιλ. δρχ. Έπειτα, αγόρασε ο Αριστ. Ωνάσης το Σκορπίο του, αντί 2.700.000 δρχ. Κι όταν τον αξιοποίησε, μετά από 4 χρόνια, αγόρασε και το διπλανό νησί τη «Σπάρτη» 4 εκατομ. δρχ. και το πλούτισε με θηράματα, λαγούς, πέρδικες, ελάφια και φασιανούς, για να κυνηγούν οι συγγενείς, οι ευνοούμενοι κι οι καλεσμένοι φίλοι του... οι κεφαλαιοκράτες, ως και η κ. Μάξγουελ και τόσοι άλλοι...

Μέσα στο Σκορπίο, βρίσκεται και ο τάφος του, καθώς και των παιδιών του... που ίσως δεν σκέφτηκαν ποτέ το «ματαιότηης ματαιότηι-

των» του Ιωάννη Χρισόστομου του χρυσορρήμονα που τό 'χε πει το 404 μ.Χ. στο σκληρό τύραννο του λαού Ευτρόπιο, στην Κωνσταντινούπολη...

Λαϊκιστές και «καθαρολόγοι»

Όταν οι αστοί ψευτοπολιτικοί θέλουν να θίξουν, να μειώσουν και να υποβαθμίσουν το κύρος και την αξία ενός αντίπαλου, τον χαρακτηρίζουν λαϊκιστή. Επικράτησε κι αυτό το επίθετο τα τελευταία χρόνια στη μπανανία μας, προς δόξαν των κοινοπολιτειακών και των κηφήνων.

Σκοπός τους είναι η σύγχυση των εννοιών, η απόρριψη του ενδιαφέροντος, η αντικατάσταση και η προβολή των κοινωνικών προβλημάτων.

Πρέπει γι' αυτούς, να μην κολιαναφέρεται η ύπαρξή τους και τη μέμφονται ως δήθεν καπηλεία. Αλλά, οι κοινοπολιτειακοί καθαρολόγοι απεμπολούν και κακοποιούν και την έννοια του λαϊκισμού. Αν λοιπόν λαϊκισμός είναι: να υπερασπίζεις τα συμφέροντα του λαού, με απλή και κατανοητή γλώσσα, γιατί, οι δήθεν αριστοκράτες του στριφνού κι ακαταλαβίστικοι λόγοι, την αρνούνται. Και καλά όταν γίνεται παρακαπηλία σ' αυτά, από υποκριτές, φαύλους και δημαγωγούς, μα όταν συχνά τονίζεται η ανάγκη τους κατά την παροιμία «αν δει κλάψει το παιδί δεν το βιζαίν' η μάνα», γιατί θέλουν να μειώσουν όσους μιλούν με ειλικρίνεια και φροντίδα για το καλό του λαού. Πάντως ο βουλευτής και τ. υπουργός Β. Γιαννόπουλος τους χαρακτήρισε με τη σειρά του, «ανθρώπους της πολιτικής συντήρησης, ή της άρρωστης πολιτικής κοιλότητας, διαφωτιστές της δεκάρας, ευγενείς του καθαρού λόγου των τεμπελοκαφετέδων του Κολωνακίου»!... Κριτική του «καθαρού λόγου» εννοεί και ο Καντ την «τέχνη για την τέχνη» ή την τέχνη με τα παιγνίδια των οικιακών ζώων.

Χαίρε βάθος αμέτρητο κρηνοίς διαλογισμοίς(!).

Το τάμα στην αγρότισσα

Στην 1η Ιούνη του 1989, ο κ. Μητσοτάκης φιλόπονος τότε αγρότης, για να ξεγελάσει τους «πάντοτ' εικόλοπιστους και πάντα προδομένους» σύντεκνους είχε γράψει ένα γράμμα και τό 'στειλε σ' όλους τους αγρότες, και προκάντων στις αγρότισσες όλης της χώρας. Να, τι έγραφε τότε που είχε γαριδώσει το μάτι του να καθήσει στον πρωθυπουργικό θώκο: «Φίλη αγρότισσα.

Με το γράμμα μου αυτό, θέλω να σε πληροφορήσω για την πρόκληση συνταξιοδότησής σου.

Θα πρέπει να ξέρεις ότι, η κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας έχει ήδη δεσμευθεί δημό-

σια ότι, όχι μόνο θα συνεχίσεις να παίρνεις τη σύνταξή σου, αλλά, θα σου δώσει αυτό που επιπλέον δικαιούσαι. Δηλαδή, θα παίρνεις 48.000 δραχ. το μήνα.» Φιλικά

Κ.Κ. Μητσοτάκης

Με τα τάματα και τα λόγια, έφτιαξε ανώγια και κατώγια!! Αντί λοιπόν να δώσει τις 48.000 που έταξε τότε στους αγρότες της χώρας, τους έκοψε και τις 18.000 την αντιστασιακή σύνταξη, από 30 χιλ. αγρότες που τους την έδινε το ΠΑΣΟΚ. Τώρα, αντί τις 48 που έταξε ο ιετάμενος πρωθυπουργός, έμειναν οι αγρότες με τις 12 και 14 ψωροχιλιάδες το μήνα, ίσα ίσα για να πληρώνουν το ρεύμα στη ΔΕΗ και το νερό!

Τι λες λοιπόν φίλη αγρότισσα:

«Όταν ξαναγίνεις νύφη...

έμαθε να καμαρώνεις!»

Η τιμή και το χρήμα

Οι Έλληνες κεφαλαιοκράτες, υπήρξαν πάντοτε οι κρηνοίτεροι απόλους τους ομογάλακτους της Ευρώπης. Καπηλεύονται τ' ανθρώπινα δικαιώματα και τα ξεφτιλίζουν. Όταν αποκλύουν ντόπιους εργάτες και προσλαμβάνουν λαθρομετανάστες πειναλέους, με το μισό μεροκάματο, χωρίς ΙΚΑ και συλλογικές συμβάσεις, τότε πως μπορεί να «κόπτονται» σαν «προστάτες» «ανθρωπίνων δικαιωμάτων» όταν αδικούν και τους μεν και τους δε; Αυτοί χαιρόνται πρώτοι για τις αναταραχές, τις ανακατατάξεις και τις αλλαγές των συνόρων και του χάρτη στην Ευρώπη. Πλουτίζουν ευκολότερα, και γεμίζουν με συνάλλαγμα τις ξένες τράπεζες. Ο καιρός όμως είναι τροχός. Κι αλλάζουν και οι καταστάσεις και οι πλούσιοι από χρήμα πτωχείουν, («πλούσιοι επτώχισαν και ερεΐνασαν...»). Όμως, ένας πτωχός που με τιμή, ανθρωπιστική και φιλεργατική συμπεριφορά λαχαινει να πλουτίσει σε μια τυχερή περίπτωση, αυτός κρατάει την τιμή του. Και «η τιμή, τιμή δεν έχει και χαρά στον που την έχει». «Τα χρήματα δεν κάνουν την αρετή, αλλά η αρετή τα χρήματα». (Σωκράτης)

Οι Συν = Πλην...

Η σημερινή Βουλή του Μητσοτακιστών μας, χωρίς γνήσια εκπροσώπηση λαϊκής βούλησης κι ετυμηγορίας, είναι σαν ορφανή, αφού είναι τόσο νόθα. Πάρτε παράδειγμα τους Συν... που βγήκαν βουλευτές πατριωτισμένοι, μ' άλλους ψηφοφόρους κι άλλο κόμμα. Κι έγιναν από Συν = Πλην, όταν αποσηματίστηκαν και ανάνηψαν... σαν κρώνη «μιάσματα» που 'λεγε κι ο Παύλος Γλίξμπουργκ (θεός χωρέστον). Οι μάγκες καπηλεύτηκαν κι εκμεταλλεύτηκαν τις τολμηρές ιδέες στο

παρελθόν, για την καριέρα τους. Έγιναν βολεύτες κι υποδείχτηκαν ολιγόπιστοι... οι σκορδόπιστοι(!). Γώρα, μ' ένα πόδι τάχα αριστερά και τ' άλλο δεξιόστροφα, φορούνε και παπούτσια νουδίτικα λουστρίνια και κομπορημονούν και επιδείχνονται στο νέο «ανήκομεν εἰς τὴν δύσιν», αφού δεν υπάρχει ἄλλωστε ανατολή!

Καμαρώστε τα «φιλότιμα κι εργατικά παιδιά» του Χαρίλαου, με την οξεία τους μαστριχίτιδα, με τη σαλταρισμένη Λασιετιδα... Κι ἔχουν κρεπάρι από εοκ - νατο - ευρωπαίτιδα!

Κι ἔπειτα μου λέτε πως δεν ἔχουν καλαμπούρι, με τ' αντρουλάκι και παπαγιαννάκι - κο νταβαντούρι και χουζούρι! Γιατί να θέλουν κι εκλογές, και να μη χαρούνε πιότερο και υστερνά και τη μπασταρδεμένη μας Βουλή; Αλλά και να μη την ξαναδούνε τα παιδιά, θά 'χουν τη σύνταξή τους. Κι ας μη δεν το ξαναφέρει πια ο «θλάχος» το τυρί!!

Του νεοσαρικού μεσαίωνα

Οι σημερινοί ρώσοι επί βασιλείας Γκόρμπι - Γέλτσιν, χαίρονται τον ἔσχατο ξεπεσμό τους. Έστειλαν ως και τον πατριάρχη τους πρόσφατα στη χώρα μας... και ζητιανεύουν με μορφή εράνων από τον αφελή μας ὄχλο, με τ' αλληλέγγυα παρμιύθια της ορθοδοξίας, χρήματα. Σαν να μας λένε: ελεείστε τυφλοί ρωμοί τους ρωσο-κοπροκράτες! Τον υποδέχτηκαν τον Αλέξιο μετά χοροστασίας μάλιστα πανηγυρικής, του φίλου μου αρχιποιμένου τον προβάτων κ. Σ. Ίκα...

Ο μοσχοβίτης αρχιεπίσκοπος, με τη σταυροθόλωτη λευκομαντήλα του, θέλει λέει, ενίσχυση και ντόλαρς, γιατί γεμίζει πια, ὅλη την αρκουδοχώρα, μ' εκκλησιές και μοναστήρια... διότι λέει, τα δικά του ποιμνία μπουχτίσαν τον παράδεισο της γης... και θέλουν τώρα τον «ουράνιο» της τεμπέλικης «αγιοσύνης» και αποκηρύττουν τον επιούσιον ἄρτον της αείμνηστης κουμαντιδόρας και δουλειούρας «καταραμένης» μπολσεβικοσύνης! Χαίρε νεοσαρική μεσαίωνα! «Θου Κύριε φυλακήν τῷ στόματί μου!» «Ὁ ὢν εὐλογητός», νάτος κι αυτός! «Ὁν γαρ οἶδασι τι ποιούσιν»!...

Ο μπουλούκος και η «ζούγκλα»

Τάδε ἔφη και ο κ. Κουίκ... Γέρης Κουίκ. Γι σας λέει τ' ὄνομα, Ο σπικερ του ψευτοαντένα Παράφωμ και λίγδωσι στην ΕΡΤ 1, και τώρα παραλίγωσε και στον αντένα, κι ἔγινε σωστός μπουλούκος. Κι ἕνα βράδυ του Ιούνη στο δελτίο ειδήσεων, βαρυστημένος ως φάνηκε από το ν' απαγγέλει κάθε μέρα τα εγκλήματα που γίνονται στη χώρα μας... του ζέφυρ και εἶπε πως «γίναμε ζούγκλα...». Ο

νεο-ιδεάτης πάσκισε ἴσως να μιμηθεί τον εκ Κιούπκιοι «θεό» μας, που εἶχε πει κι αυτός σε στιγμή οργής όταν ἀκόμα βρισκόταν στην «Πολιτεία» κι ὄχι στο Ηρώδου, ὅτι «ἡ Ελλάδα ἔγινε φρενοκομείο»!

Το ποιός ὅμως μας ἔχει μεταβάλει σε «ζούγκλα» και «φρενοκομείο», δεν μας το λένε.

Γίνος καθεστώς και περιβάλλοντος προϊόντα και παράγωγα εἶμασε κ. Κουίκ; Αυτό δεν τό 'βρε και δεν τό 'πε ἀκόμα... ούτε ο κ. Φρέντυ πού γραψε και το βιβλίο με τίτλο «Τρελαθήκαμε». Τα αἷτια που μας τρελαίνουν και μας ζουγκλοποιούνε, δεν τα λένε οι φωτογενέστατοι μπουλουκο-αριστοκράτες της οθόνης, με τη βαριά την πληρωμή τους. Βρε μπας και φταίει στην αναρχική βαβυλωνιακή μας κοινωνία, ο μακαρίτης ο «σταλινισμός»; Μήπως φταίει ο Φιντέλ, ἢ ο Κιμ Ιλ Σουγκ στ' ἄλλα ἄκρα της γης; Βρε μήπως φταίει ἐδῶ κανα συνοδοιπόρο κόμμα; Κανείς από τους λίγδες, τους γενίτσαρους, που κρεπάρουν στη μάσα και στο πιδμα, δεν τό 'βρε και δεν τό 'πε ἀκόμα! Ωρύονται ὅμως μ' ἄλλα λόγια... στα «ζήτω» των ζουγκλοπατέρων!!

Για χοντροψέματα

Σε βαθύ ὄπνο πατριαρχικής μακαριότητας, και σε λήθαργο γελτσίνειας και γκόρμπικης φουλότητας, βρίσκεται σχεδόν μόνιμα από πέρυσι ο κοντυλοφόρος της φανατικής προπαγανδιστικής χρονογραφίας του «Συγκροτήματος» κ. Ν.Πολίτης. Κάθε βράδυ στα μεσάνυχτά του, βλέπει οπτασιαζόμενος «εκατομμύρια ρώσους και ρωσίδες να ξεσηκώνονται ἀκόμα και να σαρώνουν την 70χρονη κομμουνιστική τυραννία, τη βία, την πείνα, τη στέρηση, την κακομοιριά και τη μιζέρια». Με τι ὅμως αντικατάστησαν εκείνη την «τυραννία», οι περήφανοι ρώσοι του Κόκκινου Στρατού, που εξασφάλισαν την ἔξω από τα ὄρια «ελευθερία» και παραφροσύνη στον ἀνθρωπάκο, να εμετιάζει τις πιο ελεεινές παλάβρες και αηδίες; Αυτό δεν μας το γράφει, μήτε καν τους δίσκους επιτείας που δεν γνώριζαν ποτέ. Τόσο χοντρό ψέμα και τόσον διανοητικό ξεπεσμό για μιάν αργυρόνητη ψορογραφίδα, κανείς δεν θα την καταδεχόταν. Κάθε υπηρέτης του «Σι-Φν-Εν» ἴταν και παραμένει εκτός πραγματικότητας. Ὅσους γλωσσικούς παραλλαχτικούς λεονταρισμούς κι αν ἐπιδείξει, τον ἔχει ξεδονιασμένον, ἢ ἴδια ἢ ιστορική εξέλιξη κ' ἢ Αλήθεια! Ο κύριος «γιάσμεν» δεν ταυτίζεται παρά, με τσακάλια που ωρύονται τις νύχτες, με τα κοράκια που κρῶζουν μόνο το «Κρα-κρά!» Και στηλιτεύει τον «αντιαμερικανισμό» επικαλούμενος ἕναν Ζακ Ζιλιάρ πως τάχα «ο ἀντιαμερικανισμός είναι ο σοσιαλισμός των ηλιθίων». Κανοναρχίδης του σ' αυτό το ψαλτήρι, γίνεται συχνά και ο συντεκνός του κ. Γιάννης Μαρίνος, στην ἴδια εφημερίδα. Γιατί, ἢ ἄσπιλη και ἀμόλυντη ἀφέντρα του Αμερική, που δεν ἔχει καμία σχέση με τη βία, την τυραννία, την πείνα, τη δυστυχία, τους πολέμους, τα ναρκωτικά το νόμο της ζούγκλας, ὅλα αυτά και πόσα ἄλλα «αγαθά» τα σάρωσε τώρα στους ρώσους που τα στερούσαν οι κακόμοιροι, κι ας ἴτανε 40 χρόνια πρώτοι σε ὅλα και υπερδύναμη, που πρόσδωσαν, ξεπούλησαν και διέλυσαν κάποια «ηγετικά» ἀνθρωπόμορφα τέρα

τα. Μα δεν νογάζει ο αμερικανόθρεφτος κύριος ότι, δεν αποτελείται σε τυφλό και αφελές κοινό του τύπου της σχωρεμένης «Ακρόπολης»; Στο «Βήμα» που γράφει αυτός με τα πόδια, σκύβουν και διαβάζουν καλλιεργημένοι αναγνώστες, μεσοαστοί, μικροαστοί και μεγαλοαστοί που είχαν ταξιδέψει όλοι σχεδόν τουριστικά στη Ρωσία και είχαν «ιδίους όμματα» διαπιστώσει και απολαύσει το μεγαλείο και την πρόοδο στη ζωή της πρώην ΕΣΣΔ .. πέρα απόποιες αδυναμίες, ελλείψεις και προβλήματα

Αλλά τώρα, οι «σι-εν-ένικοι» κεκράχτες, πανηγυρίζουν για τα μακελλεία και τις τραγωδίες που άναψαν τ' αφεντικά τους και σκοτώνουν τους λαούς και μάλιστα σε μια Ευρώπη, που έζησε 45 χρόνια ειρηνικά και δημιουργικά κι ωραία, κάτω από ομοιόμορφες ενότητες και πληρότητες αγαθών...

Του αφιερώσαμε πολλά του λογοκόπου χρονογράφοι, για να μη του τα χρωστάμε κι όχι για κανένα είδος ιδεολογικής αντιπαράθεσης, αλλά, για χάρη της Αλήθειας και της Δικαιοσύνης. «Οίκοθεν ο μάρτυς».

Καννιβαλικές περγαμηνές

Ας διαβάσουν τα παρακάτω όσοι διακατέχονται από προκατάληψη ή άγνοια και παρακληροφόρηση για την «αγγελόπλαστη» αμερικάνικη κοινωνία, με τις τάχα «ανθρωπιές» και τα «δικαιώματα» της παραλευθερίας. Μια κοινωνία της τρέλας, της βαρβαρότητας και των πιο άγριων και ακάνθρωπων εγκλημάτων. Ένα μικρό δείγμα, από τον πρόσφατο Τύπο της Αθήνας: Μέσα στις δύο τελευταίες δεκαετίες, οι ψυχοκαθείς, που αιξάνουν με ιλιγγιώδεις ρυθμούς, μεγαλώνουν στις ΗΠΑ των δολοφονιών, που έχει κολλαπλασιαστεί κατά 836%. Σε άλλη στήλη αναφερόμαστε για τους 23 νεκρούς κι άλλους τόσους τραυματίες του Ι. Έναρτ σε καφετέρια του Τέξας. Ο Ντ. Έβανς αποκαλύφθηκε ότι σκότωσε 60 άτομα, από 21 πολιτείες τα τελευταία 14 χρόνια. Πριν από καιρό ο Χ. Λούκας μίλησε για 300 φόνους, αλλ' αποδείχτηκαν οι 20, ενώ οι 280 παραμένουν αναποκάλυπτοι.

Ο Τζ. Ντάμερ δολοφόνησε 15 άτομα και του κέριψαν υποψίες και γι' άλλους. Τ' αγόρια που σκότωνε πρώτα τα βιάζε και τα βασάνιζε!

Απόλους τους φόνους το 34% παραμένει ανεξιχνίαστο. Συχνά τα πτώματα τα τεμαχίζουν και τα εξαφανίζουν!..

Η ακαδημία του F.B.I. στη Βιρτζίνια, κρατεί 4.000 φακέλους με φοβερά εγκλήματα, που τα περισσότερα δεν έχουν αποκαλυφθεί.

Μέσα στο 1980 στη Ν. Υόρκη δολοφονήθηκαν 1.790 άτομα, στο Λος Άντζελες 1.402, στο Ντιτρόιτ 548, στο Κλήβελαντ 280 (από την εφημ. «Τα Νέα» 6.4.81). Την ίδια χρονιά έγιναν 13 εκατομμύρια εγκλήματα σε όλη τη χώρα των Ηνωμ. Πολιτειών. Πριν από 10 χρόνια, κάθε 20λεπτο γινόταν κι ένας φόνος, κάθε λεπτό και μια ληστεία. Λογαριάστε σήμερα αναλογικά το τι γίνεται...

Γιουγκοσλάβικες νότες

Είναι λοιπόν ο άτυχος σοσιαλισμός υπεύθυνος και για τον εμφύλιο της Γιουγκοσλαβίας; Ή είναι η συκοφαντημένη CIA, η ΕΟΚ και το ΝΑΤΟ, η ΔΑΣΕ και το προβοκατουράτο, με την «μη ανάμιξη στις εσωτερικές υποθέσεις ξένων χωρών»; (Ουστ φαρισαϊσμέ αγγλο-γαλλο-αμερικανο-γερμανών)! Τι κρίμα που 'γινε και η Γιουγκοσλαβία εξαρτημένη κ' υποχείρια χώρα, να της διακανονίζει τα του οίκου της, μια τρόικα της ΕΟΚ, και να εξαρτιέται από τα οικονομικά άντρα του ιμπεριαλισμού. Αλλ' ας πάρουμε μια ψυχρή λογική άποψη:

Έχει ή δεν έχει δικαίωμα ο στρατός κάθε χώρας να «φιλάττει θερμοπίλες», να υπερασπίζεται τα «κεκτημένα» του και τα σύνορά του και η πολιτική εξουσία να στηρίζεται στην ισχύ των όπλων. Αν συνέβαινε το αντίθετο, τότε πώς θα υπήρχε εύρυθμο και νόμιμο κράτος και τάξη; Τι θα χρειάζονταν οι στρατοί στον κόσμο, αν δεν είχαν λόγο στην περιφρούρηση μιας εθνικής ανεξαρτησίας και μιας πολιτικής εξουσίας; Πάρτε παράδειγμα από τη δική μας χώρα. Όλα τα καθεστώτα, και οι αμés και ανοιχτές, και οι συγκαλυμμένες κοινοβουλευτικές και οικονομικές δικτατορίες, δε στηρίζονται ανέκαθεν στα όπλα. Αν όχι, ρίξτε αν μπορείτε τον κ. Μητσουτάκη; Ποιάς τον ξεκολλάει εύκολα από το πρωθυπουργικό του, αφού κατέχει τα κύρια κόστα του στρατού, της αστυνομίας, τις 460 θέσεις = κλειδιά του κρατικού μηχανισμού, και μαζί τη γλοιώδη εύνοια των πατρώνων του Γερμανών κι Αμερικάνων;

Όμως, οι Σέρβοι στρατηγοί, τι τα φοράνε πια τα γαλόνια, αν γίνονται υποταχτικοί και συμβιβάζονται με παρεμβάσεις και σχέδια σατανικά των Κίσιγκερ - Μπρεζίνσκι - Γκένσερ, στο νέο χάρτη του «διαίρει και βασίλευε»;

Αν δεν έχουν αντρισμό, ας τα ξεπουλήσουν όλα να ησυχάσουν.

Την όμορφη προσοδοφόρα Δαλματία, τη θέλουν φαίνεται τα λόμπι της ΔΑΣΕ... Έτσι, δε μένει γόητρο για τους Γιουγκοσλάβους στρατούς, παρά να γίνουν κι αυτοί κλεφτοπορτοφολάδες σαν άλλοι ομογενείς τους στη Θεσ νίκη και Αθήνα, ή εμιγκρέδες στα συνδικάτα των διεθνών εγκληματικών οργανώσεων τύπου Κου-Κλουξ-Κλαν... Για να πούμε: Κρίμα στο αίμα που 'χισε το παρτιζανάτο του λαού τους και του Τίτο κατά του φασισμού, στα 1940 - 44.

Κατάντημα

Ένα απόσπασμα από εφημερίδα σαν την «Ελευθεροτυπία» και το «Έθνος» δίνει μια εικόνα για το πώς περνάει σήμερα (μετά το ξεκούλημά του από τον ακριβοπληρωμένο αρχιπροδότη Γκόρμπι) ο ανατολικογερμανικός λαός, που πριν την ένωση του με το δυτικό, ευημερούσε. Με τίτλο «Ζούμε στην ανασφάλεια».

λεια» το παραθέτουμε για τους πανηγυριστές των τειχών και τους υποκριτές και κήπηλους των δικαιωμάτων:

«Γίναν οι λίγοι που έχουν απορροφηθεί στις «δουτικές» επιχειρήσεις και που έχουν χρήματα για φρούτα.

Οι «πόλοιοι, το 70% των «Ανατολικών» παίρνουν επίδομα ανεργίας. Οι επιχειρήσεις, τα εργοστάσια, οι βιοτεχνίες έκλεισαν ως ασύμφορες.

«Ζούμε στην ανασφάλεια» έλεγε πριν λίγο καιρό η κόρη του Μπρεχτ σε συνέντευξή της στον «Μοντ».

Ζούμε στην ανασφάλεια και την ανέχεια» μου έλεγαν φίλοι φίλων, γιατί είναι γεγονός πως οι «Ανατολικοί» ακόμη δεν μπορούν να εκφράσουν ελεύθερα τη γνώμη τους αν δεν σ' εμπιστευτούν.

«Μερικές φορές, λέμε, πως τουλάχιστον με το τείχος δεν βλέπαμε. Τώρα, κοιτάζουμε, επιθυμούμε και δεν μπορούμε ν' αγοράσουμε...».

Γιέλτσικα κορδο-κοκορέματα

Γέλτσιν ο κούφιος θορυβοποιός, που τώρα παραστάνει πιότερο τον φιλοαμερικάνο καμικάζι και «αυτομνηστή» της ρώσικης οικονομίας, πηγαίνοντας στον πατρώνο του κ. Μπους, τον υποδέχτηκαν με θριαμβικούς ύμνους και φανφάρες, του φόρεσαν κι αμερικάνικο καπέλο τζόκιν, που το καμάριον σα γύφτικο σκεπάρι (!) Τον πότισαν και πολύ ουίσκι (!) Έτσι, απώλεσε την αίσθηση του γελοίου, κλασικιστο-αναστασιακό-χοντροκολομπίνος. Μέθισε τόσο γερά, που ζέχισε την καταγωγή του και το τελλοταίο έγκος εθνικής περηφάνιας του προγονικού του ρώσικου λαού. Τώρα, δεν ξεμυθιάει με τίποτα. Ούτε με γαϊδουρόγαλο, ούτε με φρέσκη γελαδοκοπριά (!) «Σφύριξε!» ο κημηνής ντοπαρισμένος από τις κίβηλες εκμνηστικές βιτρίνες των ΗΠΑ... Λε φαταί όμως αυτός, που εξορκίζει και αποκηρύττει το ένδοξο παρελθόν της πατρίδας του... Φταίει ο ξετρελαμός και ο παρυσυρμός των ίδιων των μεθυσμένων Ρώσων που τον ψήφισαν πρόεδρο. Αυτοί έχουν τη σπερματική αγκούσα, από μουζίκικα πριν το 1920 υποχείρια, να γίνουν μια ώρα αρχύτερα, αμερικάνικα και υποταχτικά αντράποδα και η Ρωσία, υποβαθμισμένη της Ουσιγκτόνας αποικία κάτω βέβαια από τ' ανάλογο ντόλιμς και τη συνιγρυσιακή συμβολή του σύντεκνου του Γκόρμπι (!)

Κοιμήσου μουζικολαέ κι εγώ σου μαγειρεύω, το λιμπιστικό της νοσηρής σου φαντασίας δυτικό παράδεισο!!!

Αχαριστίες ευεργετημένων

Το 16% που κυβερνάει ουσιαστικά τη Βουλγαρία και υποκινείται από μια ξενοκίνητη δολοφονία δύναμη, σήμερα, δεν ξέρει τι κάνει, και δεν ξέρει πού βιάζει.

Κι ενώ η πλειοψηφία του λαού σε 55% και πάνω, ψήφισε το παλιό κόμμα και θέλει σοσιαλισμό, εντούτοις, η Βουλγαρία πέρασε με τους Αμερικάνους και γίνεται πια, αποικία τους. Δεν έχουν ηγέτες ικανούς πολιτικούς και στρατιωτικούς, να συμβασιτούν και να διαφιλιάζουν την έκφραση της εθνικής θέλησης. Δεν ήταν σε θέση να εκτελέσουν την απόφαση της εταμνηγορίας του βουλγαρικού λαού.

Ξεπτόσαν και ταπεινώσαν και τις αξίες, και την

ουσία της δημοκρατίας. Κουρέλιασαν και ιστορία και παρελθόν και παρόν. Ως και το παλιό κόμμα που τους είχε κάνει νοικοκύρηδες, τὸ 'βαλαν και ζήτησε συγγνώμη... που χόρτασε το λαό ψωμί, παιδεία, υγεία, προκοπή!

Ζήτη η τρέλα, με τρυνές πατέντες (!)

Βρε πώς κατάντησε ο κόσμος!! Οι ευεργετημένοι φτύνουν κατάμουτρα τους ευεργέτες. Και οι ευεργέτες ζητούν το μπαρντόν από τους αχάριστους ευεργετημένους (!)

Έσχατος λοιπόν εξευτελισμός (!) Κλάφτε τους Βούλγαρους που γίνανε από νοικοκυραίοι = διακονιαραίοι (!) Κι «ακείνων που τους χροαστούσανε... τους παίρνουν και το βόιδι» (!)

Κι ο ταλαίπωρος ο Ζίβκοφ δήλωσε τελευταία ότι: «Η δίκη μου είναι μια παρωδία. Αναλαμβάνω την ευθύνη την πολιτική βέβαια, για ό,τι συνέβη στη χώρα όσον αφορά τις επιτυχίες και τις αποτυχίες. Αλλά η δίκη μου είναι δίκη πολιτικής σκοπιμότητας. Οι αποφάσεις της τότε Κεντρικής Επιτροπής του βουλγαρικού ΚΚ και της τότε κυβέρνησης αντιμετωπίζονται σήμερα ως ποινικά αδικήματα. Η αντίληψη αυτή δεν μπορεί να αποτελέσει τη βάση για μια δίκη πρώην ηγέτη του κόμματος και της χώρας».

Μακαρθισμοί και αλήθειες

Τώρα που μας έχουν πνίξει την ατμόσφαιρα με τους αφορισμούς και τα ξόρκια του «σταλινισμού»... κι ο ακρισίαρχος κόσμος και κοσμάκης χάφτει τα ψέματα αμάσητα, όπως τα σκυλόψαρα τη λεία τους, έχουν όλοι ξεχάσει τον περιβόητο μακαρθισμό στις Ην. Πολιτείες Αμερικής. Για χρόνια και χρόνια κι ως τα σήμερα, στην υπερυψωμένη χώρα του «ελεύθερου κόσμου», ο Μακάρθου με το αστυνομικό καταπιεστικό του σύστημα, απαγόρευε αυστηρά να μπουν σε αμερικάνικο έδαφος 350.000 ονόματα από την Ευρώπη. Τά 'χανε προγραμμαμένα και στο «μιαύρο πίνακα» ως ανεπιθύμητα και «κόκκινα πανιά». Αυτό βέβαια δικαίωμά τους, να ρυθμίζουν όπως θέλουν τα του κουβέρνου τους. Αλλά, αν έχουν μια οικονομική από τους πολέμους ευχέρεια, δεν έχουν όμως το ηθικό δικαίωμα να μιλούν για ελευθερία, δημοκρατία κι άλλες υπέρτατες αξίες. Και δεν είναι μόνο τ' απαγορευτικά τους μέτρα στις ΗΠΑ, για ιδεολογικούς αντιπάλους. Είναι ότι, τώρα, που δια του Γκόρμπι, τους μετέτρεψαν τις πρώην νοικοκυρεμένες σοσιαλιστικές χώρες, σε οίκους ανοχής, αυτοί ενώνονται πιο σφιχτά, σαν οι σάπιες σταφίδες, και οχυρώνονται γύρω από το ΝΑΤΟ, την ΕΟΚ, τη ΛΑΣΕ, την «Ευρωπαϊκή Ένωση» κ.λπ. οργανώσεις.

Πάντως ο αριθμός των ιδεολογικά ανεπιθύμητων στις ΗΠΑ, παραμένει για λόγους «εθνικής ασφαλείας» γύρω στις 367.000. Τα υπολόγισαν ποτέ αυτά, οι ανίκανοι κι ανύξιοι στρατηγοί, και προδότες πολιτικοί, της πρώην σοσιαλ-Ευρώπης;

Αν ζούσε σήμερα ο Πλάτων, θα λέγαμε πως αντ' αυτού, η δημοκρατία είναι αγαπητή, αλλά, πιο αγαπητότερη είναι η Αλήθεια. Έμμα την αλήθεια «και η αλήθεια θέλει ελευθερώσει ημάς» (Γραφή).

«Υπεροχή» στο άτομο

Ιδού πώς υπερτιμάει, εξυψώνει, κι εξυμνεί το άτομο, τον έξαλλο και φανατικό ατομικισμό, ο μέγας εγκέφαλος της Ουάσιγκτον Σμπ. Μπρεζίνσκι τ. πρώτος προεδρικός Σύμβουλος, έτσι για να γίνεται ο άνθρωπος στον άνθρωπο = λύκος, κατά τον Τζων Λοκ και σύμφωνα με τη μοντέρνα βία κι απανθρωπιά:

«Η πτώση του κομμουνισμού στην ΕΣΣΔ και στην Ανατολική Ευρώπη, μας επιτρέπει να εξετάσουμε το μέλλον των σχέσεων Ανατολής - Δύσης από μια νέα προοπτική, τη διαφανή φιλοσοφική συναίνεση που βασίζεται στην υπεροχή του ατόμου...».

Αχ, αν έδιναν αυτοί οι φαρισαίοι πρώτα στις ΗΠΑ, με το παράδειγμά τους, την υπεροχή σ' όλα τα άτομα, δε θα δυστυχούσε η ανθρωπότητα. Αλλά ξέρουν μόνο, να καταστρώνουν πραξικοπήματα, να ιντριγκάρουν πολλέμους, να σφαγιάζουν τα άτομα σαν πρόβατα, ή να τα ρίχνουν στη φτώχεια και την πενία, όπως τα 40 εκατομ. στην ίδια τη χώρα τους! Υπεροχή και δικαιοσύνη και αξιοπρέπεια λοιπόν... «άνθρακες ο θησαυρός» (!)

Γιφτοτσιγγάνικα γιουρούσια

Δεν μας έφταναν οι αλβανοί, ρομάνοι, κολωνοί και άλλοι αλλοδαποί κακοποιοί, κλέφτες και διαρρήχτες και φονιάδες, έχουμε μέσα σ' όλον αυτόν τον κικεώνα και τους ασύδοτους γιφτοτσιγγανούς. Πήρανε φόρα κι αυτοί στα κακοιργήματα!

Σου λένε οι κληροί, πως, ο κάθε διάκτης εδώ, τους ξένους θα υποκτετεί. Κι έτσι, εύκολα φτιάχνουν «άλλοθι».

Δεν είμαστε με πνεύμα φιλετικών διακρίσεων. Μα οι τσιγγανόγιφτοι θέλουνε νόμους σκληρούς και αυστηρούς. Γιατί, αλλιώς, ποιάς υποφέρει τα κακά που προκαλούν οι τόσοι αδικητές;

Τελευταία, ληστεύουν κι αυτοί, καλυπτόμενοι από την κακή φήμη των αλβανών. Σ' ένα ευνομούμενο κράτος, αυτοί δεν γίνοντ' εύκολα νομοταγείς και φρόνιμοι πολίτες.

Τώρα βέβαια που η Ευρώπη όλη, έγινε πιο φοβερή ζούγκλα άγριων θηριών... ποιάς να τιθαπέψει γενικά τα κακούργα ένστικτα εκείνων που τα κοιβαλάν στο αίμα τους και στη ψιχή τους; Και ποιά σίστημα θα τα περιορίσει, θα τα κειθαρχήσει, ή θα τα εξαλείψει;

Ο «νεοφιλελευθερισμός» της Νου - δου, τα υποθάλπει και τα επαιξάνει. Όσο κι αν είναι της μόδας, τα κυριμύθια, με τα φαιδρά συνθήματα κι απατηλά και τις υποκριτικές και κοίφιες λέξεις: «ελευθερία», «δημοκρατία», «δικαιώματα», «ατομικές ελευθερίες».

Στο τέταρτο σλόγκαν, γράφε = αναρχίες, ασυδοσίες, κακουργίες!!!

Αυτά τα σάπια φρούτα, είναι οι πιο βασανισμένες λέξεις, που τις σερβίρουν πάντα για

φρέσκες, οι αρριβίστες και τυχοδιώκτες της πολιτικής ζωής και αγυρτείας.

Οι γιφτοτσιγγανοί ή και τουρκοτσιγγανοί, αποδείχτηκαν οι πιο αυθαίρετες, απείθαρχες και δισκοποκροσάρμοστες τεμπελοράτσε; σ' όποια κοινωνικά σκστήματα, και σ' όλες σχεδόν τις χώρες της Ευρώπης.

Αυτοί αποδείχτηκαν στον δικό μας αιώνα, οι πιο ανυπόταχτοι, ανάμεσα σ' άλλα πολιτισμένα και κειθαρχημένα κοινωνικά σύνολα.

Τι δημοκρατία λοιπόν, να ανεχτεί κανείς σε γιφτοτσιγγανούς και λιάπηδες και τόσκηδες και τουρκοτσιγγανούς; Αυτή που εκφυλίζεται σε τιφτανιάδα όπως λέει ο Πλάτωνας; Ή, η όποια άλλη του Αριστοτέλη που όπως διατείνεται, ανήκουν όλες οι δημοκρατίες στην «Παρέκβαση»;

Φιλετικά γένη σαν τα παραπάνω, είναι ανεπίδεχτα δημοκρατίας; κι αποθρασύνονται περισσότερο μόνο σε διεφθαρμένες δημοκρατίες = αταξίες και αναρχίες.

Είχε δίκιο ο προφήτης Σαμουήλ από το 12 αι. π.Χ. που έλεγε:

«Μετά οσίον να είσθε όσιος, μετά δικαίου δίκαιος, μετά καθαρών καθαρός. Αλλά, μετά όιστραμμένοι, όιστραμμένα θέλει; φερθεί».

Παλιά θαύματα και σημερινά γρονθοκοπήματα

Οι νεοκλουραλιστές βούλγαροι, παραμούττωσαν κιάλας πολικομματισμό!

Έφτιαξαν 112 κόμματα και κομματίδια!! Τόσα είχαν στις περασμένες εκλογές! Αρρώστια κι αρχομανία... αφού πάντρεψαν σ' αμερικάνους και τούρκους την εθνική τους ανεξαρτησία.

Σήμερα, με το φασίστα πρόεδρό τους, Ζ. Ζέλεφ, έπεσαν σε κατήφορο και λύπηση!

Οι αμερικάνοι και οι τούρκοι έχουν τον πρώτο λόγο στην οικονομική και πολιτική κυριαρχία.

Αφού διέλυσαν, ξεπούλησαν τα όσα ζηλευτά είχανε δημιουργήσει 4 δεκαετίες, τώρα γίναν αποικία των γιάνκηδων με τοποτηρητές τους οσμανλήδες.

Έτσι θα γεύονται πάντα από 'δώ και πέρα, τα γρονθοκοπήματα που εγκαινίασαν πρόσφατα μεταξύ τους, στην ευνοχισμένη και χάβρα Βουλή τους!!!

Όσο για το, τι, είχαν κι έχυσαν, καλό και αγαθό, για την ασφάλεια και το νοικοκυριό τους, σιγά σιγά θα τα θυμούνται με κρυφούς καημούς και νοσταλγίες!

Γιατί, είναι σωστή η παροιμία που λέει:

«Έχε με τιμήσε με,
χάσε με, γυρέψε με».

Αλλά, ιδού τι έγραφε και ο τ. αντιδρος της σημερινής κυβέρνησης κ. Αθ. Κανελλόπουλος για τη βουλγάρικη πρόοδο στο «Βήμα» τον Ιούλη του 1976:

«Η Βουλγαρία είναι η πρώτη βαλκανική χώρα, με τη μεγαλύτερη αφομοιωτική δύναμη των επαναστατικών κοινωνικών ιδεών. Με τα χαρακτηριστικότερα επιτεύγματα στην οργάνωση της αγροτικής οικονομίας...».

Το αντικαρκινικό φάρμακο

Από σίγουρες πηγές ερευνητών επιστημόνων, επιβεβαιώνονται ξανά οι πληροφορίες και οι διαπιστώσεις πως το φάρμακο για τους καρκίνους, έχει ασφαλώς βρεθεί... και από χρόνια μάλιστα...

Αλλά, στην Αμερική, δε συμφέρει τους μεγιστάνες γίγαντες της φαρμακοβιομηχανίας, με την έξαλλη κι απάνθρωπη κερδοσκοπία τους, να το διαδώσουνε στον κόσμο.

Γιατί, τότε, θα πάθουν όπως οι άλλοι παλιότεροι γιατροί και φαρμακολόγοι, δερματολόγοι και αφροδισιολόγοι, με το περίφημο «Σύνδρομο Φλέμιγκ».

Όταν ο σύζυγος της αείμνηστης Αμαλίας, γαμπρός της Ελλάδας, είχε ανακαλύψει την πενικιλίνη και την εφάρμοζε σ' όλες τις δερματικές και σιφιλο-βλεννοριακές παθήσεις... έμειναν οι αετονύχηδες θεράποντες, χωρίς δουλειά!

Σκεφτείτε λοιπόν, αν επιτρέψουν τη διάδοση του αντικαρκινικού φαρμάκου, για πλήρη θεραπεία των εκατομμυρίων καρκινοπαθών σ' όλο τον κόσμο, πόσα δισεκατομ. δολάρια θα χάνουν ετησίως.

Το εμποδίζουν έτσι, συστηματικά, το φάρμακο, τα βιομηχανικά και φαρμακο-ιατρικά κυκλώματα, να δοθεί στην αγορά για να σωθεί ο κόσμος!

Γιατί έτσι και τ' αφήσουν... θα πεθάνουν οι ίδιοι έπειτα, από το «αντικαρκινικό σύνδρομο».

Ο Όμηρος έλεγε: «Πάντα το ένα κακό στηρίζεται στο άλλο κακό». Και η παροιμία:

«Και σε κακά κοιτούμενα και οι σκύλοι τρώγονται».

Η «αθώα» περιστέρα και οι συκοφάντες

Γνωστός αμερικανολόγος και διακεκριμένος από στήλες μεγάλης αθηναϊκής εφημερίδας, έγραψε πρόσφατα και τούτο: «Όσον αφορά την «προδοσία» της αρχής των ανθρωπίνων δικαιωμάτων - γεγονός το οποίο αναγνωρίζεται στον Λευκό Οικό ότι, υποσκάπτει τη δημοτικότητα του προέδρου Μπους...» ο δημοκρατικός γερουσιαστής Μπάιντεν φώναξε στην αίθουσα της Γερουσίας: «Υποκρισία»(!)...

Λέτε αργά να το κατάλαβε αυτός ο δημοκράτης, ή αδικεί κατάφωρα τους προστάτες των «ανθρωπίνων δικαιωμάτων» του σύμπαντος κόσμου;

Όπως και νά 'χει το πράμα, η αυτοκρατορία του αδίσταχτου πλανητάρχη, ποτέ δεν παραβιάζει δικαιώματα λαών!!!

Λυσσάξατε κισσάνδρες, να μέμφεστε τους δυο «απελευθερωτές και σωτήρες» της Ευρώπης Μπους και Γκόρμπι, Δάμωνα και Φιντία: «απεσταλμένοι του Θεού»!!!

Και προς διάψευση των συκοφαντιών, άλλος αμερικανιστής έγραψε πρόσφατα για το σεβασμό στις εσωτερικές υποθέσεις ξένων χωρών, και για τη μη επέμβαση τους. Καμαρώστε:

«Η Δύση αναμένεται να αναμειχθεί στενά στις κοινοπολιτειακές τ. σοβιετικές οικονομικές μεταρρυθμίσεις. Δεν υπάρχει λόγος να μην αναμειχθεί και στις στρατιωτικές μεταρρυθμίσεις». Μην ανησυχείτε.

«Της κακοζυμώστρας το ψωμί ο φούρνος τ' αποδείχνει»!!!

Μομφή σε ομογάλακτους

Ο νέος (μετά την αποτυχία της Κρεσόν) σοσιαλιστής πρωθυπουργός της Γαλλίας Μπερεγκοβουά 66 χρονών, δήλωσε απερίφραστα ότι: «Οι περισσότεροι βρετανοί, είναι κίναϊδοι».

Ρε μπας και λέει αλήθεια ο Γάλλος πολιτικός;

Αργά βέβαια το είπε. Αλλ' ίσως από παλιότερα το ξέρουν οι ξύπνιοι Ευρωπαίοι ότι, οι περισσότεροι τζώνηδες και γιάνγκηδες και λόρδοι και μιλόρδοι είναι πισωστρεφείς!! Μόνιμο κουσούρι.

Το κλίμα, η παράδοση, η συνήθεια. Κάτι φαίνεται τους γαργαλάει, και δεν τους μέμφεται άδικα ο φίλος τους ο φράγκος. Άλλωστε, λογαριασμό θα του δώσουν; Μια τρυπούλα την έχουν οι ξανθόμαλλοι αλβιόνοι και να μη τη γλεντάνε; Λες και θα ζήσουν χίλια χρόνια;

Και τι κακό κάνουν στον κόσμο κ. φραγκο-πρωθυπουργέ; Σούφρα είναι η τρύπα τους π'

ανοιγοκλείνει(!) Δεν είναι τρύπα όζοντος... για να τους προκαλεί μολύνσεις και φαγούρες και ζημιές.

Ε. όσο για το έιτζ, δεν τους φοβίζει.

Πάνω στην υκέρτατη στιγμή, θα λεν, ας κάει και το παλιόκορμο.

Άλλωστε, τα τόσα εκατομμύρια του περιβόητου σωματείου τους, καυχούνται γι' αυτό τους το χαβά.

Αυτή η δήλωση, μη νομίζετε πως τους ντροπιάζει, ή τους εξευτελίζει. Ούτε φοβούνται στον τόπο τους, μην πάνε οι Μπέτες κ' οι Αλόμες και τους ανταγωνιστούν την πελατεία.

Οι άγγλοι σε μεγάλες ατιμίες... είναι αξεπέραστοι. Και το ζακόνι του κιναιδισμού τους, τους κερηφανεύει πióτερο.

— Έχουν οι φράγκοι τα δικά τους ομοιόπαθα εκφυλιστικά φαινόμενα, γ...

— Μαί'ροι σκύλοι - άσπροι σκύλοι - αγγλογάλλοι και οι διο. Σταυραδέρφια, αδερφοποιτοί.

Τώρα, αν μισιούνται ανάμεσά τους, δεν τους πρέπει αντρεία

«Ο πισινός κι ο μπροστινός
κ' οι δύο διαβόλοι είναι».

Τα «μπόνους»

Θυμάστε εκείνα τα περιβόητα «μπόνους» που είχαν διατυμπανιστεί κατά κόρο στη δίκη με το σκάνδαλο της Τράπεζας Κρήτης; Τά 'παιρνε ένας θρασύς ευνοιοκράτης των ΕΛΤΑ...

Είχε τα 90 εκατομ. δρχ. στ' όνομα της γυναίκας του, στη γενική διαχείριση. Κατείχε τη θέση κλειδί, από τις 460 της κρατικής μηχανής, κι επί Πασόκ μάλιστα.

Όταν τονε ρωτούσαν οι δικηγόροι κ' οι δικαστές, πως βρέθηκαν αυτά τα χρήματα στη γυναίκα του; Τους απαντούσε στερεότυπα, πως ήτανε τα «μπόνους».

Το από πού προέρχονταν αυτά, και όποια άλλα εωσφορικά, της ζούλας μοιρασιάς... τό 'ξερε μόνο αυτός ο ίδιος.

Σήμερα όμως, μάθατε θαρρώ ότι, τα κόλπα των «μπόνους» έχουν συνεχή επικαιρότητα. Είναι πάλι στο οικονομικό προσκήνιο.

Θυμηθείτε του πρωθυπουργού τη διακήρυξη για τις αυξήσεις του '92, «μηδέν συν μηδέν = τίποτα, όλον».

Από το γενικό μέτρο όμως, έκανε έξυπνα και πονηρά, τις εξαιρέσεις του.

Άρχισε από τους υπαλλήλους του ΟΤΕ και θα προχωρήσει και σ' άλλους κλάδους, να δίνει υπό μορφήν «μπόνους» σ'

ευνοοούμενους 2 και 3 μισθούς επικλέον, σαν αμοιβές, για δήθεν διακεκριμένη απόδοση εργασίας, σαν «χρηματικά βραβεία», «υλικές αμοιβές».

Αυτό είναι λοιπόν το περιβόητο «μπόνους».

Ή πέστε καλύτερα, η με άλλον τρόπο αύξηση μισθών, των ημέτερων του κουβέρνου.

Είναι σαν το «πριμ».

Έτσι όσοι το παίρνουν, τους δικαιολογούν πως τάχα, εργάζονται με ζήλο και συνειδηση και αποδίδουν πióτερο από τους άλλους.

Αυτά είναι τα «κόλπα» για να ταχτοποιούμε και ν' αμείψουμε τον δικό μας κόσμο!

Είναι, σαν το «δεν διορίζουμε κανέναν, γιατί δε μας εγκρίνει η ΕΟΚ, λόγω υπερωρών, ελλειμμάτων και οικονομικής αδυναμίας... Αλλά, παίρναμε καμιά εξηταριά χιλιάδες στο δημόσιο «δικούς» μας, με τη μέθοδο των «ατόμων με ειδικές ανάγκες».

«Το καλό το καλικάρι
ζέρει κι άλλο μονοκάτι!»

Κι όσο για τους πολλούς με το «μηδέν συν μηδέν κ.λπ.», τα ίδια έλεγε κι ο δικτάτορας Παπαδόπουλος σε λόγους του. Ιδέστε τον: «Ολιγότερον θα φάγωμεν κύριοι. Ολιγότερα θα απαιτήσωμεν υπέρ ημών, ολιγότερα θα θέσωμεν εις την τράπεζαν, δια την ικανοποίησιν των ιδικών μας αναγκών κύριοι, και εστέ βέβαιοι, ότι δεν είναι καιρός να επιδιώξωμεν τον ευδαιμονισμόν». (Νέα Πολιτεία 16-12-69).

Κυνικός τερατολόγος

Ο θλιβερός κι ακαίσιος Σεβαρνάντζε, με ύφος λυπητερό κι αγιοφανούρικο, έκανε έκκληση SOS από την Τιφλίδα, προς τις χώρες της Δύσης, με τα «βαρυσήμαντα» τούτα λόγια: Βοηθάτε κι ελεείστε άρχοντες κι αφέντες του ευλογημένου και παραδεισένιου καπιταλισμού, τους λαούς της Ανατ. Ευρώπης, οικονομικά, και με όλα τα μέσα, που τόσο το αξίζουν, γιατί «αποτίναξαν τους πιο πυρηντικούς ζυγούς των πρώην ολοκληρωτικών κι απάνθρωπων καθεστώτων...».

Αυτό το καθίκι τό 'θρεψε το Κου-κοι-σέ δεκαετίες! Τό 'κανε ανώτατο στέλεχος και υπέργο Σοβιετίας... κι όλα τα πρόδωσε, τα ξεπούλησε με τους άλλους 5-6 αρχιμαφιόζους... και τώρα σκυλοβρίζουνε, τον ίδιο τον καλιό εαυτό τους!...

Ίδου, ο υχάριστος και ανισόρροπος άνθρω-

πος! Θά 'λεγε κι ο Λασκαράτος μας, αν ζούσε!
 Όμως κάθε λογικός κριτής, κι απαλλαγμένος από προκαταλήψεις και φανατισμούς, θα τον ρωτούσε:

Γιατί δεν τά 'λεγε αυτά τα τερατόλογα ως πέρυσι;

Αλλά έτσι κάνουν όλα τα πουλημένα τομάρια, ανά τους αιώνες που προδίνουν τον εαυτό τους, την πατρίδα τους και αμαυρώνουν την ιστορία του λαού τους!

Θα τον ρωτούσε βέβαια και γι' άλλα πράγματα και προπαντός:

Με τι αντικαταστάθηκαν αυτά τα «τυραννικά ολοκληρωτικά καθεστάτα»: ή αν θέλουν άλλοι, τ' αδύναμα, ελαττωματικά, καταχρηστικά, διαστρεβλωμένα και πυραμορφωμένα σοσιαλιστικά;

Ποιά η διάδοχη πολιτικοκοινωνική τους υπόσταση; Ασφαλώς, ο πρωτόγονος κι αναρχικός καπιταλισμός, οι διχασμοί, οι εμφύλιοι, το αίμα, τα ναρκωτικά, οι κλεψιές, οι φόνοι, οι βάρβιρες συμπεριφορές, οι πείνες, οι αρρώστιες, οι δυστυχίες και οι καταστροφές!

Αυτά είναι τα επινίκια των τερατολόγων αρχιμαφιόζων, που δρουν ακόμα με τόση ζετσιπωσιά, προκλητικότητα και παλιανθρωπιά.

Αλλά' ας όψονται οι πρώην σοβιετικοί λαοί, που τους αφήνουν, να «τελευτήσουν» το βίο τους, από φυσικό θάνατο...

Ο Θουκυδίδης έλεγε:

«Οι λαοί που διατηρούν την ελευθερία και την υπόληψή τους, τη χρωστούν στη δύναμή τους».

Και όχι βέβαια στην επαιτεία, την προδοσία και τη συκοφαντία.

Ένα εντυπωσιακό γράμμα

Σ'ένα γράμμα από την Τσεχοσλοβακία που δημοσιεύτηκε πρόσφατα σε αθηναϊκή εφημερίδα, αναφέρονται ανάμεσα σ' άλλα και τα παρακάτω:

«...Ο φίλος μου Γιόζεφ, μου είπε πως, το προηγούμενο καθεστώς, ήταν ολοκληρωτικό, αλλά ενδιαφερόταν για όλο το λαό. Το σημερινό είναι χειρότερο, και στις άλλες εκλογές θα πέσει... Ο πορτιέρης Στάνισλαβ, με πληροφόρησε ότι, στη Νότια Τσεχία, οι άνθρωποι διαδηλώνουν στους δρόμους με συνθήματα: «Ελάτε πίσω κομμουνιστές και σας συγχωρούμε όλα τα λάθη».

«Το παλιό καθεστώς, παρουσίαζε μια σταθερή κατάσταση, γιατί πραγματικά εδώ τίποτα δεν μας έλειπε. Η οικονομία είχε σταθερή άνοδο, υπήρχε δουλειά, σιγουριά, αφθονία στην αγορά, με τις άδειες στην εξοχή, στη θάλασσα, τα περισσότερα δωρεάν, ιατρική περίθαλψη, παιδεία κ.λπ. Η απάντηση είναι απλή και τώρα την ομολογούν όλοι και αυτοί που χωρίς να το περιμένουν ήρθαν στην εξουσία. Την αλλαγή την επέβαλαν άλλοι απ' έξω. Το καθεστώς είχε τη δύναμη και την υποστήριξη με-

γάλης μερίδας του λαού, αλλά δεν τη χρησιμοποίησε, όπως θα έκανε κάθε άλλος. Γιατί; Στο ερώτημα απάντησε ο ίδιος. Ήταν αποτέλεσμα της συνάντησης στη Μάλτα. Δεν το είπε φυσικά ανήξερα. Τώρα είναι πασίγνωστο ότι τότε εδώ, δούλευε η Κα-Γκε-Μπε,...

Στα πράγματα ήρθαν τα πιο αντιδραστικά στοιχεία, μαζί τους και οι άνθρωποι του '68, που κατέχουν μάλιστα σήμερα σημαντικές θέσεις - κλειδιά στην κυβέρνηση και στη Βουλή, πράγμα που δείχνει τι ακριβώς ήθελαν αυτοί οι άνθρωποι και τότε, το 1968. Ποιό σοσιαλισμό με ανθρώπινο πρόσωπο ήθελαν τότε, όταν σήμερα οι ίδιοι έσβησαν από το λεξιλόγιο ακόμα και τη λέξη σοσιαλισμός και προσπαθούν να τον βγάλουν κι από το νου των ανθρώπων που μια ζωή δούλεψαν, πάλεψαν, πίστεψαν αλλά και δημιούργησαν με την ιδέα αυτή; Το χειρότερο όμως είναι ότι, επιβάλλεται ο καπιταλισμός, με τη χειρότερη μορφή του. Υποτίθεται ή και διακήρυτταν ότι, στον καπιταλισμό υπάρχει ελευθερία, δημοκρατία. Ποιά δημοκρατία και ελευθερία των εργαζομένων υπάρχει εδώ; Ας δούμε συγκεκριμένα τα πράγματα. Για τη λεγόμενη ελεύθερη αγορά που επιβλήθηκε από την 1η του Γενάρη 1991, έγινε απότομη, τρομερή αύξηση των τιμών, που φτάνει στα βασικά αγαθά μέχρι και 400%, ενώ η αύξηση των μισθών είναι 8%. Και ούτε φωνή, ούτε ακρόαση, καμιά κινητοποίηση. Αν γίνονταν αλλού θα χαλούσε ο κόσμος.

Εδώ δεν υπάρχει αντιπολίτευση, δεν υπάρχουν συνδικάτα, δεν υπάρχει δημοκρατία, δεν υπάρχει ΚΚ. Οι ανανεωτές μας, κρύβονται σαν τα ποντίκια.

Όλα τα ΜΜΕ (ραδιόφωνο, τηλεόραση) αλλά και τη Βουλή, τα εξουσιάζει μια κλίκα ανθρώπων, οι οποίοι κάνουν τώρα με το χειρότερο τρόπο, αυτό, για το οποίο κατηγορούν τους προηγούμενους.

Αυτή, λοιπόν, είναι αγαπητέ Γίρκα (Γιώργη) η Τσεχοσλοβακία: πιδόνι και όργανο του ιμπεριαλισμού, τραβάει με τις ιδιωτικοποιήσεις των είντων, για τη δημιουργία πλουτοκρατικής κλίτας, αδιαφορώντας για τα μεσαία και κατώτερα στρώματα του πληθυσμού».

Και το γράμμα καταλήγει: «Εγκαθίσταται καπιταλισμός με τη χειρότερη μορφή του περασμένου αιώνα».

Ένας κακός μελάς

Ήτανε κράτος οργανωμένο, αυστηρό και περιορισμένο, με νόμους δρακόντειους σκληρό, κι ας ήτανε φτωχό από πολυτέλειες και αναγκαστικά πολύ πειθαρχημένο.

Από πέρυσι με τη γκόρμπικη πανωλεθρία και πανούκλα, που σάρωσε κι άλλες χώρες της Ευρώπης, έπεσε και στη Σκίπρια και τους διέλυσε σαν κράτος και

σαν κοινωνία.

Οι υπεράτλαντες αφέντες, πατρωνάρωντας μόνιμα και τους τούρκους, κατακερμάτισαν και τα Βαλκάνια.

Έτσι, από τη διαλυτική και σαρωτική λαίλακα δεν μπορούσαν ν' αφήσουν άθικτη και τη «χώρα των αητών» σαν τελευταίο προκύργιο του μαρξισμού στην Ευρώπη, αλλά και διότι χρειάζονταν πάση θυσία τα ορυκτά της αγαθά!

Είναι και οι ιταλοί, που πάντα εφοφθαλμιούσαν τα υπέροχα κι ανεκμετάλλευτα παράλια της!

Με σατανικές μεθόδους, εξαγορασμούς στελεχών, πρακτορικές και άλλες εκμεμβάσεις, άναψαν οι θριαλίδες και ξέσπασε η θιέλλα!

Η πολιτική δημαγωγική επίθεση, είχε τις επιδράσεις της.

Παίρνοντας εντολή από τον κ. Μπους συνέβαλε και η δική μας κυβέρνηση στο μακάβριο διαλυτικό έργο.

Υποσχέσεις περί «παραδείσιου» εδώ τάματα και ταξίματα λαγών με πετραχείλια(!) Άνοιγμα συνόρων και παρά τα τόσα τους εγκλήματα στη χώρα μας, συνεχίζουν να μπαίνουν ομαδικά κι αγεληδών, στη μπανανία μας!!

Οι αμερικανο-ιταλιάνοι, τους αφήνουν νηστικούς εκεί! Κανείς δε δουλεύει! Πώς θα ζήσουν;

Γιατί τους τιμωρούν οι «προστάτες» των «ανθρώπινων δικαιωμάτων» οι νέοι κηδεμόνες;

Τι τους χρωστάν οι Έλληνες εδώ και οι ομογενείς μας βορειοηπειρώτες, όσοι μένουν εκεί; Να τους κλέβουν, να τους δέρνουν, να τους βιάζουν και να τους σκοτώνουν; Πού θα πάει κύριοι Γιάνκηδες, χαλαστήδες των κρατών και των λαών, αυτή η κατάσταση;

Δεκάδες χρόνια είχαμε με αυτούτους την ησιχία μας!

Τώρα που μπαίνουν κατά χιλιάδες στην Ελλάδα ποιός τους σταματάει, από κλεψιές κι άλλα εγκλήματα;

Ποιός προστατεύει πια τους Έλληνες;

Σε πολλά χωριά της Ηπείρου, κοιμούνται με το τουφέκι στο προσκεφάλι τους οι δικοί μας!

Δεν υπάρχει καμιά ασφάλεια και προστασία!

Πριν λίγον καιρό στα Γιάννινα, σκότωσαν τον Βασ. Δεβελέγκα, για να του πάρουν λίγα χρήματα και χρυσαφικά. Στην

Άρτα σκότωσαν δικόνε τους για να του πάρουν 200 δρχ.

Πρόσφατα σε χωριό της Καστοριάς δολοφόνησαν άλλον για 500 δρχ.

Τώρα οι Σαλί, Μπερίσηδες αξιώνουν και τη Θεσπρωτία!... Τους βάζουν βέβαια οι αμερικάνοι, όπως βάζουνε τους Σκοπιανούς για τη Μακεδονία.

Είναι σωστή μια παροιμία του Σολομώντα που λέει: «Ο αχρείος άνθρωπος μη χανάται κακά εν παντί καιρώ και σκείρε έριδας».

Προνομιακές εξουσίες

Αναρωτηθήκατε ποτέ την σήμερα ημέραν γιατί οι κρωθυκούργοι της Γαλλίας, τη κρώην ΕΣΣΔ των ΗΠΑ, της Γερμανίας, Πολωνίας, Τσεχοσλοβακίας (εκτός από Αγγλία που έχει βασιλεία) γιατί δεν ακούγονται, σι να μην έχουνε φωνή; Είναι ακριβώς, γιατί όλες οι κριμ εξουσίες, ανήκουν στους προέδρους, κρονομιακά και δικτατορικά, με και επίφαση μορφή αστικών δημοκρατιών, που καταφεύγουν βέβαια σε λαϊκή ετυμηγορία... αλλά έχουν το υπερεξουσιαστικό δικαίωμα, όποτε νομίζουν οι πρόεδροι, να ξηλώνουν, να ράβουν κυβερνήσεις και να προκηρύσσουν εκλογές κατά το δοκούν της περιφορήσεως της εξουσίας. «Ράβε - ξήλωνε δουλειά να μη σου λείπει... για να μένουν οι εξουσίες στι χέρια των αριστοκρατών και των ολίγων, μ τις ανάλογα κρονομιακές τους προεδρίες.

Αλλά, και στο όικομματισμό, να δίνουν καιρό, να καθαρίζονται κ' οι ρίποι...

Απαράδεχτα διαβήματα

«Ο κάθε άνθρωπος δεν είναι αναγκαστο να είναι ποιητής. Μα είναι υποχρεωμένος να είναι πολιτής». Έλεγε ο Ρώσος συγγραφέας Νεκράσοφ Και βέβαια έτσι πρέπει, ποιότης της πατρίδας και του λαού του. Ο αλβανός λογοτέχνης Ισμαήλ Κανταρέ, υπήρξε για χρόνια στι ανεξάρτητο κράτος της χώρας του (1946-1989) βουλευτής και πρόεδρος σε λαϊκά συμβούλια. Σκουδαγμένος στη Μόσχα... Είναι κ περισσότερο προβλημένος και μεταφρασμένος σε ξένες χώρες. Ο πιο κρονομιούχος, πολυταξιδεμένος και παραχαϊδεμένος πνευματικός ταγός στο καθεστώς του Ενβέρ Χότζα. Κι ενώ υπήρχαν κι άλλοι ισοδύναμοι ταλαντούχοι στ Σκιπρία, όμως δεν έτυχαν τέτοιας μεταχειρίσεως.

Ο Κανταρέ που υπερασπιζόταν με φανατισμό τα κεκτημένα του σοττικού κράτους, σαν ο πιο κούρος κομμουνιστής, και ο Αβραάμ Πάπας των αλβανικών γραμμάτων, όταν στην δετία του ΠΑΣΟΚ αντιπροσώπευε τους συγγραφείς της Αλβανίας, μαζί με τον ελληνικής καταγωγής

ποιητή Γιάννο Γκούκα σ' ευρωπαϊκό συμπόσιο στη Γλυφάδα, ήρθε σε ρήξη με συναδέλφους της καπιταλιστικής θεωρίας και υπερσπίστηκε με φανατισμό το σοσιαλισμό της χώρας του... Και μάλιστα, αποχώρησε, παραξηγημένος και πρόωρα απ' αυτό!...

Όμως το 1989, πριν «ο αλέκτωρ λαλήσει...» ο πολέμης Κανταρέ, καταπρόδωσε την ως τότε ιδεολογία του, το λαό του, τον πνευματικό του πατέρα Ενβέρ Χότζα, την ιστορία του, πολλά από τα έργα του, πουλήθηκε, και τὸ ἔσκασε πρόωτος, οικογενειακῶς για τη Γαλλία. Από το Παρίσι, άρχισε πια ν' αποκηρύττει το παρελθόν του, τους ηγέτες που τον είχαν κάνει σούπερ «μεγάλο» κι επιφανή, να πολεμάει με την πένα του λυσσαλέα το σοσιαλισμό, που τον εδέσθεψε και τον ανάδειξε. Κι άρχισε να φτύνει αβέρτα, εκεί που έγλειφε 55 ολόκερα χρόνια. Να συκοφαντεί και να καταπροδίνει τα πάντα, ως την φιλοτομαριστική μετάστασή του, υποσκοπώντας να λάβει σίγουρα το βραβείο Νόμπελ από τη Λύση, σαν μέγας προπαγανδιστής του καπιταλισμού, αλλά Γ κόρμπι(!) Ιδού, ο άνθρωπος! Θά ἔλεγε κι ο καημένος ο Λασκαράτος! Αυτός είναι ο ενεργητικῶς άνθρωπος, σε όλες σχεδόν τις χώρες του κόσμου. Φρίζον ήλιε!

Κι έρχεται όψιμα ο γερο-κριτικός Μ.Μ.Παπαϊωάννου στο «Ρίζο» στις 10-6-92 και του πλέκει ένα σχεδόν εμετικό εγκώμιο, διθυραμβικό... με αφορμή εργασία του Κανταρέ για τον Δισχύλο μας, που μειώνει τους σύγχρονους Έλληνες. Έτσι, τον αποκαλεί «σοφό και ανερχόμενο αστέρα της παγκόσμιας λογοτεχνίας». Ο Μ.Μ.Π. φαίνεται πως λησμονεί ότι σ' έναν «σοφό» πρώτα μετράει το ήθος... Αλλά, κι ένας «αστέρας παγκόσμιας ακτινοβολίας» δεν αρνείται τον παλιό εαυτό του, δεν προδίδει και δεν εγκαταλείπει το λαό του. Δεν καθυβρίζει τους προστάτες του: και δεν γίνεται αγνώμων στους ενεργήτες του. Ο Μ.Μ.Π. είναι πια στο γεροντικό πνεύμα του χαμομηλιού και του αντιφατικού παραμυθιού. Και καλά θα κάνει, να τα πάει πιο οικονομικά τα επίθετα σε δειλούς, κομπλεξικούς και αρνησιπύτριδες εμγκρέδες.

Η φύση, πολλούς κριτικούς, δεν τους αφήνει να φτάσουν σε φωτεινό διανοητικό τέρμα. Και θά ἔταν πιο σεμνό και γνωστικό γι' αυτούς, το «μέχρις πεδίων» του Καλλικράτη.

Νεώτερα είδωλα όχλου

Στην αρχαία Ελλάδα, οι σοφοί μας πρόγονοι, τιμούσαν πρώτ' από όλα τους νικητές των αγώνων του πνεύματος, στεφάνωναν και τους πρωταθλητές των σωματικών αγώνων για νου υγιή σε σώμα υγιές μ' ένα στεφάνι ελιάς.

Αυτή η τιμή, ήταν ακριβή και μεγάλη και στα «Ολύμπια» και στα «Άκτια» και στα «Μαραθώνια» κ.λπ. Σήμερα όμως, οι Ολυμπιοί νωότεροι Έλληνες και γραικύλοι, θεοποιούν

τους πρωταθλητές, όχι του κλασικού αθλητισμού, παρά, της μπάλας, του ποδόσφαιρου και του μπάσκετ! Ιδέστε παράδειγμα τον Γκάλη (όχι βέβαια τον Μπούτρο-μούτρο του ΟΠΕ τον αράπη) αλλά, τον Νίκο Γκάλη τον καθαθοσφαιρίστα, ανθρώπακο. Και νά ἔταν μόνο αυτός σαν το μέγα είδωλο του νεότερου μπανάνιου όχλου μας; Είναι και οι περιβόητοι κλωτσαδόροι, κάποιοι κατά καιρούς Κωλομητρούσηδες, Καρμπλιάδες, και Τάτσι-μήτσοι-μπόνηδες!!

Όμως, τον Γκάλη με τις τρανές τις μπίζνες και τις αλυσίδες καταστημάτων αθλητικών ειδών στη λεωφόρο Νέας Εγνατίας στη Σαλονίκη και στη Χαλκιδική, τον προσκυνάνε σαν νέο γκουρού!! Ουρές κάθε μέρα, για μια σφραγίδα και μιá υπογραφή στ' αθλητικά του αντικείμενα, που αγοράζουν από τον Γκάλη. Αυτός ο προβατόμυαλος όχλος τελοσπάντων, δεν έμαθε και δεν θα μάθει αλίμονο ποτέ, πως η αξία τ' ανθρώπου αποδείχεται και φαίνεται στο επιτόμβιο που ζήτησε ο Δισχύλος και τού ἔγραψαν στη Γέλα της Ν. Ιταλίας: «Δισχύλου Ευφορίωνος Αθηναίου που τον σκεπάζει η εύφορη γη της Ιταλίας, την ακέρια λεβεντιά του μόνο ο Μαραθώνας διηγείται, και που τη γνώρισαν αλιά τους οι μακρομάλληδες οι Πέρσες».

Τα «φτωχά» αναδρομικά!

Οι περιδιδόμενοι τη χλαμύδα της Θέμιδας, είναι φέτος οι τυχεροί της χρονιάς, μαζί φυσικά με τους βουλευτές (γράφε βουλευτές). Και το μάθατε όλοι σας γιατί αυτή η τύχη παλαμύρι; Διότι, εισπράττουν αναδρομικά, από το τάχα φτωχό δημόσιο, της λιτότητας για τους άλλους... 18 εκατομ. δρχ. ο καθένας οι δικαστές και 12 εκατομ. δρχ. ο πασιένας από τους βουλευτές. Τα χρωστάει λένε η πατρίδα, το κουβέρνο, από το 1985. Χαίρε βάθος αμέτρητον! Βρε μπράβο προνόμια στην ολιγαρχική κοινοβουλευτική δικτατορία!!! Και διαμαρτυρία καμία. Κι ο παπάς τριανταμία, και τα χαρτιά όλα δικά τους. Μη λοιπόν τους κύκλους ταράττετε του όχλου μας, από τον ύπνο και το λόττο του, κι από τα γήπεδά του! Αφήστε τον να σέρνεται στις κάλπες χωρίς μνήμη, χωρίς κρίση, χωρίς πολιτική σκέψη, έρμαιο στην πολιτικάντικη, τυχοδιωκτική, και καριερίστικη ταχτική. Αυτός ο λαός, το «καματερό» που λέει κι ο Βαλαωρίτης στο «Φωτεινό» του... είναι άξιος της τύχης του και για τα πανηγύρια!!!

Κρανίου τόπος

Τόσο η Ήπειρος, όσο και όλη σχεδόν η Ελλάδα μας, έγινε τόπος προσφοράς και άσυλο λαθρομεταναστών διαρρηκτών και λαθρεμπόρων αλβανών και λοιπών ξένων αλητών.

Σαράντα χρόνια μετά το Β' Π.Πόλεμο, η πατρίδα μας ήταν ήσυχη όχι μόνο από τους θλιβερούς σκιεταύρους, παρά κι απόλα τα διεθνή παράσιτα.

Δεν είναι μόνο λοιπόν τα κακοποιά στοιχεία του αμερικανόθρεφτου Κοσοβάρου Μπερίσα .. κατανοούμε σιγά-σιγά και δίχως καμιά πια προστασία από την πολιτεία, άσυλο-χώρα του διεθνούς συμμοριτισμού!

Δεν είμαστε μόνο τόπος που οι ασίδοτοι κι ατιμώρητοι κλέφτες και φονιάδες, βιάζουν και ληστεύουν μ' όλους τους τρόπους, ως και με «σπρέϊ» τα θύματά τους... παρά, μας κατάντησαν μιὰ κοινωνία πάσης μορφής εγκλημάτων... και κανείς δε νιάζεται για τους νόμους της ζούγκλας! Κι όλ' αυτά, στ' όνομα μιὰς εκφυλισμένης και ακατηλής αναρχοδημοκρατίας... που στην ουσία δεν είναι παρά, μιὰ αυταρχική και ολιγαρχική κοινοβουλευτική δικτατορία!

Πώς να δεχότανε μετά, ο Αριστοτέλης ένα τέτοιο θλιβερό πολίτευμα που το χαρακτήριζε «παρέμβαση» και το θεωρούσε «τιφάνικα χειρότερο απόλα»;

Τότε, για ποιά «δημοκρατία» ή και «ελευθερία» μιλάμε. Η δημοκρατία η αληθινή, είναι κράτος του δήμου, του λαού. Κι εμείς έχουμε και μας επιβάλουν αταξία, βία και αναρχία. Έτσι βέβαια μας θέλουν οι αφέντες. Να μας ζήσουν!!! Κι ας όψεται Γκόρμπι!

Συνεντευξιασμοί και μέγα έλεος

Όργιο και οργασμός συνεντευξέων και συζητήσεων, σε στρογγυλά τραπέζια, φλιάροι κι άκαρποι διάλογοι, κι ατέλειωτες σισκέψεις, «καθ' άπαν» το αμερικανο-εοικόν βιλαέτιον, στο θλιβερό μας μητισοτακιστάμ! Λέγαμε από την αρχή που έφεραν από τις ΗΠΑ τη μόδα, τάχα και το κόλλο της «ελευθερης» ραδιοτηλεπικοινωνίας, πως είχανε σκοπό να τρελάνουν τον κοσμάκη με τ' αλαλοίμικα προγράμματά τους και τα φθοροποιά και έκφυλα κομφουζιά τους. Και το πράττουν μέρα - νύχτα, με τα ξένα πρόστιχα ήθη και τ' ανθυποπολιτιστικά τους υποπροϊόντα!!!

Μα, τους υπερκυβερνήτες, σας ορκίζομαι και μα, τους «προστάτες» μας, εγώ τονε περίμενα τέτοιον ξετρελαμό των μπιάνιων μαζοχο-ιη-κώων! Βαρύτε λοιπόν βιολιτζήδες, συνεντευξίες και συνεντευξιαζόμενοι, οργιάστε στα Μ.Μ.παρακλήροφθήρηση. Στο Ελλάδαντα την σήμερον επέραν, άμποτε όλοι και όλες να συνεντευξιάζονται... και άκρη να μη βρίσκουν. Άλλωστε το Σι-Εν-Εν, είναι κοντά τους. Πάντα οι κατεστημένοι ραμιοί σισκέπτονται! Αλλά, σισκέπτονται ακριβώς, γιατί λογικά κι ομόνοια... δεν σκέπτονται!

Ο σκοπιανός λάκκος και η φάβα

Το κρατίδιο των Σκοπίων, οι τρανοί κι αδύρατοι οικονομικοί αφέντες της Δύσης, το θέ-

λουνε πάση θυσία, για κέντρο κατεργασίας και διακίνησης ναρκωτικών, για διάφορες χώρες και νεολαίες του κόσμου. Τώρα που άνοιξαν κλατιά πεδία δράσης στις πρώην σοσιαλιστικές και ήταν απαγορευμένα, λογαριάζετε πόσα κέρδη και υπερκέρδη θα έχουν ετησίως; Γι' αυτό χτυπάνε και τους Σέρβους στη Βοσνία, για να τους ξετοπίσουν, να τη δώσουνε στους τούρκους για να διαπεραιώνουν από κει και μέσω Βουλγαρίας (που 'ναι αμερικάνικη πια αποικία) στα Σκόπια τις πρώτες ύλες των ναρκωτικών απευθείας από την Τουρκία. Έμποροι ναρκωτικών έχουν έδρα τους τα Σκόπια. Ο δημοσιογράφος Δ. Νικολακόπουλος γράφει σχετικά στο «Βήμα» στις 17.5.92 ότι: «Τα τρένα χρησιμοποιούνται και ως μέσο για τη διακίνηση ναρκωτικών από τα Σκόπια προς την Ελλάδα» και συνεχίζει: «οι κληρονομίες που παρασχέθηκαν στις αρχές ασφαλείας της Ελλάδας από την Ιντερνά σχετικά με τον «βαλκανικό άξονα» διακίνησης των ναρκωτικών, οδηγούν στο συμπέρασμα ότι ο εμφύλιος πόλεμος που ξέσπασε στην Γιουγκοσλαβία, εκτός των άλλων, είχε και ως αποτέλεσμα την αλλαγή των δρομολογίων που χρησιμοποιούν οι έμποροι του «λευκού θανάτου». Εκτός τούτου, υπάρχουν σαφείς ενδείξεις ότι ένα μέρος των κερδών από τον εμπόριο της ηρωίνης διοχετεύεται στη «μαύρη αγορά» πολεμικού υλικού».

Γι' αυτό τέλος βιάζονται για την αναγνώρισή τους, και μας παίζουν τους τελευταίους μήνες, μας παραπαίζουν ένα τρελό παιγνίδι εκβιασμών και παρασισκέψεων, μιὰς απαίσιος πολεμικής και διπλωματικής ίντριγκας... «Ο απηγάς λοιπόν για το πάπλωμα», για το σκοπιανο-ναρκωτικό κέντρο κρατίδιο. «Τέτοιο λάκκο έχει η φάβα».

Άθλος ευρωβουλευτή

Να, τι προτάσεις κάνουν στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κάποιοι βουλευτές και εξεργεμένες ευρωβουλευτές που τους κληρώνει ο λαός μας πάνω από 1 εκατομ. το μήνα! Για παράδειγμα, ο κ. Σαρλ Καστόρελοσ συνταγωνιζόμενος φέινεται τους συναδέλφους του, σε ανισρές προτάσεις, κατέρριψε ρεκόρ αερολογία. Κι ας μην εισακούονται καιθενά ότι κι αν λένε στην τυπική τους γάβρα.

Ανάμεσα σε άλλες ερωτήσεις και προτάσεις, ψηφισματά, λοιπόν, ισοβάλε και τούτες.

— Να δίνονται οι αιτήσεις, ως επικυρωσινών με τις δημόσιες υπηρεσίες.

— Να προστατευθούν οι κάτοικοι του Αγ. Στεφάνου Πέτρας από τα άίσουσα αίτια που επιβάλλουν άίο... περιμελεσιουργία.

Να αντιμετωπισθεί ο κερταίνος των κατοικιών ζώνων... κ.λπ.

«Δένουν όρα, και έτεκε μυσθ».

Δεν είχε μετά δίετο ο Στέλιος Πατακόσ, που τό 'χε χαρακτηρίσει, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο από τα χρόνια της χουντοκρατίας «αντιπολιτικό γαζό κωφονέιο της Ειρήνης».

Διαλογικά ερωταπαντήματα

Χαρίσματα Ελλήνων

Τι χαρίσματα είχαν και διαφύλαγαν σαν κόρες οφθαλμών οι αρχαίοι μας πρόγονοι και φιλόσοφοι;

Τη σοφία, τη σοβαρότητα, το μέτρο, την καλλιέργεια, το ρυθμό, την αρμονία, το σεβασμό, τη φυσιολατρία, τη δικαιοσύνη, την αξιοπρέπεια κ.α.

Τι «χαρίσματα» αντιστοιχούν κι εκφράζουν οι σημερινοί ελληνισκοί, συγκριτικά με τα παραπάνω των αρχαίων;

Την ασυναρτησία, την ελαφρότητα, την υπερβολή, την αμετροέπεια, την ξενομανία, τη δυσαρμονία, την ασέβεια, την αδικία, τον εγωισμό, την αρχομανία, την αναξιοκρατία, τη μωροφιλοδοξία, την ευτέλεια κ.λπ.

Στερνή μου γνώση...

Ποιά είναι η μεγαλύτερη προδοσία, στην πολιτική ιστορία του 20 αιώνα;

Η περεστρόϊκική και η γκλάσνοστ της συμμορίας του γκορμπ-απατεώνα!

Τι βιβλία τυπώνουν κι αγοράζουν τώρα στην πρώην ΕΣΣΔ τη σχωρεμένη;

Τη βίβλο και την καλογερίστικη συνισταμένη!!

Ώστε, έγιναν πια οι αρκούδες και θεούσες; Μάλιστα τώρα αγιάζουν σαν αμερικάνικες κωλοσούσες. Είχαν παραχορτάσει αγαθά, δίκαια κ' ίσια... και ζήλεψαν τους σκοτωμούς, τις πείνες, τα χασίσια. Τώρα π' αλληλοσφάζονται γεμάτοι σκοτοδίνη κι αναπολούν την Οκτωβριανή πάλι να ξαναγίνει! «Στερνή μου γνώση να σ' είχα πρώτα».

Ο αίρων τας αμαρτίας

Ποιός είπε ότι, οι γιουγκοσλάβοι αλληλοχτυπιούνται μόνοι τους, κι ότι κανένας ξένος δεν επενέβη στα εσωτερικά τους. Ότι μόνοι τους άναψαν τον εμφύλιο. Κι ότι κανένας εοκατζής ή αμερικάνος, τουρκαλός ή βατικάνος, δεν ανακατεύτηκε και δεν τους άγγιξε σε τίποτα;

Ξέρω τι γλώσσα την τραγανιστή, ενός μουσάτου τη σκληρή του φαρμακά, του Παπαγιαννακέα(!) Είναι ο πολυλογάς με τα οικονομικίστικα που μιλάει πάντα στα κανάλια αυτός για όλη τη δεξιόχρηση παρέα(!)

Και των Κώληδων τους δαχτύλους της Κροατίας και του Πάπα τας αποστολάς και πολεμοφοδίας;

Ο Μιχαλάκης, είναι σαν ο άγιο-Σούφης, ο αίρων των πατρώνων του τας ανομίας.

Ετεροχρονικός «θρίαμβος»

— Γιακουμή, Γιακουμή.

— Τι τρέχει βρε Νότη;

Τώρα, σωθήκαμε, σου λέω!

Βρε τι σωσμός είν' αυτός; Μπας κι είναι καταποντισμός;

— Δώσε βάση λέω, σωθήκαμε.

— Λέγε βρε και με γκάστρωσες!

— Δεν πήρες χαμπάρι;

— Τι συμβαίνει;

— Η Σαλονίκη μας ρε, «πολιτιστική πρωτεύουσα»!— Πότε, σοβαρά; Εφέτος ή του χρόνου;

— Όχι βρε μην προτρέχεις γλωσσοπάγε.

— Αμ πότε;

— Το 1997

— Ου ου ου!

— «Δεν θέλω ουου»(!)

— Ζήσε Μάη να φας τριφύλι...

— Μη λογαριάζεις για γρηγορότερα, γιατί δεν έχουμ' έξοδα να ταΐσουμε τους Ευρωπαίους επισήμους που τάιζε η κ. Μελίνα, όταν είχε ρομαντικά κι ονειρικά βαφτίσει εκείνη την Αθήνα και το χαράτσωμα είχε φτάσει τα 3 δις δρχ.

— Ε και τι είχε γίνει τότε;

— Μια τρύπα στο νερό!

— Άφησε τα περασμένα και τα παρόντα. Εδώ μιλάμε για μελλούμενο θρίαμβο του 1997(!) Τό'πε και η κ. Ψαρούδα και ο κ. Κοσμοπούλος.

— Ρε αφού! Με τέτοιους ετεροχρονισμούς ξεγελάν οι εοκατζήδες τους γραϊκούς;

— Παρηγοριά στον άρρωστο, ώσπου να τού 'ρθ' η ώρα!

Σκιπεταρούμ Κουζούμ...

— Ποιός φταίει που μας κλέβουν, μας τρομοκρατούν και μας σκοτώνουν οι αλβανοί συμμορίτες και μαφιόζοι, κι όχι μόνο μέσα στην Ελλάδα, παρά και σαν βορειοηπειρώτες, παντού, όπου βρισκόμαστε. Τι φταίμε εμείς, που οι νέοι αφέντες τους αμερικάνοι, τους αφήνουν σκόπιμα και πεινάνε, για να μας χτυπάνε εμάς, οι ασύδοτοι κλέφτες και φονιάδες σκιπετάροι;

— Για όλ' αυτά Γιακουμή, φταίει ο φιλέλληνας ο Χότζα, που τους είχε 40 χρόνια σε πειθαρχία «σούζα».

— Βρε τι νύ 'κανε ο άνθρωπος με τέτοιο έμψυχο κακούργο υλικό που είχε; Άλλωστε, για πρώτη φορά στους αιώνες, επί ημερών του έγιναν κράτος και κοινωνία. Κι όπως κι αν ήταν, με προβλήματα, μ' ελαττώματα, με πάθη, μ' αδυναμίες και με φτώχειες!

— Τίποτα σου λέω, φταίει ο Χότζα! Όπως φταίνει όλ' οι πεθαμέν' οι μολοσεβίκοι!

Μα πως; Όταν «φταίει το γομάρι, να βαράμε το σαμάρι» και να τα ρίχνουμε όλα στους πεθαμένους;

— Χμ, πες και πες το ίδιο ψέμα, γίνεται συμφέρθ' θρέμμα! Και μη σε νιάζει. Έτσι γίνεται στο σημερινό αντιφατικό, ξέφρενο, τρελό, ηγε-

τικό υπόκοσμο της γηραιάς Ευρώπης! Έτσι τον κατάντησαν οι καπιτάλες.

— Μα ο Χότζα ήταν διακηρυγμένος φίλος των βορειοηπειρωτών και όλων των Ελλήνων.

Αυτό το ξέρω και είναι προς τιμή του. Όμως για τη διάλυση που οι επιδρομείς τους, τους μετέτρεψαν σε πειναλέους και κακούργους, δεν φταίει ο Αλία:

— Όχι ο Χαραμίζ Αλία, δεν φταίει, γιατί είναι φιλότουρκος. Πριν από μήνες δήλωσε πως: «η μητρόπολη της Αλβανίας είναι η Τουρκία κι ο πρωθυπουργός της Ντεμιρέλ, ο πατέρα μας». Ταμάρ, μπουγιουρούμ, γιαβρούμ, κουζούμ, ραμίζ αλιούμ... έτσι δεν είπε:

Και ο Μπερίσα: Τι σου 'ναι αυτός;

— Αρχιμαφιόζικο αμερικανάκι(!)

— Μα αυτός τώρα στήνει κρεμάλες για τους φονιάδες: τι σόι «δημοκράτης» είναι; Επί Χότζα, «η εγκληματικότητα ήταν στο μηδέν», όπως έγραψε τελευταία και ο Τύπος.

Αυτό θα πει αγαπητέ μου «Δημοκρατία» αμερικανιστί: Νά 'χεις δικαίωμα να ληστεύεις και να σκοτώνεις τον άλλον! Και νά 'σαι μέγας πατριώτης(!) Να παίρνεις και παράσημα! Και φτίστε τη «δημοκρατία» μας μη βασκαθεί(!)

— Και ποιός τους χάλασε τους σκιετάρους σαν κράτος και κοινωνία, σαν έσχατους «μοϊκανούς»;

— Σουτ, έτσι τους ήθελαν οι κ.κ. Μπους και Γκόρμπι...

Μα εκτελεστικά τους όργανα ήταν κι άλλοι.

— Ε, ήταν και λιγουλάκι οι κ.κ. Μητς, Σάμαρ και Σεμπάστιαν, αρχιδιορισμένοι να κάνουν αυτή τη δουλειά από τ' αφεντικά τους στην Ουάσιγκτον. Δε θυμάσαι την εντολή του Μπους και του Μπέικερ, προς τους μπανάνιους υπηρέτες: «Διαλύστε γρήγορα και με κάθε τρόπο και μέσο και σβήστε απ' το χάρτη το κράτος και την κοινωνία της κομμουν. Αλβανίας...» και θα αμειψθείτε στο έπακρο!

Μασαλά, Μητς-τακη-στοιμ, Σαμαρούμ και Σεβαστιανούμ!!! Τι κρίμα που του τελευταίου δεν τοί 'δωσαν ούτε έναν τίτλο: Εξαρχοίμ ή πατριάρχοίμ, οι αγάριστοι, για νά 'χει μιά πρωτοκαθέδρα, να βλογάει τ' ανεξίθρησκα γιδοξούρια, του μασκαρούμ αλιο-μπερισούμ, κρίμα!!!

Λουρειοϊπικά παραλειπόμενα

Έκλεισε ένας χρόνος από τις 28 Ιαίνη, από τότε που έπεφτε η αυλαία του ΚΚΣΕ και με τη δήλωση = χαριστική βολή του Γκόρμπι ότι «από δω και πέρα, παλινυθώνουμε τον καπιταλισμό». Αυτά, στο 28ο τελευταίο Συνέδριό του. Ο αρχιμαφιόζος ήταν ευτυχής, που αποκαθήλωνε κι έθαφε και με την προσχεδιασμένη ίντριγκα του φιάσκο της 19-8-91... τη μακαρίτισσα πρώην ένδοξη ΕΣΣΔ. Είχε ιδρωκοκλήσει και μπουχτίσει 7 ολάκερα χρόνια το κόσο μεθοδικά και παρακλανετικά και ακατηλά θα τα κατάφερνε

Μαζί με την κροδοτική του κλίκα, ένωσαν σιγουριά για το μακάβριο έργο τους, σφότου η CIA, με τον Μπους και τον Κόλμπι καθόρισαν το 1984 στην κηδεία του Τσερνίκο την αρχηγία της ΕΣΣΔ στον Γκόρμπι τους. Από τότε, τα δολάρια έτρεχαν ποταμηδόν, για την πανάθλια λασπορίζτρα «γλάσνοστ», που, με όλα τα μαζικά διαφθοριστικά μέσα, εφάρμοζαν τα σχέδια των εγκεφάλων της Ουάσιγκτον Κίσιγκερ και Μκρεζίνσκι. Το πως θα βόλευαν την αποδιάρθρωση και την καταρροή του σοσιαλισμού. Την πέτυχαν λοιπόν με δουρειοϊπικούς δόλους...

Καθημερινές συνελεύσεις και παρασυνελεύσεις. Ψεύτικες διακηρύξεις και απανωτές δημαγωγίες. Εκλογές και παραεκλογές. Ψηφοφορίες και παραψηφοφορίες. Ψηφίσματα νόμων και παρανόμων. Έπρεπε έτσι να τιφλώσουν, να μεθύσουν και να ηλιθιοποιήσουν, όλους τους βουλευτές της Βουλής, αντιπροσώπων, και όλους τους ιθύνοντες πολιτικούς και στρατιωτικούς. Έτσι παραμέριζαν πιστηματικά τους καλιούς, τους πιστούς στην ιδεολογία τους πατριώτες. Έτσι πραγματοποίησαν ομαδικές απαλλίσεις και αποστρατείες. Περιθωριοποίησαν και αποβλάκωναν παράλληλα τις μάζες και τις φανάτιζαν με τα ψέματα της «γλάσνοστ» και των 100 ρουβρών εντίπων την ημέρα, που ξεφούρνηζαν με τα ντόλαρς και τους πράκτορες. Επέβαλαν και το σύστημα προεδρίας και κογκρέσου των αμερικάνων. Κι εξασθένησαν και διέλιθισαν σιγά-σιγά, μέσα σε 7 χρόνια, το άλλοτε, πανίσχυρο καθεστώς, που διέγραψε την τόσο ηρωική και δημιουργική πορεία του στην νεώτερη παγκόσμια ιστορία.

Ειρηνικό «προτσές» για τον πολιτισμό της ανθρωπότητας, πέρα απ' όποιες αδυναμίες κατά καιρούς και επιμέρους προβλήματα και λάθη... που θα μπορούσαν να διορθωθούν και να ξεπεραστούν, με ικανή, πιστή, πατριωτική και δυναμική ηγεσία. Τώρα, που τους ξεποιάωσε η γκορμπο-γελτσίνικη μαφία και τους αλληλοσκοτώνει τους ελέγγων και τους κυβερνούν πιά οι αμερικάνοι με τα αντράποδά τους.

Τώρα που λένε το ψωμί ψωμάκι και το γάλα γαλατάκι γίνανε καταγελάσματα των σκυλιών όλου του κόσμου!

Τώρα στην κοινωνία της τρέλας και της ζούγκλας που ζέπεσαν, φτίστε τους όλοι να μη βασκαθούν(!) Και τους όχλους λυπηθείτε τους αλληλοσπαρσσομένους... αλλά κι εκείνους τους «παράνομους» που πάνε τις νύχτες, κρυφά, δεκάδες χιλιόμετρα έξω από τη Μόσχα και κάνουν πισκέψεις και γιάφκες, όπως επί τσαρικής εποχής, για νέα οργάνωση... να ξαναβρούν το χαμένο καλιό εαυτού τους! Μα τώρα που γμιζούνε τον τόπο τους τόφους, ίσως αρχήσει να 'ρθει η ανόσταση! Πάντως, μόνο με το «Συν Αθηνά και χιέρα κίνε!».

Ρευστότητα και μεταβολή

Δεν είναι φρόνιμο να πανηγυρίζουν ξέφρενα οι προκαταλημένοι, οι επικόλαιοι κ' οι κακόπιστοι, την κύρρεια νίκη των κεφαλαιοκρατών στην Ευρώπη. Γιατί, όλα στη ζωή κινούνται και μεταβάλλονται κι αλλάζουν, και περνούν και στο αντίθετό τους καταστάσεις που θεωρούνται παγιωμένες για μακροβιότητα.

Ο πρωθυπουργός του Καναδά, σιωπά δήλωσε για την πρώην ΕΣΣΔ: «Όταν κάτι αποσυντίθεται, υπάρχει πάντα σύγχυση, και η σύγχυση δημιουργεί κίνδυνο. Η διάλυση της ΕΣΣΔ, η αποδυνάμωση κ' η αστάθεια, αυξάνει την πι-

ρηνική απειλή».

Και δεν είναι μόνο αυτοί οι ανεξέλεγκτοι κίνδυνοι, είναι το σύστημα του έξαλλου ατομικισμού, της ατομικής απληστίας και βαρβαρότητας, το νομοτελειακά καταδικασμένο σύστημα του «ο θάνατός σου η ζωή μου» που δεν μπορούν για πολλά χρόνια, να το αντέξουν οι λαοί της Ευρώπης. Γιατί, όχι μόνο δεν επιλύει κοινωνικά προβλήματα, παρά, τα φουντώνει και τα οξύνει σε σημείο που η κοινωνία να μετατρέπεται σε ζούγκλα!

Τα νέα συγκεχυμένα καθεστώτα του πρώην «υπαρκτού» και τα παλιά στη δύση, είναι εγκαθέτα της Ουάσιγκτον, της Λόντρας, του Παρισιού και της Βόννης, είναι μυθοποιημένα και παράφορα, σχετικά με τ' ανθρώπινα δικαιώματα. Και θά 'ρθει η ώρα ν' απομυθοποιηθούν σαν ολιγαρχίες κατεστημένες... και θ' αλλάξουν προς το συμφέρο των πολλών. Θα υπάρξουν και οι δυναμικότερες εποχές που θα καθορίσουν όχι απλά την ερμηνεία του κόσμου, αλλά την πραγματική αλλαγή του. «Τα πάντα ρει».

Απολιτικοποίηση

Ένας λαός, το πόσο ξύπνιος κι έντιμος είναι, φαίνεται από τη συμμετοχή του στα πολιτικά πράγματα της χώρας του. Ο αμερικάνικος λαός και όχλος, πρώτος μένει απαθής σ' αυτά. Και όπως έγραψε ο Γ. Αγγελόπουλος στο «Βήμα» «νιώθει οργή κι απογοήτευση, κι ούτε πιστεύει πιά πως ζει σε καμιά δημοκρατία. Στις ΗΠΑ, την πρώτη θέση έχουν τα χρήματα και τα προνόμια· κι είναι η χώρα με το μεγαλύτερο ποσοστό αποχής από τις εκλογικές αναμετρήσεις σε όλο τον κόσμο. Καταγγέλουν ακόμα ότι η κάλυψη της πολιτικής ζωής από τα μέσα ενημέρωσης, τους σπρώχνει πιο μακριά από την πολιτική, γιατί ο κόσμος δεν είναι πια σίγουρος πως αυτά που διαβάζει ή ακούει, είναι η αλήθεια».

Απολιτικοποίηση και αποβλάκωση συμφέρει γενικά, τα υπό τη σκέπη και «προστασία» (γράφει δουλεία, των ΗΠΑ εξουσιαστικά κατεστημένα... γιά νά 'ναι ήσυχα ανενόχλητα μπουλουκπασάδικα στα σβέρκια των ανόητων μαζών. Κι όμως, οι αρχαίοι ημών πρόγονοι, θεωρούσαν άτιμους εκείνους που δεν συμμετείχαν ενεργά στην πολιτική ζωή της χώρας. Και τι χειρότερο από το να χάνει κανείς την τιμή του! Ο Γ καίτε έλεγε: «Χάσιμο χρημάτων, μικρό χάσιμο
χάσιμο τιμής μεγάλο χάσιμο».

Φαιδρότητας επίθετα

Ο «Λευκός» (μαύρος για τους λαούς, Οίκος των ΗΠΑ, έχασε αλήθεια την αίσθηση της σοβαρότητας, με τις υπερβολές και τις αστο-

χίες του, σε επίθετα ηγετίσκων. Όταν θέλουν να τους κολακέψουν, προπάντων σε νεοκατεχόμενες χώρες, τους αναγκάζουν και πάνε ψωμοζητούντες, στην Ουάσιγκτον. Εκεί τους εξευμενίζουν πιότερο, για να τους έχουν του χεριού τους. Αν και τα τελευταία χρόνια, εξέλειπε ολότελα η παλιά αίγλη του δικτατορικού αυτού Οίκου. Διότι, οι παρείσακτοι πρόεδροι, μπαίνουν με νόθο και περίπλοκο εκλογικό σύστημα. Με ισχνές σχεδόν μειοψηφίες, της τάξης του 27%, του 33% και του 37%. Κι αυτό το ποσοστό βγαίνει από το 50% μόνο, ή το 48% των ψηφισάντων συνήθως στις ΗΠΑ. Αλλά, κι εφόσον οι πρόεδροι είναι αρεστοί στις 360 οικογένειες των χρυσοκάνθαρων καρχαριών· και δέχονται να υπηρετήσουν τα συμφέροντα της αδυσώπητης κερδοσκοπίας τους.

Έτσι γέλασαν πρόσφατα και τα παρδαλά κατσίκια, όταν δυό ηγετίσκοι αντράποδά τους, προσφωνήθηκαν εκεί και αποκλήθηκαν: ο Σαλί Μπερίσα = «χαρισματικός ηγέτης»· και ο Μπόρις Γέλτσιν «μέγας Πέτρος»!!! Γελάτε λοιπόν ζώα, πουλιά και κουτορνίθια του σύμπαντος κόσμου!!! «Ανακατεύουν τις φακές με τα μαγειρεμένα». Αλλά τὸ 'χουν πάγια ταχτική: «Άλλα τα λεγόμενα κι άλλα τα βλεπόμενα».

Πού ντροπή και λογική!

Σκιπετάρικα καταντήματα

Τώρα που οι σκιπετάροι πλημμυρίζουν από ψέματα κι εγκλήματα τη χώρα μας· και πιότερο, οι λιάπηδες, οι τόσκηδες κ' οι τσάμηδες, άκουσα έναν φίλο να λέει:

Να όψεσαι μνήμη του Χότζα που πήγες να κάνεις ανθρώπους μέσα σε 4 δεκαετίες, τ' αγρίμια του βουνού και του λόγγου! 1) Τους πειθαρχήσες κάτω από σκληρούς νόμους και τους έβαλες να δουλεύουν. 2) Τους συγκρότησες σε κράτος και έθνος και τους μόνιασες σε φτωχό μεν, αλλά τίμιο κι αδάνειστο νοικοκυριό. 3) Τους επέβαλες ενότητα, τους χάρισες εθνική ανεξαρτησία κι εθνική αξιοπρέπεια· και 4) ακολούθησες το αξίωμα του Δημόκριτου: «Όταν δεν έχεις τα πολλά, και τα λίγα θα σου φαίνονται πολλά».

Τώρα που όλ' αυτά, πάνε για τον αγύριστο, κι αντί «πινακίου φακής» ξεπούλησαν τον τόπο τους και τον παρέδωσαν σ' αμερικάνους, τούρκους, ιταλούς, πειγάνε και βγαίνουν παγανιές στην κλεψιά, στην επαιτεία και στο έγκλημα! Κατάντησαν η πιο υποβαθμισμένη αποικία, με όλα τ' αλλοτριωτικά συνεπακόλουθα, στα νύχια και στο έλεος των ξένων εκμεταλλευτών.

Ξύπνησε βλέπετε ο άλλος, ο κακούργος άνθρωπος, που τονε κοιμίζαν μέσα τους οι απαραίτητοι νόμοι· και προπαντός τα παραπάνω τρία φυράματα (γέννη) που, μέχρι το 1946 δεν ήτανε παρά: τεμπέληδες, κλέφτες, βιαστές, φονιάδες και ρουφιάνοι. Όλα τούτα τα καλά τ'

απογύμνωσε η ψυχή τους, και ιδού η αναβίωσή τους! Έλληνες χαρείτε την «απολύτρωσή» τους!

Τους διέλιξαν ως κοινωνία, για να τους σώσουν με παραλευθερία, παραδοκρατία, και ψευδοδημοκρατία... που όπως λέει κι ο Πλάτωνας στην «Πολιτεία» του, απολήγει σε τυραννία. Η κατάντια τους μοιάζει μ' έναν διαμαρτυρόμενο λόγο του Λυσία στη δίκη «Κατά Ερατοσθένους» όταν στην αρχαία Αθήνα έπεσαν οι «τριάντα τυράννοι».

«Ώστε με συλλάβατε για να με σώσετε... και με φυλακίσατε για να με εξοντώσετε!».

Για τους σκιπετάρους πάει αντίστροφα: «Ώστε μας διαλύσατε για να μας σώσετε και μας προσφυγοποιήσατε, μας ρημάξατε, για να μας εξοντώσετε».

Κάποιος πρέπει να τους θυμίζει την αριστοτέλεια ρήση: «Σύμφωνα με την αρετή και με το νόμο, είχε ο καθένας μας τα όσα του χρειαζόνταν για να ζήσει». Έστω με τα βασικά και απαραίτητα που αξιώνει κι ο Ερίκουρος.

Τραγωδίες...

Λυπηθείτε τους εμφύλιους της Γιουγκοσλαβίας και των χωρών της πρώην ΕΣΣΔ. Ποιός όμως και πώς ν' αντισταθεί στα βάρβαρα και θηριώδη σφαγιαστικά τερίτια, σ' αυτές τις τραγωδίες του νόμου της ζούγκλας. Ο Μπ. Μπρεχτ, έγραφε: «Η κείνα διαπαιδαγωγεί την κλεψιά, κ' η βίβλος διαπαιδαγωγεί την κείνα. Όποιος έχει ανάγκη μιά κατάντια, σκίφει, γιατί έτσι θέλει το χόμα ή τ' αφεντικό»!!!

Ασυνέπεια ή φιλοτομαρισμός:

Ο τελευταίος των μοικανών της Ευρώπης Ραμίζ Αλία, έπρεπε αν είχε συνείδηση των τελευταίων πράξεών του απέναντι στο λαό του να είχε αυτοκτονήσει. Έτσι τελειώνουν οι έντιμοι ηγέτες, όταν θέλουν να είναι συνεείς, με κάποιες ηθικές αρχές, με το παρελθόν τους και με την ιστορική συνείδηση. Δεν ξεκουλάν τα ιερά και όσια του τόπου τους, στους ισχυρούς μιάς εκπορευμένης εκμετάλλεισης, για ένα κομμάτι ψαμί και δεν προδίδουν και διαλύουν τα πάντα στην πατρίδα τους, για να γλιτώσουν το τομάρι τους... όσο κι αν η πολιτική είναι κατά τον Αριστοτέλη μας «η τέχνη του επικτοί». Δημοκρατίες δεν υπάρχουν στον πλανήτη μας. Ο κόσμος όλος κυβερνιέται από μασκοφόρες δικτατορίες!!!

Αφορισμός

Ελεείστε τους λαούς της πρώην ΕΣΣΔ, που κατάντησαν από τους πουλημένους ηγέτες τους, χυδαίοι όχλοι, και καλινόστησαν τσαρι-

κού τύπου καθεστώσ και χειρότερο. Καθεστώσ αναρχίας, ασυδοσίας και πάσης εγκληματικής συνωμοσίας και συννομοταξίας, με πλήρη καθοδήγηση της νικήτρας αμερικάνικης «Σίας»... κείνας και δυστυχίας! Τώρα, δεν έχουν παρά να παίρνουν τη μαριχουάνα και την ηρωίνη τους, να ναρκώνονται, να λησμονούν την καλιά καλοπέραση... και τον τωρινό δίσκο εκαιτείας, καταρακωμένοι από τη μαυραγορίτικη ξηρομασία, μέσα στη νέα τους ανεκδιήγητη ζουγκλοβασία!

Λαοί που δεν είναι σε θέση να επιλέξουν ικανούς και τίμιους ηγέτες, ή να τιμωρήσουν και να καθαρίσουν ως «κοπριά Αυγεία» 5-10 τερατόμορφα ηγετικά υποκείμενα μιάς νέας οικονομικής, ηθικής και πνευματικής δουλείας, είναι περιττό να ζούνε πάνω σ' έναν τόπο, ασεργώντας στα ιερά κόκκαλα των ηρωικών προγόνων τους, που έπεσαν για τ' ανώτερα ανθρωπιστικά ιδανικά, συντρίβοντας τη χιτλερική κι ακατανίκητη φασιστική λαίλακα στο Β' Π.Πόλεμο.

Λαοί που γέννησαν κι ανάπτυξαν επιστήμες και θριάμβεισαν πάνω σ' αυτές, τώρα που ξαναγύρισαν ξεπέφτοντας σε μεσαιωνικές προλήψεις και δεισιδαιμονίες, από το ζενίθ των κατακτήσεων και της δόξας, στο ναδίρ της αποκολλησίας και δυστυχίας, είναι ανάξιοι να επιζήσουν.

Έγιναν με θυσίες προγόνων, πολυδίσκολα αφέντες, τώρα κιά λογίζονται οι πιο ταπεινωμένοι δούλοι του πλανήτη.

Κι ο Πλούταρχος λέει: «Ο άνθρωπος δύσκολα γίνεται αφέντης μα πολυεύκολα δούλος, όποτε θέλει!».

Ένα αίσχος

Έντροπή που το κατεστημένο της ελληνικής εξουσίας απένευε φέτος ανάσπιο έπαθλο ως και στον κ Τέρνερ τον δ ντή του Σι-Εν-Εν! Δηλαδή στο ίδιο το C N N Το βράβεισαν κατ' εντολή της Ούφσικτον οι Γιουσουφίδες, για την ελεεινή, χοντροκομμένη κι αδίσταχη προπαγάνδα του, κατά του πρώην υπαρκτού σοσιαλισμού. Αμέσως μετά τον πόλεμο του Κόλπου με την προκλητική του μεροληψία, σαν κεντρικός τηλεοπτικός σταθμός και γενικό πρακτορείο που χαλκίζει και μαγικρίζει και ανακοινώνει τις ειδήσεις που συμφέρουν τις ΗΠΑ και τη Δίση, εγκαταστάθηκε κι έχει την έδρα του στη βορβορώδικη κι εγκληματική Μόσχα, μαζί με την CIA Έτσι ξεπέρασε το Σι-Εν-Εν και την πιο βέβηλη και αθλιόφυχη ψευτιά και σικωφαντία. Η απάτη και η λασπολογία τον τελευταίο καιρό, ξεπέρασε κάθε όριο, όταν σκόρπωσαν τη βρώμικη φήμη πως «ο Λένιν πέθανε από σίφιλη»! «Εκός οι βέβηλοι». Μέγα το αίσχος των επιδρομών γκάγκστερ! Και αιδώς, λεχρίτε, ρώσοι «νιστόζνενι» (τιροτένιοι) που τα ανέχστε και δεν αυτοκτονείτε για το πανάθλιο κατάντημά σας! Είναι γνωστοί σε όλον τον κόσμο οι καρποί που απέδωσε ο Λένιν στην ανθρωπότητα και τον πολιτισμό.. και «εκ του καρπού το δέντρο γινώσκεται!»

Νεοταξικά μωσχοβίτικα

Δεν είναι Σικάγο, δεν είναι Νιού Γιόρκ. Δεν είναι Μποκάσα, δεν είναι Νταντά Αμίν. Δεν είναι βόας, δεν είναι κροταλιάς! Δεν βρυκολάκισσε ο Χίμλερ, ο Άιχμαν ή ο Μπόρμαν σε γκέτο του Φύρερ. Ήταν ένας φίλος Κουί-σλιγκ της νεο-υπερατλάντικης τάξης και κατοχής στη Μόσχα. Ρώσος ανώμαλος φονιάς ήτανε, από τους στυγερότερους εγκληματίες που ανάδειξε η ρωσική πρωτεύουσα, στον σημερινό και ανεκδιήγητο της ακολασίας βίο της... αβίωτο.

Η Μόσχα ήτανε ως το 1985 η πόλη σύμβολο ελευθερίας με παγκόσμια αίγλη και δόξα και κύρος. Δεν την είχαν πατήσει ούτε τα χιτλερικά τέρατα. Πολύ έξω απ' αυτήν, είχαν ανοιχτεί οι τάφοι τους κι ο έσχατος εξευτελισμός τους στο Στάλιγκραντ!

Σήμερα η Μόσχα έγινε κάτω από αμερικάνικη κατοχή, η νέα Βαβυλώνα της διαφθοράς, του τρόμου, των ληστειών και των πιο τερατουργικών εγκλημάτων του κόσμου.

Ένας ειδηχθέστατος ανθρωποφάγος σκότωνε βίαζε κι έπινε το αίμα των τρυφερών θυμάτων του από 52 κοπέλες ρωσιδούλες! Κι όταν τον έπιασαν και τον δίκαιζαν, τον ρώτησαν «γιατί έκανε τόσους φόνους, γιατί πήρε στο λαιμό τόσες αθώες ψυχές;» Και η απάντησή του ήταν: «φταίει ο κομμουνισμός».

Πονηρότατα σκέφτηκε το τέρας. Σου λέει: αν ακούσουν έτσι αυτή τη φράση μου οι νέοι αφέντες, θα με απαλλάξουν, γιατί θα με χρειαστούν, ή στη Ρωσία, ή στις Αμέρικας τις άλλες αποικίες! Μην απορείτε: είναι κι αυτό ένα μικρό παράδειγμα, από τη «νέα τάξη πραγμάτων» του «νέου χάρτη της Ευρώπης» του «ανθρωπιστικού», του «χριστιανικού» ορθόδοξου, ή μη, νεοζουγκλικού «πολιτισμένου» κόσμου!!!

Κι έπειτα, μπορεί να μην έχουν δίκιο οι Έλληνες που ταξιδεύουν για τουρισμό τους στην Κούβα, μέσω Μόσχας, όταν τυχαίνει το πρόγραμμά τους, και δεν κατεβαίνουν καθόλου από φόβο και τρόμο κι αηδία, όπως μας πληροφορήσαν τουριστικά γραφεία:

«Το δίκιο βάλε ανάσκελα και μοναχό του κρένει!».

Αδιέξοδα και κλοπές

Στη Ρωσία, έχουν πολλαπλασιαστεί οι κλοπές στις αποθήκες του στρατού. Για τις περισσότερες απ' αυτές ευθύνονται αξιωματικοί. Ένας αξ/κός καταδικάστηκε σε 2 1/2 χρόνια φυλακή για κλοπή ανταλλακτικών αυτοκινήτων. Στην απολογία του ισχυρίστηκε ότι: «Έκλεψα γιατί δεν είχα χρήματα να θρέψω την οικογένειά μου. Η γυναίκα μου έχει δυό χρόνια σε ανεργία και οι γέροντες γονείς μου είναι άρρωστοι βαριά!...».

Να, πως, ο καπιταλιστικός παράδεισος, αποσυνθέτει την οικογένεια και την κοινωνία, στ' απαίσια κι απάνθρωπα καθεστώτα του γελοιού σλόγκαν της «οικονομίας της αγοράς»!! Και καλά θά 'ναι όσο οι αποθήκες του στρατού θά 'χουν κάποια υλικά για κλοπές και ξεπουλήματα, από την τάξη των αξιωματικών. Όταν αδειάσουν όμως ολότελα, τι θα κάνουν; Θα φάει ο ένας τον άλλον; Ή θα μαυρίσει το μάτι τους από φτώχεια, πείνα κι ανεργία, έσχατη διαφθορά και πορνεία, και θα οδηγούνται στην αυτοκτονία, όπως ήδη φτάνουν κατά χιλιάδες! Ή θ' αναγκαστούν από την αμερικανοδουλεία και την αφόρητη δυστυχία, να οργανωθούν και να ξεκινήσουν με κάποιους σταλινίσκους για καινούριο 1917;... Μάλλον το τελευταίο θά 'ναι κάποτε αναπόφευκτο.

Γιατί όπως λέει κι ο Κάλβος μας: «φαρμάκι το ψωμί της δουλείας είναι!».

Ξεπουλήματα

Οι πρώην σοβιετικοί ξεπουλάνε τα πάντα. Όλα στο σφυρί! Τα μουσεία τους, τ' αγάλματά τους, τα παράσημά τους, τον πολιτισμό τους, τα ιερά και όσιά τους! Αίσχος!

Ας έχουν το κρίμα και την κατάρα των ψυχών των 25 εκατομ. νεκρών του «Μεγάλου Πατριωτικού Πολέμου»!

Εκεί που βαδίζουν, με τέτοιο ξεπεσμό θα καταντήσουν να πουλήσουν και τα ιερά κόκκαλα των προγόνων τους!

Ο σοβιετικός διαστημικός οργανισμός, ήταν ο μεγαλύτερος του κόσμου. Και ήταν η μεγαλύτερη τιμή γι' αυτούς, να δουλεύει κανείς στα διαστημικά προγράμματα της ΕΣΣΔ.

Τώρα, ξεπουλάνε και δορυφόρους και πυραύλους, και την τιμή και την ιστορία τους, και τις γυναίκες τους, για ένα δολάριο... ακόμα και το διαστημικό σταθμό τον περίφημο Μιρ που είναι πάνω από τη γη 240 μίλια!

Στο Κόμο της Ιταλίας που είχε συλληφθεί κι εκτελεστεί ο Μουσολίνι από τους παρτιζάνους, συνέλαβαν πρόσφατα 7 άτομα, σπείρα από πολυεθνείς τυχοδιώκτες, που πωλούσαν σοβιετικό πλουτώνιο και ουράνιο. «Άρπός πεσούσης, πας ανήρ ξυλεύεται», ξεπεύτει, ξεπουλιέται κι εκπορνεύεται!

Κανένας δεν τους σώζει. Αν τους απόμειναν έστω κάποιες ικμάδες από τον παραδοσιακό ρούσικο ψυχισμό... τότε, έστω κι αργά, μονάχοι ας σωθούνε.

Καταστροφείς πολιτισμού

Πολλές φορές, από τις ίδιες τις αντιφάσεις τους, οι αντιδραστικοί κύκλοι, ομολογούν αλήθειες, που ίσως, δεν θά 'θελαν, να τις δημοσιοποιήσουν: γιατί αποδείχνουν το ασυγχώρητο από τη συνείδηση της ιστορίας εγκλημά τους

στο διεθνή στίβο.

Για παράδειγμα: Γκρέμισαν και χάλασαν με σκοτεινά κι εκβιαστικά σχέδια και πλεκτάνες, το πιο ευημερούν κράτος της Κεντρικής Ευρώπης, την Ανατολική Γερμανία (ένεκα ατιμίας, προδοσίας και συνεργασίας Γκόρμπι και Σία). Γι' αυτό λοιπόν δεν έχει όρια η τρέλα κ' η εκδίκητική μανία, των επιτελών της Δύσης, που κυνηγούν τον κακομοίρη τον Χόνεκερ και στου διαβόλου, την τρύπα. Θέλουν ντε και καλά να τον δικάσουν και γέρο άρρωστο, και στον τάφο ακόμα! Γιατί όπως γράφει το «Βήμα» στις 17-5-92: «δημιοίφρησε το εκπληκτικότερο αθλητικό φαινόμενο των δεκαετιών του '70 και του '80 το γνωστό και ως «αθλητικό θάιμα», με τις πανίσχυρες, τις «νικήτριες» Ανατολικογερμανίδες αθλήτριες, το «Γυναικείο Αθλητικό Θάιμα της Ανατολικής Γερμανίας». «Οι εκπληκτικές εμφανίσεις των Ανατολικογερμανίδων στις δύο προηγούμενες δεκαετίες - ιδιαίτερα στο στίβο και στην κολύμβηση - είχαν αφήσει άναυδους τους ανά την ιφθίμιο φιλάθλους».

Ο αθλητισμός και ο πολιτισμός γενικά, είναι ασφαλώς παράγωγα προκομμένου και ευτυχισμένου λαού.

Χώρα λοιπόν που ευημερούσε και κατείχε τα κρωτεία του αθλητισμού στον κόσμο, με 52 συνολικά χρυσά, αργυρά και χάλκινα μετάλλια, δεν έπρεπε να την αφήσουν. Τη σάρωσαν με βρώμικες ίντριγκες οι κοσμοχალαστήδες οι τρισκατάρτοι. Όσο για το τι έγιναν αυτές οι πρωταθλήτριες. Ίδου τι γράφει στη συνέχεια η ίδια εφημερίδα που κατά βάθος και κλάτος πανηγύρισε τη διάλυση μιάς τέτοιας κοινωνίας. «Η πρόσφατη «πόθεση Κράμπε» απέδειξε ότι δεν τους είναι εύκολο, να κόψουν τα δεσμά με το παρελθόν τους το οποίο έχει κολλήσει πάνω τους σαν δέρμα φιδισιά... Η Λούιτζκ δεν θα άσσει το παρόν στη Βαρκελώνη. Στα 32 της χρόνια εγκατελελειμμένη στη μοίρα της, αποφάσισε να άσσει τέλος στην εκπληκτική της «καριέρα». Κι εξομολογείται με πίκρα, απογοήτευση και κόπο τα παρακάτω η ίδια.

«Υπολόγισα σε κάποια οικονομική βοήθεια από την ενοποιημένη πιά ομοσπονδία. Αλλά, παρά τις αρχικές υποσχέσεις, δεν έγινε τίποτα. Ο σύζυγός μου, ο Ερνστ - προκονητής κατινάς - είναι τιμαρωμένος από τα τέλη Μαρτίου. Δεν έχω την πολυτέλεια να ασχοληθώ ερασιτεχνικά με την κολύμβηση... Εικοσιπέντε προκονητές κολύμβησης, έχασαν τη δουλειά τους λόγω αιτών των υποψιών. Και οι αποκαλύψεις συνεχίζονται...».

«Η εργασία στον κρώην υπαρκτό σοσιαλισμό, δεν θεωρείται πλέον δικαίωμα. Ο καθένας βολείται όπως μπορεί. Κυρίως οι γυναίκες, προς δόξαν του ελεύθερου ανταγωνισμού και της «Ευρώπης των Λαών». Στην κρώην Ανατ. Γερμανία, δέχονται να καταιτηθούν ακόμη και του μερού δικαίου της μητρότητας, για μιά θεοσίλα στον ήλιο! Υποβάλλονται σε στειρω-

ση για να μπορέσουν να βρουν δουλειά... αφού οι εργοδότες θέλουν άνεση στην εκλογή τους και εκμετάλλευση της υπαλήθους τους! Τους θέτουν το αμείλικτο ερώτημα: «Μπορείς να κάνεις παιδί;» Οπότε, πολλές ανίκαντες καταφεύγουν στο έσχατο μέσον της στειρώσης και, με ιατρικό πιστοποιητικό, ότι, δεν έχουν δυνατότητα τεκνοποίησης, προσλαμβάνονται και σάζονται».

Τους λένε και γ' άλλο απροκάλυπτα: «Διάξε τον άντρα σου κι έλα να πιάσεις δουλειά».

Μια κλινική στο Μαγδεμβούργο εκτελούσε 400 στειρώσεις το χρόνο. Μετά την «επανάσταση» αυτές γίνανε 1.200 ετησίως».

Αυτός είναι ο «πολιτισμός» κι ο «ανθρωπισμός» της ΔΔΣΕ, του Μάσστριχτ, της «Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης» και της «Ενωμένης Ευρώπης» και δε συμμαζεύεται!!

Γκόρμπικος πολιτισμός και μακαρθισμός

Η κόρη του Γκόρμπι λέει ο Τύπος, φιλοξενείται στην Αθήνα με το γαμπρό και την αγκόνα... και... χε... η φοράδα στην αλώνα(!) Και ο πατήρ, Αφού άνοιξε τους ασκούς του Αϊόλου στην κρώην ΕΣΣΔ και έθασε... περιόδειε ανά την Δύση και εισπράττει τα υπόλοιπα ισοδαϊκά αργύρια, χωρίς «βεργκόνα»!

Και τον περασμένο Μάρτη απείλησε τάχα ο αρχικράτορας και τον μαϊκήνα του, τον κ. Κωλ ότι:

«Αν δεν επιλιθύν τα οικονομικά προβλήματα της κοινωπολιτείας, κινδυνεύει να καταστραφεί από πύρηντικόν άλεθρα, αλάκτερος ο πλανήτης και κρωπάντων ο νέος πολιτισμός!!!». (Εννοεί τον καπιταλιστικό που ενστερνίστηκε αφοτίου τον άγρευσε η CIA στη Σταϊφούπολη το 1974)

Μήπως όμως εννοεί «νέο πολιτισμό» τον αιματηρότατο εμφύλιο με τις καθημερινές σφαγές στην κρώην σοβιετία, ή τον αναβιωμένο μακαρθισμό στην αφέντρα του Αμερική που τον επιβεβαιώνει και ο κ. Στ. Εισταθιάδης στο «Βήμα» της Αθήνας!

«Ο Μακαρθισμός σαν «ιόσολογία» (των διωγμών, τις εκδίκησης και της απανθρωπιάς) δεν εξαφανίστηκε ακόμη από τις Ηνωμένες Πολιτείες, παρόλο που δεν υπάρχει πλέον ο κομμουνιστικός αντίπαλος. Είναι κολλάκλας επικερδής «επιχειρήση» το να κυνηγάζ, να σικοφαντείς και να εκμηδενίζεις ηθικώς αντιπάλους...».

Ο δε αμερικανόδουλος Γκόρμπι στις 5 Μάη '92 και μετά τις ακριβοπληρωμένες διαλέξεις υπέρ του καπιταλισμού στις ΗΠΑ, ο Ρέηγκαν τον καλεί στη βίλα του, τον αγκαλιάζει, τον φιλεί, μαζί και τη Ραίσα και τους παρασημοφορεί μ' επίσημη απονομή του «Βραβείου Ελευθερίας». Του κάνουν προβολή πλατιά από 66 κανάλια των ΗΠΑ, τελετές φανφάρες κ.λπ.,

ενώ, η έκρηξη μαύρων και λευκών σ' όλες τις πολιτείες και ως το Τορόντο του Καναδά, παίρνει διαστάσεις. Έπειτα, δήλωνε εκεί στις 8 του Μάη σε ομιλία του, με αφορμή τα γεγονότα της επανάστασης των μαύρων και λευκών που είχαν μεγάλη έκταση και την κατάνιξαν με ειδικές δυνάμεις στο αίμα και την κουκούλωσαν. «Το υψηλό επίπεδο δημοκρατίας στις ΗΠΑ - έφη Γκόρμπι - επιτρέπει κάθε αλλαγή πολιτικής».

Κι έτσι, τον αποθέωσαν και με το βραβείο «Ρόναλντ Ρήγκαν» όλ' οι επίσημοι των ΗΠΑ στο Σικάγο... Και ζει αυτός καλά και η Ευρώπη κ' η ανθρωπότητα εξ αιτίας του τρισχειρότερα!...

Ο κατήφορος των βαλτικών χωρών

Τις χώρες της Βαλτικής, τις είχε πουλημένες και σε τακτή προθεσμία ο Γκόρμπι, ως τον περσινό Αύγουστο, με το πρόσχημα της «ανεξαρτησίας». Ο Λασμπέργκις της Λιθουανίας ήταν έτοιμος, κι ευθύς εγκαθίδρυσε μάνι-μάνι τη δικτατορία του. Στόλισε το γραφείο του με τα πρότυπα του Χίτλερ, του Πάπα Βοϊτίλα και του μορμολύκιου του Χάβελ που τον παράστησαν και «συγγραφέα» χωρίς έργα! Χιτλερικού τύπου λοιπόν η δικτατορία του Λασμπέργκις. «Το αίμα νερό δε γίνεται!»

Διαμορφώθηκε κιόλας εκεί μια ισχυρή τάξη λιθουανικής μπουρζουαζίας, ενισχυμένη και συνδεδεμένη με τη Δύση. Έχουν 120 πολιτικούς και στρατιωτικούς ειδικούς συμβούλους, και οι περισσότεροι είναι αμερικάνοι, που είναι και πεπειραμένοι κατάσκοποι, από τις 65 χιλιάδες λιθουανούς που είχαν εγκατασταθεί στην Αμερική μετά το Β' Π. Πόλεμο.

Στο μεταξύ, η δικτατορία του Λασμπέργκις, από πέρισι ως φέτος ανάγκασε σε φυγή με τους απηνείς διωγμούς του, δεκάδες χιλιάδες λιθουανούς του παλιού καθεστώτος. Μέσα σ' ένα χρόνο, έδιωξε περισσότερους από κείνους που έφυγαν πριν 45 χρόνια.

Ένας χρόνος πέρασε από τη δήθεν ανεξαρτησία που κέρδισαν. Και ας δούμε τι γράφει το «Βήμα» στις 24-5-92:

«Οι δημοκρατίες της Βαλτικής έχουν πάρει την κάτω βόλτα, χωρίς ελπίδα για καλύτερο μέλλον. Ο πληθωρισμός έφθασε το 700% και οι οικονομίες των μισθοσυντηρητών εξανεμίζονται.

Στη Λιθουανία η βιομηχανική παραγωγή έπεσε 35% και αναμένεται νέα πτώση 30% το καλοκαίρι. Στη Λετονία, οι κάτοικοι της Ρίγας ανοίγουν τις βρύσες με το ζεστό νερό για να ζεσταθούν και δεν το βρίσκουν, γιατί η δημοτική υπηρεσία έκοψε την κεντρική θέρμανση για λόγους οικονομίας. Η οικονομία καταρρέει και η ανεργία καλπάζει στα ύψη. Ο πληθωρι-

σμός έχει κάνει τα χαρτονομίσματα ακριβοθώρητα. Στη Λιθουανία η ανεργία είναι ακόμη μεγαλύτερη: 30% και σε μερικούς μήνες προβλέπεται καταστροφή. Η κατάσταση οδεύει ταχέως στο απροχώρητο. Η οικονομία των χωρών της Βαλτικής, εξαρτάται αποκλειστικά από την οικονομία της Ρωσίας της μεγάλης εχθράς τους. Έτσι, όπως εξελίσσεται η κατάσταση, η ανεργία παίρνει τη μορφή αληθινής μάστιγας. Οι αρμόδιες αρχές της Εσθονίας λένε ότι, οι άνεργοι θα φθάσουν το 20% του ενεργού πληθυσμού, ως το τέλος του έτους... Αν καταρρεύσουν οι μεταρρυθμίσεις του Γέλτσιν, θα καταποντιστούν μαζί του».

Το φάσμα της ανεργίας πλανάται τυραννικά πάνω από τη Ρωσία. Επί 70 χρόνια, η λέξη «ανεργία» ήταν άγνωστη στη Σοβιετική Ένωση - οι ιθύνοντες διατείνονταν ότι επρόκειτο για ένα πρόβλημα των δυτικών, καπιταλιστικών κοινωνιών. Στην πράξη, το σοβιετικό κράτος εγγυάτο και εξασφάλιζε ισόβια απασχόληση στους πολίτες του.

Οι λιθουανοί προσφυγοποιούνται αδιάκοπα κι από τις ελλείψεις βασικών αγαθών για επιβίωση. Στερούνται όπως βλέπουμε, ακόμα και το ζεστό νερό, γιατί μέχρι πρότινος τις πρώτες ύλες τις προμήθευε η Μόσχα. Τα χάλια και η φτώχεια που έπεσαν αυτοί οι καλομαθημένοι λαοί, είναι ανεκδιήγητα! Και οι στερήσεις αντιστοιχούν στην παροιμία:

«Ζυμοφούρνισε κυρά μου...
φέρε αλεύρι κασιδιάρη».

Συγκλονιστικά ντοκουμέντα

Αντιπαραθέτουμε τα παρακάτω στοιχεία και δε χρειάζονται σχόλια. Ο αναγνώστης ας βγάλει τα συμπεράσματά του.

Στις 7-6-82 στο Βατικανό, ο Πάπας Βοϊτίλας με τον Ρ.Ρήγκαν, έκαναν μιάν «Ιερή Συμμαχία» όπως έγραψε το περιοδικό «Τάιμ» της Ν.Υόρκης στις 24.2.92.

Η συνάντηση εκείνη, έμεινε για 10 χρόνια εφτασφράγιστο μυστικό, αφού το 1982, δεν είχε έρθει ακόμα η ώρα να εφαρμόσουν οι ΗΠΑ τη «γκλάσνοστ» (διαφάνεια) στην ΕΣΣΔ με τον Γκόρμπι.

«Στη συνάντηση, συζήτησαν και την εισβολή στον Λίβανο. Μόνο μερικά λεπτά διέθεσαν για τα γεγονότα στη Μέση Ανατολή. Όλες οι ώρες διατέθηκαν για την παράνομη εκστρατεία την επιτάχυνση και διάλυση της κομμουνιστικής αυτοκρατορίας».

Περιοδικό «Τάιμ» Ν.Υ.

«Ήταν μιά από τις μεγαλύτερες μυστικές συμμαχίες όλων των εποχών...».

Ρίτσαρντ Άλον

Α' Σύμβουλος για θέματα Εθν. ασφάλειας του Ρ. Ρήγκαν
 Το δίκτυο που δημιουργήθηκε κάτω από την αιγίδα Ρήγκαν - Πάπα ήταν: Τόνοι εξοπλισμού τέλεφας - (τα πρώτα στην Πολωνία) τυπογραφεία, αναμεταδότες, τηλεφώνια, συσκευές ασυρμάτων, βραχέων κυμάτων, βίντεο, φωτοτυπικές συσκευές, τέλεξ, υπολογιστές, εκπεξεργαστές κειμένων, όλα μπήκαν λαθραία στην Πολωνία, με διόδους που δημιούργησαν οι ιερείς και αμερικανοί πράκτορες, καθώς και εκπρόσωποι της Αμερικανικής Ομοσπονδίας Εργασίας Κογκρέσου Βιομηχανικών Οργανώσεων (AFL CIO) και Ευρωπαϊκών Συνδικάτων. Χρήμα άφθονο, από το ταμείο της CIA για το Συνδικάτο «Αλληλεγγύη» και χρήμα από μυστικούς λογαριασμούς του Βατικανού και άλλα Δυτικά Συνδικάτα. Ο Βαλέσα και άλλοι ηγέτες της «Αλληλεγγύης» έπαιρναν εντολές και συμβουλές από αμερικάνους κι ευρωπαϊούς εμπειρογνώμονες, μέσω ιερέων που αντανάκλωσαν τη σκέψη του Βατικανού και της κυβέρνησης Ρήγκαν, και δρούσαν παράνομα στην Πολωνία. Οι λεπτομέρειες πήγαιναν όχι μόνο από ιερείς παρά κι από κατασκόπους μέσα...».

Περιοδικό «Τάιμ» Ν.Υ. 25 2 92

Εκείνο που μου αρέσει στις ΗΠΑ, είναι ότι στη χώρα αυτή, ο καθένας μπορεί να κάνει ό,τι θέλει...

Λεχ Βαλέσα

Βήμα προς διστακτικό βήμα, οι σοφιετικοί και η κομμουν. κυβέρνηση της Πολωνίας, υπέκυψαν στις ηθικές, οικονομικές και πολιτικές πιέσεις του Πάπα και του Προέδρου Ρ. Ρήγκαν.

Το 1991, ο Ρήγκαν με τον Ουίλλιαμ Κέιζι δ/ντή της CIA, κέρδισαν την αναδιάταξη του κόσμου που είχαν σχεδιάσει.

Περιοδικό «Τάιμ» της Ν. Υόρκης

Μεγαλοσχήμονες επισκέψεις

Στις αρχές του Μάη '93, ομάδα ευρωβουλευτών, έκανε ταξίδι περιέργειας κι αναψυχής στην Αλβανία. Μη έχοντας βέβαια δουλειά να κάνουν κι απασχόληση, σε πολιτικές κι απλώς επηρεαστικές αρμοδιότητες από ΕΟΚ και ΝΑΤΟ. Όμως, πολλά κόνεσαντες για τ' «ανθρώπινα δικαιώματα»... παρακινημένοι και «βαθιά συ-

γκινημένοι» μπορεί κι από τη ΔΑΣΕ. (και με το ένα εκατομ. δρχ. μισθό τω μήνα), παίρνοντας «επ' όμου» και τα δελεαστικά συνθήματα της «ειρωπαϊκής ενοποίησης» και «αλοκλήρωσης» και του «κοινού ευρωπαϊκού σπιτιού» προκαντός και κατά Γκόρμπι (!) Εχ με Σμπιγκνιου και Χένρι, εμπνεέστε, για να παγιδεύετε και να τεμαχίζετε τους λαούς, για ευκολότερη κι ευσημότερη απομίσηση. Μπράβο σας, που τους γλυκαίνετε το χάπι τους, όπως κάνουν οι Κινέζοι με το παραδοσιακό γλυκό το «ζιγκίβερι», που απέξω είναι ελκυστικό κι ωραίο, και μέσα κρύβει δηλητήριο.

Πήγαν λοιπόν οι ευρωβουλευτές στην αξιολύπητη για χώρα του Αλβία... και ζήτησαν πρώτα πρώτα να επισκεφτούν τις φυλακές (!)

Μα βρε ιερακόστολοι της επιφανειακής δημοκρατικής έμφασης δικαιωμάτων, υπάρχει χώρα κράτος, κοινωνία, χωρίς φυλακές; Και πώς να σας πάει ο κάθε φυλακάτορας στο αποχωρητήριο, πό 'χει και κόρτες σφαλιστές, να σας βρωμίσει την ντιλετάντικη ψηλομυτιά σας

Ποιός στα δικά σας σκίτια βίλες, επιμένει σαν «ευγενής» επισκέπτης, να πρωτογνωρίσει τις τουαλέτες; Ασφαλώς μόνο εκείνοι που έχουν συχνουρία και διάρροια (!) Πού είσατε ως κέρυσι: «Όταν πέσει ένα δέντρο ο καθένας το κλαφίζει».

Θλιβερά καταντήματα

Φίλος που ζει στην πρώην ΕΣΣΔ, μας πληροφορήσε πρόσφατα ότι: Οι δημοκρατίες της απέραντης αυτής χώρας που είχε σοσιαλιστικοποιήσει με την Οκτωβριανή Επανάσταση ο Λένιν και ο Στάλιν και στη συνέχεια στέρωσε κι ανάπτυξε και γιγάντωσε το καθεστώς ο δεύτερος ηγέτης και μετά το Β' Π. Πόλεμο, ο Γκόρμπι με τον Γέλτσιν και την παρέα τους, τις έχουν για μετατρέψει σε θλιβερές και αποσυνθεμένες αλληλοσπαρασσόμενες και υποβαθμισμένες κοινωνίες. Η ζωή τους κυριαρχείται σήμερα ελεεινά 100% από τις μαφίες, την παραοικονομία, που είναι στα χέρια αφόρητων σε εγκλήματα, βιασμούς, ναρκωτικά, βρώμικο χρήμα και μαύρη αγορά ανενόχλητων συμμοριών. Εκείνοι που παραμένουν στις δουλειές τους, είναι μόνο οι αδικημένοι ανθρακωρύχοι, ανίκανοι να αντιδράσουν για οποιεσδήποτε διεκδικήσεις. Στους άλλους κλάδους κανένας δε δουλεύει. Εικράτησε η κλεφτομανία κι ο εκβιασμός. Τα κοινωνικά στρώματα υποφέρον και ξεπέφτουν στον εκφυλισμό και στην κορνεϊά, από τις ελλείψεις αγαθών και τις ακρίβειες. Η κείνα, η ανηθικότητα, η τοξικομανία, έγιναν παντού στην πρώην κειθαρχημένη και νοικοκυρεμένη υπερδύναμη, μόνιμες κι αθεράπευτες κληγές, που βόσκουνε πάνω τους κοράκια οι καπιταλιστές.

Όλες οι αναχρονιστικές πανούγκες της Δύσης, μεταφυτεύονται και διαδίδονται ολοταχώς στ' απερίσκεπτα και ντοπαρισμένα πλήθη της μαχανέστατης Ρωσίας. Στις μεγαλουπόλεις επικρατεί το ασύδοτο και παρανοϊκό βαβυλωνιακό χάος. Δε θέλει κανείς να μορφοθεί. Η παιδεία έχει ολότελα χαλαρώσει και αποδιαρθρωθεί. Ο πολός λαός δεν έχει διαμορφωμένο κριτήριο να σκέφτεται, να κρίνει και να συγκρίνει τις διαφορές ανάμεσα στα κοινωνικά συστήματα και ποιό είναι το πιο σωτήριο γι' αυτούς, ταιριαστό στα μέτρα, στα ήθη και στα γνωρίσματά τους. Στα τελευταία χρόνια οι κυβερνήτες τους, δεν είχαν φροντίσει τη γενική κι ολοκληρωμένη σωστή κι επιστημονική παιδεία με διαμόρφωση παραγωγικής συνείδησης, που απαιτούσαν τα οράματα, τα όνειρα κ' οι επιδιώξεις των μεγάλων τους αναγεννητών ηγετών και οι διακηρυγμένες αρχές του σοσιαλισμού.

Μα θα μου πείτε, σε ποιά δυτική χώρα υπάρχει γενική και καλλιεργημένη παιδεία; Σε καμιά. Πάντως, τους λαούς της πρώην ΕΣΣΔ τους έχουν καταντήσει όχλους που άγονται και φέρονται αδρανοποιημένοι, αδιάφοροι κι απογοητευμένοι, εκτός από τους γεωργιανούς, τους αζέρους, τους τατζίκους, τους αρμένους και λοιπούς που αλληλοσκοτώνονται κι έχουν ανάψει σχεδόν μόνιμες εμφυλιοπολεμικές εστίες, με άσπονδα μίσση και πάθη μεταξύ τους. Τόσο μάλιστα τη σέβονται την κάπηλη ψευδοδημοκρατία, που ο αρχιμαφιόζος Γ' κορματσόφ ψήφισε και νόμο που απαγορεύει την αθεΐα... Τον καπιταλισμό τον συμφέρει όλοι οι λαοί στην οικουμένη να κοιμούνται, διανοητικά και ψυχικά, σ' έναν μακάριο δουλοπρεπέστατο ύπνο και λήθαργο.

Ο σοσιαλισμός, όμως, που είχε τα σφάλματα και τα προβλήματά του, που θά 'πρεπε να είχαν διορθωθεί κι επιλυθεί από ικανούς και πατριώτες ηγέτες, άφησε την προδοτική μαφία να τον κακοποιήσει 7 ολόκερα χρόνια, να τον ξεθεμελιώσει και να τονε συντρίψει, καταφέροντας πλήγματα κι ανατροπές σ' όλη την ανθρωπότητα.

Μετονομασίες, παίγνια και λογοκοπίες

Πόσες λέξεις στην πατρίδα μας και πόσα πράγματα δεν έχουν χάσει το νόημά τους; Συχνά-ποχνά, αλλάζουν κατά το «δοκούν» των κρατούντων και ονόματα.

Έτσι, και η από ξαρχής «εκκλησιαστική» περιουσία, πρόσφατα, έγινε «μοναστηριακή»(!) Γι' αυτό και όταν θα δοθεί από τους καπιταλοτσιφλικάδες δισπότες στο λαό, «ελέω Θεού», θα πανηγυρίσουμε τη νίκη των «επιτιμητικών» και αφοριστάδων φαρδομάνικων θειρών. Γι' αυτούς, πολλά τα ωφέλη. Ούτε

νόμοι, ούτε κράτος. Πάντα Λουδοβίκοι, και «κράτος εν κράτει» οι ίδιοι. Οι πακτωλοί τους, δεν μετριοούνται εδώ. Τά 'χουμε ξαναγράψει. Έλληνα «έμμενασο απιστεΐν» για λογοκόπους φαρισαίους. Οι φωνές Ιακώβ και οι χείρες Ησαΐ. Με τον «γκιούφ» μάταιο νόμο, επρόκειτο να κρατήσουν τα «φιλέτα» τους και να «παραιοχωρήσουν» ως 1 εκατομ. 250 χιλ. στρεμ. άγονης κι άχρηστης γης... Το πότε; Να μου γράψετε(!)

Τώρα, εκτός του ότι ο λαός, δεν καρπώνεται τίποτε, αλλά, θα πληρώνει με τις ανάλογες επιβαρύνσεις και τα ετήσια κονδύλια των «οσίων» πατέρων ημών.

Τι διασκεδαστικά παίγνια, μα τους «άγιους» εωσφόρους(!). Και κατά τον αντάρτη προκαθήμενο... «ουδέν σχόλιον» και «ο θεός στο καλό». (Εύχεται στερεότυπα σ' όλους και στον κ. πρωθυπουργό) Ποιός θεός; Α, παρντόν, του μαμώνα και των «Σων=εμιών», αμήν(!).

...Το έλλειμμα του προϋπολογισμού, που με τις σημερινές τάσεις αυξήσεως εσόδων και δαπανών, απειλείται να είναι μεγαλύτερο κατά 300 δισ. δρχ. Όλο και ευρύτερα στρώματα του πληθυσμού ωθούνται στα όρια της φτώχειας. Το αναγνώρισε μάλιστα ευθέως και ο πρωθυπουργός κ. Μητσοτάκης σε πρόσφατη τηλεοπτική συνέντευξη που είπε ότι:

«Υπάρχουν Έλληνες που ευτυχούν και Έλληνες που δυστυχούν».

Ν. Νικολάου
Οικονομολόγος

«Το σύστημα της ελεύθερης οικονομίας, παρ' όλο που είναι αξιέπαινο, δεν έχει καμία έμφυτη αίσθηση της ηθικής και θα πρέπει να προσαρμόζεται με βάση τις πανανθρώπινες αξίες».

Κάρλος Μπράννερ
αρθρογράφος «Τάιμς» Λονδίνου

«Όταν κινδυνεύει η Δημοκρατία στη χώρα μας, δεν υπάρχει εχθρός προς τ' αριστερά. Κεντρώες και αριστερές δυνάμεις ενώνονται, εναντίον της Δεξιάς, του μόνου εχθρού της Δημοκρατίας».

Ελευθέριος Βενιζέλος
1933

Ανδρείος είναι εκείνος, που θυσιάζεται για την τιμή του έθνους, ή για το καλό της ανθρωπότητας.

Σ. Φράσερι

Με την πειθώ των αριθμών

Η πιθαγόρεια λογική σε γεγονότα, από διάφορες επίσημες στατιστικές.

Από την Ελλάδα

- Η αποταμίευση των Ελλήνων εφοκλιστών στο εξωτερικό, ανέρχεται σε 20 δις δολάρια.
- Οι 15 από τις 20 τράπεζες στη χώρα μας, με πρώτες τις κρατικές, το 1991 είχαν κέρδη 165 δις δρχ.
- Οι μικροί αποταμιευτές, έχασαν από τις καταθέσεις του ταμιευτηρίου 250 δις δρχ. περίπου.
- Οι καταθέσεις των Ελλήνων σε συνάλλαγμα στις ξένες χώρες, λογαριάζονται σε πάνω από 12 δις δολάρια.
- Ο ΟΤΕ στη χώρα μας το 1991 κέρδισε 55 δις δρχ.
- Οι Γάπωνες μέσα σε 40 χρόνια ως τα σήμερα, στην Ελλάδα, επένδυσαν συνολικά 101 εκατομ. δολάρια· ενώ οι ιαπωνικές επενδύσεις σε χώρες του εξωτερικού, στη διετία 1988 - 90, ανήλθαν σε 177 δις δολάρια.
- Ο Γλύξμπουργκ χρωστάει στο ελλην. δημόσιο 576.528 950 εκατομ. δρχ. Η αδερφή του Σοφία του Λουάν Κάρλος χρωστάει 30.964.060 εκατομ. δρχ. και η μικρή αδερφή του Ειρήνη 37.871.000 εκατομ. δρχ.
- Οι 10 μεγαλύτερες ελληνικές βιομηχανίες κέρδισαν το 1991, 63.838.000.000 δις δρχ. με συνολική αξία πωλήσεων 569.450.200.000 δρχ. ενώ το 1990, τα κέρδη τους ήταν 37.870.600.000 δρχ.
- Την τελευταία δεκαετία είχαμε στην Ελλάδα 3.500 πετρελαιοκηλίδες.
- Στην πατρίδα μας οι χρήστες ηρωίνης ξεπερνούν σήμερα τις 80.000.
- Ο πρώην πρόεδρος δημοκρατίας Χρ. Σαρτζετάκης απολαμβάνει κατ' εξαίρεση από τον Μ. Στασινόπουλο των εξής προνομίων: 1) Μηνιαία σύνταξη 1 εκατομ. δρχ. 2) 34 αστυνομικούς στην υπηρεσία του. 3) 4 πολυτελή αυτοκίνητα. 4) Τριψήφιες τηλεφωνικές συσκευές και δωρεάν τηλ. τέλη. 5) Η γυναίκα του Φρόσω είναι μισθωτή σαν υπάλληλος της ακαδημίας Αθηνών και με υπερωρίες... και την έχει δ/ντρια στο πολιτικό του γραφείο. (αυτό τι το θέλει και για ποιά πολιτική εργάζεται;). 6) Δύο παραδουλεύτρες για τα καθημερινά του ξεσκονίσματα. 7) Τώρα ζητάει κι άλλες 400.000 δικαστική σύνταξη. Κι όλ' αυτά, από τη φορολογία του έρμου του ταλαίπωρου λαού.

Από τον έξω κόσμο

- Με τη ραγδαία αύξηση του οργανωμένου εγκλήματος στις ευρωπαϊκές κοινωνίες, «ξεπλένονται» ετησίως και 100 δις δολάρια «μαύρου» χρήματος που προέρχονται από εμπόριο ναρκωτικών και όπλων.
- Στις ΗΠΑ, πάνω από 683.000 βιασμοί ενήλικων γυναικών έγιναν το 1990.
- Από το 1983 ως το 1989 οι πλούσιοι λευκοί αμερικανοί έγιναν πλουσιότεροι. Σήμερα μια οικογένεια μαύρων στις ΗΠΑ συγκεντρώνει 4.000 δολάρια μόνο. Ενώ η λευκή 58.500 δολάρια. Το 22% των μαύρων στη Νέα Υόρκη είναι σε μόνιμη κείνα, δηλ. πάνω από 700.000. Και 3200 κοιμούνται σε δρόμους, σε σταθμούς και αποχωρητήρια.
Το 1990 έδωσε 70 χιλιάδες ειδικούς επιστήμονες για τις Ην. Πολιτείες.
- Στη Ρωσία, την τελευταία διετία, 1 εκατομμύριο άνθρωποι αποπειράθηκαν ν' αυτο-

κτονήσουν· τελικά 100.000 κατάφεραν το απενενοημένο διάβημα.

- Σήμερα, πάνω από 200 εγκλήματα την ημέρα γίνονται μόνο μέσα στη Μόσχα· σ' αυτή την πρώην νύφη του βορρά, που μέχρι το 1980 ο δείκτης των εγκλημάτων ήτανε στο μηδέν ή στο ελάχιστο.
- Σε όλο τον κόσμο, κάθε 20λεπτό και μια γυναίκα ανακαλύπτει στο μαστό της καρκίνο. Οι περιπτώσεις ετησίως ανέρχονται σε 2.000.000. Στην Ελλάδα έχουμε 4.000 περιπτώσεις το χρόνο.
- Πάνω στον τοκετό, πεθαίνει μια γυναίκα κάθε λεπτό σε όλη τη γη.
- Στην Αιθιοπία, πεθαίνουν 1000 παιδιά την ημέρα, από διάφορες αρρώστιες.
- Στην Ιταλία 60.000 νεαροί, είναι ενταγμένοι σε εγκληματικές συμμορίες.
- Σ' όλο τον κόσμο, πεθαίνουν 13 εκατομ. παιδιά, κάτω των 5 χρόνων, από κακή διατροφή και μολύνσεις. Και το λιγότερο 900 εκατομ. είναι θύματα κακής διατροφής· και τα 500 εκατομ. είναι σε χρόνιες καταστάσεις. Το 1991 σκοτώθηκαν 1000 παιδιά· και 150.000 βρέφη πέθαναν από έλλειψη σωστής διατροφής και περίθαλψης. Πολλά εκατομμύρια παιδιά στη Βραζιλία υποφέρουν με λειψές και κακές διατροφές και πεθαίνουν.
- Τα μεγάλα καρτέλ των ναρκωτικών που η κατεργαριά τους γίνεται τώρα σε μεγάλη έκταση και παραγωγή στη Δυτ. Ευρώπη, και προμηθεύει εκτός από τη γηραιά Ήπειρο και χώρες της Ασίας και της Αφρικής, κερδίζουν 80 δις δολάρια κάθε μήνα.
- Οι φανατικοί χρήστες ηρωινομανείς είναι πάνω από 40 εκατομ. σ' όλο τον κόσμο.
- Στις Ην. Πολιτείες 6.000 μητέρες έχουν προσβληθεί από έητζ και το ποσοστό των βρεφών που γεννιούνται ανέρχεται σε 30%.
- Μέσα σε 8 χρόνια όπως αποφάνθηκε το παν/μιο του Χάρβαρντ, θα προσβληθούν 110 εκατομ. άτομα από το έητζ.
- Στην Τσεχοσλοβακία μέσα στο 1991, η βιομηχανική παραγωγή είχε πτώση 23% και το ΑΕΠ 16%. Οι δε άνεργοι έφτασαν στις 523.000.
- Στο Περού παράγεται το 60% των φύλλων της κοκαΐνης. Η κυβέρνηση των ΗΠΑ έδωσε πρόσφατα σ' αυτή τη χώρα 10 εκατομ. δολάρια στρ/κη βοήθεια. Η Μασοϊτική Οργάνωση «Φωτεινό Μονοπάτι» διαθέτει εκεί 3.000 ως 5.000 οπλισμένους οπαδούς.
- Από πόσιμο νερό στον κόσμο, έχουν έλλειψη 1 δις και 700 εκατ. άτομα.
- Ο αρχιναξίστας Μπόρμαν το 1945, ήταν επικεφαλής, στην επιχείριση που φυγάδευσε στην Αργεντινή με υποβρύχια, τα κλοπιμαία, από τα ναζιστικά στρατόπεδα, σε 15,6 τόνους χρυσό, 4.638 καράτια διαμάντια και 100 κιλά πλατίνη.
- Στις Ην. Πολιτείες, ξόδευαν το 1987, 2.000 δολάρια ανά κάτοικο για την υγεία. Σήμερα, μέσα σε μια εξαετία, η παιδική θνησιμότητα σ' ένα μόνο νοσοκομείο του Λος Άντζελες αυξήθηκε στο 50%.
Στη Μασαχουσέτη ένας νοικάρης που βγάξει 4 με 5 δολάρια την ώρα, πρέπει να κερδίσει 14 για να μπορέσει να πληρώσει ένα μέσο ενοίκιο με 800 δολάρια το μήνα και με δύο δωμάτια μόνο. Σε σχολεία της Καλλιφόρνιας το 1991, έγιναν 2.000 ένοπλες επιθέσεις.
- Το εγκληματικότερο ανθρωπόμορφο στοιχείο των ημερών μας που αναστάτωσε την οικουμένη και αιματοκυλεί τόσους λαούς Μ. Γκορμπατσώφ, για τις ομιλίες του υπέρ του καπιταλισμού, το πρώτο 15ήμερο του Μάη '92 σε πολιτείες της Αμερικής, ανταμείφθηκε με 3 εκατομ. δολάρια.

Μηνύματα στο «Ελεύθερο Πνεύμα»

Αδελφέ Λάμπρο Μάλαμα.

Χαθήκαμε. Γιατί; Δεν είχα μήνυμά σου κι ανησύχησα. Ελπίζω νά'σαι καλά. Υγεία πριν απ'όλα.

Η κατάσταση, όπως είχαμε προβλέψει εσύ κι εγώ, εξελίσσεται σε γενική ανάφλεξη - στο σπάσιμο της διαθήκης του Στάλιν (που θά'ρθει η ώρα να νοσταλγήσουμε τον άνθρωπο που, με την οξυδέρκειά του, κατάφερε, να μην πέσει μήτε μια ντουφεκιά στην Ευρώπη για 45 χρόνια!) αυτά τα αποτελέσματα έχει. Ντομπρόβνικ προχτές, Σεράγεβο σήμερα, Σκόπια αύριο, Θεσσαλονίκη μέχρι του χρόνου! Ας είναι! Έχουν και οι βλακείες το τίμημά τους. Εσύ, προχώρα, κι εγώ, δίπλα σου! Και να βλέπομαστε όταν κατεβαίνεις στην πρωτεύουσα

Με αγάπη
Θ.Λ. Φραγκόπουλος
Συγγραφέας - Αθήνα

Αγαπητέ κ. Μάλαμα.

Σε συγχαίρω για το τόσο έντιμο περιοδικό σου. Το συνθέτεις πια, με τόση θαιμαστή σοφία, που επιτελείς σπουδαίο έργο και θα μείνει. Κρίνεις και εκθέτεις πολύ σοφά, αντικειμενικά πράγματα και καταστάσεις, χωρίς να θίγεις επίμονα πρόσωπα, που ενδεχομένως, από υπερβολική τιμιότητα και ν'αδικούσε;

Έχεις ανεβάσει με τόση φιλοσοφική διάθεση, πείρα και τίμιο προσωπικό μόχθο τη στάθμη του, που σου αξίζει κάθε έπαινος για την προσφορά σου. Όσο για μένα, δεν περιμένω πιά τίποτε κι από κανέναν.

Σε χαιρετώ θερμά
Σαράντος Παυλίας
Ποιητής - Θεσσαλονίκη

Φίλε Λάμπρο,

Κάποτε σου το είπα και σε μια κατ' ιδίαν συνάντηση που είχαμε: «Τα σχόλιά σου στο αγαπητό «Ελεύθερο Πνεύμα» σπάνε κόκκαλα, «δείχνουν το βάθος και την ουσία των θιγόμενων θεμάτων». Τι να σου γράψω τώρα και για τα τελευταία που διάβασα στο υπ'αρ. 82 τεύχος του περιοδικού σου! Στέλνεις Αλήθειες - που δυστυχώς τόσοι και τόσοι δήθεν ανοιχτομάτηδες της «προοδευτικής» πολιτικής ζωής του τόπου μας, δεν μπόρεσαν, ή δεν ήθελαν να δούν - αλήθειες πικρές και καυτές. Είσαι μια όαση μέσα σε όχι μια, αλλά χίλιες Σαχάρες...

Γειά χαρά
Κώστας Μίσσιος
Συγγραφέας - Αθήνα

Φίλε Λάμπρο,

Παίρνω το «Ελεύθερο Πνεύμα» και περιδιάβάζω τις σελίδες του. Το διάβασμα, η μελέτη, υπήρξαν η ζωή μου. Αλλά μου την έφαγε το «δημαρχιλίκι». Χρέος μου πολιτικό. Μια ανταμοιβή έξη, τετραετιών, από έναν ολόκληρο λαό, δεν είναι μικρή. Ακαλύπτει τη θλίψη για «χαμένα όνειρα». Έξω από την προσωπική καταξίωση, η ικανοποίησή μου, κατά τη δικιά μου εκτίμηση, είναι η επιτυχία μου σε ικανό «μόνιασμα» του κόσμου της Πετρούπολης. Κάτι είναι κι αυτό. Σαν πολύ όμως και παρακάνισια κουβέντιασα για τον εαυτό μου. Πρέπει να σ' ευχαριστήσω για το Περιοδικό σου και τα περιεχόμενά του. Με σέρνουν σ' ένα χορό ανακολήσεων, σκέψεων και αναμόχλευσης της μέχρι τώρα ζωής μου. Έτσι νιώθω κάθε φορά που κάποιο γραφτό καταφέρει να με χειραγωγήσει σε απέραντους κι ατέλειωτους μαιάνδρους ψυχικής ανάβρας ελπίδας και ανελπίδας, φτάνει στο τέλος - τέλος να μη μένω πνιγμένος σε τέλματα «αδιέξοδων». Μένει ακόμα η κίστη στους λαούς και τις ακατάλυτες ιδέες - και στον «Ελεγειακό και προφητικό σου Λόγο»! Δεν ξαπόστασες και σύ από «ελπίδα»! Στο 82 τεύχος σου μου άρεσε και το ποίημα του Βοζίκη, κ' η φράση του για τη συναγωγή και τους «βουλευμένους» που δεν έχουν καμία σχέση με τον ελληνο-πατριωτισμό, παρά μονάχα με τον «Μολώχ» της τσέπης τους. Το ποίημα του Κουλούκη έχει μήνυμα στους τελευταίους στίχους. Μα είναι αδύνατο να επεκταθώ σε τούτο μου το γράμμα για το σύνολο των περιεχομένων ενός τεύχους. Και αδύνατο και σωστό δεν είναι. Προθεσή μου είναι, να στείλω δύο λόγια, ευχαριστήρια και να πω ένα γειά σου σε Σένα, στους συνεργάτες σου και στο κουράγιο σου!

Με γκαρδιακούς
φιλικούς και συντροφικούς χαιρετισμούς
Νίκος Παξιμαδάς - Δήμαρχος Πετρούπολης

Φίλε κ. Λ. Μάλαμα, Γειά σου.

Θαιμάζοντας το κλήθος και το κολυκοίκιλο της πνευματικής (υπερ-) παραγωγής σου!... έγραφα τελευταία σε μια εκφυλλίδα μου σε τοπική εφημερίδα, για το ποιός είναι ο πραγματικά μορφομένος. Εκείνος δηλαδή που έχει πτυχίο μιας πανεπιστημιακής ή άλλης σχολής, χωρίς να έχει παρουσιάσει κάποιο ανάλογο και αξιοσημείωτο έργο, ή αντίθετα, ο άλλος, ο οποίος δεν κατόρθωσε (για οιονδήποτε λόγο) να καθήσει σε μαθητικά και φοιτητικά θρανία, και όμως παρουσίασε σημαντικό έργο!... Πά-

ντως, μεταξύ των τυπικών προσόντων και των αντίστοιχων πτυχίων και τέλος της φυσικής κλίσεως, (της «σφραγίδας της διοριάζ») όπως έλεγε ο Γεώργιος Παπανδρέου) εκείνο που συνιέλεσε ουσιαστικά στην πρόοδο του πολιτισμού, ήταν και παραμένει το δεύτερο δεδομένο.

Πολλές φορές μ' εντυπωσίασαν άνθρωποι των γραμμάτων ή των τεχνών, για τις γνώσεις και το έργο τους, χωρίς τα τυπικά προσόντα. Κι όμως, δεν σκέφτηκα μόνο την περίπτωση του σπουδαίου αγωνιστή του '21 Μακρυγιάννη, αλλά και τα υπέροχα δημοτικά τραγούδια, ή τις σοφές λαϊκές παροιμίες, που τα οφείλουμε σε άγνωστους κι απαίδευτους σχολικά ανθρώπου, ασπούδαχτους και αυτοδίδαχτους, αυτομορφωμένους δημιουργικούς...

Σε χαιρετώ. Με αγάπη

Γεώργιος Χ. Χιονιόδης

τ. Βουλευτής - νομικός και ιστ. συγγραφέας - Βέροια

Αγαπητέ μου Λάμπρο,

Σ' ευχαριστώ για την κριτική παρουσίαση του βιβλίου μου στο «Ελ. Πνεύμα» σου, από τα βάθη της καρδιάς μου. Μου έδωσες φτερά για να πετάξω σε καινούριες προσπάθειες και έρευνες. Δεν ξέρω αν το αξίζω. Θυμάμαι πάντα με αγάπη και νοσταλγία τα όμορφα κ' ιστορικά Γιάννινα, καθώς κ' η οικογένειά μου. Θυμάμαι την αξέχαστη ώρα της γνωριμίας μας και της ωραίας συζήτησής μας, και είμαι υπερήφανος γι' αυτή τη γνωριμία και με τιμή ιδιαίτερα η φιλία σου... Σ' ευχαριστώ και πάλι για όλα... και συμπύθησέ με, που άργησα να σου γράψω, από τα συνεχή προεδρικά μου καθήκοντα.

Με πολλή αγάπη
και θαυμασμό

Πότης Ρουμελιώτης

τ. Εκπ/κός Σύμβουλος και Συγγραφέας - Σπάρτη

Αγαπητέ φίλε Μάλαμα,

Σ' ευχαριστούμε για κάθε δίκαιη κριτική σου άποψη και γνώμη, που τη θεωρούμε τόσο πολύτιμη, επειδή όλοι ξέρουμε πως είσαι ένας άξιος, αδιάφορος κι ευθύς πνευματικός άνθρωπος. Σου ευχόμαστε με όλη μας την ψυχή, νά' γιαι υγεία και μακροβιότητα για να συνεχίζεις δυνατός ακούραστος, κι ακαταμάχητος το δύσκολο και τόσο υψηλό και μεγαλειώδες έργο σου, μερό σφάγιο στο βωμό της Αρετής και της Αλήθειας

Με τα καλύτερα αισθήματα

Β. Τερτίπης

Συγγραφέας - Χωματερό Μεσσηνίας

Αγαπητέ Λάμπρο Μάλαμα,

Με τις ευχές μου σε Σένα και στους δικούς σου, τι να σου γράψω γι' αυτά που διαβάζω στο Περιοδικό σου. Είναι τόσο θαυμάσια, τό-

σο αληθινά, τόσο ωραία!... που το διαβάζω λέξη λέξη, πολλές, μα πάρα πολλές φορές. Σου στέλνω από μέσα από την καρδιά μου τα θερμά μου συγχαρητήρια! Νά'σαι καλά, για να γράφεις ακόμα περισσότερα.

Έχεις χαιρετισμούς
από την οικογένειά μου

κι από μένα.

Ρόη Πετρουλάκη - Ποιήτρια - Καλαμάτα

Κύριε Μάλαμα,

Στο περιοδικό σας «Ελεύθερο Πνεύμα» θα ήθελα να γίνω συνδρομητρια και σας ευχαριστώ εκ των προτέρων που θα το δεχτείτε. Είναι πολύ παράξενο στ' αλήθεια, το πόσο περιθωριακοί έχουμε γίνει οι άνθρωποι στις μεγαλουπόλεις. Δεν υπάρχει ευαισθησία, δεν υπάρχει εγρήγορση, και καμιά αγωνία για τίποτα. Ισοπέδωση σε όλα και μοναξιά. Μοναξιά που μοιάζει σαν μια μεγάλη σκάλα που την κατεβαίνεις ατέλειωτα, και δεν ξέρεις αν έχει τελευταίο σκαλί. Η μοναξιά κύριε Μάλαμα, είναι για μένα, το μεγαλύτερο πρόβλημα που αντιμετωπίζουν οι άνθρωποι σήμερα. Κι αυτό πιστεύω γίνεται γιατί έχουμε απομακρυνθεί από τη φύση. Και φύση για μένα είναι: επικοινωνία, σύνδεση και αγάπη, πράγματα που μας έχουν λείψει πολύ. Έδω στην τερατούπολη, υπάρχουν άνθρωποι που διψάνε για κάτι καλό, για ένα καλό ανάγνωσμα, για μια επαφή μ' έναν άνθρωπο πνευματικό, όπου μπορείς να πεις και δυό τρεις άλλες κουβέντες να γεμίσει και η πνευματική μοναξιά. Γι' αυτό το λόγο απευθύνομαι σε Σας, μετά από τόσα που έχω ακούσει για τα έργα σας και τους αγώνες σας, πιστεύοντας ότι θα καταλάβετε το πνεύμα με το οποίο σας γράφω, και τις ευαισθησίες μου που βγαίνουν απ'αυτές κάποιοι στίχοι κάποια ποιήματα. Σας στέλνω αντιπροσωπευτικά δείγματα και σας παρακαλώ να τα κρίνετε αυστηρά. Η κριτική σας για μένα, θα είναι πάρα πολύ σημαντική, για το αν αξίζει να προχωρήσω παραπέρα, ή να μείνω εδώ που είμαι. Σας ευχαριστώ πολύ.

Με εκτίμηση Τζένη Τρύφου - Θεσσαλονίκη

Αγαπημένε μας Λάμπρο,

Ευχόμαστε με όλη μας την καρδιά να 'σαι πάντα δυνατός, να μας δίνεις, κι όλο να μας δίνεις την τόσο πολύτιμη πνευματική σου τροφή, ευχόμενοι να δικαιωθεί η τεράστια δημιουργική σου προσφορά, για το καλό της κοινωνίας και του πολιτισμού.

Σπύρος Νίτσος

Καπετάνιος Καραβιών-Σιγκαπούρη

Φίλε κ. Μάλαμα,

Παρακολουθώ βήμα βήμα τα πετάγματά σου. Μας ενθαρρύνεις! Συνέχισε! Βήμαστε μαζί σου.

Νίκος Γιουρούκellis,

Μηχ/κός και ποιητής-Αθήνα

Αγαπητέ κ. Μάλαμα.

Διαβάζω το «Ελ. Πνεύμα», και το βρίσκω πάντοτε επίκαιρο, μαχητικό, ακούραστο. Εμπλουτίζει με το στοχασμό του τις σκέψεις μου και με καθοδηγεί στις αναζητήσεις μου. Συγχαρητήρια για τη μαχητικότητά σου, τη δημιουργικότητα, τις ατέλειωτες εμπνεύσεις σου. Συγχαρητήρια για τη μεγάλη σου προσφορά, ακατακόντη αναζητητή της αλήθειας. Το ύψος της αγωνιστικότητάς σου, το βάθος της πνευματικής σου αναζήτησης, αποτελούν για μας τους νέους, παράδειγμα για μίμηση.

Μ' εκτίμηση κι αγάπη
Γιάννης Μπεθάνης
Τρόπαια - Αρκαδίας
Ποιητής

Κύριε Λάμπρο Μάλαμα.

Από τη μακρινή Αυστραλία που ζούμε, Σας συγχαίρουμε θερμά για το σπουδαίο και διδακτικό Περιοδικό σας, που το περιμένουμε πάντα με αγάπη και χαρά.

Ομολογώ ότι εντυπωσιάζει και συγκινεί βαθιά, όσους το λαβαίνουν εδώ στη Μελβούρνη και ξεχωριστά ενθουσιάζει τους κυρίους Δ Φούκα και Θ. Αθανασιάδη. Η άριστη ύλη του, με τις τόσο αξιόλογες θέσεις απόψεις και γνώσεις σας, για τα πάσης φύσεως θέματα, μας υποχρεώνουν να σας ευχαριστήσουμε όλοι μας, για τους αγώνες και την προσφορά σας.

Σας χαιρετούμε
Με εκτίμηση
Κατίνα Α. Μπαλοϊκα
Μελβούρνη

Λαϊκές παροιμίες

Το σκοτάδι είναι για τον τυφλό, ότι ο ωκεανός γι' αυτόν που βλέπει.

★

Οι δυσκολίες χτίζουν. Τα χάδια καταστρέφουν.

★

Οι σκέψεις του ανθρώπου είναι πιά πλατιές απ' τη γη.

★

Αξίζει πιά πολύ να μιλάς λιγότερο, και να στοχάζεσαι περισσότερο.

★

Είναι δύσκολο να διαλύσεις τα σκοτάδια της νύχτας μ' ένα φανάρι

Αποφθεγματικά διδάγματα

Η ομορφιά κ' η αξία ενός καλλιτεχνικού έργου, καθορίζεται τελικά, από την αξία του περιεχομένου του, κι όχι από τους ήχους, τους ρυθμούς και τα χρώματα, αφού η τέχνη δεν είναι παρά η αντανάκλαση της ζωής και η καλλιτεχνική ανάπλαση της αντικειμενικής πραγματικότητας.

ΠΑΛΕΜΑΝΩΦ

Ο αληθινός καλλιτέχνης, δεν μπορεί ν' αδιαφορήσει για τη σημασία του περιεχομένου, που παίζει τον κύριο ρόλο σ' ένα έργο τέχνης. Όσο πιο αξιόλογο είναι το περιεχόμενο, τόσο ανώτερο είναι το έργο, και τόσο περισσότερο μακροζωία εξασφαλίζει.

ΛΟΥΝΑΤΣΑΡΣΚΙ

Από τα κύρια χαρακτηριστικά της εκποχής, αντλεί η τέχνη το ζεστό της αίμα.

ΜΠΕΛΙΝΣΚΙ

Κυκλοφορεί:

Λάμπρου Μάλαμα

«Τουριστική Ευρώπη»

Ένα κλούσιο και πολυσύνθετο έργο, για κάθε ταξιδιώτη, για κάθε περιηγητή που θέλει να μάθει, να χαρεί και ν' απολαύσει τουριστικά κι άλλα ενδιαφέροντα, ιστορικά - κοινωνικά - ανθρωπογεωγραφικά και πολιτισμικά συνθετικά στοιχεία από 10 χώρες της Δ. Ευρώπης, με 270 φωτογραφίες και συμβολικούς χάρτες. Κείμενα: Από Ελλάδα - Κύπρο - Ιταλία - Ελλάδα - Βέλγιο - Ολλανδία - Γαλλία - Ισπανία - Πορτογαλία - Βρετανία.

Μια ζηλευτή και πρωτότυπη λογοτεχνική και ποιητική δημιουργία: το 60ο βιβλίο του παλαιμάχου συγγραφέα.

Θα το βρείτε στα κεντρ. Βιβλιοπωλεία και στη δ/νσή του Ανεξαρτησίας 188 Γιάννινα (454.44). Τηλ. 0651/22030.

Πνευματικά και Καλλιτεχνικά γεγονότα

Μια αξιοθαύμαστη και πρωτότυπη

ζωγραφική του λαρισαίου φιλόλογου

Νίκου Καρανίκα

Λέξει να προβάλλουμε' εδώ μιαν ιδιόμορφη καλλιτεχνική δεξιοτεχνία. Πρόκειται για τον Καθηγητή κ. Νίκο Καρανίκα που κατάγεται από τον Αμπελόνα και υπηρετεί σε Λύκειο τη Λάρισα. Στην περίπτωση του, «η πηνία δεν καταργάζεται τέχνης». Αντίθετα, η έμφυτη κλίση, το φυσικό του μεράκι, τον οδηγεί σε μιαν αξιοθαύμαστη ζωγραφική πάνω σε θαλασσίνα πετρώσια. Αναζητώντας τρόπο να εκφράσει την ψυχορμητή ταλαντούχα του έφεση, βρήκε ότι, μια ζωγραφική πάνω σε λείες επι-

πό το θαλασσινό,ρο πετρώδια, είναι μια τέχνη που στολίζει και αξίζει την παρουσία της. Στην πέτρα έχουν κι άλλοι πολλοί ζωγραφίσει. Υπάρχουν ακόμα κι επαγγελματίες στο είδος αυτό, που τό'χουν αναγάγει στα τουριστικά ενδιαφέροντα. Αλλά, του Ν. Καρανίκα η απασχόληση είναι ένας θαυμάσιος ερασιτεχνισμός που ικανοποιεί αυθόρμητα κι ακούραστα το ορμημένο αισθητήριό του.

Δuo ομιλίες του Α. Μάλαμα

Ο Αντής της Περιοδικής μας Επιθεώρησης κ. Α. Μάλαμας, έδωσε στις αρχές Ιούνη στη Θεσ/νίκη 1) Λιάλεξη με τον ποιητή Θαν. Νικολαΐδη στον τηλεοπτικό σταθμό «Κανάλι 29» και θέμα «Ιστορικοί Σταθμοί της Εθνικής Αντίστασης του λαού μας». Και 2) ομιλία στο Ραδιοσταθμό 904... με θέμα «Τέχνη και Πολιτισμός».

Ντίνος Βλαχογιάννης

Πέθανε στα τέλη Απρίλη στην Αθήνα σε προχωρημένη ηλικία, ο Κορίνθιος ποιητής και διηγηματογράφος Ντίνος Βλαχογιάννης. Ο εκλεκτός των μουσών υπήρξε φίλος και θαυμαστής της Περιοδικής μας Επιθεώρησης' και με κριτική καλλιέργεια και ικανότητα στη λογοτεχνία. Ήταν ένα σθεναρό και σεβαστό ανάστημα στα προσόντικά μας γράμματα. Πνεύμα αρχαιοαττίας, με κλασική παιδεία κι ευρωπαϊκή μόρφωση. Ανήκει στη λεβέντικη γενιά της Αντίστασης. Έζησε και στη Γαλλία. Η προσφορά του σε 15 περίπου βιβλία με ποιήματα και διηγήματα, εκτιμήθηκε πολύ. Η τέχνη του έχει τις αριτές της ευγένειας, της αισιοδοξίας και της στοργικής πνοής για τη ζωή και τη δημιουργία. Είναι τονισμένη σε παραδοσιακή και προσωπική εκφραστική μορφή και αρμονία. Μια τέχνη λόγου που ξεπήδησε από μεγάλη κι ωραία ψυχή, που πάλλει για τον αδικημένο άνθρωπο και τον πολύπαθο λαό. Η νιοββλική μορφή του και η κατάθεσή του στη νεότερη γραμματολογία μας, θα παραμείνει, εκλεκτή, φωτεινή, και διδαχτική για τους μελλούμενους.

Ρωξάνη Σ. Παυλέα

Το μήνυμά της απόδειξις μιας νέας ταλαντούχας ποιήτριας, είναι βαθύτερα θλιβερό για τον κόσμο του πνευματικού πολιτισμού. Γιατί ο πρόωφος κι άδικος θάνατος σαν αυτός της Σαλονικιάς ποιήτριας Ρωξάνης Παυλέα, φτώχνει περισσότερο τα λιγοστά ποιητικά ταλέντα στην πατρίδα μας, αλλά και τις αυριανές μητέρες. Η θνητέρα του διακεκριμένου και φιλοσοφημένου ποιητή μας Σαράντου Παυλέα, μας άφησε την ζέσηρη και συγκινητική ποιητική σφραγίδα στα λίγα βιβλία της, που πρόλαβε κι αποτύπωσε την πρόορη κι ωριμότερη γνήσια και πηγαία δημιουργική της τέχνη. Μία σ' αυτή, ζευτλίζονται πολλά χαρίσματα όπως: οι συμπυκνωμένες λυρικές εζάραις, οι δραματικές απογρώσεις, η φιλοσοφική διάθεση, η τάση του ανα-

πάνειες και τονισμένες από τις παλάρρους πετρούλες, που κομίζει από τ' ακρόγιατα, του όνουν την ευχέρεια να ικανοποιήσει το καλλιτεχνικό του ένστικτο. Καταφέρνει ένα λεπτοεργικό και πολύχρωμο υπομονετικό κεντρίδι σε δικές του εμπνεύσεις, και καρβιάδες σχέδια και παραστάσεις. Η καταπληχτική του αυτή αρετή της φιλοσοφείας και της υπομονής του χρωστήρα (που θαυμάζουμε παλιότερα σε έργα φυλακισμένων) είναι μια εκδηλωτική στάση ζωής πάνω σε πρωτόδοτες μορφές αισθητικής ομορφιάς. Το να μιμείται κανείς και ν' αναπαρσταίνει ζωογραφικά αντικείμενα σε γλιμμένα

χωρητισμοί, η τριφερότητα, ανάμειχτη με πικρή γέση μελαγχολίας και πεσσιμισμού και άλλα. Εκφράζουμε τα ειδικμένα μας συλληπητήρια στους γονείς της.

Λιάφορες εκδηλώσεις

- Στο Πνευματικό Κέντρο του Δήμου της Αθήνας έγινε στις 7 του Μάη τιμητική βραδιά αφιερωμένη στον αλησμόνητο Ντίνο Βλαχογιάννη και οργάνωσε η Εκτελεστική Λογοτεχνικών «Αθηνά» με εισηγήτρια τη λογοτέχνα κ. Χρυσούλα Βαρβέρη - Βάρα
- Ο διακεκριμένος συγγραφέας και κρήνη Ερ. τής Μ. Εκπ. της Σήφης Κόλλιας τίμησε με ομιλία του στον Παρνασό της Αθήνας την 1^η του Ιούνη, τη λεχαινίτισσα ποιήτρια Τούλα Τρυφανοκούλου - Θεοδόση.
- Οι γιορταστικές εκδηλώσεις για τη συμπλήρωση 200 χρόνων από τη γέννηση του κορυφαίου ποιητή μας Α. Κάλβου, που είχαν αναβληθεί, πραγματοποιήθηκαν στις 22, 23, και 24 του Μάη '92.
- Ο λογοτέχνης - ζωγράφος Λάζαρος Κλεινός εξέθεσε έργα του από 19 ως 28 Ιούνη στον Πύργο Μαρκελλού, στην Αίγινα.
- Τα μαλάκια Μιχαήλ του χοροδιδάσκαλου και σκηνοθέτη Γρηγόροφους έβασαν παράσταση στο θερινό θέατρο των Γιαννίνων στις 27.6.92 με την Ηλέκτρα του Σοφοκλή χορόδραμα και τον «Καρμωθραίστη» του Τσαϊκόφσκι.

Κώστας Β. Νίκας

Λιμανάκι με παραθεριστικά σπιτάκια.

Ερανίσματα

Της παιδείας οι ρίζες είναι πικρές, αλλά ο καρπός γλυκός.

Οι γονείς που μορφώνουν τα παιδιά τους είναι άξιοι μεγαλύτερης εκτίμησης από τους γονείς που μόνο τα γεννούνε· γιατί αυτοί τους δίνουν απλώς τη ζωή, ενώ εκείνοι που τα μορφώνουν, τους εξασφαλίζουν προοπτικές για ανώτερη ζωή.

Αριστοτέλης

Κάθε ενέργεια πρέπει να λογαριάζεται σε σχέση με τη φύση.

Ο φυσικός πλούτος έχει όρια και αποχτιέται εύκολα.

Αν θέλεις να κυβερνάς τη ζωή σου, σύμφωνά με την αληθινή λογική, μάθε πως ο πραγματικός πλούτος στον άνθρωπο, είναι ν' αρκείται στο λιγιστό. Ποτέ το λίγο δε λείπει.

Επικούρος

Το έθνος ζητεί από μας, τον πλούτο της διανοίας μας ντυμένον εθνικά.

Μη παρθεί για εθνισμός ό,τι δεν είναι παρά σέβας της αλήθειας.

Λιονύσιος Σολωμός

ΛΑΜΠΡΟΥ ΜΑΛΑΜΑ

«Η Ελένη της Σπάρτης»

Με έπαινο του

Φιλολογικού Παρνασσού

Ένα συγκλονιστικό χρονικό που εκφράζει μια ολάκερη εποχή και μια ηρωική και τραγική εποποιία του αδούλωτου και προδομένου αξιαγάπητου λαού μας.

Κυκλοφόρησε:

Λάμπρου Μάλαμα

«ΛΑΟΣΟΦΙΚΑ
ΕΠΙΔΟΡΙΑ
ΑΝΕΚΔΟΤΑ»

Το 56ο βιβλίο του Συγγρα-

φέα, με 220 πρωτότυπα, διδαχτικά και ξεκαρδιστικά ανέκδοτα, από τύπους της σύγχρονης ελληνικής ζωής.

Είναι μια εύθυμη Συλλογή, για γνήσια ψυχαγωγία, για ανθόρμητο γέλιο και ξενοιασιά.

Αναγγελίες Βιβλίων

Ποίηση

Τάκης Κολιαβάς - Μωλιωτάκης: «Χόμα και Χρόμα» Αθήνα '92, σελ. 128

Κύπρος Χρυσάνθης: «Τα Λεύτερα Επιγράμματα»

Λευκωσία '91, σελ. 44

Γιάννης Τζανής: «Σήμερα Κρεμάται» Θεσ/νίκη '89, σελ. 48

Νίκος Μόσκοβος: «Αγναντεύοντας τα Όνειρα -

Μια ποιητική διαδρομή» Θεσ/νίκη '92 σελ. 94
Θόδωρος Πολιτόπουλος: «Θηλειά στον Ήλιο»

Αθήνα '90, σελ. 64. (Ποίηση Εθν. Αντίστασης)

Ευγενία Ρέγκου - Σγουρού: «Παλιρροϊκά Αισθήματα» Αθήνα '91, σελ. 78

Αγγελική Σπουρλάκου - Ευσταθίου: «Ιεροτελεστία της Σιωπής» Αθήνα '92, σελ. 100.

Πάτη Τσιτσεκλή - Ελ. Παπαδογιάννη, Τίτα

Κριεζή: «1-2-3» Αθήνα '92, «Δωδώνη» σελ. 136.

Γιάννης Χατζηγιάννου: «Ποιήματα» (1975 - 87)

Θεσ/νίκη '87, σελ. 156.

Νίκου Βασιλάκη: «Στο χωριό και στην Πόλη»

Θεσ/νίκη '86 εκδ. «Διαγώνιος» σελ. 60

Πεζογραφία

Α. Κ. Αποστολόπουλος: «Γιατί χάσαμε» Τόμος

Β' Ιστορία - Θεωρία - Κριτική Εκδ. «Διηλεκτής» Καλαμάτα '91, σελ. 940.

Πολιτιστικός Οργανισμός Λήμου Τρικάλων:

«Τρικάλινό Ημερολόγιο '91» Τρίκαλα '92 σελ. 415.

Γεώργιος Η. Ζιάκας: «Ο Ασκληπιός και το

Ασκληπιείον Τρίκκης» Τρίκαλα '92, σελ. 352.

Βασίλης Λαζανάς: «Τα Αρχαία Ελληνικά Ανα-

θηματικά και Προτρεπτικά Επιγράμματα» (Το 6 και το 10^ο βιβλίο της Παλατινής Ανθολογίας) Εκδ. Παπαδήμα Αθήνα '92 σελ., 288.

Άνθη Βέργη: «Στον Κάτω Κόσμο» (Διηγήματα)

Αθήνα '92, σελ. 160.

Γιώργος Χ. Χιονιόης: «Η Νάουσα, η Επανά-

σταση και ο «Χαλασμός» της το 1822», Αθήνα '92 σελ. 18.

Ιωάννης Ν. Νικολαΐδης: «Τα Γιάννινα του

Μεσοπολέμου» (Τόμος Β' 1915 - 1916) Ιωάννινα '92 σελ. 290.

Χρήστος Σκανοάλης: «Κοντά στους Γλυκήδες»

(Μια ιστορία του βιβλίου) Ιωάννινα '91 Εκδ. Ζωσιμαίος Δημ. Βιβλιοθήκης σελ. 116.

Αημήτρης Πένης: «EXTRASENSE - Η βιοενέργεια σύγχρονο δραστικό φάρμακο» 1992, σελ.

110

Αθανάσιος Αβέλλιος: 1) «Οι ποιηταί της Ιστορίας» Κ. Ζαμπούνης 1880 - 1954 Άγγελος Δρόσος 1896 - 1966 Νίκος Λίσβας 1899 - 1933 και 2) Ο Ελλ. ποιητικός Λόγος και η αισθητική των τόνων και πνευμάτων Αθήνα '90.

Θανάσης Παμπόρης: «Αντίο Φίλοι» (Μυθιστόρημα) Αθήνα, σελ. 156.

Κώστας Θ. Ιωαννίδης: «Η Κωστάνα Θεσπρωτίας» (Λαογραφικό) Θεσ/νίκη '92, σελ. 212.

Ζωή Παπαζήση - Παπαθεοδώρου: «Κουρκουμπέου ή το Ουράνιο τόξο» (παιδικό) Αθήνα '92, σελ. 104.

Τζένη Διαμαντή - Παπαϊωάννου: «Μουσικές Σελίδες» Αθήνα '92 σελ. 150.

Θανάση Παμπόρη: «Η Αποκάλυψη ενός «τρελού» (Μυθιστόρημα) Αθήνα '91, σελ. 62.

Νίκου Ευαγγελινού: «Εκ των πραγμάτων ροζ κι άλλα», Αθήνα '91, σελ. 30.

Σπύρου Ζαχαράτου: «Καταφύγιο», Αθήνα '91, σελ. 46.

Τζένης Βαλμά: «Ονειροπλάνημα», Αθήνα '91, σελ. 76.

Κυκλοφορεί Α. Μάλαμα
Ένα νέο έργο με τίτλο
«Κορφολογήματα
πείρας και ζωής»

ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΤΕΤΡΑΛΟΓΙΑ

Οι εκδόσεις ΔΗΜ.Ν.ΠΑΠΑΔΗΜΑ ήδη από το 1982
έχουν παρουσιάσει μια Τετραλογία
για την ιστορία και τον πολιτισμό
του Αρχαίου Ελληνισμού και της ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

ΔΗΜ ΤΣΙΜΠΟΥΚΙΑΝ

ΦΙΛΙΠΠΟΣ Β΄

ΚΑΙ Ο ΙΣΤΟΡΙΚΟΣ ΤΟΥ ΡΟΛΟΣ

Σελ. 327 με 50 εικόνες και 1 κάρτα σε 8°

ΔΗΜ ΤΣΙΜΠΟΥΚΙΑΝ

ΙΣΤΟΡΙΑ

ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΤΙΚΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Σελ. 388 με 30 εικόνες σε 8°. Β έκδοση 1989

ΔΗΜ ΤΣΙΜΠΟΥΚΙΑΝ - Β ΓΚΑΦΟΥΡΟΣ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Ο ΜΑΚΕΔΩΝ

ΚΑΙ Η ΑΝΑΤΟΛΗ

Μετάφραση Γ Στεργίου, σελ. 736 με 30 εικόνες
και 12 κάρτες, σε 8°. Β έκδοση 1992

ΠΩΛ ΦΩΡ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΖΩΗ

ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ

ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ

Μετάφραση Ρένιας Ανγκελου, σελ. 400
με 30 εικόνες σε 8°

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΔΗΜ. ΠΑΠΑΔΗΜΑ

Ι ΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ 8 - ΑΘΗΝΑ 106 78 - ΤΗΛ. 362.73.18 - 361.26.92 - ΦΑΞ 361.02.78